

EUROPSKA KOMISIJA

DOKUMENTI

NACRT

**Godišnji proračun Unije
za financijsku godinu 2023.**

OPĆI UVOD

Svi iznosi u ovom dokumentu o proračunu izraženi su u eurima, osim ako je drukčije navedeno.

Proračunske napomene izvršive su samo ako se njima ne mijenja ili ne proširuje područje primjene postojeće pravne osnove, ne narušava administrativna autonomija institucija i ako ih se može pokriti raspoloživim sredstvima.

EUROPSKA UNIJA

**NACRT
Godišnji proračun Unije
za financijsku godinu 2023.**

OPĆI UVOD

SADRŽAJ

Opći Uvod

OPĆI IZVJEŠTAJ O RASHODIMA

A. Uvod u godišnji proračun Unije

B. Tablice s pregledom proračuna za 2023. u skladu s VFO-om za razdoblje 2021.–2027.

C. Tablica s pregledom planova radnih mjesta institucija i tijela Unije

D. Tablica s pregledom zgrada po institucijama Unije

OPĆE STANJE PRIHODA

A. FINANCIRANJE GODIŠNJEG PRORAČUNA UNIJE

B. OPĆI RAČUN PRIHODA PO NASLOVIMA PRORAČUNA

RAČUN PRIHODA I RASHODA PO DIJELOVIMA

Svezak 1.

DIO I.: Europski parlament

Svezak 2.

DIO II.: Europsko vijeće i Vijeće

Svezak 3.

DIO III.: Komisija

Svezak 4.

DIO IV.: Sud Europske unije

Svezak 5.

DIO V.: Europski Revizorski Sud

Svezak 6.

DIO VI.: Europski gospodarski i socijalni odbor

Svezak 7.

DIO VII.: Europski Odbor Regija

Svezak 8.

DIO VIII.: Europski ombudsman

Svezak 9.

DIO IX.: Europski nadzornik za zaštitu podataka

Svezak 10.

DIO X.: Europska služba za vanjsko djelovanje

SADRŽAJ

GLAVNE POLITIČKE INICIJATIVE	4
1. Prioriteti nacrta proračuna za 2023.	6
2. Višegodišnji financijski okvir i nacrt proračuna za 2023.	15
3. Ključni aspekti nacrta proračuna za 2023. po naslovima financijskog okvira	23
4. Horizontalna pitanja	118
5. Mehanizmi izvan godišnje gornje granice utvrđene u višegodišnjem financijskom okviru	147
FINANCIJSKO PROGRAMIRANJE ZA RAZDOBLJE 2024-2027	157
1. Uvod	159
2. Izmjene u odnosu na financijsko programiranje iz veljače 2022.	165
3. Prilozi	182
4. Prilozi s posebnim elementima VFO-a	237
PRIHODI — ANALIZA PO GLAVAMA	249
1. Opća procjena	251
2. Predviđanja vlastitih sredstava za 2023.	253
3. Ostali prihodi	258

GLAVNE POLITIČKE INICIJATIVE

CONTENTS

1. Prioriteti nacrta proračuna za 2023.	6
1.1. Uvod	6
1.2. Odgovor na posljedice ruske invazije na Ukrajinu	7
1.3. Financiranje prioriteta u okviru VFO-a	9
1.4. Izvršenje proračuna za 2023.	13
2. Višegodišnji financijski okvir i nacrt proračuna za 2023.	15
2.1. Gornje granice u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za proračun za 2023.	15
2.2. Pregled nacrta proračuna za 2023.	16
3. Ključni aspekti nacrta proračuna za 2023. po naslovima financijskog okvira	23
3.1. Naslov 1. – Jedinствeno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	23
3.2. Naslov 2. – Kohezija, otpornost i vrijednosti	42
3.3. Podnaslov 2.a – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	44
3.4. Podnaslov 2.b – Otpornost i vrijednosti	53
3.5. Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš	69
3.6. Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama	84
3.7. Naslov 5. – Sigurnost i obrana	91
3.8. Naslov 6. – Susjedstvo i svijet	97
3.9. Naslov 7. – Europska javna uprava	107
4. Horizontalna pitanja	118
4.1. Ljudski resursi	118
4.2. Administrativni rashodi Komisije izvan naslova 7.	121
4.3. Tijela koja je osnovala Europska unija i koja imaju pravnu osobnost	124
4.4. Djelovanja bez posebnog temeljnog akta	136
4.5. Uključivanje	138
5. Mehanizmi izvan godišnje gornje granice utvrđene u višegodišnjem financijskom okviru	147
5.1. Posebni instrumenti	147
5.2. Operacije uzimanja i davanja zajmova te financijski instrumenti	150
5.3. Rashodi koji se financiraju iz namjenskih prihoda	152

1. PRIORITETI NACRTA PRORAČUNA ZA 2023.

1.1. Uvod

Ničim izazvana i neopravdana vojna agresija Rusije na Ukrajinu dovela je ljudsku tragediju na prag Europe. Unija je brzo i odlučno reagirala pružanjem humanitarne pomoći, hitne pomoći i opsežne potpore državama članicama za pomoć osobama koje bježe iz Ukrajine. Uvedene su koordinirane sankcije u kombinaciji s mjerama za suočavanje s rekordno visokim cijenama energije i okončanje ovisnosti Europe o ruskoj nafti i plinu, među ostalim s pomoću plana REPowerEU ⁽¹⁾, koji će biti jedan od sastavnih dijelova planova za oporavak i otpornost država članica.

Kako je navedeno u Komunikaciji o strategiji pomoći i obnove za Ukrajinu ⁽²⁾, bit će potrebni opsežni dugoročni radovi na obnovi Ukrajine, dok će u kratkoročnom razdoblju biti potrebna i dodatna potpora. To bi trebalo uključivati makrofinancijsku pomoć ukrajinskoj vladi, dopunjenu osiguravanjem hitne i humanitarne pomoći. S obzirom na veliku neizvjesnost u pogledu opsega i prirode potrebne potpore, posebno za fazu obnove, Komisija će kasnije ove godine podnijeti pismo izmjene nacrt proračuna povezano s time.

Istodobno bi se Unija i njezine države članice u 2023. trebale dodatno oporaviti od gospodarske, socijalne i zdravstvene krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Gospodarski oporavak od pandemije je u tijeku jer su se društva u cijeloj Europi ponovno otvorila zahvaljujući masovnom cijepljenju. Međutim, pritisak na zdravstvene sustave, manjak osoblja, uska grla u opskrbi i ubrzani rast cijena energije pridonijeli su velikim inflacijskim pritiscima. U kontekstu neizvjesnosti u pogledu razvoja gospodarskog učinka ruske invazije na Ukrajinu, to znači da će potpuno iskorištavanje proračuna EU-a i Instrumenta Europske unije za oporavak, instrumenta NextGenerationEU ⁽³⁾, biti ključno za poticanje gospodarstva EU-a.

Nacrt proračuna za 2023. odražava te izazove zajedno s prioritetima Unije iz višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027. ⁽⁴⁾, kojima se podupiru zelena i digitalna tranziciju kako bi europsko gospodarstvo postalo pravednije, otpornije i održivije za buduće generacije. To je još važnije u sadašnjem kontekstu geopolitičke nestabilnosti i sve većih globalnih izazova. Kako bi se iskoristio puni potencijal proračuna EU-a za mobilizaciju ulaganja i pružanje pojačane financijske potpore za poticanje gospodarstva u ključnim prvim godinama oporavka, nacrt proračuna pojačan je dodatnim financiranjem iz instrumenta NextGenerationEU. Kao izvanredan instrument koji se uspostavlja na privremeno razdoblje, instrument NextGenerationEU proračunu EU-a osigurava dodatni financijski kapacitet za ključni odgovor na krizu i mjere za oporavak. Obveze iz instrumenta NextGenerationEU na raspolaganju su do 2023., a plaćanja se mogu izvršiti do kraja 2026. Bespovratni dio instrumenta NextGenerationEU čini vanjske namjenske prihode. Odgovarajuća odobrena sredstva unose se u relevantne proračunske linije, a koriste se za pojačanu financijsku potporu na početku razdoblja i namijenjena su za prioritete reformi, posebno u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF). Osim toga, njime se povećavaju sredstva za programe koji su ključni za oporavak i digitalnu i zelenu tranziciju, kao što su Obzor Europa, InvestEU, ojačani Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu, uključujući rescEU, i kohezijska politika u okviru inicijative REACT-EU ⁽⁵⁾ te ruralni razvoj i mehanizam za pravednu tranziciju.

⁽¹⁾ COM(2022) 230 i 231, 18.5.2022.

⁽²⁾ COM(2022) 233, 18.5.2022.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19.

⁽⁴⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. („Uredba o VFO-u”).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU).

U nacrtu proračuna za 2023. utvrđena su odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 185,6 milijardi EUR te odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 166,3 milijarde EUR, uključujući posebne instrumente. Instrument NextGenerationEU osigurava dodatnih 807 milijardi EUR u tekućim cijenama u razdoblju 2021.–2023. i procjenjuje se da će pojačati ključne programe za dodatnih 113,9 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza koja će se unijeti u proračun za 2023. kao namjenski prihodi. U 2023. na raspolaganju će biti ukupno 299,5 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza. Osim toga, preostali zajmovi u okviru instrumenta NextGenerationEU u iznosu od 225,6 milijardi EUR vjerojatno će se u potpunosti iskoristiti do 2023.

Od stupanja na snagu nove Odluke o vlastitim sredstvima ⁽¹⁾ 1. lipnja 2021. Komisija prikuplja potrebna sredstva za plaćanja povezana s instrumentom NextGenerationEU velikim operacijama zaduživanja na temelju diversificirane strategije financiranja ⁽²⁾, čiji je cilj financirati do 150 milijardi EUR godišnje u razdoblju do kraja 2026., od čega 30 % izdavanjem zelenih obveznica. Povećanjem volumena sigurne imovine denominirane u eurima ojačala se međunarodna uloga eura i doprinijelo razvoju europskog dužničkog kapitala. Kako bi se olakšala otplata zaduživanja EU-a za instrument NextGenerationEU, Komisija je predstavila prijedloge ⁽³⁾ za uvođenje novih vlastitih sredstava (kojima se dopunjuju novouvedena vlastita sredstva koja se temelje na nerekicliранom plastičnom ambalažnom otpadu). Prijedlog za drugi skup vlastitih sredstava uslijedit će do kraja 2023. To je u skladu s mandatom Europskog vijeća ⁽⁴⁾ i obvezama preuzetima u međuinstitucijskom sporazumu koji prati višegodišnji financijski okvir ⁽⁵⁾. Osim toga, tim novim vlastitim sredstvima bolje će se uskladiti izvori prihoda za proračun EU-a s prioritetima i ciljevima EU-a, među ostalim u kontekstu postizanja ciljeva smanjenja emisija za 2030.

Komisija od početka 2021. primjenjuje i Uredbu o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije („Uredba o uvjetovanosti”) ⁽⁶⁾, koja dopunjuje postojeće instrumente i dodatna je razina zaštite proračuna EU-a u slučaju povreda načela vladavine prava u državama članicama. U Komisijinih smjernicama ⁽⁷⁾ detaljno se objašnjava kako Komisija primjenjuje Uredbu o uvjetovanosti. Komisija je istodobno predložila preinaku Financijske uredbe ⁽⁸⁾ kako bi se financijska pravila Unije uskladila s VFO-om za razdoblje 2021.–2027., omogućilo bolje upravljanje krizama i poboljšala zaštita financijskih interesa Unije.

1.2. Odgovor na posljedice ruske invazije na Ukrajinu

Iako će biti potrebna velika financijska potpora kako bi se Ukrajini pomoglo u obnovi, proračun EU-a Uniji već omogućuje pružanje znatne financijske potpore za suočavanje s posljedicama ruske invazije na Ukrajinu za hitnu pomoć u EU-u i njegovu susjedstvu. Nizom inicijativa pruža se potpora državama članicama, regijama i određenim sektorima, a instrumentima za vanjsko financiranje i Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu/rescEU stavljaju se na raspolaganje financijska sredstva i pomoć Ukrajini i susjednim partnerskim zemljama. Kad je riječ o učinku na proračun, ta djelovanja uključuju sljedeće prijedloge:

⁽¹⁾ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije.

⁽²⁾ COM(2021) 250, 14.4.2021.

⁽³⁾ COM(2021) 570, 22.12.2021.

⁽⁴⁾ Zaključci Europskog vijeća, 17.–21. srpnja 2020., EUCO 10/20.

⁽⁵⁾ Međuinstitucijski Sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava, SL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.

⁽⁷⁾ C(2022) 1382, 2.3.2022.

⁽⁸⁾ COM(2022) 223, 16.5.2022.

- Komisija je 8. ožujka predložila djelovanje kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE), kojim se državama članicama i regijama omogućuje pružanje hitne potpore osobama koje bježe iz Ukrajine preusmjeravanjem preostalih sredstava iz programa za razdoblje 2014.–2020. i inicijative REACT-EU. Komisija je 23. ožujka predložila još jednu izmjenu ⁽¹⁾ Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2014.–2020., kojom se svim državama članicama osigurava dodatna likvidnost od 3,5 milijarde EUR u obliku dodatnog početnog prefinanciranja isplaćenog u okviru inicijative REACT-EU, s posebnim fokusom na devet država članica koje primaju znatan udio osoba koje bježe iz Ukrajine razmjerno svojem broju stanovnika: 62 % dodatne likvidnosti dobilo je devet država članica koje su primile broj izbjeglica koji je veći od 1 % njihova stanovništva. Sva plaćanja izvršena su u drugoj polovini travnja 2022., odmah nakon stupanja na snagu odgovarajućeg zakonodavnog akta. Druga izmjena uključuje i posebne odredbe za ubrzanje isplate sredstava iz fondova kohezijske politike za potporu osobama koje bježe iz Ukrajine.

- Komisija je 23. ožujka predstavila i niz kratkoročnih djelovanja za poboljšanje globalne sigurnosti opskrbe hranom i za potporu poljoprivrednicima i potrošačima u EU-u s obzirom na porast cijena hrane i ulaznih troškova kao što su energija i gnojiva, što je ukazalo na potrebu da poljoprivreda EU-a i globalni lanci opskrbe hranom u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju postanu održiviji i otporniji. U tom je kontekstu Komisija predložila paket hitnih mjera za poljoprivrednike u iznosu od 530 milijuna EUR u 2022. i 2023. Taj je paket 20. svibnja dopunjen isplatom jednokratnih iznosa poljoprivrednicima i MSP-ovima u sektoru prerade hrane, s procijenjenim učinkom od 450 milijuna EUR u 2023.

- Mehanizam Unije za civilnu zaštitu/RescEU pružio je dosad nezabilježenu pomoć u naravi Ukrajini i susjednim zemljama, uspostavom prometnih čvorišta i logističkih operacija u cilju osiguravanja brze provedbe raznih mjera potpore, među ostalim u zdravstvenom, energetsom, prehrambenom i poljoprivrednom sektoru te osiguravanjem skloništa, strojeva, medicinske opreme i evakuacija.

- Komisija je 8. ožujka predložila i izmjenu programa za razdoblje 2014.–2020. Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI) i Fonda za unutarnju sigurnost (FUS) radi pružanja veće fleksibilnosti državama članicama u iskorištavanju preostalih sredstava produljenjem razdoblja provedbe za godinu dana te stavljanjem nepotrošenih namjenskih sredstava na raspolaganje za djelovanja za odgovor na hitne potrebe koje proizlaze iz invazije na Ukrajinu. Dodatnim izmjenama osnovnog akta o FAMI-ju za razdoblje 2021.–2027. državama članicama i drugim javnim ili privatnim donatorima nastoji se pružiti mogućnost da daju dodatne financijske doprinose za upravljanje azilom i migracijama u obliku vanjskih namjenskih prihoda.

- U okviru obveza preuzetih 9. travnja u iznosu od 1 milijarde EUR Komisija je 22. travnja predložila 400 milijuna EUR hitne pomoći za migracije i upravljanje granicama kako bi se najpogodnijim državama članicama pomoglo da se nose s velikim priljevom osoba koje bježe iz Ukrajine.

- Obveze od 9. travnja i 5. svibnja također su obuhvatile znatne iznose financiranja za Ukrajinu. Ukupna financijska sredstva za Ukrajinu iz proračuna EU-a trenutačno iznose oko 1,4 milijarde EUR u bespovratnim sredstvima, posebno u obliku humanitarne pomoći i potpore u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (među ostalim iz rezervi za nove izazove i prioritete). Ukrajini je već odobren zajam u obliku hitne makrofinancijske pomoći u iznosu od 1,2 milijarde EUR, a pored toga osiguran joj je i iznos od 668 milijuna EUR u zajmovima Europske investicijske banke u okviru njezina mandata za vanjsko kreditiranje, uz potporu proračuna EU-a. Osim toga, EU je spreman Ukrajini odobriti nove izvanredne zajmove makrofinancijske pomoći u iznosu do 9 milijardi EUR ⁽²⁾. Istodobno je oko 250 milijuna EUR u bespovratnim sredstvima i proračunskoj potpori, kao i 120 milijuna EUR u zajmovima makrofinancijske pomoći stavljeno na raspolaganje Moldovi.

- Naposljetku, Ukrajini je pružena znatna potpora u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći, koja trenutačno iznosi 2 milijarde EUR.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu povećanog prefinanciranja iz sredstava inicijative REACT-EU i uvođenja jediničnog troška.

⁽²⁾ Zaključci Europskog vijeća od 30.–31. svibnja 2022.

Potrebni su veliki svjetski financijski naponi za potporu Ukrajini tokom ovog rata, kao i za ponovnu izgradnju te zemlje i pružanje novih mogućnosti njezinim građanima, pod čvrstim vodstvom EU-a i u bliskoj suradnji s ukrajinskom vladom. Komisija će kasnije ove godine u pismu izmjene predložiti da se na najbolji mogući način kratkoročno iskoriste ograničene preostale fleksibilnosti kako bi se odgovorilo na potrebe koje se mijenjaju. Ipak, postojeći programi i fleksibilnosti ne mogu pokriti veliku financijsku potporu koja je potrebna za obnovu Ukrajine.

U Komunikaciji od 18. svibnja ⁽¹⁾ opisani je okvir za obnovu koji Komisija predlaže. Ako Europski parlament, Europsko vijeće i Vijeće brzo podrže predloženi pristup, poslat će se još jedna snažna poruka o nepokolebljivoj solidarnosti Unije s Ukrajinom u ostvarenju njezinih europskih ambicija.

1.3. **Financiranje prioriteta u okviru VFO-a**

Iako je VFO poboljšao fleksibilnost proračuna EU-a i njegovu mogućnost ulaganja u pripravnost na krize i otpornost na krize, trenutni geopolitički kontekst pokazuje da bi moglo biti potrebno još više. EU-ovi programi potrošnje i instrumenti nude važnu mogućnost za povećanje doprinosa proračuna EU-a oporavku Europe. Istodobno programi u praksi provode Unijinu obvezu u pogledu zelene i digitalne tranzicije. Time se podupire naša obveza prelaska na održivi model gospodarskog rasta i napretka: put iz krize temeljit će se na ciljevima održivog razvoja i podupirat će prelazak na zelenu, klimatski neutralnu i digitalnu Europu i pritom poboljšati otpornost, stratešku autonomiju i konkurentnost europske industrije.

1.3.1. *Oporavak i otpornost*

Kao dio europskog plana oporavka instrument NextGenerationEU državama članicama osigurava potporu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ⁽²⁾, u obliku bespovratne potpore i potpore u obliku zajmova, a osigurava i dodatna sredstva za neke EU-ove programe. Sveukupno će u 2023. biti na raspolaganju dodatnih 113,9 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, od čega 103,5 milijardi EUR bespovratne potpore u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Dodatnih 225,6 milijardi EUR bit će dostupno u 2023. kao povratna potpora.

Mehanizam za oporavak i otpornost, najveći program potrošnje, oblikovan je tako da se u cijelosti temelji na uspješnosti jer su plaćanja povezana s ostvarenjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u provedbenim odlukama Vijeća o odobrenju nacionalnih planova država članica. U tim se planovima navodi sveobuhvatan skup reformi i ulaganja kojima se svladavaju svi ili znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje. Kako bi se istaknula važnost zelene i digitalne tranzicije, u konkretnim planovima za oporavak i otpornost koji su dosad odobreni najmanje 37 % rashoda namijenjeno je mjerama koje doprinose zelenoj tranziciji, a dodatnih 20 % digitalizaciji ⁽³⁾. Osim toga, instrument NextGenerationEU povećava potporu regijama i sektorima pogođenima krizom s pomoću pojačanih mjera kohezijske politike u okviru inicijative REACT-EU. Kohezijska politika dodatno će poduprijeti ulaganja u oporavak, primjerice u otpornost nacionalnih zdravstvenih sustava, u sektore kao što su turizam i kultura, u potporu malim i srednjim poduzećima, u mjere za zapošljavanje mladih, u potporu za programe skraćenog radnog vremena, obrazovanje i vještine te u mjere za borbu protiv siromaštva djece.

U Komisijinu prijedlogu za plan REPowerEU ⁽⁴⁾ utvrđeni su dodatni ciljevi za planove za oporavak i otpornost država članica, za koje će se potrebne reforme i ulaganja navesti u posebnom poglavlju. Komisija će zajedno s državama članicama osigurati sinergije i komplementarnosti između mjera koje se financiraju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući njegovo poglavlje o planu REPowerEU, i djelovanja koja se podupiru iz drugih nacionalnih fondova ili fondova Unije.

⁽¹⁾ COM(2022) 233, 18.5.2022.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.

⁽³⁾ COM(2022) 75, 1.3.2022., prvo godišnje izvješće o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

⁽⁴⁾ COM(2022) 231, 18.5.2022.

Radi poticanja gospodarstva i pomoći privatnim ulaganjima izglasani proračun EU-a i instrument NextGenerationEU osigurat će veliku potporu ulaganjima na temelju proračunskih jamstava fonda InvestEU kako bi se poduzećima pomoglo da izađu iz krize. Očekuje se da će jamstvo InvestEU učinkom financijske poluge tijekom razdoblja 2021.–2027. mobilizirati više od 372 milijarde EUR potpore ulaganjima u ključna prioritetna područja politika Unije, uključujući zelenu i digitalnu tranziciju, istraživanje i inovacije, zdravstveni sektor i strateške tehnologije.

Kriza je pokazala da se financiranju zdravstva u budućnosti mora dati veći prioritet, među ostalim i radi sprečavanja, otkrivanja i brzog odgovora na zdravstvene krize. Program „EU za zdravlje” osigurat će u 2023. namjensku potporu za buduće izazove u području zdravlja u iznosu od 0,7 milijardi EUR. Cilj je programa dopuniti nacionalne napore i regionalnu potporu zdravstvenim sustavima u okviru kohezijske politike i pridonosi njihovoj snazi, a cilj mu je stvaranje sveobuhvatnog okvira za prevenciju, pripravnost i odgovor EU-a na zdravstvene krize. Pridonijet će tome da se osigura da EU raspolaze ključnim kapacitetima koji će omogućiti da se brzo i u potrebnom opsegu odgovori na buduće zdravstvene krize.

Osim toga, Komisijino tijelo za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA) osnovano je uslijed pandemije bolesti COVID-19 kao jedan od osnovnih stupova europske zdravstvene unije. HERA je već u funkciji, a u 2023. rješavat će konkretne utvrđene prijetnje zdravlju i nedostatke u odgovoru i pripravnosti EU-a na hitne zdravstvene situacije, posebno fokusiranjem na pristupačnost i dostupnost medicinskih protumjera s potencijalom za prioritetno suzbijanje ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju. Za učinkovit i djelotvoran pristup osiguravanju medicinskih protumjera bit će potrebna djelovanja u području istraživanja i inovacija, razvoja, stvaranja zaliha, nadzora tržišta i logistike, u suradnji s drugim službama Komisije. Za to su potrebna ulaganja u jačanje znanja i vještina, među ostalim s pomoću međunarodne suradnje. Osim toga, HERA-in ured za hitne situacije bavit će se utvrđenim prijetnjama i izraditi planove odgovora za potporu bržem i učinkovitijem zajedničkom odgovoru EU-a za slučaj da se bilo koja od tih prijetnji ostvari. Imajući to na umu, HERA će u 2023. osigurati 1,3 milijarde EUR namjenske potpore u okviru programa Obzor Europa, Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i programa „EU za zdravlje” za dugoročno jačanje pripravnosti na zdravstvene krize.

U tom kontekstu Mehanizam Unije za civilnu zaštitu poboljšava prevenciju i pripravnost na prirodne prijetnje i prijetnje izazvane ljudskim djelovanjem, posebno jačanjem potrebnih sredstava u okviru inicijative RescEU. Instrument NextGenerationEU daje znatna sredstva Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (0,7 milijardi EUR u 2023., kojima se upravlja zajedno s HERA-om) kako bi se Uniji osigurali kapaciteti i logistička infrastruktura potrebni za rješavanje različitih vrsta hitnih situacija, uključujući one s medicinskom komponentom, čime se nadopunjuju aktivnosti HERA-e u okviru programa „EU za zdravlje”.

1.3.2. Zelena tranzicija – europski zeleni plan

Europski zeleni plan ⁽¹⁾ je strategija rasta Europe za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova na nultu stopu do 2050. i odvajanje gospodarskog rasta od upotrebe resursa uz istodobno otvaranje novih radnih mjesta, na društveno pravedan i troškovno učinkovit način. U njegovu je središtu industrijska strategija koja poduzećima omogućuje da uvedu inovacije i razvijaju nove tehnologije te istodobno stvaraju nova tržišta. Europski zakon o klimi ⁽²⁾ i paket prijedloga „Spremni za 55 %”, koji obuhvaćaju čitav niz područja politika, uključujući klimu, energiju, promet i oporezivanje ⁽³⁾, uključuju i pretvaraju u konkretna djelovanja cilj europskog zelenog plana da europsko gospodarstvo i društvo smanje neto emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. i postanu klimatski neutralni do 2050.

Kako je detaljnije navedeno u dijelu 4.5., uključivanje klimatskih pitanja i bioraznolikosti u čitav niz EU-ovih programa i instrumenata (koji obuhvaćaju i VFO i instrument NextGenerationEU) omogućit će Uniji da ostvari svoj cilj potrošnje na klimu od 30 %, a države članice trebale bi namijeniti dostatna sredstva bioraznolikosti u kontekstu završetka europskih strukturnih i investicijskih fondova i zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) kako bi se ostvarila ambicija utvrđena u Međuinstitucijskom sporazumu o postizanju godišnje razine potrošnje do 10 % u 2026. i 2027.

⁽¹⁾ COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999.

⁽³⁾ Pregled već donesenih zakonodavnih prijedloga nalazi se na internetskoj stranici: Provedba europskog zelenog plana (europa.eu).

Provedbom reformiranog ZPP-a ostvarit će se veće ambicije u području okoliša i klime. Novi ZPP početak će 2023. i ojačati potporu poljoprivrednicima i ruralnim područjima u ostvarivanju zelene tranzicije te poduprijeti ulaganja i reforme koji su ključni za postizanje ambicioznih europskih okolišnih ciljeva, posebno u pogledu ostvarenja ciljeva utvrđenih u novoj strategiji za bioraznolikost i strategiji „od polja do stola”.

Mehanizam za pravednu tranziciju državama članicama pomaže da ublaže socijalne i ekonomske učinke prelaska na zeleno i klimatski neutralno gospodarstvo. Taj mehanizam pruža potporu najpogođenijim regijama Europe i sektorima gospodarstva s najvećom potrošnjom ugljena i najvećim emisijama ugljika i olakšava društveno pravednu tranziciju u kojoj nitko neće zaostajati. Sastoji se od tri stupa: Fonda za pravednu tranziciju ⁽¹⁾ (FPT) koji se provodi u okviru podijeljenog upravljanja, posebnog programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU ⁽²⁾ i instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru ⁽³⁾ za mobilizaciju dodatnih ulaganja u predmetne regije. U proračunu za 2023. FPT-u je dodijeljeno 1,5 milijardi EUR u okviru VFO-a, a taj će iznos biti znatno uvećan sredstvima iz instrumenta NextGenerationEU, koja će iznositi 5,5 milijardi EUR.

1.3.3. Digitalna tranzicija i gospodarstvo u interesu građana

Sredstva iz proračuna EU-a ulažu se u povezivost, tehnologiju i ljudski kapital te u pametnu energetsku i prometnu infrastrukturu. Najveći dio ciljne potpore za digitalne programe obuhvaćen je naslovom 1., u kojem program Digitalna Europa, Instrument za povezivanje Europe i program InvestEU čine klaster programa namijenjenih tehnološkoj infrastrukturi i prekograničnim mrežama. Predložena sredstva u iznosu od 12,3 milijarde EUR iz proračuna za 2023. za EU-ov vodeći program za istraživanja i inovacije Obzor Europa povećana su za dodatnih 1,8 milijardi EUR iz instrumenta NextGenerationEU za financiranje ključnih istraživanja u području zdravlja, otpornosti te zelene i digitalne tranzicije. Iz naslova 1. VFO-a financira se i namjenski program za potporu nesmetanom funkcioniranju jedinstvenog tržišta, koje je najvrjedniji kapital Europe za povećanje konkurentnosti i prosperitet.

Poluvodički čipovi osnovni su sastavni dijelovi digitalnih proizvoda. Oni određuju radne karakteristike digitalnih sustava, među ostalim njihovu sigurnost i energetsku učinkovitost, ključne za digitalnu i zelenu tranziciju EU-a. EU je postavio ambiciozan cilj udvostručenja trenutnog tržišnog udjela na brzorastućem tržištu poluvodiča, na 20 %, do 2030. Prijedlog Komisije o europskom aktu o čipovima ⁽⁴⁾ uključuje proračunska sredstva EU-a za inicijativu Čipovi za Europu u iznosu do 3,3 milijarde EUR. Za 2023. predlaže se da se za tu svrhu u okviru programa Obzor Europa stavi na raspolaganje iznos od 415 milijuna EUR, dok će se iz programa Obzor Europa i Instrumenta za povezivanje Europe ili u okviru programa Digitalna Europa preraspodijeliti dodatni iznos od 293 milijuna EUR.

Potreba za sigurnom i otpornom globalnom povezivosti povećava se uslijed digitalizacije gospodarstva i društva te sve češćih geopolitičkih prijetnji i kiberprijetnji. Cilj je prijedloga Komisije ⁽⁵⁾ o sigurnom svemirskom komunikacijskom sustavu EU-a osigurati neprekinuti globalni pristup sigurnim i troškovno učinkovitim državnim satelitskim komunikacijskim uslugama za zaštitu ključne infrastrukture, nadzor, vanjsko djelovanje i upravljanje krizama. Osim toga, privatnom sektoru omogućit će se da pruža komercijalne usluge radi osiguravanja brzih širokopojsnih veza svim građanima i poduzećima u cijeloj Europi. Ukupni procijenjeni trošak infrastrukture iznosi 6 milijardi EUR, a predlaže se da se od tog iznosa 2,4 milijarde EUR financira iz proračuna EU-a. Komisija za 2023. predlaže ukupan iznos od 138 milijuna EUR u proračunskim linijama za Program za sigurnu povezivost, uz 126 milijuna EUR namijenjenih za tu svrhu u okviru programa Obzor Europa i Svemirskog programa Unije.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/1229 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju.

⁽⁴⁾ COM(2022) 46, 8.2.2022.

⁽⁵⁾ COM(2022) 57, 15.2.2022.

Europska digitalna transformacija mora ojačati naše demokratske vrijednosti, poštovati naša temeljna prava i pridonijeti održivom, klimatski neutralnom, resursno učinkovitom i kružnom gospodarstvu. Europski socijalni fond+ osnažuje građane s pomoću zapošljavanja, obrazovanja i vještina i tako je glavni pokretač jačanja socijalne dimenzije Unije i osiguranja socijalno održivog oporavka. Njegova je struktura u potpunosti u skladu s ostvarivanjem ciljeva europskog stupa socijalnih prava te je u istom klasteru kao i uspješni programi za obrazovanje i mlade Erasmus+ ⁽¹⁾ i Europske snage solidarnosti ⁽²⁾. Program Erasmus+ uspješno se suočio s pandemijom bolesti COVID-19 i Komisija zato predlaže povećanje njegova proračuna u ukupnom iznosu od 146,8 milijuna EUR u odnosu na 2022. Povrh tog planiranog povećanja, dodatno pojačano financiranje programa Erasmus+ na početku razdoblja moglo bi biti uključeno u pismo izmjene kasnije ove godine, posebno kako bi se pružila potpora učenicima, studentima i nastavnicima koji bježe iz Ukrajine.

1.3.4. Veći naglasak na sigurnosti i obrani, pojačana komponenta za migracije i upravljanje granicama i snažnija Europa u svijetu

VFO za razdoblje 2021.–2027. okuplja većinu Unijinih instrumenata za vanjsko djelovanje, kao i prethodno izvanproračunski Europski razvojni fond, u jedan sveobuhvatni instrument globalnog dosega, a to je Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI – Globalna Europa) ⁽³⁾. Taj instrument ima namjenski dodijeljena proračunska sredstva po geografskim regijama, ali omogućava veću fleksibilnost, osobito u situacijama u kojima je nužan hitan odgovor.

Rat protiv Ukrajine prouzročio je globalne pritiske na opskrbu energijom i hranom. To posebno negativno utječe na slabije razvijene zemlje i stanovništvo i zato je potreban sveobuhvatan odgovor, uključujući hitno djelovanje putem humanitarne pomoći. U kombinaciji s daljnjom potrebom za potporom sirijskim i drugim izbjeglicama, djelovanjem u vezi s migracijskim programom EU-a te aktivnostima povezanim sa sprečavanjem i oporavkom od bolesti COVID-19, to znači da je naslov 6. (Susjedstvo i svijet) pod najvećim pritiskom do sada. Komisija će pažljivo preispitivati nove potrebe, među ostalim i tijekom 2023., te može prema potrebi predložiti daljnje mjere.

VFO za razdoblje 2021.–2027. sadržava i dva zasebna naslova proračuna namijenjena sigurnosti i obrani te migracijama i upravljanju granicama. To su područja politika u kojima se VFO za razdoblje 2014.–2020. snažno oslanjao na znatnu upotrebu posebnih instrumenata fleksibilnosti. Masovni dolasci ljudi koji bježe iz Ukrajine u EU prouzročili su znatan pritisak na sustave prihvata i upravljanja granicama država članica. Brzim donošenjem nacionalnih programa u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI) ⁽⁴⁾ i Instrumenta za upravljanje granicama i vize (BMVI) ⁽⁵⁾ tijekom 2022. osigurat će se da se ta sredstva mogu upotrijebiti za financiranje, među ostalim, troškova upravljanja granicama i prvog prihvata. Možda će se pokazati da je potrebna dodatna potpora, ovisno o razvoju situacije.

U Strateškom kompasu EU-a za sigurnost i obranu koji je donesen 21. ožujka 2022. utvrđuje se ambiciozan plan djelovanja za jačanje sigurnosne i obrambene politike EU-a do 2030. Europski fond za obranu, koji pridonosi kapacitetu obrambene industrije, ključan je za pomoć u ostvarenju te ambicije, ali potrebno je još više: u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu postoji potreba za većom potrošnjom u području obrane i zajedničkim rješavanjem problema kratkoročnih i srednjoročnih nedostataka ulaganja u obranu u Europi, kako je utvrđeno u Zajedničkoj komunikaciji o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima ⁽⁶⁾. Komisija će odmah predložiti kratkoročni instrument, osmišljen u duhu solidarnosti, za jačanje europskih industrijskih kapaciteta za obranu zajedničkom nabavom među državama članicama kako bi se otклонili najhitniji i najkritičniji nedostaci, u koje bi trebalo uložiti 500 milijuna EUR tijekom dvije godine između 2022. i 2024. Učinak na proračun za 2023. uključit će se u pismo izmjene kasnije ove godine, nakon donošenja zakonodavnog prijedloga.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europske snage solidarnosti i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1475 i Uredbe (EU) br. 375/2014.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike.

⁽⁶⁾ Join(2022) 24, 18.5.2022.

Kad je riječ o srednjoročnom razdoblju, Komisija će u trećem tromjesečju ove godine predložiti uspostavu zajedničkog europskog programa ulaganja u obranu (EDIP) kako bi se stvorio potpuno primjeren kapacitet za zajedničku nabavu na razini EU-a. Tim novim programom dopunit će se postojeće inicijative za zajedničko istraživanje i razvoj do razine prototipa u okviru Europskog fonda za obranu te ojačati postojeća uloga Europske obrambene agencije u provedbi zajedničke nabave. Opći cilj EDIP-a bit će utvrditi uvjete i kriterije na temelju kojih države članice mogu osnovati konzorcije koji ispunjavaju uvjete da postanu Europski konzorcij za obrambene kapacitete za zajedničku nabavu, koji će služiti kao temelj za buduće zajedničke projekte razvoja i javne nabave od velikog zajedničkog interesa.

1.4. Izvršenje proračuna za 2023.

1.4.1. Stavljanje uspješnosti u središte izvršenja proračuna

Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. i instrument NextGenerationEU u središtu su okvira ekonomske politike EU-a. Komisija će pri izradi proračuna EU-a prioritet i dalje davati uspješnosti izvršenja proračuna EU-a kako bi se osiguralo da se on izvršava uz najviše standarde dobrog financijskog upravljanja, ali i da djelotvorno ostvaruje ključne ciljeve i rezultate za sve građane EU-a. Stabilan okvir kojim će se ocijeniti kako proračun EU-a doprinosi političkim ciljevima EU-a ključan je da se osigura djelotvorno i koherentno političko djelovanje na razini EU-a. Komisija uz nacrt proračuna objavljuje i dodatne pojedinosti o metodologijama povezanim s doprinosom proračuna EU-a djelovanju u području klime, bioraznolikosti i rodnoj ravnopravnosti.

Detaljne informacije o uspješnosti mogu se pronaći u Radnom dokumentu I. (programski izvještaji) koji je priložen uz nacrt proračuna za 2023. Prvi će se put izvijestiti o financijskoj provedbi i uspješnosti programa i instrumenata za razdoblje 2021.–2027. Pregled uspješnosti programa, u kojem su sažete informacije o uspješnosti iz programskih izvještaja u vezi sa svakim programom i instrumentom, nalazi se u prilogu Godišnjem izvješću o upravljanju i uspješnosti za 2021. ⁽¹⁾

1.4.2. Ispunjavanje obveza EU-a

U nacrtu proračuna za 2023. prikazani su ne samo iznosi koji su potrebni za početak rada programa potrošnje i instrumenata za razdoblje 2021.–2027., nego i potreba da se programi i instrumenti za razdoblje 2014.–2020. postupno uspješno privedu kraju. Potrebe za plaćanjima za 2023. bit će kombinacija plaćanja za nove obveze, prije svega plaćanja pretfinanciranja i nediferenciranih rashoda (npr. poljoprivreda), s jedne strane, i međuplaćanja i završnih plaćanja za nepodmirene obveze iz razdoblja 2014.–2020., s druge strane. Za podmirivanje obveza EU-a prema korisnicima financijskih sredstava EU-a predložena je odgovarajuća razina odobrenih sredstava za plaćanje.

Na temelju tih pretpostavki, razina odobrenih sredstava za plaćanje u proračunu za 2023. utvrđena je u iznosu od 163,6 milijardi EUR prije korištenja posebnih instrumenata. Time razlika do gornje granice za plaćanja za 2023. iznosi 5,5 milijardi EUR. Ta razina plaćanja predstavlja Komisijinu najbolju procjenu ukupnih potreba za plaćanjima, uzimajući u obzir rokove za podnošenje zahtjeva za plaćanje država članica i pokretanje novih programa. Time se pak ostavlja potreban prostor do gornje granice za plaćanje za daljnje prijedloge za ublažavanje posljedica ruske invazije na Ukrajinu, koji bi slijedili u pismu izmjene.

Inicijativama i prijedlozima navedenima u prethodnim dijelovima nastojat će se odgovoriti na vrlo važne izazove: posljedice invazije na Ukrajinu za ljude i gospodarstvo, zelenu i digitalnu tranziciju, sigurnost i obranu itd. Komisija se obvezala da će se suočiti s tim izazovima i brzo reagirati na nove događaje. To zahtijeva znatnu fleksibilnost proračuna i ljudskih resursa.

Komisija i dalje poštuje načela stabilnog broja osoblja i u ovom nacrtu proračuna ne traži dodatna radna mjesta u planu radnih mjesta unatoč znatnom povećanju radnog opterećenja uzrokovanom stalnim povećanjem broja novih inicijativa i hitnih situacija. Komisija je pozvala i sve ostale institucije da slijede taj pristup.

⁽¹⁾ COM(2022) 401, 7.6.2022.

Naslov 7. bit će u 2022. i 2023. pod posebnim pritiskom zbog visoke inflacije i rasta cijena energije, što izravno utječe na administrativne troškove. Ipak, unatoč nastojanjima da broj osoblja ostane stabilan i da se ograniči povećanje rashoda koji se ne odnose na plaće u zahtjevnim okolnostima, razlika do posebne gornje granice za administrativne rashode institucija u potpunosti je iskorištena te je potrebno primijeniti posebne instrumente kako bi se ispunile sve pravne obveze.

Komisija je u nacrt proračuna uključila izvještaj o procjenama Europskog parlamenta, Vijeća i Odbora regija bez izmjena. Izvještaj o procjenama Europskog parlamenta uključuje zahtjev za 52 dodatna radna mjesta u planu radnih mjesta i povećanje rashoda koji se ne odnose na plaće od 5,7 %. Razlozi za to su ažuriranja plaća zastupnika (16,7 milijuna EUR), koja se u svim institucijama klasificiraju kao rashodi koji se ne odnose na plaće, povećanje sredstava za informatičku infrastrukturu radi jačanja kibersigurnosti (11,5 milijuna EUR) te komunikacija u razdoblju prije sljedećeg izbornog razdoblja (27,5 milijuna EUR). Komisija napominje da se s 52 dodatna radna mjesta koja je Europski parlament zatražio za 2023. pored dodatnih radnih mjesta odobrenih u proračunu za 2022. zapravo ponovno uvodi tri četvrtine radnih mjesta koja su bila ukinuta u okviru smanjenja broja osoblja za 5 % u razdoblju 2014.–2020. Europski parlament time postupa drukčije nego institucije koje poštuju načelo stabilnog broja osoblja.

Procjene ostalih šest institucija prilagođene su kako bi se ispunile obveze da se broj radnih mjesta neće povećavati. Osim toga, obveza u pogledu ograničenja od 2 % na rast rashoda koji se ne odnose na plaće općenito se ispunjava – Europska služba za vanjsko djelovanje u skladu je s ograničenjem od 2 % zbog posebnih izuzeća nekih jednokratnih troškova povezanih s novom zgradom i pilot-projektom Dipsomatске akademije, koji ukupno iznose 8,4 milijuna EUR.

1.4.3. Zaključak

Nacrt proračuna za 2023. sljedeći je korak u provedbi VFO-a za razdoblje 2021.–2027. i prilika da proračun EU-a ostane u središtu oporavka u vremenu ozbiljne gospodarske neizvjesnosti. U tom se pogledu instrumentom NextGenerationEU pruža izvanredna potpora ulaganjima i reformama u cijelom EU-u, među ostalim putem posebnih poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost država članica. Neometan postupak donošenja ambicioznog proračuna za 2023. u Europskom parlamentu i Vijeću stvorit će odgovarajući okvir za odgovor na neposredne posljedice ruske invazije na Ukrajinu te istodobno dati novi poticaj europskom oporavku i pomoći da se EU pripremi za održiviju, digitalniju i otporniju budućnost.

2. VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR I NACRT PRORAČUNA ZA 2023.

2.1. Gornje granice u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za proračun za 2023.

Za 2023. ukupna gornja granica za odobrena sredstva za preuzimanje obveza utvrđena je u iznosu od 182 667,0 milijuna EUR, a gornja granica za odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 168 575,0 milijuna EUR. Gornje granice za cijelo sedmogodišnje razdoblje navedene su u tablici u nastavku: uključuju prilagodbe gornjih granica za preuzimanje obveza za tri naslova (1., 2. i 4.) i odgovarajuću prilagodbu gornje granice za plaćanja nakon prilagodbi za pojedine programe za 2023. koje proizlaze iz članka 5. Uredbe o VFO-u ⁽¹⁾. Kao novi element tablica uključuje i ponovno profiliranje gornjih granica za plaćanje u skladu s primjenom članka 11. stavka 1. točke (b) Uredbe o VFO-u, što se odnosi na jedinstveni instrument za razliku do gornje granice za neizvršena plaćanja u 2021., koja se u jednakim omjerima prenose u 2022. i 2023.

(Gornje granice višegodišnjeg financijskog okvira u milijunima EUR, u tekućim cijenama)

Naslov	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA								
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	20 919	21 878	21 727	20 984	21 272	21 847	22 077	150 102
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	6 364	67 806	70 137	72 367	74 993	66 536	70 283	427 582
2.a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	1 769	61 345	62 939	64 683	66 479	56 725	58 639	372 579
2.b Otpornost i vrijednosti	4 595	6 461	7 198	7 684	8 514	9 811	11 644	55 003
3. Prirodni resursi i okoliš	56 841	56 965	57 295	57 449	57 558	57 332	57 557	400 997
od čega: Rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40 368	40 639	40 693	41 649	41 782	41 913	42 047	289 091
4. Migracije i upravljanje granicama	1 791	3 360	3 814	3 866	4 387	4 315	4 465	25 847
5. Sigurnost i obrana	1 696	1 896	1 946	2 004	2 243	2 435	2 705	14 925
6. Susjedstvo i svijet	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
7. Europska javna uprava	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
od čega: Administrativni rashodi institucija	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
UKUPNO OBVEZE	114 493	179 765	182 667	184 273	187 881	179 725	185 377	1 212 524
UKUPNO PLAĆANJA	166 140	170 558	168 575	168 853	172 230	175 674	179 187	1 196 835

⁽¹⁾ Tehnička prilagodba financijskog okvira za 2023. u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027., COM(2022) 266, 7.6.2022.

2.2. Pregled nacrtu proračuna za 2023.

(Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i za plaćanje u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

	Nacrt proračuna 2023.		Proračun za 2022. ⁽¹⁾		Udio u NP-u za 2023.		Razlika 2023. – 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	(1)		(2)				(1 – 2)		(1/2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	21 567,6	20 901,1	21 775,1	21 473,5	11,6 %	12,5 %	- 207,5	- 572,4	-1,0 %	-2,7 %
<i>Gornja granica</i>	21 727,0		21 878,0							
<i>Razlika do gornje granice</i>	159,4		102,9							
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	70 086,7	55 840,5	67 644,4	62 052,8	37,7 %	33,5 %	2 442,3	- 6 212,3	3,6 %	-10,0 %
<i>Gornja granica</i>	70 137,0		67 806,0							
<i>Razlika do gornje granice</i>	50,3		161,6							
2.a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	62 923,0	49 131,1	61 314,2	56 350,9	33,8 %	29,5 %	1 608,8	- 7 219,8	2,6 %	-12,8 %
<i>Gornja granica</i>	62 939,0		61 345,0							
<i>Razlika do gornje granice</i>	16,0		30,8							
2.b Otpornost i vrijednosti	7 163,7	6 709,4	6 330,2	5 701,8	3,9 %	4,0 %	833,5	1 007,6	13,2 %	17,7 %
<i>Gornja granica</i>	7 198,0		6 461,0							
<i>Razlika do gornje granice</i>	34,3		130,8							
3. Prirodni resursi i okoliš	57 222,6	57 445,4	56 681,1	56 601,8	30,8 %	34,5 %	541,4	843,6	1,0 %	1,5 %
<i>Gornja granica</i>	57 295,0		56 965,0							
<i>Razlika do gornje granice</i>	72,4		283,9							
od čega: Rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40 692,2	40 698,2	40 368,9	40 393,0	21,9 %	24,4 %	323,4	305,1	0,8 %	0,8 %
<i>Iznos ispod gornje granice za EFJP</i>	41 518,0		41 257,0							
<i>Razlika zbog zaokruživanja izuzeta iz izračuna razlike do posebne gornje granice</i>	0,8		0,8							
<i>Neto prijenosi između EFJP-a i EPFRR-a</i>	- 825,8		- 618,8							

	Nacrt proračuna 2023.		Proračun za 2022. ⁽¹⁾		Udio u NP-u za 2023.		Razlika 2023. – 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	(1)		(2)				(1 – 2)		(1/2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Neto iznos raspoloživ za rashode EFJP-a	40 692,2		40 638,2							
Prilagođeni iznos ispod gornje granice za EFJP ispravljen prijenosima između EFJP-a i EPFRR-a	40 693,0		40 639,0							
Razlika do posebne gornje granice za EFJP	0,8		270,1							
Razlika do posebne gornje granice za EFJP (isključujući razliku zbog zaokruživanja)			269,3							
4. Migracije i upravljanje granicama	3 727,3	3 067,4	3 360,0	3 254,3	2,0 %	1,8 %	367,3	- 186,9	10,9 %	-5,7 %
Gornja granica	3 814,0		3 360,0							
Razlika do gornje granice	86,7									
5. Sigurnost i obrana	1 901,1	1 111,4	1 812,3	1 237,9	1,0 %	0,7 %	88,8	- 126,5	4,9 %	-10,2 %
Gornja granica	1 946,0		1 896,0							
Razlika do gornje granice	44,9		83,7							
6. Susjedstvo i svijet	16 781,9	13 773,9	17 170,4	12 916,1	9,0 %	8,3 %	- 388,6	857,9	-2,3 %	6,6 %
Od čega u okviru Instrumenta fleksibilnosti	452,9		368,4							
Gornja granica	16 329,0		16 802,0							
Razlika do gornje granice										
7. Europska javna uprava	11 448,8	11 448,8	10 620,1	10 620,2	6,2 %	6,9 %	828,7	828,6	7,8 %	7,8 %
Od čega u okviru Instrumenta fleksibilnosti	62,5									
Gornja granica	11 419,0		11 058,0							
Razlika do gornje granice	32,7		437,9							
od čega: Administrativni rashodi institucija	8 834,5	8 834,5	8 287,9	8 288,0	4,8 %	5,3 %	546,5	546,4	6,6 %	6,6 %
Iznos ispod gornje granice	8 772,0		8 528,0							
Razlika do posebne gornje granice			240,1							
Odobrena sredstva za naslove	182 735,9	163 588,4	179 063,5	168 156,5	102,1 %	97,3 %	3 672,4	- 4 568,0	2,1 %	-2,7 %

	Nacrt proračuna 2023.		Proračun za 2022. ⁽¹⁾		Udio u NP-u za 2023.		Razlika 2023. – 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	(1)		(2)				(1 – 2)		(1/2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
<i>Od čega u okviru instrumenta fleksibilnosti</i>	515,4	527,1	368,4	467,2						
<i>Od čega u okviru jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice, članak 11. stavak 1. točka (a)/članak 11. stavak 1. točka (b)</i>		1 376,0		1 349,0						
Gornja granica	182 667,0	168 575,0	179 765,0	170 558,0						
Razlika do gornje granice	446,4	5 513,7	1 070,0	2 868,8						
Odobrena sredstva kao % BND-a	1,12 %	1,00 %	1,16 %	1,09 %						
Tematski posebni instrumenti	2 855,2	2 679,8	2 799,2	2 622,8	1,5 %	1,6 %	56,0	57,0	2,0 %	2,2 %
Ukupna odobrena sredstva	185 591,1	166 268,2	181 862,6	170 779,3	100,0 %	100,0 %	3 728,4	- 4 511,1	2,1 %	-2,6 %
Odobrena sredstva kao % BND-a	1,14 %	1,02 %	1,18 %	1,10 %						

1. Proračun za 2022. uključuje izmjenu proračuna br. 1/2022 i nacrt izmjena proračuna br. 2/2022 i br. 3/2022.
2. Nacrt proračuna temelji se na najnovijoj prognozi BND-a 27 država članica EU-a, kako je predstavljena u proljetnoj gospodarskoj prognozi objavljenoj 16. svibnja 2022. i korištena za pripremu tehničke prilagodbe VFO-a za 2023.
3. „Tematski posebni instrumenti” uključuju pričuvu za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR), Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i pričuvu za prilagodbu Brexitu (BAR). Odgovarajuća odobrena sredstva unose se u proračun iznad gornjih granica VFO-a te se stoga isključuju za potrebe izračuna odgovarajućih razlika do gornje granice. Tako je i u slučaju odobrenih sredstava povezanih s instrumentom fleksibilnosti.

Ukupna odobrena sredstva za preuzimanje obveza u nacrtu proračuna za 2023. (uključujući posebne instrumente) iznose 185 591,1 milijun EUR, što odgovara 1,14 % BND-a. Ukupna odobrena sredstva za preuzimanje obveza povećavaju se za 2,1 % u odnosu na odobrena sredstva za preuzimanje obveza u proračunu za 2022. Ukupna razlika do gornje granice do obveza za 2023. u VFO-u zbog toga iznosi 446,4 milijuna EUR. Komisija predlaže mobilizaciju instrumenta fleksibilnosti u skladu s člankom 12. Uredbe o VFO-u u iznosu od 515,4 milijuna EUR u naslovima 6. i 7.

Odobrena sredstva za plaćanje iznose 166 268,2 milijuna EUR, što odgovara 1,02 % BND-a. Riječ je o smanjenju od -2,6 % u odnosu na odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022., što je posljedica smanjenja plaćanja nepodmirenenih obveza za kohezijske programe za razdoblje 2014.–2020. nakon visokih iznosa plaćanja posljednjih godina. Od tog ukupnog iznosa, 111 282,0 milijuna EUR bit će potrebno za plaćanja koja se odnose na nepodmirene obveze iz VFO-a za razdoblje 2014.–2020. te za izravna plaćanja za poljoprivredu. Procijenjeno je da će za provedbu programa i instrumenata u okviru VFO-a za razdoblje 2021.–2027 biti potreban iznos od 36 278,3 milijuna EUR. Preostali iznos odnosi se na posebne instrumente, rashode za administrativnu potporu, decentralizirane agencije, pilot-projekte, pripremna djelovanja, djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije te druga djelovanja. Razlika do gornje granice za plaćanje u okviru VFO-a za 2023. iznosi 5 513,7 milijuna EUR. Time se ostavlja i manevarski prostor za financiranje mogućih dodatnih mjera kao odgovor na krizu u Ukrajini, koje će možda trebati uključiti u pismo izmjene kasnije tijekom godine.

Instrument Europske unije za oporavak, NextGenerationEU, imat će ukupan obujam od 807 milijardi EUR u tekućim cijenama u razdoblju od 2021. do 2023. NextGenerationEU izvanredan je instrument koji je uspostavljen privremeno (do kraja 2023. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza) i isključivo za odgovor na krizu i mjere oporavka i otpornosti. Bespovratni dio instrumenta NextGenerationEU čini vanjske namjenske prihode⁽¹⁾ i koristi se za pojačano financiranje financijske potpore i ciljanih prioriteta reformi na početku razdoblja, posebno putem Mehanizma za oporavak i otpornost, te za povećanje sredstava više programa koji su ključni za oporavak. Mehanizam za oporavak i otpornost pomaže državama članicama bespovratnom potporom i zajmovima s dugim dospeljećem. U tablici u nastavku prikazani su ukupni iznosi raspoloživi iz instrumenta NextGenerationEU za programe po naslovima te planirani doprinos iz izglasanog proračuna i iz instrumenta NextGenerationEU u 2023.

(Odobrena sredstva za preuzimanje obveza, u milijunima EUR, tekuće cijene)

Naslov	Ukupni doprinos instrumenta NextGenerationEU 2021.–2023.	Doprinos instrumenta NextGenerationEU – procijenjeni godišnji obrok za 2023.	Nacrt proračuna za 2023.	Ukupno 2023.
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	11 439,6	4 299,3	21 567,6	25 866,9
2.a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	50 622,6	2,9	62 923,0	62 925,9
2.b Otpornost i vrijednosti	339 369,6	104 146,3	7 163,7	111 310,0
3. Prirodni resursi i okoliš	21 117,3	5 472,2	57 222,6	62 694,7
4. Migracije i upravljanje granicama			3 727,3	3 727,3
5. Sigurnost i obrana			1 901,1	1 901,1
6. Susjedstvo i svijet			16 781,9	16 781,9
7. Europska javna uprava			11 448,8	11 448,8
S Tematski posebni instrumenti			2 855,2	2 855,2
Ukupno	421 070,1	113 920,8	185 591,1	299 511,8

⁽¹⁾ U članku 3. stavku 3. Uredbe 2020/2094 navodi se sljedeće: „Odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja obuhvaćaju potporu programima Unije iz članka 2. stavka 2. točaka (a) i (c) automatski se stavljaju na raspolaganje do odgovarajućih iznosa iz tih točaka od datuma stupanja na snagu Odluke o vlastitim sredstvima kojom se predviđa ovlaštenje iz članka 2. stavka 1. ove Uredbe.”

Naslov	Ukupni doprinos instrumenta NextGenerationEU 2021.–2023.	Doprinos instrumenta NextGenerationEU – procijenjeni godišnji obrok za 2023.	Nacrt proračuna za 2023.	Ukupno 2023.
Zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (izvan proračuna EU-a)	391 022,4	225 639,7		
Ukupni primici iz instrumenta NextGenerationEU	812 092,5	339 560,5		

Kako bi se učinak instrumenta NextGenerationEU prikazao na transparentan način, informacije o očekivanom izvršenju vanjskih namjenskih prihoda navedene su zajedno s rashodima iz izglasanog proračuna za 2023. u okviru VFO-a. Detaljnije informacije navedene su u odgovarajućim dijelovima dijela 3. Iako je instrument NextGenerationEU najvažniji instrument za odgovor na krize, tom općem cilju pridonose i razni inovativni novi i preoblikovani programi, kako je navedeno u nastavku.

Naslov 1., Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija, važan je središnji element financiranja inovacija, strateške infrastrukture i digitalne transformacije. Programom Obzor Europa povećat će se europska potpora istraživačkim i inovacijskim aktivnostima u području zdravlja, klime i okoliša. U 2023. taj će program dobiti sredstva u iznosu od 1 828,3 milijuna EUR iz instrumenta NextGenerationEU za povećanje istraživačkih napora u vezi s izazovima kao što je pandemija bolesti COVID-19 te za istraživanja i inovacije u područjima povezanim s klimom i okolišem. Osim toga, u okviru programa InvestEU pruža se dugoročnija potpora strateški važnim poduzećima. Povećanje sredstava za program InvestEU iz instrumenta NextGenerationEU iznosi 2 471,0 milijuna EUR u 2023. Ovaj naslov uključuje i predloženo financiranje Komisijinih prijedloga za Europski akt o čipovima ⁽¹⁾ i Program Unije za sigurnu povezivost ⁽²⁾.

U podnaslovu 2.a, Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija, rashodi za mjere za oporavak od krize iz inicijative REACT-EU i dalje su prihvatljivi do kraja 2023. To je dodatak omotnicama koje se financiraju u okviru VFO-a. Nadalje, uz već dostupnu mogućnost prijenosa od 5 % utvrđenu u članku 26. Uredbe o zajedničkim odredbama, prijedlogom o planu REPowerEU državama članicama omogućuje se da na dobrovoljnoj osnovi prenesu do 7,5 % svojih početnih dodijeljenih sredstava iz EFRR-a, KF-a i ESF-a plus u poglavlje o planu REPowerEU u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Podnaslov 2.b, Otpornost i vrijednosti, sadržava bespovratni dio Mehanizma za oporavak i otpornost za koji bi se u 2023. trebale preuzeti obveze u iznosu od 103 463,2 milijuna EUR iz instrumenta NextGenerationEU, a trošak financiranja NGEU-a trebao bi se pokriti odobrenim sredstvima iz VFO-a. Na temelju prijedloga o planu REPowerEU, iznosom od 20 milijardi EUR od dražbovne prodaje emisijskih jedinica iz rezerve za stabilnost tržišta u okviru sustava trgovanja emisijama dopunilo bi se financiranje iz Mehanizma za oporavak i otpornost u okviru modula REPowerEU u Mehanizmu za oporavak i otpornost. Ovaj podnaslov obuhvaća i vodeće europske programe kao što su program „EU za zdravlje”, Erasmus+, Kreativna Europa, program Građani, jednakost, prava i vrijednosti te Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (UCPM)/rescueEU, koji će u 2023. dobiti dodatna sredstva u okviru instrumenta NextGenerationEU (683,1 milijun EUR). Radi povećanja pripravnosti za hitne i krizne situacije u Uniji Komisija predlaže pojačano financiranje na početku razdoblja za UCPM u iznosu od 45 milijuna EUR, što će se nadoknaditi istovrijednim smanjenjem u razdoblju 2024.–2027. Povećanje u 2023. u potpunosti će se pokriti uštedama u istom naslovu.

Naslov 3., Prirodni resursi i okoliš, nastoji znatno doprinijeti europskom zelenom planu te uključuje financijska sredstva za Fond za pravednu tranziciju, u okviru VFO-a i instrumenta NextGenerationEU, kojima će se sredstva za Fond za pravednu tranziciju povećati za 5 472,2 milijuna EUR u 2023. Godina 2023. bit će i prva godina provedbe reformirane zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). Strateškim planovima država članica u okviru ZPP-a obuhvatit će se razdoblje 2023.–2027., uz uglavnom konsolidirane intervencije u okviru Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) u okviru zajedničkih ciljeva utvrđenih na razini Unije. Nadalje, prijedlogom o planu REPowerEU državama članicama omogućuje se da na dobrovoljnoj osnovi prenesu do 12,5 % svojih početnih dodijeljenih sredstava iz EPFRR-a u poglavlje o planu REPowerEU u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

⁽¹⁾ COM(2022) 46, 8.2.2022.

⁽²⁾ COM(2022) 57, 15.2.2022.

U naslovu 4., Migracije i upravljanje granicama, objedinjena su sva sredstva namijenjena zaštiti vanjskih granica EU-a, s Fondom za integrirano upravljanje granicama i potporom državama članicama u području azila i migracija. Ruska invazija na Ukrajinu, zbog koje milijuni osoba bježe iz Ukrajine i traže sigurnost u državama članicama, ponovno je pokazala koliko su važne te politike. Agencije koje djeluju u tom području čine znatan udio u tom naslovu, a doprinos EU-a povećan je, posebno za Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEX, +1 34,2 milijuna EUR) u skladu s njezinim novim mandatom, uključujući uspostavu stalnih snaga službenika graničnog nadzora

Naslov 5., Sigurnost i obrana, doprinosi novom Programu za sigurnu povezivost te objedinjuje Fond za unutarnju sigurnost, Europski fond za obranu, aktivnosti nuklearne sigurnosti i razgradnje te agencije koje djeluju u području sigurnosti. To se posebno odnosi na EUROPOL, za koji je nedavno postignut dogovor o pojačanom mandatu. Zbog krize u Ukrajini povećava se važnost obrane, kako je navedeno u Komisijinoj analizi nedostatnih ulaganja u obranu ⁽¹⁾, a dodatne mjere bit će uključene u pismo izmjene, posebno s obzirom na predstojeći prijedlog o uspostavi namjenskog kratkoročnog instrumenta kako bi se države članice potaknulo na provedbu zajedničke nabave radi popunjavanja najhitnijih i najkritičnijih manjkova.

Naslov 6., Susjedstvo i svijet, odražava cjelokupan raspon rashoda Unije za vanjsku politiku, koji su u velikoj mjeri restrukturirani i racionalizirani Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa. Iz tog se naslova financiraju djelovanja za odgovor na globalne izazove, uključujući pomoć povezanu s invazijom na Ukrajinu, humanitarnu pomoć, potporu sirijskim izbjeglicama i Afganistanu te mjere za borbu protiv pandemije bolesti COVID-19. Predlaže se da se instrument fleksibilnosti mobilizira u iznosu od 452,9 milijuna EUR, posebno kako bi se osigurala potrebna sredstva za sirijske izbjeglice u Turskoj.

Naslov 7., Europska javna uprava, omogućuje pravilno funkcioniranje europskih institucija te financiranje mirovina i potporu za rad europskih škola. Naslov 7. bit će pod posebnim pritiskom u 2022. i 2023. zbog visoke inflacije i rasta cijena energije, što izravno utječe na administrativne troškove. Vrlo strogim mjerama ponovnog određivanja prioriteta zadržana je obveza da se rast rashoda koji se ne odnose na plaće ograniči na 2 %, uz iznimku Europskog parlamenta. Međutim, kako bi se poštovale sve pravne obveze, razlika do iznosa ispod gornje granice u potpunosti je iscrpljena te je potrebno primijeniti posebne instrumente. Stoga se predlaže da se instrument fleksibilnosti mobilizira u iznosu od 62,5 milijuna EUR.

Komisija je uključila izvještaje o procjenama Europskog parlamenta, Vijeća i Odbora regija bez ikakvih izmjena. Procjene ostalih šest institucija prilagođene su kako bi se ispunile obveze da se ne poveća broj radnih mjesta. Pojednosti su prikazane u dijelu 3.7.3. u nastavku.

Prilagodbe broja osoblja u Komisiji uglavnom su rezultat poravnanja broja dodatnog osoblja u izvršnim agencijama, koje Komisija koristi u većoj mjeri kako bi povećala učinkovitost i djelotvornost u upravljanju programima potrošnje. Šest novih izvršnih agencija počelo je s radom 1. travnja 2021. i nacrt proračuna za 2023. obuhvaća njihove aktivnosti u skladu s paketom o delegiranju koji je Kolegij donio u veljači 2021., nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Vijećem.

U zahtjevu u nacrtu proračuna za osoblje i odobrena sredstva za decentralizirane agencije uzima se u obzir dogovor postignut o proračunu za 2022. Promjene se razlikuju među agencijama, ali ukupni doprinos EU-a iz proračuna povećava se za 6,8 % u odnosu na proračun za 2022. To je uglavnom posljedica programiranog jačanja FRONTEX-a s obzirom na njegov mandat u vezi sa službenicima graničnog nadzora, dok Komisija predlaže i da se u proračunima decentraliziranih agencija uzme u obzir učinak inflacije na rashode za osoblje. Broj radnih mjesta u planu radnih mjesta za agencije povećava se za 188 radnih mjesta za sve decentralizirane agencije koje (u cijelosti ili djelomično) financira EU. Razlog su uglavnom prošireni mandati EUROPOL-a i Agencije Europske unije za svemirski program (EUSPA) te predloženo jačanje Europske agencije za lijekove (EMA).

(¹) JOIN (2022) 24, 18.5.2022.

U dijelu 3. ovog proračunskog dokumenta navedeno je više pojedinosti o glavnim programima, instrumentima i djelovanjima financiranim u okviru svakog naslova rashoda. U tablicama po klasterima naveden je detaljan prikaz svih programa i instrumenata, uključujući, za informativne svrhe, doprinos iz instrumenta NextGenerationEU, te su na istom mjestu prikazane aktivnosti potpore i završetka povezane sa svakim programom. U tablicama su detaljno prikazane i nepodmirene obveze za svaki program s kojima se može lako usporediti zahtjev za odobrena sredstva za plaćanje.

Dio 4. detaljnije prikazuje zahtjev za ljudske resurse u institucijama EU-a, Komisijine administrativne rashode izvan naslova 7., agencije i druga tijela, djelovanja bez posebne pravne osnove te informacije o doprinosu proračuna djelovanjima u području klime i bioraznolikosti u razdoblju 2021.–2027. Kao novi element, u ovom su dijelu prikazane i informacije povezane s rodnom ravnopravnošću, za koju je Komisija razvila novu metodologiju.

U dijelu 5. prikazan je pregled instrumenata relevantnih za proračun izvan gornjih granica VFO-a, koji su objedinjeni unutar jedne glave proračuna (glava 16.).

3. KLJUČNI ASPEKTI NACRTA PRORAČUNA ZA 2023. PO NASLOVIMA FINACIJSKOG OKVIRA

3.1. Naslov 1. – Jedinствeno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo

Tijekom protekle dvije godine gotovo svi sektori europskog gospodarstva snažno su pogođeni pandemijom bolesti COVID-19, a trenutačno su dodatno pogođeni posljedicama rata u Ukrajini i brzim povećanjima cijena, posebno u području energije. Uspjeh Europe u pokretanju opsežnih napora za oporavak i u izgradnji budućeg blagostanja ovisi o današnjim odlukama o ulaganjima, za koje su ključni izvori financiranja proračun EU-a i instrument NextGenerationEU. Pametnija ulaganja potaknut će modernizaciju i ozelenjivanje našeg gospodarstva, posebno smanjenjem potrošnje energije i rješavanjem pitanja ovisnosti Europe o fosilnim izvorima energije. Veća ulaganja u područja kao što su istraživanje i inovacije, strateška infrastruktura, digitalna transformacija, sigurna povezivost, svemirska industrija i jedinstveno tržište bit će ključna za ostvarenje rasta u budućnosti i nošenje sa zajedničkim izazovima, kao što su dekarbonizacija i demografske promjene.

3.1.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naslov 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 - 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Istraživanje i inovacije	13 639,2	12 909,8	13 236,8	13 558,0	402,4	- 648,2	3,0 %	-4,8 %	25 371,7
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>	1 828,3	1 752,7	1 772,3	1 977,1	56,0	- 224,4	3,2 %	-11,4 %	
<i>Ponovna upotreba opozvanih sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe</i>	158,8		117,3		41,5		35,4 %		
<i>Ukupno za istraživanje i inovacije</i>	15 626,4	14 662,5	15 126,4	15 535,2	500,0	- 872,6	3,3 %	-5,6 %	25 371,7
— Europska strateška ulaganja	4 775,1	4 787,2	5 509,2	4 855,5	- 734,1	- 68,3	-13,3 %	-1,4 %	16 814,3
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>	2 471,0	1 230,0	1 818,0	1 240,5	653,0	- 10,5	35,9 %	-0,8 %	
<i>Ukupno za Europska strateška ulaganja</i>	7 246,1	6 017,2	7 327,2	6 096,0	- 81,1	- 78,8	-1,1 %	-1,3 %	16 814,3
— Jedinstveno tržište	927,1	940,1	952,6	903,7	- 25,5	36,5	-2,7 %	4,0 %	1 150,0
— Svemir	2 226,2	2 264,0	2 076,5	2 156,4	149,6	107,6	7,2 %	5,0 %	1 379,1
Ukupna izglasana odobrena sredstva	21 567,6	20 901,1	21 775,1	21 473,5	- 207,5	- 572,4	-1,0 %	-2,7 %	44 715,2
Gornja granica	21 727,0		21 878,0						
Razlika do gornje granice	159,4		102,9						
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU	4 299,3	2 982,7	3 590,3	3 217,6					
Ponovna upotreba opozvanih sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe	158,8		117,3						
Ukupno dostupno	26 025,7	23 883,8	25 482,7	24 691,2	543,0	- 807,4	2,1 %	-3,3 %	44 715,2

3.1.2. Klaster „Istraživanje i inovacije”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Istraživanje i inovacije” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Obzor Europa	12 342,9	11 903,6	12 239,2	12 559,3	103,7	- 655,8	0,8 %	-5,2 %	23 694,5
— Izvrsna znanost (stup I.)	3 301,6	2 248,9	3 238,4	1 313,8	63,2	935,0	2,0 %	71,2 %	2 997,6
— Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost (stup II.)	6 068,1	4 237,6		4 150,3	24,3	87,3	0,4 %	2,1 %	5 576,3
— Inovativna Europa (stup III.)	1 619,4	1 084,9	1 598,4	1 274,8	21,1	- 189,9	1,3 %	-14,9 %	1 343,8
— Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora	432,6	303,2	462,9	333,7	- 30,3	- 30,5	-6,6 %	-9,1 %	363,1
— Horizontalne operativne aktivnosti	157,7	117,8	161,7	147,1	- 4,0	- 29,3	-2,5 %	-19,9 %	88,2
— Rashodi za potporu programu Obzor Europa	763,6	763,6	734,1	734,1	29,5	29,5	4,0 %	4,0 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	3 147,6	p.m.	4 605,6		- 1 457,9		-31,7 %	13 325,4
Euratom – program za istraživanje i obuku	276,5	274,3	270,7	314,5	5,8	- 40,2	2,1 %	-12,8 %	237,1
— Istraživanje i razvoj fuzije	110,6	107,5	106,8	101,6	3,8	5,9	3,5 %	5,8 %	3,0
— Nuklearna fisija, sigurnost i zaštita od zračenja (neizravna djelovanja)	50,5	0,4	48,8	52,1	1,7	- 51,7	3,5 %	-99,2 %	46,1
— Nuklearna izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra	8,1	7,0	8,1	7,0		- 0,0		-0,4 %	6,9
— Rashodi za potporu	107,3	107,3	107,0	107,0	0,3	0,3	0,3 %	0,3 %	5 576,3
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	52,1	p.m.	46,7		5,4		11,6 %	181,1
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni rektor (ITER)	1 019,8	721,2	710,1	667,8	309,8	53,4	43,6 %	8,0 %	1 311,7
— Izgradnja, rad i iskorištavanje objekata ITER-a — Europsko zajedničko poduzeće za ITER - i razvoje energije fuzije	1 012,1	563,5	703,0	273,5	309,1	290,0	44,0 %	106,0 %	600,1

Klaster „Istraživanje i inovacije” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir- ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Rashodi za potporu	7,7	7,7	7,1	7,1	0,6	0,6	8,5 %	8,5 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	150,0	p.m.	387,2		- 237,2		-61,3 %	711,7
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	p.m.	10,7	16,8	16,4	- 16,8	- 5,7	-100,0 %	-34,6 %	128,5
— Pilot-projekti	p.m.	5,8	8,8	6,5	- 8,8	- 0,7	-100,0 %	-10,8 %	10,6
— Pripremna djelovanja	p.m.	4,9	8,0	9,9	- 8,0	- 5,0	-100,0 %	-50,3 %	11,5
— Ostala djelovanja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					106,1
— Istraživački program za čelik	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					54,7
— Istraživački program za ugljen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					18,1
— Pružanje usluga i obavljanje poslova u ime vanjskih tijela — Zajednički istraživački centar	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					2,7
— Znanstvena i tehnička potpora Unijnim politikama na konkurentnoj osnovi — Zajednički istraživački centar	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					30,2
— Rad reaktora s visokim protokom (HFR) — Dodatni program za HFR	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					0,4
Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					0,3
Ukupno za klaster „Istraživanje i inovacije”	13 639,2	12 909,8	13 236,8	13 558,0	402,4	- 648,2	3,0 %	-4,8 %	25 371,7

3.1.2.1. Prioriteti za 2023.

Uspjeh Europe sve više ovisi o njezinoj sposobnosti da izvrsne znanstvene rezultate pretvori u inovacije koje mogu imati pozitivan učinak na naše gospodarstvo i kvalitetu života te stvoriti nova tržišta s više kvalificiranih radnih mjesta. Kako bi se ostvario taj cilj, u okviru programa **Obzor Europa** pruža se integrirana potpora za cijeli ciklus istraživanja i inovacija, s naglaskom na četiri ključne strateške smjernice kako su definirane u strateškom planu za razdoblje 2021.–2024.:

- **promicanje otvorene strateške autonomije** vođenjem razvoja ključnih digitalnih tehnologija, razvojnih i novih tehnologija, sektora i lanaca vrijednosti radi ubrzanja i usmjeravanja digitalne i zelene tranzicije s pomoću tehnologija i inovacija usmjerenih na čovjeka;
- **obnova europskih ekosustava i bioraznolikosti** te održivo upravljanje prirodnim resursima radi osiguravanja opskrbe hranom i čistog i zdravog okoliša;
- **digitalni put prema Europi kao prvom kružnom, klimatski neutralnom i održivom gospodarstvu** s pomoću transformacije njezinog sustava mobilnosti, energetskog sustava, građevinskog sustava i sustava proizvodnje; i
- **stvaranje otpornijeg, uključivijeg i demokratskijeg europskog društva**, spremnog i sposobnog za brz odgovor na prijetnje i katastrofe (uključujući rizike od pandemije, u vezi s kojima će HERA usmjeravati aktivnosti istraživanja), uklanjanjem nejednakosti i pružanjem visokokvalitetne zdravstvene skrbi te jačanjem uloge svih građana u zelenoj i digitalnoj tranziciji.

Obzor Europa sastoji se od tri međusobno povezana stupa i četvrte komponente:

- Prvim stupom *Izvršna znanost* podupiru se pionirski istraživački projekti koje osmišljavaju i vode istraživači preko Europskog istraživačkog vijeća (ERC). Njime se isto tako financiraju stipendije i mobilnost istraživača u okviru aktivnosti Marie Skłodowska-Curie te se ulaže u istraživačke infrastrukture na svjetskoj razini.
- Drugim stupom *Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost* podupiru se istraživanja povezana s društvenim izazovima, jačaju tehnološki i industrijski kapaciteti te određuju misije s ambicioznim ciljevima kojima se rješavaju neki od najvećih problema današnjice, kao što su zdravlje, klimatske promjene, čista energija, mobilnost, sigurnost, digitalizacija, materijali itd. Podupirat će i partnerstva s državama članicama, industrijom i drugim dionicima. To uključuje djelovanje Zajedničkog istraživačkog centra kojim se podupire oblikovatelje politika na razini EU-a i nacionalnoj razini pružanjem neovisnih znanstvenih dokaza i tehničke potpore.
- Trećim stupom *Inovativna Europa* Europi se nastoji preko Europskog vijeća za inovacije (EIC) osigurati vodeći položaj u području inovacija kojima se stvaraju tržišta i rasta MSP-ova. Europsko vijeće za inovacije ključna je novost programa Obzor Europa: to je jedinstvena kontaktna točka kojom se omogućuje da ideje i inovacije s najviše potencijala pronađu put od laboratorija do primjene u praksi te da najinovativnija novoosnovana poduzeća i ostali poduzetnici prošire svoje poslovanje. Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) i dalje će poticati integraciju poslovanja, istraživanja, visokog obrazovanja i poduzetništva.
- Četvrta komponenta, *Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora*, temelj je cjelokupnog programa Obzor Europa. Njome će se državama članicama pružiti potpora kako bi iskoristile svoj nacionalni potencijal za istraživanje i inovacije te će se posebno pomoći državama članicama koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija da povećaju svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa.

Misije EU-a ključna su novost koja je uvedena programom Obzor Europa kako bi se pronašla konkretna rješenja za neke od naših najvećih izazova. Pet tekućih misija obuhvaća sljedeća ključna područja: „prilagodba klimatskim promjenama, uključujući društvenu preobrazbu”, „rak”, „zdravi oceani, mora, obalne i unutarnje vode”, „klimatski neutralni i pametni gradovi” te „zdravlje, tlo i hrana”. Sve te misije EU-a imaju ambiciozne ciljeve i ostvarit će konkretne rezultate do 2030. dajući istraživanjima i inovacijama novu ulogu, u kombinaciji s novim oblicima upravljanja i suradnje te u bliskoj suradnji s građanima. Na primjer, s obzirom na to da ublažavanje klimatskih promjena uvelike ovisi o urbanom djelovanju, gradovima je potrebno pružiti potporu u ubrzanju zelene i digitalne transformacije. Konkretno, europski gradovi mogu znatno doprinijeti cilju zelenog plana koji se odnosi na smanjenje emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030. i, u praktičnijem smislu, ponuditi svojim građanima čišći zrak, sigurniji prijevoz te manje zagađenja i buke.

Obzor Europa temelji se i na znatno pojačanoj međunarodnoj suradnji; predanosti načelu otvorene znanosti koja nadilazi politiku otvorenog pristupa programa Obzor 2020.; pristupu partnerstvima ⁽¹⁾ s većim fokusom na učinku radi konsolidacije i racionalizacije njihova broja.

Europska potpora istraživanjima i inovativnim aktivnostima u području zdravlja, digitalizacije i klime dodatno će se pojačati vanjskim namjenskim prihodima programa instrumenta NextGenerationEU u iznosu od oko 1,8 milijardi EUR u 2023. pa će ukupna raspoloživa odobrena sredstva za preuzimanje obveza za program Obzor Europa u 2023. iznositi 14,2 milijarde EUR. Podjela prema klasterima proizlazi izravno iz članaka 12. i 13. temeljnog akta o Obzoru Europa ⁽²⁾.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Obzor Europa			12 342,9	11 903,6	1 828,3	1 752,7	14 171,2	13 656,3
Od čega:	Klaster „Zdravlje“	01 02 02 10	536,1	160,6	454,2	299,3	990,3	459,9
	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir“	01 02 02 40	1 073,3	990,8	453,7	331,2	1 527,0	1 322,0
	Klaster „Klima, energija i mobilnost“	01 02 02 50	1 108,9	524,1	453,0	553,2	1 561,8	524,1
	Europsko vijeće za inovacije	01 02 03 01	1 159,8	688,8	449,8	551,5	1 609,6	1 240,3
	Rashodi za potporu programu Obzor Europa	01 01 01	763,6	763,6	17,6	17,6	781,2	781,2

Za 2023. predlaže se ponovno stavljanje na raspolaganje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunskim linijama za istraživanje u ukupnom iznosu od 78,8 milijuna EUR. Dodjela sredstava po klasterima u skladu je s političkim dogovorom o temeljnom aktu programa Obzor Europa postignutim u svibnju 2021. ⁽³⁾ za tranšu u iznosu od 78,8 milijuna EUR koja odgovara sporazumu o VFO-u (za dopunu programa Obzor Europa s 500 milijuna EUR u cijenama iz 2018. u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe).

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Ponovna upotreba opozvanih sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe	Ukupno
Obzor Europa			12 342,9	78,8	12 421,7
Od čega:	Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo“	01 02 02 20	263,0	15,8	278,8
	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir“	01 02 02 40	1 073,3	47,3	1 120,6
	Klaster „Klima, energija i mobilnost“	01 02 02 50	1 108,9	15,8	1 124,6

⁽¹⁾ To uključuje institucionaliziranu suradnju tijela iz članaka 185. i 187. UFEU-a, zajednica znanja i inovacija u okviru Europskog instituta za inovacije i tehnologiju i druge neinstitucionalizirane oblike suradnje.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013.

⁽³⁾ U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom o ponovnoj upotrebi opozvanih sredstava u programu Obzor Europa koju su potvrdili Europski parlament, Vijeće i Komisija (SL C 185, 12.5.2021., str. 1. – 3.).

Nadalje, u kontekstu Europskog akta o čipovima Komisija je predložila da se za program Obzor Europa ponovno stavi na raspolaganje dodatni iznos od 400 milijuna EUR u tekućim cijenama u razdoblju 2023.–2027., od čega 80 milijuna EUR u 2023. Time bi se programu Obzor Europa trebala nadoknaditi preraspodjela iznosa od 400 milijuna EUR iz njegova klastera 4. „Digitalizacija, industrija i svemir” u program Digitalna Europa.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Ponovna upotreba opozvanih sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe – sporazum o VFO-u	Ponovna upotreba opozvanih sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe – Akt o čipovima	Ukupno
			Obveze	Obveze	Obveze	Obveze
Obzor Europa			12 342,9	78,8	80,0	12 501,7
Od čega:	Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo”	01 02 02 20	263,0	15,8		278,8
	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	01 02 02 40	1 073,3	47,3	80,0	1 200,6
	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	01 02 02 50	1 108,9	15,8		1 124,7

Osim toga, ukupna (izglasana) odobrena sredstva programa Obzor Europa uključuju posebno povećanje sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u, koje je utvrđeno tehničkom prilagodbom VFO-a za 2023. kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o VFO-u. Za Obzor Europa to znači 451,5 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza. U tablici u nastavku prikazane su pojedinosti o tom povećanju sredstava po proračunskoj liniji, što je također u skladu s temeljnim aktom o Obzoru Europa.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
			Obveze	Obveze
Obzor Europa			12 342,9	451,5
Od čega:	Europsko istraživačko vijeće	01 02 01 01	2 126,2	122,3
	Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie	01 02 01 02	864,1	33,4
	Istraživačke infrastrukture	01 02 01 03	311,3	27,3
	Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo”	01 02 02 20	263,0	97,1
	Klaster „Civilna sigurnost za društvo”	01 02 02 30	164,2	36,4
	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	01 02 02 40	1 073,3	24,3
	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	01 02 02 50	1 108,9	24,3
	Europski inovacijski ekosustavi	01 02 03 02	67,6	8,5
	Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)	01 02 03 03	392,0	30,4
	Širenje sudjelovanja i izvrsnosti	01 02 04 01	382,7	14,0
	Reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija	01 02 04 02	49,9	8,5
	Horizontalne operativne aktivnosti	01 02 05	157,7	4,9
	Rashodi za potporu programu Obzor Europa	01 01 01	763,6	20,1

Konačno, nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama ⁽¹⁾, u okviru programa Obzor Europa mogu se izvršiti dodatna sredstva u skladu s pravilima tog instrumenta, u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisuju se ili prenose u te proračunske linije ovisno o datumu donošenja odgovarajućih sporazuma o partnerstvu.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Obzor Europa			p.m.	p.m.
Od čega:	Obzor Europa — Doprinos iz EFRR-a	05 02 09	p.m.	p.m.
	Obzor Europa — Doprinos iz Kohezijskog fonda	05 03 07	p.m.	p.m.
	Obzor Europa — Doprinos iz fonda ESF+	07 02 11	p.m.	p.m.

Programom **Euratoma** ⁽²⁾ za istraživanje i osposobljavanje podupiru se aktivnosti nuklearnog istraživanja i osposobljavanja. Cilj je programa poboljšati nuklearnu sigurnost i zaštitu od ionizirajućeg zračenja, među ostalim sigurnim gospodarenjem otpadom i provedbom istraživačkih aktivnosti u području razgradnje. Program je usmjeren i na razvoj energije fuzije, potencijalno niskougličnog izvora energije za pokrivanje baznog opterećenja. Njime se, putem Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), pružaju i neovisni znanstveni savjeti za potporu provedbi europskih politika u području nuklearne sigurnosti, zbrinjavanja iskorištenog goriva i nuklearnog otpada te zaštite od zračenja. Osim toga, program pruža potporu EU-ovu sustavu nuklearnih zaštitnih mjera. JRC također pruža potporu EU-ovu sustavu nuklearnih zaštitnih mjera i doprinosi postizanju nuklearne sigurnosti.

Iz proračuna EU-a i dalje će se financirati doprinos Europske unije razvoju projekta gradnje **međunarodnog termonuklearnog eksperimentalnog reaktora** (ITER) ⁽³⁾ u okviru kojeg se gradi međunarodni eksperimentalni pogon unutar kojeg će se fuzija razvijati kao izvor održive i ekološki prihvatljive energije za budućnost.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, SL L 231, 30.6.2021., str. 159.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563.

⁽³⁾ Odluka Vijeća (Euratom) 2021/281 od 22. veljače 2021. o izmjeni Odluke 2007/198/Euratom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću.

3.1.3. Klaster „Europska strateška ulaganja”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Europska strateška ulaganja” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Fond InvestEU	340,7	389,8	1 196,6	1 032,4	- 855,9	- 642,6	-71,5 %	-62,2 %	4 033,9
— Jamstvo za fond InvestEU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Jamstvo EU-a — Iz fonda InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	339,7	100,0	1 163,7	50,0	- 824,0	50,0	-70,8 %	100,0 %	2 118,1
— Savjetodavni centar InvestEU, Portal InvestEU i popratne mjere	p.m.	12,8	31,9	21,8	- 31,9	- 9,0	-100,0 %	-41,4 %	18,0
— Rashodi za potporu	1,0	1,0	1,0	1,0					
— Završetak prethodnih financijskih instrumenata — Rezervacije za zajednički fond za rezervacije	p.m.	276,1	p.m.	959,7		- 683,6		-71,2 %	1 897,8
Instrument za povezivanje Europe (CEF)	2 897,5	2 866,4	2 841,6	2 732,5	55,9	133,9	2,0 %	4,9 %	11 519,3
— Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Promet	1 783,1	974,0	1 749,0	858,7	34,1	115,3	1,9 %	13,4 %	1 791,2
— Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Energetika	810,6	246,0	795,7	245,6	15,0	0,4	1,9 %	0,2 %	788,1
— Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Digitalni sektor	283,7	197,6	277,2	194,2	6,4	3,5	2,3 %	1,8 %	274,4
— Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Promet	9,7	9,7	9,3	9,3	0,4	0,4	4,6 %	4,6 %	
— Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Energetika	5,0	5,0	4,8	4,8	0,2	0,2	4,8 %	4,8 %	
— Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Digitalni sektor	5,4	5,4	5,7	5,7	- 0,2	- 0,2	-4,4 %	-4,4 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	1 428,6	p.m.	1 414,3		14,3		1,0 %	8 665,6
Program Digitalna Europa	1 310,4	1 288,2	1 247,8	848,5	62,7	439,6	5,0 %	51,8 %	1 133,0
— Kibersigurnost	203,4	240,9	271,3	128,0	- 67,9	112,9	-25,0 %	88,2 %	240,9
— Računalstvo visokih performansi	343,8	271,4	357,6	287,2	- 13,8	- 15,8	-3,9 %	-5,5 %	312,7

Klaster „Europska strateška ulaganja” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Umjetna inteligencija	226,3	383,9	332,5	214,8	- 106,2	169,0	-31,9 %	78,7 %	330,6
— Vještine	66,9	71,5	92,9	49,0	- 26,0	22,5	-28,0 %	45,8 %	85,7
— Uvođenje	162,6	146,2	172,9	144,7	- 10,3	1,5	-5,9 %	1,0 %	156,7
— Poluvodiči	286,9	153,7			286,9	153,7	100 %	100 %	
— Rashodi za potporu	20,5	20,5	20,5	20,5	- 0,0	- 0,0	-0,0 %	-0,0 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	0,2	p.m.	4,3		- 4,1		-95,8 %	6,4
Decentralizirane agencije	202,4	202,4	192,7	192,7	9,7	9,7	5,0 %	5,0 %	35,7
— Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA)	43,0	43,0	39,1	39,1	3,9	3,9	9,9 %	9,9 %	
— Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA)	85,5	85,5	82,7	82,7	2,8	2,8	3,4 %	3,4 %	35,7
— Agencija Europske unije za željeznice (ERA)	27,3	27,3	26,2	26,2	1,2	1,2	4,5 %	4,5 %	
— Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA)	24,2	24,2	22,9	22,9	1,3	1,3	5,5 %	5,5 %	
— Agencije za potporu BEREC-u (Ured BEREC-a)	7,6	7,6	7,3	7,3	0,3	0,3	4,2 %	4,2 %	
— Agencija Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER)	14,7	14,7	14,5	14,5	0,2	0,2	1,5 %	1,5 %	
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	24,0	40,4	30,5	49,3	- 6,4	- 9,0	-21,2 %	-18,2 %	92,4
— Pilot-projekti	p.m.	9,5	4,0	16,0	- 4,0	- 6,5	-100,0 %	-40,6 %	27,6
— Pripremna djelovanja	p.m.	7,1	2,9	10,1	- 2,9	- 3,0	-100,0 %	-29,7 %	23,9
— Ostala djelovanja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Europski investicijski fond — Rezervacija uplaćenih udjela upisanog kapitala	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Nuklearna sigurnost — Suradnja s Europskom investicijskom bankom	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Rashodi za potporu drugim djelovanjima	p.m.	p.m.							

Klaster „Europska strateška ulaganja” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
— Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	24,0	23,8	23,6	23,2	0,4	0,5	1,8 %	2,3 %	40,9
Ukupno za klaster „Europska strateška ulaganja”	4 775,1	4 787,2	5 509,2	4 855,5	- 734,1	- 68,3	-13,3 %	-1,4 %	16 814,3

3.1.3.1. Prioriteti za 2023.

Program InvestEU⁽¹⁾ ključna je komponenta europskog plana oporavka. Osigurat će mu se proračunsko jamstvo EU-a u iznosu od 26,2 milijarde EUR, pokriveno iznosom od 10,5 milijardi EUR rezerviranim iz VFO-a i instrumenta NextGenerationEU tijekom tog razdoblja. Očekuje se da će se jamstvom InvestEU mobilizirati više od 372 milijarde EUR u tom razdoblju za potporu ulaganjima u ključna prioritetna područja politike EU-a, uključujući zelenu i digitalnu tranziciju, istraživanje i inovacije, europski zdravstveni sektor i strateške tehnologije. U profilu financiranja izglasanih odobrenih proračunskih sredstava za InvestEU u 2022. i 2023. uzimaju se u obzir dodatna sredstva raspoloživa u okviru instrumenta NextGenerationEU, koja se u 2023. znatno povećavaju u odnosu na 2022.

Nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 14. Uredbe o zajedničkim odredbama, u okviru programa InvestEU mogu se izvršiti dodatna sredstva u skladu s pravilima tog instrumenta, u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisuju se ili prenose u te proračunske linije ovisno o datumu donošenja odgovarajućih sporazuma o partnerstvu. Države članice mogu za program InvestEU na dobrovoljnoj osnovi dodijeliti do 5 % svojih sredstava u okviru podijeljenog upravljanja i do 4 % ukupnih financijskih sredstava dodijeljenih za plan za oporavak i otpornost u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Fond InvestEU			p.m.	p.m.
Od čega:	Fond InvestEU — Doprinos iz EFRR-a	05 02 06	p.m.	p.m.
	Fond InvestEU — Doprinos iz Kohezijskog fonda	05 03 04	p.m.	p.m.
	Fond InvestEU — Doprinos iz fonda ESF+	07 02 08	p.m.	p.m.
	Fond InvestEU – Doprinos iz EPFRR-a	08 03 04	p.m.	p.m.
	Fond InvestEU — Doprinos iz EFRA-e	08 04 04	p.m.	p.m.

Fond InvestEU i centar InvestEU primit će 6,1 milijardu EUR vanjskih namjenskih prihoda iz instrumenta NextGenerationEU, od čega je 2,5 milijardi EUR planirano za 2023.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Fond InvestEU			340,7	389,8	2 471,0	1 230,0	2 811,7	1 619,8
Od čega:	Jamstvo InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	02 02 02	339,7	100,0	2 420,0	1 200,0	2 759,7	1 300,0
	Savjetodavni centar InvestEU, portal InvestEU te popratne mjere	02 02 03	p.m.	12,8	50,5	29,5	50,5	42,3
	Rashodi za potporu za program InvestEU	02 01 10	1,0	1,0	0,5	0,5	1,5	1,5

Osim toga, ukupna izglasana odobrena sredstva programa InvestEU uključuju posebno povećanje sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u, koje je utvrđeno tehničkom prilagodbom VFO-a za 2023. kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o VFO-u. Za InvestEU to znači 150,5 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

(¹) Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
			Obveze	Obveze
Fond InvestEU			340,7	150,5
Od čega:	Rashodi za potporu programu InvestEU	02 01 10	1,0	
	Jamstvo InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	02 02 02	339,7	150,5
	Savjetodavni centar InvestEU, portal InvestEU te popratne mjere	02 02 03	p.m.	

Grupa Europske investicijske banke glavni je partner u provedbi programa InvestEU, a drugi su partneri primjerice nacionalne razvojne banke ili međunarodne financijske institucije. U okviru programa InvestEU svi financijski instrumenti kojima se upravlja na središnjoj razini unutar EU-a objedinjuju se u jedinstvenu, pojednostavnjenu strukturu kako bi se smanjila preklapanja, pojednostavnio pristup financiranju i smanjilo administrativno opterećenje.

Naposlijetku, InvestEU pridonosi Mehanizmu za pravednu tranziciju, putem posebnog programa za pravednu tranziciju uspostavljenog horizontalno u svim sastavnicama politika u okviru fonda InvestEU.

Prekogranična je infrastruktura okosnica jedinstvenog tržišta, zahvaljujući kojoj se roba, usluge, poduzeća i građani mogu slobodno prekogranično kretati. U okviru **Instrumenta za povezivanje Europe** (CEF) Unija nastavlja ulagati u transeuropske prometne, digitalne i energetske mreže iskorištavanjem sinergija između prometne, digitalne i energetske infrastrukture, primjerice razvojem infrastrukture za alternativna goriva ili održivih i pametnih mreža na kojima se temelje jedinstveno digitalno tržište i energetska unija. Dio dodijeljenih sredstava iz Kohezijskog fonda (ukupno 11,2 milijarde EUR, od čega 1 541,2 milijuna EUR u 2023.) izvršit će se u okviru Instrumenta za povezivanje Europe za prometne projekte s velikom europskom dodanom vrijednosti.

Pandemija bolesti COVID-19 dodatno je istaknula iznimnu važnost digitalnih tehnologija i infrastruktura te je pokazala koliko se naša društva i gospodarstva oslanjaju na digitalna rješenja. Kako bi se premostio postojeći nedostatak ulaganja u području digitalnih usluga, **programom Digitalna Europa** ⁽¹⁾ pridonijet će se oblikovanju digitalne budućnosti Europe, što je jedan od glavnih prioriteta Unije. Konkretno, programom Digitalna Europa ojačat će se ključni digitalni kapaciteti EU-a, prije svega u ključnim područjima (umjetna inteligencija, kibersigurnost, napredno računalstvo, podatkovna infrastruktura, upravljanje i obrada), njihova interoperabilnost, uvođenje i optimalna primjena u ključnim sektorima kao što su energetika i okoliš, proizvodnja, poljoprivreda i zdravstvo. S obzirom na to da je program od strateške važnosti za potporu digitalnoj transformaciji europskog društva i gospodarstva, Komisija je u kontekstu europskog akta o čipovima predložila jačanje programa Digitalna Europa dodavanjem novog šestog cilja namijenjenog poluvodičima. Odgovarajućom izmjenom temeljnih akata o programu Digitalna Europa i zajedničkim poduzećima omogućit će se, među ostalim, da taj program, u kombinaciji s programom Obzor Europa, doprinese Zajedničkom poduzeću za čipove (bivše Zajedničko poduzeće za ključne digitalne industrije) kako bi Unija do 2030. mogla udvostručiti svoj tržišni udio na tržištu poluvodiča na 20 %.

Komisija predlaže da se u nacrtu proračuna za 2023. u okviru programa Obzor Europa stavi na raspolaganje iznos od 415 milijuna EUR, dok će se dodatni iznos od 287 milijuna EUR preraspodijeliti iz programa Obzor Europa, Instrumenta za povezivanje Europe ili preraspodijeliti u okviru programa Digitalna Europa. Sredstvima EU-a podupirat će se inicijativa Čipovi za Europu, kojom se namjerava poduprijeti izgradnja tehnoloških kapaciteta velikih razmjera i inovacije u Uniji. Inicijativom će se podupirati razvoj proizvodnih pilot-linija za izradu prototipova i povećanje inovacija kako bi se olakšao prelazak iz laboratorija u proizvodnju. Pilot-linije bit će otvorene za korisnike na nediskriminirajućoj osnovi i donijeti koristi svim akterima diljem Europske unije, uključujući istraživače, projektante i MSP-ove. Inicijativom će se podupirati i projektni kapaciteti i mreža centara za stručnost u cijeloj Uniji.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240.

Nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama, u okviru programa Digitalna Europa mogu se izvršiti dodatna sredstva u skladu s pravilima tog instrumenta, u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisuju se ili prenose u te linije ovisno o datumu donošenja odgovarajućih sporazuma o partnerstvu.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Program Digitalna Europa			p.m.	p.m.
Od čega:	Digitalna Europa — Doprinos iz EFRR-a	05 02 10	p.m.	p.m.
	Digitalna Europa — Doprinos iz Kohezijskog fonda	05 03 08	p.m.	p.m.
	Digitalna Europa — Doprinos iz fonda ESF+	07 02 12	p.m.	p.m.

Decentralizirane agencije (Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA), Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA), Agencija Europske unije za željeznice (ERA), Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA), Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) i Agencija Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER) pridonijet će sigurnosti i transparentnom funkcioniranju prekograničnih mreža EU-a u područjima prometa, energetike, elektroničkih komunikacija i informacija. Detaljnije informacije o ulozi agencija, njihovu osoblju i doprinosu EU-a njihovim proračunima nalaze se u dijelu 4.3.1.

3.1.4. Klaster „Jedinstveno tržište“

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Jedinstveno tržište po programima i ciljevima“	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Program jedinstvenog tržišta (uključujući MSP-ove)	592,8	610,3	613,5	580,0	- 20,7	30,3	-3,4 %	5,2 %	941,3
— Učinkovitije funkcioniranje unutarnjeg tržišta	74,4	76,2	77,6	58,0	- 3,2	18,2	-4,2 %	31,4 %	67,3
— Poboljšanje konkurentnosti poduzeća, osobito MSP-ova, te podupiranje njihova pristupa tržištima	126,4	132,1	151,4	67,6	- 25,1	64,5	-16,6 %	95,4 %	108,2
— Europska normizacija i međunarodni standardi financijskog izvještavanja i revizije	32,3	27,6	30,1	19,5	2,2	8,1	7,2 %	41,6 %	20,9
— Osnaživanje potrošača i civilnog društva te osiguranje visoke razine zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda uključujući sudjelovanje krajnjih korisnika u donošenju politika u financijskim uslugama	25,1	18,8	25,0	19,0	0,1	- 0,1	0,6 %	-0,8 %	22,9
— Proizvodnja i širenje kvalitetnih statističkih podataka o Europi	75,7	42,5	75,0	37,0	0,7	5,5	0,9 %	14,9 %	74,3
— Doprinos visokoj razini zdravlja i dobrobiti ljudi, životinja i bilja	231,3	202,0	225,8	170,0	5,5	32,0	2,4 %	18,8 %	209,5
— Rashodi za potporu	27,6	27,6	28,5	28,5	- 0,9	- 0,9	-3,3 %	-3,3 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	83,5	p.m.	180,4		- 96,9		-53,7 %	438,1
Program EU-a za borbu protiv prijevара	24,8	26,4	24,4	31,1	0,5	- 4,7	2,0 %	-15,2 %	32,8
— Sprečavanje i suzbijanje prijevара, korupcije i svih ostalih nezakonitih radnji koje štete financijskim interesima Unije	15,7	16,1	15,4	12,7	0,2	3,4	1,5 %	27,1 %	14,9
— Potpora prijavljivanju nepravilnosti, uključujući prijevare	1,0	1,0	0,9	0,9	0,0	0,0	2,7 %	3,3 %	0,9
— Financiranje djelovanja koja se provode u skladu s Uredbom (EZ) br. 515/97	8,2	7,8	8,0	7,7	0,2	0,2	2,7 %	2,0 %	5,7
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	1,4	p.m.	9,8		- 8,4		-85,2 %	11,3
Suradnja u području oporezivanja (FISCALIS)	37,7	36,2	36,9	35,9	0,7	0,3	2,0 %	0,8 %	32,9
— Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	37,4	34,4	36,6	27,4	0,7	7,0	2,0 %	25,5 %	24,4

Klaster „Jedinstveno tržište po programima i ciljevima”	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Rashodi za potporu	0,3	0,3	0,3	0,3					
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	1,5	p.m.	8,2		- 6,7		-81,8 %	8,5
Suradnja u području carina (CARINA)	133,1	119,9	130,4	114,7	2,6	5,2	2,0 %	4,5 %	121,6
— Suradnja u području carina (Carina)	132,8	114,9	130,1	88,5	2,6	26,4	2,0 %	29,8 %	103,2
— Rashodi za potporu	0,3	0,3	0,3	0,3					
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	4,7	p.m.	25,8		- 21,2		-82,0 %	18,4
Decentralizirane agencije	126,7	126,7	119,7	119,7	7,0	7,0	5,8 %	5,8 %	
— Europska agencija za kemikalije (ECHA)	74,9	74,9	72,2	72,2	2,6	2,6	3,6 %	3,6 %	
— Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)	19,0	19,0	18,3	18,3	0,7	0,7	3,8 %	3,8 %	
— Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA)	13,4	13,4	12,9	12,9	0,5	0,5	4,0 %	4,0 %	
— Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)	18,3	18,3	16,3	16,3	2,0	2,0	12,6 %	12,6 %	
— Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA)	1,1	1,1			1,1	1,1			
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	12,0	20,7	27,6	22,3	- 15,6	- 1,5	-56,6 %	-6,9 %	21,4
— Pilot-projekti	p.m.	3,3	3,2	5,1	- 3,2	- 1,8	-100,0 %	-34,9 %	7,7
— Pripremna djelovanja	p.m.	5,5	14,1	8,2	- 14,1	- 2,7	-100,0 %	-33,2 %	8,1
— Ostala djelovanja	12,0	12,0	10,3	9,0	1,6	3,0	16,0 %	32,8 %	5,5
— Postupci za sklapanje i oglašavanje ugovora o javnoj nabavi robe, javnim radovima i javnim uslugama	9,7	9,7	10,3	9,0	- 0,6	0,7	-5,8 %	7,8 %	5,5
— Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama	2,2	2,2			2,2	2,2			
Ukupno za klaster „Jedinstveno tržište”	927,1	940,1	952,6	903,7	- 25,5	36,5	-2,7 %	4,0 %	1 150,0

3.1.4.1. Prioriteti za 2023.

Programom jedinstvenog tržišta ⁽¹⁾ podupire se učinkovito funkcioniranje jedinstvenog tržišta kao najvrjednijeg kapitala Europe za generiranje rasta na globaliziranim tržištima. Uvođenjem informatičkih alata, izradom standarda i poticanjem suradnje među upravnim tijelima program pomaže poduzećima i potrošačima da bolje iskoriste mogućnosti jedinstvenog tržišta robe i usluga. Malim poduzećima pruža se veća potpora za rast i širenje preko granica. Program jedinstvenog tržišta ima ključnu ulogu u procesu gospodarskog oporavka i provedbi prioriteta europskog zelenog plana.

Programom se podupiru i oblikovanje, provedba i izvršavanje zakonodavstva Unije na kojem se temelji pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta robe i usluga te se osnažuju sudionici jedinstvenog tržišta djelovanjima u području nadzora tržišta, prava trgovačkih društava, ugovornog i izvanugovornog prava, normizacije, potpore politici tržišnog natjecanja, carina i oporezivanja. Pridonosi postizanju visoke razine zdravlja ljudi, životinja i biljaka u cijelom prehrambenom lancu i omogućuje visokokvalitetne statističke podatke o Europi.

U okviru programa **Carina** pruža se potpora daljnjoj digitalizaciji i modernizaciji carinske unije. Istovremeno se programom **Fiscalis** pridonosi snažnijoj suradnji poreznih uprava, uključujući zajedničke napore u suzbijanju porezne prijevare i izbjegavanja porezne obveze.

Predlaže se stvaranje triju novih proračunskih linija u ovom klasteru, jedne za mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM), s iznosima u pričuvu za pokrivanje troškova uspostave mehanizma i potrebnog informacijskog sustava, druge nove proračunske linije povezane s provedbom Akta o digitalnim uslugama, dok ga Europski parlament i Vijeće ne donesu, te nove proračunske linije za predloženo novo Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA).

Decentralizirane agencije (Europska agencija za kemikalije (ECHA) te Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA), Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) i novo Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA)) doprinose dosljednoj primjeni Uredbe o kemikalijama u cijelom EU-u odnosno provedbi usklađenog nadzora financijskog sektora.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014.

3.1.5. Klaster „Svemir“

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Svemir“ po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepod- mirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Europski svemirski program	2 045,1	2 090,7	2 008,2	2 088,1	36,9	2,6	1,8 %	0,1 %	1 363,8
— Galileo / EGNOS	1 247,9	1 094,0	1 151,0	970,0	96,9	124,0	8,4 %	12,8 %	16,9
— Copernicus	750,0	710,0	700,0	600,0	50,0	110,0	7,1 %	18,3 %	448,3
— GOVSATCOM/SSA	40,3	59,1	150,0	40,8	- 109,7	18,3	-73,1 %	44,8 %	31,3
— Rashodi za potporu	7,0	7,0	7,3	7,3	- 0,3	- 0,3	-4,3 %	-4,3 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	220,6	p.m.	470,0		- 249,4		-53,1 %	867,3
Program Unije za sigurnu povezivost	106,3	98,6			106,3	98,6			
— Sigurna povezivost Unije — Doprinos iz naslova 1.	106,0	98,3			106,0	98,3			
— Rashodi za potporu Programu Unije za sigurnu povezivost	0,2	0,2			0,2	0,2			
Decentralizirane agencije	74,8	74,8	68,3	68,3	6,5	6,5	9,5 %	9,5 %	15,4
— Agencija Europske unije za svemirski program	74,8	74,8	68,3	68,3	6,5	6,5	9,5 %	9,5 %	15,4
Ukupno za klaster „Svemir“	2 226,2	2 264,0	2 076,5	2 156,4	149,6	107,6	7,2 %	5,0 %	1 379,1

3.1.5.1. Prioriteti za 2023.

Svemirskom politikom EU-a nastoji se odgovoriti na neke od najhitnijih izazova današnjice, kao što su klimatske promjene, potaknuti tehnološke inovacije i pružiti socioekonomske koristi građanima. **Svemirskim programom Unije** ⁽¹⁾ objedinjuju se aktivnosti EU-a u tom strateškom području. Galileo/EGNOS i Copernicus pružaju usluge od kojih imaju koristi milijuni ljudi u Europi. Komponentom „svijest o situaciji u svemiru” (SSA) podupire se dugoročna održivost i sigurnost svemirskih aktivnosti osiguravanjem zaštite od opasnosti u svemiru i kontinuiranim razvojem nadzora i praćenja svemirskih objekata u orbiti oko Zemlje. Time se osigurava usklađen okvir za buduća ulaganja uz veću vidljivost i fleksibilnost. Povećanjem učinkovitosti u konačnici će se omogućiti uvođenje novih usluga potaknutih svemirskim aktivnostima.

Komisijinim prijedlogom uspostave **Programa Unije za sigurnu povezivost** za razdoblje 2023. – 2027. ⁽²⁾ nastoji se osigurati globalni pristup sigurnim državnim satelitskim komunikacijskim uslugama za zaštitu ključne infrastrukture, nadzor, vanjska djelovanja i upravljanje krizama. Osim toga, cilj mu je omogućiti privatnom sektoru da pruža komercijalne usluge kako bi se omogućila dostupnost brze širokopolasne i neometane povezivosti u cijeloj Europi, čime bi prestale postojati mrtve zone. Ukupni procijenjeni trošak infrastrukture iznosi 6 milijardi EUR i predlaže se da se iznos od 2,4 milijarde EUR financira iz proračuna EU-a, uz moguće doprinose država članica, privatna ulaganja i doprinos Europske svemirske agencije.

Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA) izvršava osnovne zadaće koje su joj povjerene u okviru Svemirskog programa. Uredbom o svemiru uspostavlja se pravni okvir za suradnju s EUSPA-om i Europskom svemirskom agencijom (ESA) radi daljnjeg razvoja infrastrukture i rada programa Galileo/EGNOS i Copernicus.

3.1.6. Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u naslovu 1.	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	19 469,7	93,2 %	20 078,9
od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.	14 103,4	67,5 %	11 967,1
od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga	5 366,2	25,7 %	8 111,8
Ostala plaćanja ¹	1 431,4	6,8 %	1 394,7
Ukupno	20 901,1	100,0 %	21 473,5

1. Odobrena sredstva za plaćanje povezana s rashodima za administrativnu potporu, decentraliziranim agencijama, pilot-projektima, pripremnim djelovanjima, djelovanjima koja se financiraju na temelju nadležnosti Europske komisije i drugim djelovanjima.

U prethodnoj tablici prikazana su ukupna odobrena sredstva za plaćanje zatražena za taj naslov, raščlanjena prema tome hoće li biti potrebna za financiranje programa u okviru VFO-a za razdoblje 2021.–2027., ili za nepodmirene obveze iz prethodnog razdoblja VFO-a.

Razinom plaćanja za obveze za programe u razdoblju 2021.–2027. u iznosu od 14,1 milijardu EUR uzima se u obzir planiranje i programiranje povezanih aktivnosti. Odobrena sredstva za plaćanje za program Obzor Europa uključuju i financiranje istraživanja opozvanih sredstava za istraživanja koja su ponovno stavljena na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe.

Razina plaćanja za nepodmirene obveze (prije 2021.) iznosi 5,4 milijarde EUR. Smanjenje u odnosu na odgovarajući iznos u proračunu za 2022. (8,1 milijarda EUR) u skladu je s očekivanim postupnim ukidanjem nepodmirenih obveza koje proizlaze iz prethodnog razdoblja. Procjene su pažljivo utvrđene na temelju iskustva stečenog tijekom razdoblja tekućeg VFO-a i uzimajući u obzir najnovije informacije o projektu.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU.

⁽²⁾ COM(2022) 57, 15.2.2022.

3.2. **Naslov 2. – Kohezija, otpornost i vrijednosti**

U naslovu 2. osiguravaju se financijska sredstva za ključne programe za poticanje gospodarskog i socijalnog oporavka Europe nakon pandemije bolesti COVID-19, koji obuhvaćaju kohezijsku politiku, važne inicijative kao što je Mehanizam za oporavak i otpornost te ojačane programe „EU za zdravlje”, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu/rescEU, Erasmus te Građani, jednakost, prava i vrijednosti.

3.2.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naslov 2. – Kohezija, otpornost i vrijednosti	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Regionalni razvoj i kohezija							2,7 %	-14,1 %	109 698,3
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>									
<i>Ukupno Regionalni razvoj i kohezija</i>	46 184,0	46 634,1	52 570,8	42 697,7	- 6 386,8	3 936,4	-12,1 %	9,2 %	109 698,3
— Oporavak i otpornost							53,1 %	109,0 %	53 142,4
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>									
<i>Ukupno Oporavak i otpornost</i>	106 455,3	111 860,6	120 579,2	64 526,8	- 14 123,9	47 333,8	-11,7 %	73,4 %	
— Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti							2,1 %	-7,5 %	46 276,0
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>									
<i>Ukupno Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti</i>	21 596,7	22 454,6	24 389,9	20 923,2	- 2 793,1	1 531,4	-11,5 %	7,3 %	46 276,0
Ukupna izglasana odobrena sredstva	70 086,7	55 840,5	67 644,4	62 052,8	2 442,3	- 6 212,3	3,6 %	-10,0 %	209 116,7
Gornja granica	70 137,0		67 806,0						
Razlika do gornje granice	50,3		161,6						
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU									
Ukupno dostupno	174 236,0	180 949,3	197 539,9	180 949,3	- 23 303,9	52 801,5	-11,8 %	41,2 %	209 116,7

3.3. Podnaslov 2.a – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija

Ulaganja u okviru kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. imaju dugoročnu ulogu instrumenata za poticanje rasta i konvergencije nakon pandemije bolesti COVID-19. Kohezijska politika za razdoblje 2021.–2027. temelji se na strategijama rasta otpornima na buduće promjene, osobito s pomoću tematske koncentracije usmjerene na gospodarsku konkurentnost, program europskog zelenog plana i provedbu europskog stupa socijalnih prava. Pomno se razmatraju i demografski izazovi kao i posebnosti najudaljenijih regija i rijetko naseljenih područja.

Nakon stupanja na snagu Uredbe o VFO-u i sektorskog zakonodavstva neiskorištena sredstva za 2021. reprogramirana su za razdoblje 2022.–2025. u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u. Neposredni prioritet u 2022. bit će završetak programiranja, donošenje novih programa prije kraja 2022. i početak provedbe na terenu.

3.3.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Podnaslov 2.a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija po klasterima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir- ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— „Regionalni razvoj i kohezija” (podnaslov 2.a)							2,7 %	-14,1 %	109 582,2
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU									
Ukupno za „Regionalni razvoj i kohezija” (podnaslov 2.a)	46 150,3	46 597,2	52 536,5	42 660,8	- 6 386,2	3 936,4	-12,2 %	9,2 %	109 582,2
— „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” (podnaslov 2.a)							2,5 %	-8,7 %	43 254,9
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU									
Ukupno za „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” (podnaslov 2.a)	16 775,6	18 065,4	19 602,0	16 350,8	- 2 826,4	1 714,6	-14,4 %	10,5 %	43 254,9
Ukupna izglasana odobrena sredstva	62 923,0	49 131,1	61 314,2	56 350,9	1 608,8	- 7 219,8	2,6 %	-12,8 %	152 837,0
Gornja granica	62 939,0		61 345,0						
Razlika	16,0		30,8						
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU									
Ukupno dostupno	62 925,9	64 662,6	72 138,5	59 011,6	- 9 212,6	5 650,9	-12,8 %	9,6 %	152 837,0

3.3.2. Klaster „Regionalni razvoj i kohezija”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Regionalni razvoj i kohezija” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	38 392,6	26 225,9	37 424,2	29 597,5	968,4	- 3 371,6	2,6 %	-11,4 %	84 148,0
— EFRR — Rashodi poslovanja			37 235,1	2 237,3	850,9	480,3	2,3 %	21,5 %	75,8
— EFRR — Operativna tehnička pomoć			96,9	43,9	7,2	20,4	7,5 %	46,6 %	73,4
— Europska urbana inicijativa			61,9	49,5	1,2	- 5,3	2,0 %	-10,8 %	60,6
— Fond za pravednu tranziciju (JTF) — Doprinos iz EFRR-a		p.m.	14,4	p.m.	60,9		424,0 %		
— EFRR — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					19 111,8
— Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz EFRR-a				p.m.	47,9	17,2	424,0 %		
— Rashodi za potporu					0,1	0,1	2,8 %	2,8 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 3 884,4		-14,2 %	64 826,4
Kohezijski fond (CF)	7 755,9	10 354,7	7 528,6	13 013,8	227,3	- 2 659,1	3,0 %	-20,4 %	25 427,2
— Kohezijski fond — Rashodi poslovanja			6 014,4	342,0	160,6	94,4	2,7 %	27,6 %	
— Kohezijski fond (KF) — Operativna tehnička pomoć			15,4	8,3	0,4	3,1	2,8 %	37,8 %	11,6
— Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Promet — Dodijeljena sredstva Kohezijskog fonda (KF)			1 487,8	841,2	53,4	64,8	3,6 %	7,7 %	1 431,5
— Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz Kohezijskog fonda			3,0		12,7	4,5	424,0 %		
— Rashodi za potporu					0,2	0,2	1,9 %	1,9 %	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 2 826,1		-23,9 %	23 984,1
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	p.m.	4,2	2,7	3,3	- 2,7	0,9	-100,0 %	28,0 %	6,9
— Pilot-projekti	p.m.						-100,0 %	23,2 %	4,4
— Pripremna djelovanja	p.m.		p.m.					58,0 %	2,5
Ukupno za klaster „Regionalni razvoj i kohezija”	46 148,5	36 584,8	44 955,5	42 614,6	1 193,0	- 6 029,8	2,7 %	-14,1 %	109 575,3

3.3.2.1. Prioriteti za 2023.

Ciljevi kohezijske politike ostvaruju se u okviru tri glavna fonda, **Europskog fonda za regionalni razvoj** (EFRR), **Europskog socijalnog fonda plus** (ESF) i **Kohezijskog fonda** (KF), koji pružaju važnu potporu državama članicama i regijama EU-a te imaju ključnu ulogu u gospodarskom oporavku. U okviru naslova 3. dopunjeni su Fondom za pravednu tranziciju.

Nakon ruske invazije na Ukrajinu kohezijska politika pruža potporu velikom broju izbjeglica i može podupirati mjere kao što su ulaganja u infrastrukturu te potpora u područjima obrazovanja, zapošljavanja, socijalne uključenosti i zdravstva. Time se dopunjuje potpora iz drugih instrumenata EU-a, posebno iz Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI). Kako bi se pružila dodatna potpora državama članicama u suočavanju s tim izazovima, Komisija je iznijela niz prijedloga za izmjenu Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2014.–2020. i osiguravanje dodatne fleksibilnosti u okviru EFRR-a, ESF-a i Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD), među ostalim za operacije koje se financiraju u okviru inicijative REACT-EU. Države članice moći će osobito zatražiti povrat rashoda na temelju jediničnog troška po osobi tjedno, za sve osobe kojima je odobrena privremena zaštita ili druga odgovarajuća zaštita na temelju nacionalnog prava.

Cilj je EFRR-a ojačati gospodarsku, teritorijalnu i socijalnu koheziju u Europskoj uniji uklanjanjem razvojnih nejednakosti među regijama. Kohezijski fond podupire okolišnu infrastrukturu i prioritetne projekte EU-a u transeuropskim prometnim mrežama⁽¹⁾. Obuhvaća i projekte za energetske učinkovitost, korištenja energije iz obnovljivih izvora ili održivu gradsku mobilnost koji donose jasne koristi za okoliš.

EFRR usmjerava svoja ulaganja na više ključnih prioriteta područja pod nazivom „tematska koncentracija”, koja uključuju inovacije i istraživanja, digitalnu agendu, potporu malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi), okoliš i gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika. Cilj mu je poduprijeti države članice na njihovu putu prema zelenoj, digitalnoj i inovativnoj Europi. Tematska koncentracija omogućuje da se 30 % dodijeljenih sredstava EFRR-a namijeni mjerama u području okoliša i klime, s glavnim ciljem podupiranja prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo. U tom okviru EFRR se usredotočuje na podupiranje Europe s niskom razinom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju. To posebno znači podupiranje energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora, diversifikacija u regijama koje ovise o energetski intenzivnim industrijama te pružanje potpore za ostvarenje pravedne tranzicije za sve. Kad je riječ o mobilnosti, kohezijska politika, a posebno EFRR, nastojat će poduprijeti uspješan prelazak na alternativna goriva i pogonske sklopove te će nastaviti podupirati „čista vozila”. Kohezijski fond ima još ambiciozniji klimatski cilj, jer je 37 % dodijeljenih sredstava namijenjeno mjerama u području okoliša i klime.

Inicijativa REACT-EU⁽²⁾, koja se financira iz instrumenta NextGenerationEU, nastavlja se i produljuje odgovor na krizu i sanaciju krize koji se provode u okviru investicijskih inicijativa kao odgovora na koronavirus. Dodijeljeno joj je ukupno 50,6 milijardi EUR (47,5 milijardi EUR u cijenama iz 2018.) i provodi se u okviru proračunskih obveza preuzetih u razdoblju 2021.–2022. Ta sredstva čine vanjske namjenske prihode i upotrebljavaju se za nadopunu operativnih programa za razdoblje 2014.–2020. u iznosu od 39,8 milijardi EUR u 2021. i 10,8 milijardi EUR u 2022. Kako je prethodno navedeno, države članice mogu upotrijebiti financijska sredstva u okviru inicijative REACT-EU u kontekstu priljeva osoba koje bježe iz Ukrajine nakon ruske invazije.

U tablici se navodi indikativna podjela dijela EFRR-a.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU), SL L 437, 28.12.2020., str. 30.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
EFRR – REACT-EU			4,8	4,8	1,9	10 012,4	6,7	10 017,2
Od čega:	EFRR — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	05 02 05 01	p.m.	p.m.		9 985,7	p.m.	9 985,7
	EFRR — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	05 02 05 02	p.m.	p.m.		24,9	p.m.	24,9
	ETS — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	05 02 05 03	p.m.	p.m.			p.m.	p.m.
	Rashodi za potporu Europskom fondu za regionalni razvoj (EFRR)	05 01 01	4,8	4,8	1,9	1,9	6,7	6,7

3.3.3. Klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Europski socijalni fond plus (ESF+)	16 774,5	12 546,3	16 358,7	13 736,3	415,8	- 1 190,1	2,5 %	-8,7 %	43 439,6
— Tematsko područje fonda ESF+ pod podijeljenim upravljanjem — Operativni rashodi		1 167,1	16 318,3	1 000,0	364,7	167,1	2,2 %	16,7 %	26,5
— Tematsko područje fonda ESF+ pod podijeljenim upravljanjem — Operativna tehnička pomoć		22,0	23,9	18,0	0,1	4,0	0,5 %	22,2 %	21,7
— Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Doprinos iz fonda ESF +		p.m.	3,6	p.m.	15,2		424,0 %		p.m.
— Europski socijalni fond (ESF) — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					12 925,8
— Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					427,8
— Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz fonda ESF+		8,8	5,8	p.m.	24,5	8,8	424,0 %		p.m.
— Erasmus+ — Doprinos iz fonda ESF+		6,0	p.m.	p.m.	12,0	6,0			p.m.
— Rashodi za potporu	6,5	6,5	7,2	7,2	- 0,7	- 0,7	-9,3 %	-9,3 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	11 335,9	p.m.	12 711,2		- 1 375,3		-10,8 %	29 853,0
Ukupno za klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti”	16 774,5	12 546,3	16 358,7	13 736,3	415,8	- 1 190,1	2,5 %	-8,7 %	43 439,6

3.3.3.1. Prioriteti za 2023.

Europski socijalni fond plus (ESF+) ⁽¹⁾ pruža potporu državama članicama u ostvarenju visokog stupnja zaposlenosti i pravedne socijalne zaštite te izgradnji kvalificirane i otporne radne snage koja je spremna za prelazak na zeleno i digitalno gospodarstvo. To je ključan financijski instrument za provedbu europskog stupa socijalnih prava, potporu radnim mjestima, borbu protiv siromaštva i stvaranje pravednog i socijalno uključivog društva. Državama članicama omogućava i prijeko potrebne resurse za oporavak naših društava i gospodarstava nakon pandemije bolesti COVID-19. Njime se može dati potpora i za suočavanje s izazovima koji proizlaze iz dolaska velikog broja izbjeglica iz Ukrajine, posebno kad je riječ o njihovoj socijalnoj uključenosti, obrazovanju, osposobljavanju i zapošljavanju.

Tematsko područje fonda ESF+ u okviru podijeljenog upravljanja uključuje i ambiciozan zahtjev za ulaganje u mlade i suzbijanje siromaštva djece. Države članice u kojima je stopa mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih viša od prosjeka EU-a trebale bi najmanje 12,5 % svojih sredstava iz fonda ESF+ namijeniti za pomoć tim mladima da steknu kvalifikacije ili nađu kvalitetno zaposlenje. Sve druge države članice moraju dodijeliti odgovarajući iznos ciljanim djelovanjima za potporu mjerama za zapošljavanje mladih. Države članice u kojima je razina siromaštva djece viša od prosjeka EU-a trebale bi najmanje 5 % svojih sredstava iz fonda ESF-a + dodijeliti za suzbijanje tog problema, dok sve druge države članice moraju dodijeliti odgovarajući iznos sredstava iz fonda ESF+ ciljanim djelovanjima za suzbijanje siromaštva djece, u cilju potpore provedbi europskog jamstva za djecu.

Fondom ESF+ plus trebalo bi doprinositi i iskorjenjivanju siromaštva podupiranjem relevantnih nacionalnih programa. Najmanje 4 % njegovih sredstava u okviru podijeljenog upravljanja namijenjeno je potpori najpotrebitijima, uključujući izbjeglice. Sredstvima iz fonda ESF+ osobito se mogu financirati hrana i osnovna materijalna pomoć te aktivnosti socijalne uključenosti, kao što su psihološka pomoć, osnovni tečajevi jezika i pravno savjetovanje.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
ESF+ – REACT-EU			6,5	6,5	1,1	5 519,1	7,6	5 525,6
	ESF — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 05 01	p.m.	p.m.		5 336,3	p.m.	5 336,3
	ESF — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 05 02	p.m.	p.m.		16,7	p.m.	16,7
	FEAD — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 06 01	p.m.	p.m.		165,0	p.m.	p.m.
	FEAD — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 06 02	p.m.	p.m.			p.m.	p.m.
	YEI — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 07 01	p.m.	p.m.			p.m.	p.m.
	Rashodi za potporu Europskom socijalnom fondu+ (ESF+) – podijeljeno upravljanje	07 01 01 01	6,5	6,5	1,1	1,1	7,6	7,6

3.3.4. *Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov*

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u podnaslovu 2.a	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	49 108,3	100,0 %	56 328,5
<i>Od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.</i>	5 390,3	11,0 %	4 506,6
<i>Od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga</i>	43 718,0	89,0 %	51 821,9
Ostala plaćanja ¹	22,8	0,0 %	22,4
Ukupno	49 131,1	100,0 %	56 350,9

1. Plaćanja povezana s rashodima za administrativnu potporu, decentraliziranim agencijama, pilot-projektima, pripremnim djelovanjima, djelovanjima koja se financiraju na temelju ovlasti Europske komisije i drugim djelovanjima.

Za programe **kohezijske politike** provedba programskog razdoblja 2014.–2020. nastavlja se punim zamahom. Za europske strukturne i investicijske fondove u razdoblju 2014.–2020. odobrena sredstva za plaćanje pokrit će godišnje prefinanciranje od 2 % u skladu s izmjenom Uredbe (EU) br. 1303/2013 (¹). Kao i prethodnih godina, prijedlog Komisije za međuplaćanja rezultat je procjene najnovijih dostupnih predviđanja država članica iz siječnja 2022., dosadašnjeg iskustva u pogledu ritma provedbe programa i dostupnih informacija o provedbi na terenu, kao i uzimanja u obzir namjenskih sredstava od 3,7 milijarde EUR koja će nastati nakon godišnjeg prihvaćanja računovodstvene dokumentacije. U okviru prijedloga CARE uključena su i plaćanja u iznosu do 1 milijarde EUR u vezi s produljenjem sufinanciranja od 100 % za obračunsku godinu koja završava 30. lipnja 2022. Cilj je ublažiti dodatno opterećenje nacionalnih proračuna s obzirom na migracijske izazove s kojima se suočavaju uslijed vojne agresije Ruske Federacije u Ukrajini.

Komisija nastavlja podupirati države članice u programiranju njihovih sredstava dodijeljenih iz inicijative REACT-EU, kako bi se osiguralo da mjere likvidnosti i mjere odgovora na krizu čim prije stignu do regija i korisnika kojima je pomoć najpotrebnija. Na temelju zahtjeva za plaćanje koje su podnijele države članice Komisija će pozajmiti potrebna sredstva za pokrivanje odgovarajućih potreba za plaćanjima kako bi se dogovorilo na te neposredne potrebe nastale zbog krize.

Za programe kohezijske politike u razdoblju 2021.–2027. (osim FPT-a) odobrenim sredstvima za plaćanje pokrit će se godišnje prefinanciranje, što odgovara 0,5 % ukupne potpore iz fondova koja je utvrđena u odluci o odobravanju programa. Bit će potrebno ukupno 1,8 milijardi EUR za pokrivanje plaćanja prefinanciranja. Preostalih 2,5 milijardi EUR iskoristit će se za pokrivanje međuplaćanja.

Kako bi se državama članicama osigurala dodatna likvidnost, ukupno prefinanciranje iz inicijative REACT-EU povećano je za 3,5 milijardi EUR u 2022. te je uvedena pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova kako bi se omogućilo ubrzanje isplate preostalih sredstava. To se odnosi na jedinični trošak po osobi kojoj je odobrena privremena zaštita, po tjednu u kojem je ta osoba prisutna u dotičnoj državi članici, uz ograničeno trajanje jediničnog troška od najviše 13 tjedana.

Djelovanjem kohezijske politike za izbjeglice u Europi (**CARE**) (²) dokazana je sposobnost kohezijske politike da brzo i primjereno reagira na izvanredne situacije. Prijedlog CARE sastoji se od dva glavna dijela:

- fleksibilnosti za države članice kako bi mogle mobilizirati sva dostupna i preostala sredstva iz programa za razdoblje 2014.–2020. i tranšu inicijative REACT-EU za 2022. za odgovor na migracijske izazove i dostojanstveno primanje izbjeglica iz Ukrajine,

(¹) Uredba (EU) 2020/1542, SL L 356, 26.10.2020.

(²) Uredba (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. travnja 2022. o izmjeni uredbi (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu povećanog prefinanciranja iz sredstava inicijative REACT-EU i uvođenja jediničnog troška.

- produljenja izvanredne stope sufinanciranja sredstvima EU-a od 100 % na tekuću obračunsku godinu, koja završava 30. lipnja 2022. Time bi se ublažio pritisak na nacionalne proračune jer bi ukupno 10 milijardi EUR bilo dostupno za potporu nacionalnim djelovanjima povezanim s potrebama izbjeglica, aktualnom pandemijom ili porastom cijena energije. Kako bi se poštovala gornje granice za plaćanje u okviru VFO-a, plaćanja povezana s tom mjerom izvršavat će se postupno, s 5 milijardi EUR u 2022., 1 milijardom EUR u 2023. i preostale 4 milijarde EUR od 2024. u skladu s raspoloživim proračunskim sredstvima.

3.4. Podnaslov 2.b – Otpornost i vrijednosti

Najvažniji programi u okviru ovog podnaslova namijenjeni su poticanju oporavka i povećanju otpornosti europskih gospodarstava. U središtu je tih djelovanja Mehanizam za oporavak i otpornost. U okviru programa „EU za zdravlje” i Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (rescEU) pruža se potpora zdravstvenoj uniji, jačaju Unijini kapaciteti za odgovor na krize i povećava otpornost na buduće šokove. Istovremeno, podnaslov 2.b sadržava vodeće programe koji su s vremenom dokazali svoju dodanu vrijednost EU-a, kao što su Erasmus +, Europske snage solidarnosti, Kreativna Europa, tematsko područje Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI) fonda ESF+ i program Građani, jednakost, prava i vrijednosti.

3.4.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Podnaslov 2.b Otpornost i vrijednosti po klasterima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir- ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Ukupno za „Regionalni razvoj i kohezija” (podnaslov 2.b)	33,6	36,9	34,3	36,9	- 0,7		-1,9 %		116,1
Oporavak i otpornost							53,1 %	109,0 %	5 3 142,4
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU	104 146,3	109 577,3	119 071,2	63 434,3					
Ukupno za oporavak i otpornost	106 455,3	p.m.	120 579,2	p.m.	- 14 123,9	47 333,8	-11,7 %	73,4 %	5 3 142,4
Ukupno za „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” (podnaslov 2.b)							0,7 %	-4,0 %	2 836,4
Ukupna izglasana odobrena sredstva	7 163,7	6 709,4	6 330,2	5 701,8	833,5	1 007,6	13,2 %	17,7 %	56 094,9
Gornja granica	7 198,0		6 461,0						
Razlika	34,3		130,8						
Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU	104 146,3	109 577,3	119 071,2	63 434,3					
Ukupno dostupno	111 310,0	116 286,7	125 401,4	69 136,1	- 14 091,3	47 150,6	-11,2 %	68,2 %	56 094,9

3.4.2. Klaster „Regionalni razvoj i kohezija”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Regionalni razvoj i kohezija” po programima i ciljevima (2. b)	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Potpora turskoj zajednici na Cipru	33,6	36,9	34,3	36,9	- 0,7		-1,9 %		116,1
— Financijska potpora za poticanje gospodarskog razvoja turske zajednice na Cipru			32,4	5,0	- 0,7	5,0	-2,0 %	100,0 %	28,1
— Rashodi za potporu							0	0	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.	30,0		- 5,0		-16,7 %	88,0
Ukupno za klaster „Regionalni razvoj i kohezija” (podnaslov 2.b)	33,6	36,9	34,3	36,9	- 0,7		-1,9 %		116,1

3.4.2.1. Prioriteti za 2023.

Jednim dijelom tog klastera, koji se uglavnom financira u okviru podnaslova 2.a, pruža se i financijska pomoć za gospodarski razvoj **turske zajednice na Cipru**, a u cilju potpore ponovnom ujedinjenju Cipra. Programom se potiče gospodarski razvoj turske zajednice na Cipru poboljšanjem infrastrukture, djelovanjima za poticanje društvenog i gospodarskog razvoja i promicanjem pomirenja izgradnjom povjerenja, podupiranjem civilnog društva i približavanjem turske zajednice na Cipru EU-u.

3.4.3. Klaster „Oporavak i otpornost”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Oporavak i otpornost” po programima i ciljevima	Nacrtni proračun (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Europski mehanizam za oporavak i otpornost i Instrument za tehničku potporu	121,1	115,0	118,7	112,0	2,4	3,0	2,0 %	2,7 %	51 797,6
— Mehanizam za oporavak i otpornost — bespovratna potpora	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					51 657,5
— Instrument za tehničku potporu			116,7	78,1	2,3	19,6	2,0 %	25,0 %	88,4
— Rashodi za potporu	2,1	2,1	2,0	2,0	0,0	0,0	2,0 %	2,0 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			-16,6		-52,2 %	51,6
Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV”)	0,9	1,2	0,9	0,9	0,0	0,3	2,0 %	31,4 %	1,0
— Zaštita eura od krivotvorenja			0,9	0,7	-0,2	0,0	-21,5 %	0,1 %	0,5
— Rashodi za potporu	0,2	0,2	p.m.	p.m.	0,2	0,2			p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			0,1		51,8 %	0,5
Trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	1 035,8	1 035,8	145,0	145,0	890,8	890,8	614,3 %	614,3 %	
— Rashodi za potporu	5,0	5,0	5,0	5,0					p.m.
— Instrument Europske unije za oporavak (EURI) — periodične isplate kupona i isplata po dospeljima			140,0	140,0	890,8	890,8	636,3 %	636,3 %	p.m.
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (RescEU)	146,6	242,0	101,3	186,9	45,3	55,2	44,8 %	29,5 %	596,2
— Mehanizam Unije za civilnu zaštitu			101,3	100,5	45,3	104,5	44,8 %	103,9 %	285,3
— Rashodi za potporu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.	86,3		-49,3		-57,1 %	310,9
„EU za zdravlje”	731,8	619,3	839,7	353,3	-107,9	619,3	-12,9 %	75,3 %	408,4
— Program „EU za zdravlje”			815,2	310,8	-107,6	259,9	-13,2 %	83,6 %	322,9

Klaster „Oporavak i otpornost” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir-ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Rashodi za potporu	24,1	24,1	24,5	24,5	- 0,3	- 0,3	-1,3 %	-1,3 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.	18,0		6,5	36,1 %		85,5
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	p.m.	5,9		8,1		- 2,2	-27,4 %		408,4
— Hitna potpora unutar Unije	p.m.			8,1		- 2,2	-27,4 %		310,6
— Rashodi za potporu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
Decentralizirane agencije	260,9	253,2	290,6	275,9	- 29,7	- 22,7	-10,2 %	-8,2 %	19,6
— Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti			90,5	90,5	- 4,6	- 4,6	-5,1 %	-5,1 %	p.m.
— Europska agencija za sigurnost hrane			145,9	131,2	4,7	11,6	3,2 %	8,9 %	19,6
— Europska agencija za lijekove			54,2	54,2	- 29,7	- 29,7	-54,9 %	-54,9 %	p.m.
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	12,0	11,0	12,0	10,6		0,4		3,8 %	9,0
— Pilot-projekti	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Pripremna djelovanja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji								3,8 %	9,0
Ukupno za klaster „Oporavak i otpornost”	2 308,9	2 283,3	1 508,0	1 092,6	800,9	1 190,8	53,1 %	109,0 %	53 142,4

3.4.3.1. Prioriteti za 2023.

Mehanizam za oporavak i otpornost ⁽¹⁾ središnji je dio Instrumenta Europske unije za oporavak u okviru kojeg se državama članicama pruža velika financijska potpora za ulaganja i reforme putem bespovratne financijske potpore i zajmova. U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost može se osigurati bespovratna financijska potpora u iznosu do 338 milijardi EUR, od čega je 103,5 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza planirano za 2023.

Glavni je cilj Mehanizma za oporavak i otpornost pružiti potporu održivom oporavku od pandemije bolesti COVID-19 i izgraditi otpornost na buduće šokove. Države članice predstavile su nacionalne planove za oporavak i otpornost, u kojima su navedene reforme i ulaganja koje namjeravaju provesti. Države članice dostavile su i pojedinih o procijenjenim troškovima za svaku reformu i ulaganje, kojima će se opravdati zatražena financijska potpora, te konkretne ključne etape i ciljne vrijednosti koje se obvezuju ispuniti.

Mehanizmom za oporavak i otpornost podupiru se reforme i ulaganja u velikom broju područja politika iz šest stupova utvrđenih u Uredbi. Njime se odgovara na gospodarske i socijalne posljedice pandemije bolesti COVID-19 te se očekuje da će gospodarstva EU-a učiniti otpornijima i spremnijima za budućnost i istodobno ubrzati zelenu i digitalnu tranziciju, za koje bi trebalo namijeniti najmanje 37 % odnosno 20 % rashoda u okviru svakog plana. Nadalje, planovima se treba upravljati s pomoću odgovarajućih sustava praćenja i kontrole, a u svakom od njih moraju se uzeti u obzir sve ili znatan dio preporuka po državama članicama u okviru europskog semestra i ispuniti ključni kriteriji koje će ocijeniti Komisija, uključujući snažan doprinos rastu, otvaranju radnih mjesta i koheziji, a da se pritom izbjegne svako nanošenje bitne štete okolišnim ciljevima.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
			2,1	2,1	103 463,2	109 240,1	103 465,3	109 242,2
Od čega:	Europski mehanizam za oporavak i otpornost — Bespovratna sredstva	06 02 01	p.m.	p.m.	103 451,0	109 227,9	103 451,0	109 227,9
	Rashodi za potporu Europskom mehanizmu za oporavak i otpornost	06 01 01	2,1	2,1	12,2	12,2	14,3	14,3

Prijedlogom o planu REPowerEU uvodi se posebno poglavlje koje će biti sastavni dio planova država članica za oporavak i otpornost te u kojem će se navesti potrebne reforme i ulaganja za energetska neovisnost od ruskih fosilnih resursa i diversifikaciju opskrbe energijom u Uniji. Osigurat će se i dodatni izvori financiranja za potporu novim ciljevima plana REPowerEU. To uključuje prihode u iznosu od 20 milijardi EUR od prodaje emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama (ETS) koji se trenutačno drže u rezervi za stabilnost tržišta te veću fleksibilnost državama članicama za prijenos sredstava koja su im dodijeljena na temelju Uredbe o zajedničkim odredbama i Uredbe o strateškim planovima u okviru ZPP-a. Kad je riječ o prijenosu sredstava, države članice u modul REPowerEU Mehanizma za oporavak i otpornost mogu prenijeti do 12,5 % svojih početnih sredstava iz EFRR-a, Kohezijskog fonda i Europskog socijalnog fonda plus u skladu s člancima 26. i 26.a Uredbe o zajedničkim odredbama ⁽²⁾ i do 12,5 % svojih početnih sredstava iz EPFRR-a u skladu s člankom 81.a Uredbe (EU) 2021/2115 ⁽³⁾. Odobrena sredstva upisuju se ili prenose u te linije ovisno o datumu donošenja odgovarajućih sporazuma o partnerstvu.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, SL L 231, 30.6.2021., str. 159.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Europski mehanizam za oporavak i otpornost i Instrument za tehničku potporu			p.m.	p.m.
Od čega:	Mehanizam za oporavak i otpornost – doprinos iz EFRR-a	05 02 11	p.m.	p.m.
	Mehanizam za oporavak i otpornost – doprinos iz Kohezijskog fonda	05 03 09	p.m.	p.m.
	Mehanizam za oporavak i otpornost – doprinos iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+)	07 02 14	p.m.	p.m.
	Mehanizam za oporavak i otpornost – doprinos iz EPFRR-a	08 03 05	p.m.	p.m.

Instrumentom za tehničku potporu ⁽¹⁾ osigurava se da Komisija može nastaviti pružati prilagođenu tehničku pomoć kako bi države članice imale potrebne institucionalne i administrativne kapacitete za razvoj i provedbu reformi za poticanje rasta te kako bi mogle ojačati otpornost europskih gospodarstava s pomoću učinkovitih i funkcionalnih administrativnih struktura. U tu je svrhu cilj tog instrumenta pomoći nacionalnim tijelima država članica koje zatraže potporu u svim ili samo određenim fazama procesa reformi.

S obzirom na brzo i znatno povećanje kamatnih stopa na financijskim tržištima od prosinca 2021., kamate na sredstva pozajmljena u okviru **Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI) 2022.** bit će znatno više od kamata na sredstva pozajmljena 2021. S obzirom na to da će se kamate na zajmove iz 2022. platiti sljedeće godine, u financijskom programiranju za 2023. vjerojatno će biti potreban ukupan iznos od 1 030,8 milijuna EUR za godišnja plaćanja kamata na sredstva pozajmljena u okviru EURI-ja. Konačni iznos potreban 2023. ovisit će o kamatnim stopama za zajmove uzete do kraja 2022. i obujmu operacija. Ovisno o kretanju kamatnih stopa na tržištima, Komisija može u tu svrhu ažurirati procijenjene potrebe u pismu izmjene krajem ove godine.

Unija mora moći brzo rasporediti operativnu pomoć za potrebe neočekivanih izvanrednih situacija, prijetnji te prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem. Posljedice pandemije bolesti COVID-19 i humanitarne posljedice ruskog rata u Ukrajini za države članice i susjedne zemlje istaknule su vrijednost europske suradnje i solidarnosti te jasno pokazale da Unija mora hitno poboljšati svoje kapacitete za odgovor na krize i izgradnju otpornosti na buduće šokove. **Mehanizam Unije za civilnu zaštitu** ⁽²⁾ državama članicama EU-a (i trećim zemljama sudionicama) omogućuje da poboljšaju koordinaciju u sprečavanju katastrofa, pripremi i odgovoru na njih, s općim ciljem zaštite stanovništva u slučaju katastrofa, posebno onih s velikim i prekograničnim učincima, čime se odgovara na potrebe koje premašuju nacionalne kapacitete za odgovor država članica.

Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu/mehanizmom rescEU strateški se podupiru i njegovi višenamjenski pričuvni kapaciteti, koji trenutačno već uključuju određenu medicinsku opremu za hitne slučajeve i sredstva za gašenje požara iz zraka, te druga područja kao što je odgovor na kemijske, biološke, radiološke i nuklearne (KBRN) prijetnje. Istodobno, mehanizmom rescEU jača se središnja uloga Koordinacijskog centra za odgovor na hitne situacije, koji je EU-ov centar za upravljanje krizama. Mehanizam Unije za civilnu zaštitu pokazao se korisnim u neposrednom odgovoru na rusku invaziju na Ukrajinu te će i u 2023. imati važnu ulogu. Nadalje, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu/rescEU uključuje i sredstva za poboljšanje aktivnosti EU-a za sprečavanje katastrofa i pripravnost. Zbog toga će

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/836 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o izmjeni Odluke br. 1313/2013/EU o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu.

se za jačanje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM/rescEU) u okviru instrumenta NextGenerationEU staviti na raspolaganje 2,05 milijardi EUR vanjskih namjenskih prihoda, od čega 683,1 milijun EUR 2023. Kako bi se dodatno povećala razina pripravnosti država članica u borbi protiv šumskih požara, Komisija predlaže pojačano financiranje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu u 2023. iznosom od 45 milijuna EUR, koji će se nadoknaditi u razdoblju 2024. – 2027.

Pojačane su i komponente za međunarodnu pripravnost i odgovor kako bi se kapaciteti mogli iskoristiti i izvan EU-a.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)			146,6	242,0	683,1	337,1	829,7	579,2
Od čega:	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	06 05 01	146,6	205,0	680,8	334,9	827,4	539,9
	Rashodi za potporu mehanizmu rescEU	06 01 04	p.m.	p.m.	2,3	2,3	2,3	2,3

Pandemija bolesti COVID-19 uzrokovala je golemu patnju u cijeloj Europskoj uniji i dovela zdravstvene sustave država članica do ruba izdržljivosti. Kriza je ukazala na ranjivost nacionalnih i lokalnih zdravstvenih sustava i potrebu za koordiniranim snažnim djelovanjem na razini Unije kao dopuni zdravstvenih politika država članica kako bi se poboljšalo zdravlje ljudi u cijeloj Uniji i osiguralo da se zaštita javnog zdravlja uzima u obzir u svim politikama Unije. Program „EU za zdravlje”⁽¹⁾ ključni je instrument za pružanje sveobuhvatnog odgovora na zdravstvene potrebe europskih građana, izvlačenje pouka iz pandemije bolesti COVID-19 i prethodnih zdravstvenih programa te daljnji razvoj mjera koje su prethodno provedene u okviru Instrumenta za hitnu potporu.

Program pridonosi izgradnji čvrstih temelja europske zdravstvene unije, u kojoj EU i države članice surađuju kako bi ojačali svoju koordinaciju i postojeće strukture i mehanizme za bolju zaštitu, prevenciju, pripravnost i odgovor na prijetnje ljudskom zdravlju, uključujući djelovanja u okviru Komisijina Tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA). Usredotočen je i na mjere za poboljšanje nadzora, dijagnosticanja i liječenja zaraznih i nezaraznih bolesti, promicanje zdravlja te kojima se poboljšavaju dostupnost, učinkovitost i otpornost zdravstvenih sustava i smanjuju nejednakosti u pristupu zdravstvenoj skrbi.

Program će usto pridonijeti vodećim inicijativama kao što su Europski plan za borbu protiv raka i Farmaceutska strategija za Europu. Time će se doprinijeti osiguranju pristupa skrbi, sprječavanju preuranjenih smrti i smanjenju zdravstvene nejednakosti. Posebna pozornost posvećuje se digitalizaciji, (ponovnoj) uporabi zdravstvenih podataka za pružanje zdravstvene skrbi, istraživanje i inovacije te digitalnoj transformaciji zdravstvenih sustava kako bi se stvorio europski prostor za zdravstvene podatke.

Nakon pojačanog financiranja za program „EU za zdravlje” kao neposrednog odgovora na zdravstvenu krizu u 2022., Komisija predlaže povratak na programirani iznos za 2023. Osim toga, ukupna izglasana odobrena sredstva programa „EU za zdravlje” uključuju posebno povećanje sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u, koje je utvrđeno tehničkom prilagodbom VFO-a za 2023. kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o VFO-u. Za program „EU za zdravlje” to iznosi 437,0 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravstva (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021.–2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
			Obveze	Obveze
„EU za zdravlje”			731,8	437,0
Od čega:	Rashodi za potporu programu „EU za zdravlje”	06 01 05 01	9,3	5,7
	Program „EU za zdravlje”	06 06 01	707,6	431,3

Decentralizirane agencije u tom području (Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC), Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) i Europska agencija za lijekove (EMA)) doprinose koordinaciji djelovanja Unije u području zdravstvene politike, a pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da je to ključna uloga.

3.4.4. Klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Zapošljavanje i socijalne inovacije	93,5	95,2	106,5	87,2	- 13,0	8,0	-12,2 %	9,1 %	184,7
— ESF+ — Tematsko područje Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI)			104,5	50,8	- 13,0	26,2	-12,4 %	51,6 %	92,1
— Rashodi za potporu	2,0	2,0	2,0	2,0					p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 18,2		-52,9 %	92,6
Erasmus+	3 548,5	3 194,2	3 401,7	3 300,8	146,8	- 106,6	4,3 %	-3,2 %	1 755,7
— Promicanje mobilnosti pojedinaca i grupa u svrhu učenja te suradnje, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja			2 934,9	2 569,2	126,2	38,3	4,3 %	1,5 %	804,7
— Promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog i informalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih			351,4	313,4	14,2	21,6	4,0 %	6,9 %	105,4
— Promicanje mobilnosti sportskog osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika			65,0	55,6	2,6	- 0,6	4,0 %	-1,1 %	47,2
— Rashodi za potporu	54,1	54,1	50,4	50,4	3,7	3,7	7,4 %	7,4 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 169,5		-54,3 %	798,3
Europske snage solidarnosti (ESC)	141,2	122,1	141,4	115,9	- 0,2	6,2	-0,2 %	5,3 %	143,8
— Europske snage solidarnosti			134,7	93,0	- 0,4	11,0	-0,3 %	11,8 %	56,9
— Rashodi za potporu	6,9	6,9	6,7	6,7	0,2	0,2	2,7 %	2,7 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 5,0		-30,8 %	86,9

Klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Kreativna Europa	325,3	307,0	406,5	400,2	- 81,2	- 93,3	-20,0 %	-23,3 %	395,2
— Potprogram Kultura			131,1	125,0	- 31,1	- 35,5	-23,7 %	-28,4 %	91,4
— Potprogram Media			220,5	158,2	- 44,9	- 20,3	-20,3 %	-12,8 %	141,8
— Međusektorski potprogram			34,0	23,1	- 6,9	2,5	-20,3 %	10,8 %	19,4
— Rashodi za potporu	22,5	22,5	20,9	20,9	1,6	1,6	7,6 %	7,6 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 41,5		-56,8 %	142,7
Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti	212,3	155,1	214,9	170,3	- 2,6	- 15,3	-1,2 %	-9,0 %	155,4
— Jednakost i prava			39,9	33,8	- 3,0	- 2,6	-7,5 %	-7,6 %	22,3
— Uključivanja građana i njihova sudjelovanja u demokratskom životu Unije			40,7	22,4	- 8,5	- 3,9	-20,9 %	-17,3 %	13,1
— Daphne			33,6	14,5	- 8,3	11,6	-24,8 %	79,7 %	12,6
— Vrijednosti Unije			92,3	61,0	16,4	- 6,6	17,8 %	-10,8 %	30,7
— Rashodi za potporu	9,3	9,3	8,5	8,5	0,8	0,8	9,7 %	9,7 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 14,6		-48,4 %	76,8
Pravosuđe	42,2	39,8	43,6	37,6	- 1,4	2,3	-3,2 %	6,0 %	73,9
— Promicanje pravosudne suradnje			11,4	7,7	- 0,3	- 0,3	-3,0 %	-3,8 %	7,8
— Potpora pravosudnom osposobljavanju			16,6	4,4	- 0,6	9,7	-3,4 %	219,8 %	4,9
— Promicanje djelotvornog pristupa pravosuđu			14,5	14,2	- 0,5	- 3,3	-3,4 %	-23,6 %	12,3
— Rashodi za potporu	1,1	1,1	1,1	1,1					p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.		p.m.			- 3,8		-37,6 %	48,9
Decentralizirane agencije i Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)	268,5	263,3	246,3	237,8	22,2	25,5	9,0 %	10,7 %	32,5
— Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound)			21,8	21,8			8,3 %	8,3 %	
— Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA)			15,7	15,7			4,1 %	4,1 %	1,2
— Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop)			18,2	18,2			3,6 %	3,6 %	1,1

Klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir-ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA)			23,6	23,6			4,0 %	4,0 %	
— Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)			8,0	8,0			7,7 %	7,7 %	
— Europska zaklada za osposobljavanje (ETF)			21,4	21,4			5,4 %	5,4 %	0,8
— Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust)			45,8	45,6			14,6 %	26,1 %	10,8
— Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)			57,1	57,1			8,8 %	8,8 %	0,0
— Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)			34,7	26,4			13,7 %	10,7 %	18,5
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	189,6	212,5	226,9	222,6	- 37,3	- 10,0	-16,4 %	-4,5 %	279,9
— Pilot-projekti	p.m.		15,3	14,0			-100,0 %	-17,1 %	19,4
— Pripremna djelovanja	p.m.		20,0	38,1			-100,0 %	-27,8 %	63,2
— Ostala djelovanja			8,7	6,8			-9,3 %	-11,1 %	10,3
— Slobodno kretanje radnika, usklađivanje sustava socijalne sigurnosti i mjere za migrante, uključujući migrante iz trećih zemalja							-9,3 %	-11,1 %	10,3
— Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji			182,9	163,8			-0,6 %	2,2 %	187,0
Ukupno za klaster „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti”	4 821,1	4 389,2	4 787,9	4 572,4	33,3	- 183,2	0,7 %	-4,0 %	2 836,4

3.4.4.1. Prioriteti za 2023.

U okviru programa **Erasmus+** ⁽¹⁾, jednog od najvidljivijih i najuspješnijih programa Unije, mladima se i dalje pružaju mogućnosti za obrazovanje i mobilnost. Glavni je naglasak na uključivosti i dopiranju do većeg broja mladih u nepovoljnom položaju kako bi se većem broju osoba omogućilo preseljenje u drugu zemlju radi stjecanja iskustva učenja. Erasmus+ ima ključnu ulogu i u jačanju europskog identiteta i vrijednosti te u doprinosu digitalnoj transformaciji, demokratskijoj Uniji i europskom zelenom planu. Program obuhvaća tri potprograma: mobilnost, suradnju i potporu razvoju politika. Djelovanje na razini EU-a neophodno je zbog transnacionalnog karaktera i razmjera tih aktivnosti. Programom Erasmus+ zajamčeno je da sve države članice i pridružene zemlje imaju koristi od mobilnosti i razmjene primjera dobre prakse, pri čemu je osigurano optimalno širenje rezultata te se doprinosi promicanju transformacije i inovacija u obrazovanju i osposobljavanju.

Nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama, dodatna sredstva mogu se izvršiti u okviru programa Erasmus+ u skladu s pravilima instrumenta u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisuju se ili prenose u te linije ovisno o datumu donošenja odgovarajućih sporazuma o partnerstvu.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Erasmus+			12,0	6,0
Od čega:	Erasmus+ — doprinos iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+)	07 02 13	12,0	6,0

U VFO-u su osigurana dodatna sredstva za Erasmus, među ostalim povećanjem sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u, koje je utvrđeno tehničkom prilagodbom VFO-a za 2023. kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o VFO-u. Za Erasmus+ to iznosi 256,2 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
				Obveze
Erasmus+			3 548,5	256,2
Od čega:	Rashodi za potporu programu Erasmus+	07 01 02 01	24,5	3,8
	Promicanje mobilnosti pojedinaca u svrhu učenja te suradnje, uključenosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja – Neizravno upravljanje	07 03 01 01	2 282,1	181,1
	Promicanje mobilnosti pojedinaca u svrhu učenja te suradnje, uključenosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja – Izravno upravljanje	07 03 01 02	779,0	40,0
	Promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih	07 03 02	365,6	26,4

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
			Obveze	Obveze
	Promicanje mobilnosti sportskih trenera i osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika	07 03 03	67,7	4,9

Erasmus+ će 2023. punim kapacitetom nastaviti svoju dugotrajnu misiju potpore transnacionalnoj mobilnosti u svrhu učenja. Osim toga, nastaviti će pružati ključnu potporu partnerstvima za projekte suradnje i razvoju politika u državama članicama, čime će se ubrzati strukturne reforme koje prate europski plan za oporavak radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica pandemije bolesti COVID-19.

Programom Erasmus+ pridonijet će se i rješavanju problema priljeva osoba koje bježe iz Ukrajine zbog ruske invazije, među kojima ima mnogo djece i mladih. U skladu s Komunikacijom Komisije „Prihvata osoba koje bježe od rata u Ukrajini – priprema Unije za zadovoljavanje potreba”⁽¹⁾ kako bi se osiguralo kontinuirano učenje, Erasmus+ pružit će ključnu pomoć za prilagodbu sustava obrazovanja i osposobljavanja potporom učenicima i nastavnicima, školama, ustanovama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i visokim učilištima te organizacijama mladih i nevladinim organizacijama.

Europske snage solidarnosti⁽²⁾ djeluju kao jedinstvena ulazna točka Europske unije za mlade i organizacije koji se žele uključiti u aktivnosti solidarnosti. Program mladima u cijelom EU-u nudi jedinstvene mogućnosti za rad u sektoru solidarnosti sudjelovanjem u podržanim volonterskim projektima ili za dobivanje sredstava za vlastite inicijative usmjerene na prevladavanje određenih problema s kojima se suočavaju njihove zajednice.

Europske snage solidarnosti postale su jedinstvena pristupna točka za mogućnosti u području solidarnosti u cijeloj Europskoj uniji i izvan nje. Snage solidarnosti pokazale su otpornost i prilagodljivost kad su se organizacije sudionice i mladi uključili u pružanje pomoći zajednicama i pojedincima u razdoblju kad je Europa bila teško pogođena pandemijom bolesti COVID-19 2020. i 2021. te nizom prirodnih katastrofa i ekstremnih vremenskih uvjeta 2021.

Europske snage solidarnosti nastaviti će u 2023. ostvarivati svoje transverzalne prioritete (uključivanje i raznolikost, okolišna održivost i klimatski ciljevi, digitalna transformacija i sudjelovanje u demokratskom životu). Nadalje, nakon rata u Ukrajini Europske snage solidarnosti i dalje će demonstrirati vrijednost solidarnosti u svojim djelovanjima unutar i izvan Unije pružanjem pomoći zajednicama i pojedincima čiji su životi narušeni sukobom.

Tematsko područje fonda ESF+ pod izravnim upravljanjem **Zapošljavanje i socijalne inovacije** promiče izradu politika na temelju dokaza, ulaže u socijalne inovacije i podupire projekte povezane s tržištem rada, mobilnošću radne snage, radnim uvjetima, zapošljavanjem i vještinama te socijalnom zaštitom i uključenosti.

Promicanje i zaštita **pravosuđa, prava i vrijednosti** i dalje se jača programom Pravosuđe i programom Građani, jednakost, prava i vrijednosti. **Programom Pravosuđe** podupire se daljnji razvoj europskog područja pravde utemeljenog na vladavini prava, neovisnosti i nepristranosti pravosuđa, uzajamnom priznavanju i povjerenju te pravosudnoj suradnji, među ostalim digitalnim sredstvima. Posebnim potprogramom u okviru **programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti** i sa znatno većim proračunom osobito se podupiru organizacije civilnog društva koje su na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i transnacionalnoj razini aktivne u promicanju vrijednosti i prava Unije. Programom se usto promiču jednakost, nediskriminacija, prava djeteta, zaštita podataka i prava koja proizlaze iz građanstva EU-a. Doprinosi se borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad djecom, jača svijest o zajedničkoj europskoj povijesti i potiče sudjelovanje građana u demokratskom životu EU-a.

⁽¹⁾ COM(2022) 131, 23.3.2022.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europske snage solidarnosti i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2018/1475 i (EU) br. 375/2014.

Kultura jest i mora biti u središtu europskog projekta. U okviru programa **Kreativna Europa** pruža se snažna potpora kulturi i audiovizualnom sektoru, među ostalim snažnim potprogramom MEDIA s pojačanim financiranjem za potporu europskoj kreativnoj i audiovizualnoj industriji. Glavni je cilj programa Kreativna Europa promicati, jačati i štiti europsku kulturnu i jezičnu raznolikost, kulturnu baštinu i kreativnost te konkurentnost europskog kulturnog i kreativnog sektora. Program Kreativna Europa sad uključuje i financijska sredstva namijenjena prilagodbi medijskog sektora strukturnim promjenama s kojima se suočava, među ostalim jačanjem slobodnog, raznolikog i pluralističkog medijskog okruženja, kvalitetnog novinarstva i medijske pismenosti. Financiranje programa pojačano je 2021. i 2022., što je snažan znak potpore Unije oporavku kulturnog i medijskog sektora nakon krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Dodjela sredstava iz programa vraća se 2023. na redoviti profil, što objašnjava smanjenje odobrenih sredstava u odnosu na prethodne godine.

Osim toga, ukupna izglasana odobrena sredstva programa Kreativna Europa i programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti uključuju posebno povećanje sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u, koje je utvrđeno tehničkom prilagodbom VFO-a za 2023. kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o VFO-u. Za programe Kreativna Europa to iznosi 90,3 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza u 2023., a za program Građani, jednakost, prava i vrijednosti 120,5 milijuna EUR.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
			Obveze	Obveze
Kreativna Europa			325,3	90,3
Od čega:	Rashodi za potporu programu Kreativna Europa	07 01 04 01	5,7	2,6
	Kultura	07 05 01	100,0	29,0
	Media	07 05 02	175,7	50,9
	Međusektorski potprogrami	07 05 03	27,1	7,9

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
			Obveze	Obveze
Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti			212,3	120,5
Od čega:	Promicanje jednakosti i prava	07 06 01	36,9	20,5
	Promicanje uključivanja građana i njihova sudjelovanja u demokratskom životu Unije	07 06 02	32,2	18,3
	Daphne	07 06 03	25,3	19,5
	Zaštita i promicanje vrijednosti Unije	07 06 04	108,7	62,2

Decentralizirane agencije EU-a daju svoj doprinos za nekoliko politika u ovom klasteru. Neke od njih pružaju usluge kao što su istraživanje i prikupljanje podataka u području zapošljavanja i potpora strukovnom osposobljavanju. **Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)** pridonosi boljoj provedbi propisa EU-a o radu, a **Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)** osigurava veću zaštitu financijskih interesa EU-a.

3.4.5. *Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov*

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u podnaslovu 2.b	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	5 843,4	87,1 %	4 835,2
<i>Od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.</i>	5 536,0	82,5 %	4 229,1
<i>Od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga</i>	309,2	4,6 %	608,0
Ostala plaćanja ¹	864,2	223,5	864,8
Ukupno	6 709,4	100,0 %	5 701,8
1. Plaćanja povezana s rashodima za administrativnu potporu, decentraliziranim agencijama, pilot-projektima, pripremnim djelovanjima, djelovanjima koja se financiraju na temelju ovlasti Europske komisije i drugim djelovanjima.			

Procjene potreba za plaćanjima u okviru programa Erasmus+ i programa Europske snage solidarnosti utvrđene su oprezno, uzimajući u obzir njihov kratak ciklus provedbe i povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u okviru programa Erasmus+.

Kad je riječ o programu Pravosuđe i programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti, zahtjev za odobrena sredstva za plaćanje temelji se na detaljnoj analizi provedbenih mehanizama utvrđenih u njihovim temeljnim aktima te na prethodnom iskustvu. Povećanje odobrenih sredstava za plaćanje u okviru programa Kreativna Europa u potpunosti je opravdano pojačanim financiranjem programa u prve dvije godine VFO-a kako bi se pružila potpora kulturnom sektoru, koji je teško pogođen pandemijom bolesti COVID-19.

Očekuje se da će plaćanja za obveze za 2023. uglavnom biti povezana s iznosima početnog prefinanciranja, a plaćanja za nepodmirene obveze iz prethodnih razdoblja VFO-a slijediti prijašnje obrasce provedbe.

3.5. **Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš**

Ovaj je naslov od ključne važnosti za ambicije europskog zelenog plana te povezane strategije „od polja do stola” i strategije o bioraznolikosti, kao i obveze iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i ciljeve održivog razvoja. Obuhvaća ulaganja u održivu poljoprivredu i pomorstvo usmjerena na to da se moderniziranim poljoprivrednim i pomorskim politikama postigne sigurna i opskrba visokokvalitetnom hranom. U okviru ovog naslova osiguravaju se i namjenska sredstva za djelovanje u području klime, zaštitu okoliša, prelazak na čistu energiju i dva stupa mehanizma za pravednu tranziciju: fond za pravednu tranziciju i instrument za kreditiranje u javnom sektoru, kako bi se oblikovao zeleni oporavak i osigurala socijalno pravedna zelena tranzicija. Nadalje, naslovom 3. potiče se uključivanje klimatskih ambicija i bolja integracija okolišnih ciljeva u proračun; u okviru tog naslova osigurat će se otprilike polovina ukupnog proračuna za razdoblje 2021.–2027. namijenjenog borbi protiv klimatskih promjena.

3.5.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš po klasterima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir- ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Poljoprivredna i pomorska politika	54 921,3	56 858,4	54 420,3	56 006,9	501,0	851,4	0,9 %	1,5 %	41 501,2
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>		2 425,5	5 682,8	2 443,7					
<i>Ukupno poljoprivredna i pomorska politika</i>	54 921,3	59 283,9	60 103,1	58 450,6	- 5 181,8	833,3	-8,6 %	1,4 %	41 501,2
— Okoliš i klimatske akcije	2 301,3	587,0	2 260,8	594,8	40,5	- 7,8	1,8 %	-1,3 %	2 182,8
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>	5 472,2	171,1	5 385,6	226,3					
<i>Ukupno okoliš i klimatska politika</i>	7 773,5	758,1	7 646,4	821,2	127,1	- 63,0	1,7 %	-7,7 %	2 182,8
Ukupna izglasana odobrena sredstva	57 222,6	57 445,4	56 681,1	56 601,8	541,4	843,6	1,0 %	1,5 %	43 684,0
<i>Gornja granica</i>	57 295,0		56 965,0						
<i>Razlika do gornje granice</i>	72,4		283,9						
Od čega: Europski fond za jamstva u poljoprivredi	40 692,2	40 698,2	40 368,9	40 393,0	323,4	305,1	0,8 %	0,8 %	333,0
<i>Posebna gornja granica za EFJP</i>	41 518,0		41 257,0						
<i>Razlika zbog zaokruživanja izuzeta iz izračuna razlike do posebne gornje granice</i>	0,8		0,8						
<i>Neto prijenosi između EFJP-a i EPFRR-a</i>	- 825,8		- 618,8						
<i>Neto iznos raspoloživ za rashode EFJP-a</i>	40 692,2		40 638,2						
<i>Prilagođeni iznos ispod gornje granice za EFJP ispravljen prijenosima između EFJP-a i EPFRR-a</i>	40 693,0		40 639,0						
<i>Razlika do posebne gornje granice za EFJP</i>	0,8		270,1						
<i>Razlika do posebne gornje granice za EFJP (isključujući razliku zbog zaokruživanja)</i>			269,3						
<i>Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU</i>	5 472,2	2 596,7	11 068,3	2 670,1					
Ukupno dostupno	62 694,7	60 042,0	67 749,4	59 271,8	- 5 054,7	770,2	-7,5 %	1,3 %	43 684,0

3.5.2. Klaster „Poljoprivredna i pomorska politika”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Poljoprivredna i pomorska politika” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Europski fond za jamstva u poljoprivredi	40 692,2	40 698,2	40 368,9	40 393,0	323,4	305,1	0,8 %	0,8 %	333,0
— Pričuva za poljoprivredu	450,0	450,0	p.m.	p.m.	450,0	450,0			p.m.
— Vrste intervencija u određenim sektorima na temelju strateških planova u okviru ZPP-a	613,2	613,2	p.m.	p.m.	613,2	613,2			p.m.
— Rashodi povezani s tržištem izvan strateških planova u okviru ZPP-a	2 083,8	2 090,7	2 661,1	2 673,6	- 577,3	- 583,0	-21,7 %	-21,8 %	257,7
— Vrste intervencija za izravna plaćanja u okviru strateških planova u okviru ZPP-a	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
— Izravna plaćanja u izvan strateških planova u okviru ZPP-a (uključujući pričuvu za krizne situacije u sektoru poljoprivrede)	37 313,0	37 313,0	37 446,3	37 446,3	- 133,3	- 133,3	-0,4 %	-0,4 %	p.m.
— Strategija politike, koordinacija i revizija	227,2	226,2	256,7	268,3	- 29,5	- 42,1	-11,5 %	-15,7 %	75,3
— Rashodi za potporu	4,6	4,6	4,3	4,3	0,3	0,3	6,3 %	6,3 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	0,5	0,5	0,5	0,5					p.m.
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	12 934,7	15 087,2	12 727,7	14 680,2	207,0	407,0	1,6 %	2,8 %	38 214,5
— Vrste intervencija za ruralni razvoj	12 904,4	15 062,0	12 697,4	14 655,0	207,0	407,0	1,6 %	2,8 %	38 183,2
— EPFRR — Operativna tehnička pomoć	28,4	23,3	28,4	16,0		7,3		45,9 %	25,0
— EPFRR — Operativna tehnička pomoć koja se financira iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)									p.m.
— Fond InvestEU – Doprinos iz EPFRR-a			p.m.	p.m.					p.m.
— Rashodi za potporu	1,8	1,8	1,8	1,8					p.m.

Klaster „Poljoprivredna i pomorska politika” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	p.m.	p.m.	7,3		- 7,3		-100,0 %	6,3
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA)	1 102,8	888,6	1 134,3	732,4	- 31,5	156,2	-2,8 %	21,3 %	2 921,5
— EFPPA — Rashodi poslovanja u okviru podijeljenog upravljanja	993,7	27,5	1 029,8	44,2	- 36,0	- 16,7	-3,5 %	-37,8 %	p.m.
— EFPPA — Rashodi poslovanja u okviru izravnog i neizravnog upravljanja	94,2	51,5	91,8	55,7	2,4	- 4,2	2,6 %	-7,5 %	p.m.
— EFPPA — Operativna tehnička pomoć	5,1	4,8	4,6	4,0	0,5	0,8	11,0 %	19,4 %	p.m.
— Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz EFPPA-e	2,1	0,6	0,3		1,8	0,6	513,2 %		p.m.
— Rashodi za potporu	7,7	7,7	7,8	7,8	- 0,1	- 0,1	-1,5 %	-1,5 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	796,6	p.m.	620,7		175,8		28,3 %	p.m.
Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	162,0	151,1	159,2	166,4	2,8	- 15,2	1,8 %	-9,2 %	23,3
— Uspostava okvira upravljanja ribolovnim aktivnostima koje provode ribarska plovila Unije u vodama trećih zemalja	156,3	145,4	153,5	160,7	2,8	- 15,2	1,8 %	-9,5 %	p.m.
— Promicanje održivog razvoja za upravljanje ribarstvom i pomorstvom u skladu s ciljevima ZRP-a (obvezni doprinosi međunarodnim tijelima)	5,7	5,7	5,7	5,7					p.m.
Decentralizirane agencije	29,5	29,5	28,7	28,7	0,8	0,8	2,8 %	2,8 %	p.m.
— Europska agencija za kontrolu ribarstva	29,5	29,5	28,7	28,7	0,8	0,8	2,8 %	2,8 %	p.m.
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	p.m.	3,7	1,5	6,1	- 1,5	- 2,4	-100,0 %	-39,7 %	8,9
— Pilot-projekti	p.m.	2,3	1,5	3,2	- 1,5	- 0,9	-100,0 %	-26,8 %	4,4
— Pripremna djelovanja	p.m.	1,4	p.m.	3,0		- 1,6		-53,4 %	4,5
Ukupno Klaster „Poljoprivredna i pomorska politika”	54 921,3	56 858,4	54 420,3	56 006,9	501,0	851,4	0,9 %	1,5 %	41 501,2

3.5.2.1. Prioriteti za 2023.

Poljoprivredna politika zajednička je politika od strateške važnosti. Reformiranom i moderniziranom **zajedničkom poljoprivrednom politikom** (ZPP) poduprijet će se potpuno integrirano jedinstveno tržište poljoprivrednih proizvoda u EU-u i omogućiti pristup sigurnoj, visokokvalitetnoj, cjenovno pristupačnoj, hranjivoj i raznovrsnoj hrani s većim naglaskom na okolišu i klimi. Tom će se politikom poduprijeti prelazak na potpuno održiv poljoprivredni sektor i razvoj dinamičnih ruralnih područja, u skladu s ambicijama europskog zelenog plana i povezane strategije „od polja do stola” i strategije o bioraznolikosti. Posebni poljoprivredni fondovi dopunit će se dodatnim financiranjem iz programa Obzor Europa za potporu istraživanju i inovacijama u području hrane, poljoprivrede, ruralnog razvoja i biogospodarstva.

Reformirani ZPP i dalje se sastoji od dva stupa: **Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi** (EFJP) kojim se osiguravaju izravna plaćanja poljoprivrednicima i potpora povezana s tržištem te **Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj** (EPFRR) kojim se podupiru strukturne promjene u ruralnim područjima. Međutim, u okviru novog modela ostvarivanja politike intervencije u okviru dvaju stupova u velikoj će se mjeri konsolidirati u skladu sa zajedničkim ciljevima utvrđenima na razini EU-a. Taj novi model ostvarivanja politike pomak je s politike koja se temelji na usklađenosti na politiku usmjerenu na rezultate te istodobno pruža veću fleksibilnost u odlukama o provedbi na nacionalnoj razini. Sve države članice dostavile su svoje strateške planove u okviru ZPP-a ⁽¹⁾, koji će biti osnova za provedbu reformiranog ZPP-a. Kako bi se osiguralo da provedba započne 1. siječnja 2023., cilj je da svi strateški planovi u okviru ZPP-a budu odobreni do kraja 2022.

Zbog ruske invazije na Ukrajinu postoji ozbiljna prijetnja od poremećaja na tržištu uzrokovanih znatnim povećanjem troškova u kombinaciji s trgovinskim ograničenjima, čime se ugrožava sigurnost opskrbe hranom u Uniji. U Komunikaciji „Očuvanje sigurnosti opskrbe hranom i jačanje otpornosti prehrambenih sustava” Komisija je najavila niz mjera za potporu poljoprivrednicima EU-a, koje su uključivale dvije mjere financirane iz EFJP-a s ukupnim proračunskim učinkom od 530 milijuna EUR: paket pomoći za prilagodbu za 2022. u iznosu od 500 milijuna EUR, u kojem se upotrebljava iznos od 350 milijuna EUR iz pričuve za krize EFJP-a i iznos od 150 milijuna EUR iz namjenskih prihoda, te potpora za privatno skladištenje za sektor svinjskog mesa, s kombiniranim financijskim učinkom u iznosu od 30 milijuna EUR raspodijeljenim na 2022. i 2023.

Uz te mjere EFJP-a Komisija je predložila da se u niz prihvatljivih mjera u okviru EPFRR-a uključi i izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni posljedicama ruske invazije na Ukrajinu. Ta dodatna mjera, s procijenjenim proračunskim učinkom u iznosu od 450 milijuna EUR 2023., omogućuje državama članicama da poljoprivrednicima i poljoprivredno-prehrambenim poduzećima pogođenima znatnim povećanjem ulaznih troškova, posebno za hranu za životinje i gnojivo, te energetske intenzivnim poduzećima u prerađivačkoj industriji koja se suočavaju s povećanim troškovima plina i električne energije pruže potporu za likvidnost. Potpora će biti u obliku jednokratnog paušalnog iznosa za poljoprivrednike i MSP-ove koji djeluju u tom sektoru i neće biti veća od iznosa koji odgovara 5 % ukupnog doprinosa EPFRR-a za 2021. i 2022. (isključujući dodatna sredstva u okviru instrumenta NGEU) ⁽²⁾.

Prioritet **Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu** (EPFRA) bit će donošenje novih programa do kraja 2022., uključujući sredstva dodijeljena za 2021. koja su reprogramirana u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u. Programima će se podupirati sektori ribarstva, akvakulture i prerade morskih prehrambenih proizvoda u EU-u koji su također snažno pogođeni povećanjem cijena energije i drugih troškova poslovanja zbog vojne agresije Rusije na Ukrajinu. Provest će se niz hitnih mjera kako bi se pružila potpora subjektima iz sektora koji su pogođeni ovom izvanrednom krizom.

Neto iznos Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i pričuva za poljoprivredu

Neto iznos za 2023. raspoloživ za EFJP iznosi 40 692,2 milijuna EUR, uzimajući u obzir neto prijenos od -825,8 milijuna EUR u ruralni razvoj. Taj novi iznos obuhvaća prijenose iz EFJP-a u EPFRR i obrnuto, koje je nekoliko država članica prijavilo Komisiji do 1. kolovoza 2021. ⁽³⁾

⁽¹⁾ Donijet će se 28 strateških planova u okviru ZPP-a. Iz ustavnih razloga Belgija će imati dva strateška plana u okviru ZPP-a.

⁽²⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1305/2013 u pogledu posebne mjere za pružanje izvanredne privremene potpore u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) kao odgovor na posljedice ruske invazije na Ukrajinu (COM(2022) 242 od 20. svibnja 2022.).

⁽³⁾ Predmetne države članice prijavile su dodatne prijenose u skladu s člankom 7. stavkom 2., člankom 11. stavkom 6., člankom 14. stavkom 1. i člankom 14. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1307/2013 u iznosu od 1 333,1 milijun EUR iz EFJP-a u EPFRR i u iznosu od 525,4 milijuna EUR iz EPFRR-a u EFJP. Dobiiveni neto prijenos iz EFJP-a u EPFRR u iznosu od 825,8 milijuna EUR oduzima se od iznosa ispod gornje granice za EFJP za 2023. i dodaje odgovarajućim nacionalnim omotnicama za EPFRR. Općenito, takvi prijenosi između dva stupa ZPP-a proračunski su neutralni u pogledu gornje granice za naslov 3.

U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2021/2116 nova „pričuva za poljoprivredu” iznosit će 450 milijuna EUR u tekućim cijenama, a povezana odobrena sredstva unijet će se u zaseban članak. U slučaju potrebe mjere skladištenja i izvanredne mjere trebale bi se financirati izravno iz pričuve. „Pričuva za poljoprivredu” u 2023. u potpunosti će se financirati iz dostupnih sredstava EFJP-a, dok se prije uspostavljala primjenom financijske discipline na izravna plaćanja. Uzimajući u obzir procijenjeni iznos namjenskih prihoda, odobrena sredstva zatražena u nacrtu proračuna za 2023., uključujući 450 milijuna EUR za „pričuvu za poljoprivredu”, odgovaraju novom neto iznosu raspoloživom za EFJP, pri čemu nema razlike do gornje granice EFJP-a.

Potrebe EFJP-a, namjenski prihodi i proračunska odobrena sredstva

Kako je prikazano u tablici u nastavku, rashodi EFJP-a (dalje u tekstu „potrebe”) za 2023. ukupno se procjenjuju na 41 149,2 milijuna EUR, što je za 229,4 milijuna EUR više nego u proračunu za 2022. Uzimajući u obzir namjenske prihode u iznosu od 457 milijuna EUR za koje se očekuje da će biti raspoloživi 2023. (94 milijuna EUR manje od iznosa u 2022.), Komisija za financiranje potreba EFJP-a za 2023. zahtijeva 40 692,2 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza. Riječ je o povećanju odobrenih proračunskih sredstava u iznosu od 323,4 milijuna EUR u odnosu na proračun za 2022.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

	Nacrt proračuna za 2023.			Proračun za 2022.			Razlika		
	Potrebe	Namjenski prihodi	Proračun za	Potrebe	Namjenski prihodi	Proračun za	Potrebe	Namjenski prihodi	Proračun za
	1	2	1-2	1	2	1-2	1	2	1-2
Pričuva za poljoprivredu	450,0		450,0				450,0		450,0
Potpora tržištu	2 697,0		2 697,0	2 661,1		2 661,1	35,9		35,9
Izravna plaćanja u izvan strateških planova u okviru ZPP-a	37 770,0	457,0	37 313,0	37 500,0	551,0	36 949,0	270,0	- 94,0	364,0
Pričuva za krizne situacije u sektoru poljoprivrede				497,3		497,3	- 497,3		- 497,3
Ukupna izravna plaćanja	37 770,0	457,0	37 313,0	37 997,3	551,0	37 446,3	- 227,3	- 94,0	- 133,3
Završetak prethodnih mjera	0,5		0,5	0,5		0,5			
Ostali rashodi EFJP-a	231,7		231,7	261,0		261,0	- 29,2		- 29,2
UKUPNO EFJP	41 149,2	457,0	40 692,2	40 919,9	551,0	40 368,9	229,4	- 94,0	323,4

Intervencije na poljoprivrednim tržištima

Općenito, financijske potrebe za tržišnim intervencijama u okviru EFJP-a i dalje su ograničene i predstavljaju relativno malen dio EFJP-a, što je odraz promjene u korist izravne potpore prihodima kao glavnog načela dogovorenog u svim reformama ZPP-a od 1992. U odnosu na proračun za 2022. u nacrtu proračuna za 2023. zabilježeno je malo povećanje potreba i odobrenih sredstava za intervencije na poljoprivrednim tržištima u iznosu od 36 milijuna EUR. Predložene izmjene za nekoliko tržišnih mjera odražavaju ažurirane procjene potreba, uzimajući u obzir razinu izvršenja posljednjih godina. U nacrt proračuna za 2023. u proračunsku stavku 08 02 03 10 „Mjere za privatno i javno skladištenje” uključen je iznos od 10 milijuna EUR za pokrivanje nepodmirenenih plaćanja za privatno skladištenje za kriznu mjeru za svinjsko meso, što je dio paketa u iznosu od 530 milijuna EUR uvedenog 2022. radi uklanjanja ozbiljnih poremećaja na tržištu uzrokovanih ruskom invazijom u Ukrajini. Ovisno o stanju na tržištima, Komisija može u kasnijoj fazi predložiti dodatne izvanredne mjere. Kao i svake godine, nacrt proračuna za 2023. prilagodit će se ujesen pismom izmjene. Sve izvanredne mjere donesene od 16. listopada 2022. financirale bi se iz nove pričuve za poljoprivredu.

Izravna plaćanja

U potrebama EFJP-a dominiraju rashodi za izravna plaćanja poljoprivrednicima. Potrebe će se u financijskoj godini 2023. odrediti na temelju nacionalnih gornjih granica za kalendarsku godinu 2022. u skladu s Uredbom (EU) br. 1307/2013, kako je izmijenjena prijelaznom uredbom o ZPP-u ⁽¹⁾. Ta 2023. bit će posljednja godina u kojoj će izravna plaćanja pokrivati programe provedene u skladu s pravilima za razdoblje 2014.–2022. Pet obveznih programa izravnih plaćanja jesu sljedeći: program jedinstvenih plaćanja po površini (SAPS) ili program osnovnih plaćanja (BPS); posebno plaćanje za pamuk; plaćanje za ozelenjivanje i plaćanje za mlade poljoprivrednike. Države članice mogu dio svojih nacionalnih gornjih granica za izravna plaćanja dodijeliti i za četiri dobrovoljna programa: preraspodjelu plaćanja, plaćanja za područja s prirodnim ograničenjima, dobrovoljnu proizvodno vezanu potporu i program za male poljoprivrednike. U okviru ukupnih gornjih granica državama članicama pruža se visok stupanj fleksibilnosti u provedbi. Zbog toga se iznosi sredstava dodijeljenih različitim programima znatno razlikuju među državama članicama.

Potrebe za izravnim plaćanjima smanjuju se za 227 milijuna EUR u odnosu na 2022. kada se pričuva za krize u poljoprivredi financirala izravnim plaćanjima primjenom financijske discipline. U 2023. uspostavlja se nova pričuva za poljoprivredu bez primjene financijske discipline koja se unosi u proračun izvan izravnih plaćanja. Odobrena sredstva za izravna plaćanja smanjuju se za -133,3 milijuna EUR jer su procijenjeni namjenski prihodi za 2023. za 94 milijuna EUR manji nego 2022.

Namjenski prihodi

U skladu s Uredbom o financiranju ZPP-a ⁽²⁾, neke transakcije (prije svega ispravci radi usklađenosti i računovodstvenog poravnanja računa te zbog nepravilnosti) stvaraju namjenske prihode za EFJP koji se upotrebljavaju za pokrivanje dijela potreba tog fonda. Stoga je potrebno razlikovati zatražena proračunska odobrena sredstva i procijenjene rashode („potrebe”). Odobrena sredstva zatražena u nacrtu proračuna za 2023. manja su od procijenjenih rashoda zbog toga što je EFJP-u namijenjen iznos od 457 milijuna EUR prihoda. Iako su u načelu dostupni za sve mjere EFJP-a, radi pojednostavnjenja i veće transparentnosti namjenski prihodi u cijelosti se pripisuju programu osnovnih plaćanja u proračunskoj stavci 08 02 05 04.

Namjenski prihodi niži su nego u proračunu za 2022., uglavnom zbog smanjenja stopa pogreške tijekom posljednjih godina trenutačnog sustava izravnih plaćanja i manjeg broja nepravilnosti. Odgođeni iznosi koji proizlaze iz prethodnih revizija uglavnom su poravnani. Stoga se očekuje da će se u 2023. prikupiti financijski ispravci u iznosu od 329,8 milijuna EUR za EFJP. Drugi izvor namjenskih prihoda u nacrtu proračuna za 2023. odnosi se na nepravilnosti povezane s EFJP-om, koje se procjenjuju na 127,2 milijuna EUR. U proračunu za 2022. za izvanredni paket pomoći za prilagodbu upotrebljavaju se dodatni namjenski prihodi čiji se iznos procjenjuje na 150 milijuna EUR. Stoga se na temelju trenutačno dostupnih predviđanja država članica u nacrtu proračuna za 2023. ne predviđa prijenos viška iz 2022.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike, a posebno njezin članak 43., i Uredba (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

Potporom iz EPFRR-a znatno se pridonosi održivosti ruralnog razvoja te se pomaže u održavanju ravnoteže između urbanih i ruralnih područja u konkurentnom gospodarstvu temeljenom na znanju. Njome se dopunjuju tržišne intervencije i izravna potpora dohotku dodijeljena poljoprivrednicima u okviru EFJP-a. U okviru novog ZPP-a i potpora ruralnom razvoju dat će odlučujući doprinos novom pozivu za poboljšano djelovanje u području okoliša i klime povezano s europskim zelenim planom. Planovi u okviru ZPP-a za razdoblje 2023.–2027. uključivat će sljedeće vrste intervencija koje se financiraju iz EPFRR-a: i. obveze u području okoliša i klime te ostale obveze upravljanja; ii. prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje; iii. nedostaci specifični za određeno područje koji proizlaze iz određenih obveznih zahtjeva; iv. ulaganja, uključujući ulaganja u navodnjavanje; v. pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika te osnivanje ruralnih poduzeća; vi. instrumenti za upravljanje rizicima; vii. suradnja; viii. razmjena znanja i širenje informacija.

Najmanje 35 % ukupnog doprinosa za EPFRR bit će rezervirano za intervencije povezane s promjenama u okolišu i klimatskim promjenama, uključujući plaćanja za područja s prirodnim ograničenjima. Kad je riječ o dodatnim sredstvima iz instrumenta NextGenerationEU za programe ruralnog razvoja za razdoblje 2014.–2022., nacrt proračuna za 2023. uključuje plaćanja povezana s obvezama koje su preuzete 2021. i 2022.

Za 2023. odobrena sredstva za preuzimanje obveza za EPFRR temelje se na financijskim omotnicama kako je propisano u Prilogu XI. Uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a⁽¹⁾. U obzir se uzimaju i prijenosi iz EFJP-a i u njega, što dovodi do neto povećanja sredstava za mjere ruralnog razvoja od 825,8 milijuna EUR.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)¹			12 934,7	15 087,2		2 425,5	12 934,7	17 512,7
Od čega:	Rashodi za potporu Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj	08 01 02				0,3		0,3
	Vrste intervencija za ruralni razvoj koje se financiraju iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	08030103				2 424,3		2 424,3
	EPFRR — Operativna tehnička pomoć koja se financira iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	08 03 03				1,0		1,0

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013.

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu

U okviru Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) ⁽¹⁾ iz proračuna EU-a i dalje se podupire provedba zajedničke ribarstvene politike (ZRP) i pomorske politike Unije. Povezano financiranje ključno je za održivo ribarstvo i očuvanje morskih bioloških resursa te za sigurnost opskrbe hranom u skladu s europskim zelenim planom, a posebno strategijom „od polja do stola” i strategijama EU-a o bioraznolikosti. To uključuje potporu preradi i stavljanju na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture. Jedan od konkretnih ciljeva politike jest jačanje međunarodnog upravljanja oceanima te promicanje sigurnih i čistih mora i oceana kojima se održivo upravlja.

EFPRA će se provoditi u okviru podijeljenog upravljanja s državama članicama i u okviru izravnog i neizravnog upravljanja od strane Komisije. Za dio koji se provodi u okviru podijeljenog upravljanja ukupna dodijeljena sredstva za 2021. reprogramirana su za razdoblje 2022.–2025. u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u. Očekuje se da će svi novi programi biti doneseni 2022.

Nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama, u okviru EFPRA-e mogu se izvršiti dodatna sredstva u skladu s pravilima tog instrumenta, u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisuju se ili prenose u te linije ovisno o datumu donošenja odgovarajućih sporazuma o partnerstvu.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)			p.m.	p.m.
Od čega:	— Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) — Doprinos iz EFRR-a	05 02 08	p.m.	p.m.
	— Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) — Doprinos iz Kohezijskog fonda	05 03 06	p.m.	p.m.
	— Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) — Doprinos iz fonda ESF+	07 02 10	p.m.	p.m.

Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA) doprinosi dosljednoj primjeni pravila ZRP-a u cijelom EU-u, među ostalim i nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine.

Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i obvezni doprinosi regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom (RFMO) te drugim međunarodnim organizacijama za ribarstvo

EU pregovara, sklapa i provodi bilateralne sporazume o partnerstvu u održivom ribarstvu između Europske unije i trećih zemalja. Član je i niza međunarodnih tijela, uključujući razne regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom i tijela osnovana Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), konkretno Međunarodno tijelo za morsko dno i Međunarodni sud za pravo mora.

Regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom međunarodna su tijela osnovana radi promicanja očuvanja i održivosti pograničnih i vrlo migratornih ribljih stokova. One su glavni instrument multilateralne suradnje jer pružaju pravni okvir koji uzima u obzir posebna obilježja i karakteristike svake predmetne zone i vrste. U okviru sporazuma o partnerstvu u održivom ribarstvu, Komisija s trećim zemljama održava politički dijalog o politikama povezanim s ribarstvom u skladu s načelima o ZRP-u i obvezama u okviru ostalih odgovarajućih europskih politika. Dodatni su ciljevi poboljšanje znanstvenih i tehničkih spoznaja, doprinos suzbijanju nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova te promicanje boljeg globalnog upravljanja ribarstvom.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1004.

3.5.3. Klaster „Okoliš i klimatska politika”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Okoliš i klimatska politika” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	728,3	516,8	755,5	528,5	- 27,2	- 11,7	-3,6 %	-2,2 %	2 148,4
— Priroda i biološka raznolikost	275,1	100,0	284,0	79,9	- 9,0	20,1	-3,2 %	25,1 %	268,7
— Kružno gospodarstvo i kvaliteta života	174,4	70,0	181,7	54,9	- 7,3	15,1	-4,0 %	27,5 %	180,0
— Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama	122,4	47,0	128,4	40,8	- 6,0	6,2	-4,7 %	15,2 %	126,8
— Prelazak na čistu energiju	130,8	53,0	137,9	32,9	- 7,2	20,1	-5,2 %	61,1 %	136,8
— Rashodi za potporu	25,8	25,8	23,5	23,5	2,3	2,3	9,6 %	9,6 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	221,0	p.m.	296,5		- 75,5		-25,5 %	1 436,0
Fond za pravednu tranziciju	1 466,2	2,8	1 443,0	1,3	23,2	1,5	1,6 %	112,9 %	p.m.
— Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Rashodi poslovanja	1 462,1	p.m.	1 438,9	p.m.	23,1		1,6 %		p.m.
— Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Operativna tehnička pomoć	4,1	2,8	4,1	1,3	0,1	1,5	2,0 %	112,9 %	7,8
— Rashodi za potporu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	50,0	p.m.	p.m.	p.m.	50,0				
— Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	50,0	p.m.	p.m.	p.m.	50,0				p.m.
— Rashodi za potporu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
Decentralizirane agencije	56,8	56,8	54,1	54,1	2,6	2,6	4,8 %	4,8 %	3,0
— Europska agencija za kemikalije – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije	5,4	5,4	4,7	4,7	0,7	0,7	14,7 %	14,7 %	p.m.
— Europska agencija za okoliš	51,4	51,4	49,4	49,4	1,9	1,9	3,9 %	3,9 %	3,0

Klaster „Okoliš i klimatska politika” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	p.m.	10,6	8,1	10,8	- 8,1	- 0,2	-100,0 %	-1,9 %	23,6
— Pilot-projekti	p.m.	3,4	3,6	4,3	- 3,6	- 0,9	-100,0 %	-21,7 %	8,4
— Pripremna djelovanja	p.m.	7,2	4,5	6,5	- 4,5	0,7	-100,0 %	11,3 %	15,2
Ukupno klaster „Okoliš i klimatska politika”	2 301,3	587,0	2 260,8	594,8	40,5	- 7,8	1,8 %	-1,3 %	2 182,8

3.5.3.1. Prioriteti za 2023.

Europskim propisom o klimi ⁽¹⁾ utvrđena je predanost EU-a postizanju klimatske neutralnosti do 2050. te se utire put pojačanoj europskoj politici u području okoliša i klime. Inicijative Komisije posebno uključuju paket „Spremni za 55 %”, koji sadržava zakonodavne prijedloge za reviziju cijelog klimatskog i energetskeg okvira EU-a do 2030., uključujući zakonodavstvo o raspodjeli tereta, korištenju zemljišta i šumarstvu, energiji iz obnovljivih izvora, energetskeg učinkovitosti, normama za emisije za nove automobile i kombije te Direktivu o oporezivanju energije. Komisija predlaže da se pojača sustav trgovanja emisijama (ETS) i da se trgovanje emisijskim jedinicama proširi na pomorski sektor, cestovni promet i zgrade te da se s vremenom smanji besplatna dodjela emisijskih jedinica zračnim prijevoznicima. Kako bi se obuhvatili svi socijalni učinci proširenog sustava, Komisija predlaže da se uvede Socijalni fond za klimatsku politiku (SCF). Predlaže se novo zakonodavstvo o čistim pomorskim i zrakoplovnim gorivima. Kako bi se osiguralo pravedno određivanje cijena emisija stakleničkih plinova povezanih s uvezenom robom, Komisija predlaže da se uspostavi novi mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama. Nadalje, očekuje se novo zakonodavstvo za obnovu prirode te se nastavlja rad u području kemikalija i mjera za promicanje održivosti proizvoda. Ruska invazija na Ukrajinu istaknula je potrebu da se ubrzaju ulaganja u zelenu tranziciju kako bi se stvorili uvjeti za dugoročni rast Europe i otpornost europskog gospodarstva na šokove.

Programom za okoliš i djelovanje u području klime LIFE ⁽²⁾ podupiru se važni ciljevi politike EU-a, posebno zaštita prirode i bioraznolikosti, prelazak na kružno gospodarstvo, zaštita i poboljšanje kvalitete zraka i vode u EU-u, provedba okvira energetske i klimatske politike do 2030. i ispunjavanje obveza Unije u pogledu postizanja klimatske neutralnosti do 2050., uključujući inicijative u okviru paketa „Spremni za 55 %” i plana REPowerEU ⁽³⁾ za postupno ukidanje prekomjerne ovisnosti EU-a o uvozu fosilnih goriva iz Rusije do 2027. Programom se isto tako potiču ulaganja i pruža potpora aktivnostima usmjerenima na energetske učinkovitost, među ostalim u europskim regijama koje zaostaju u prelasku na čistu energiju.

U kontekstu odgovora EU-a na rat u Ukrajini, programom LIFE posebno će se doprinijeti većem uvođenju rješenja za energetske učinkovitost i provedbi manjih projekata proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, čime će se smanjiti potrošnja prirodnog plina i povezani uvoz energije. Ta djelovanja imaju trajne učinke, stoga održivo doprinose energetskeg i makroekonomskoj otpornosti EU-a tijekom vremena. Potprogram Prijelaz na čistu energiju u okviru programa LIFE provodi ciljeve plana REPowerEU u pogledu uštede energije i prijelaza na čistu energiju ⁽⁴⁾ smanjenjem potrošnje prirodnog plina za grijanje, omogućivanjem bržeg uvođenja rješenja za čistu energiju u domovima, poduzećima i javnom sektoru te podupiranjem razvoja nacionalnih, regionalnih i lokalnih kampanja planiranja, mrežnih i informativnih kampanja za poticanje osviještenosti o uštedama energije i promjena u ponašanju.

Programom LIFE podržat će se djelovanja povezana s ublažavanjem klimatskih promjena (smanjenje emisija stakleničkih plinova), prilagodbom klimatskim promjenama (izgradnja i jačanje otpornosti na klimatske promjene, prevencija i pripravnost) te promicanjem dobrog upravljanja u području klime. Program LIFE znatno pridonosi uključivanju rashoda povezanih s klimom u cijeli proračun EU-a: Očekuje se da će 61 % rashoda programa LIFE biti povezano s klimom. Kad je riječ o financiranju bioraznolikosti, rashodi programa LIFE u okviru potprograma Priroda i bioraznolikost doprinose sa 100 % ostvarenju ukupnog cilja uključivanja bioraznolikosti od 10 % do 2027.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013.

⁽³⁾ COM(2022) 230, 18.5.2022.

⁽⁴⁾ COM(2022) 240 i SWD(2022) 230, 18.5.2022.

Jedna od glavnih sastavnica Europskog zelenog plana novi je *mehanizam za pravednu tranziciju*. Sastoji se od tri stupa: *Fonda za pravednu tranziciju* ⁽¹⁾ koji se provodi u okviru podijeljenog upravljanja, posebnog *programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU i instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru* ⁽²⁾ za mobilizaciju dodatnih ulaganja u predmetne regije. Zelena tranzicija znači napuštanje fosilnih goriva kao što su ugljen, lignit, treset i naftni škriljevac. Kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen, Fondom za pravednu tranziciju podupiru se regije i sektori koji su najviše pogođeni prelaskom na klimatsku neutralnost. Pruža se potpora radnicima za razvoj vještina i kompetencija za tržište rada budućnosti, a MSP-ovima, novoosnovanim poduzećima i inkubatorima pomaže se u stvaranju novih gospodarskih prilika u tim regijama. Podupiru se i ulaganja u prelazak na čistu energiju i energetske učinkovitost.

Fond za pravednu tranziciju 2023. financira se iz VFO-a i instrumenta NextGenerationEU, kako je prikazano u tablici u nastavku.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Fond za pravednu tranziciju ¹			1 466,2	2,8	5 472,2	171,1	6 938,4	173,9
Od čega:	Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Rashodi poslovanja	09 03 01	1 462,1	p.m.	5 449,8	158,0	6 911,9	158,0
	Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Operativna tehnička pomoć	09 03 02	4,1	2,8	15,5	6,2	19,6	9,0
	Rashodi za potporu Fondu za pravednu tranziciju (FPT)	09 01 02	p.m.	p.m.	6,9	6,9	6,9	6,9
1. Program prima doprinose od sljedećih klastera: Regionalni razvoj i kohezija; Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti; te Okoliš i klimatska politika.								

Fondom za pravednu tranziciju upravljat će se u okviru podijeljenog upravljanja u skladu s pravilima iz Uredbe o zajedničkim odredbama. Države članice mogu dopuniti dodijeljena sredstva iz Fonda za pravednu tranziciju svojim sredstvima u okviru EFRR-a i fonda ESF+ posebnim i konačnim mehanizmom prijenosa. Države članice trenutačno pripremaju svoje teritorijalne planove za pravednu tranziciju, u kojima će utvrditi prihvatljiva područja za koja se očekuje da će biti najteže pogođena zelenom tranzicijom. Sastavljanje TPPT-a glavni je element izrade programa i dodjeljivanje sredstava iz FPT-a. Očekuje se da će svi programi Fonda za pravednu tranziciju biti doneseni 2022.

Kad je riječ o trećem stupu mehanizma za pravednu tranziciju, instrumentom za kreditiranje u javnom sektoru ⁽³⁾ podupirat će se ulaganja u javni sektor putem povlaštenih uvjeta financiranja. Od tih će ulaganja ostvarivati korist područja koja su najteže pogođena klimatskom tranzicijom, kako su utvrđena u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju za potrebe Fonda za pravednu tranziciju. Taj će se instrument sastojati od komponente bespovratnih sredstava i komponente zajma. Komponentom bespovratnih sredstava, koja se financira iz proračuna EU-a iz vanjskih namjenskih prihoda koju namjerava provoditi Europska investicijska banka (EIB) i drugi partneri u financiranju, smanjit će se financijsko opterećenje za korisnike koje proizlazi iz otplate zajma koji će osigurati partner u financiranju. Očekuje se da će prvi poziv biti objavljen 2022., a prvi sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava mogli bi se potpisati 2023.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1229 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/1229 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju.

Decentralizirane agencije iz tog klastera (Europska agencija za kemikalije (ECHA) – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije i Europska agencija za okoliš (EEA)) pružit će pouzdane i neovisne informacije o okolišu koje će omogućiti razvoj, donošenje, provedbu i evaluaciju politika u području okoliša.

3.5.4. Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u naslovu 3.	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	57 304,8	99,8 %	56 464,4
od čega EFJP	40 693,6	70,8 %	40 388,7
od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.	2 143,6	3,7 %	496,1
od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga ¹	14 467,6	25,2 %	15 579,6
Ostala plaćanja ²	140,6	0,2 %	137,4
Ukupno	57 445,4	100,0 %	56 601,8
<p>1. Uključuje i plaćanja za obveze EPFRR-a koje se izvršavaju na temelju produljenih programa za razdoblje 2014. – 2020.</p> <p>2. Plaćanja povezana s rashodima za administrativnu potporu, decentraliziranim agencijama, pilot-projektima, pripremnim djelovanjima, djelovanjima koja se financiraju na temelju ovlasti Europske komisije i drugim djelovanjima.</p>			

Ukupna odobrena sredstva za plaćanje zatražena za ovaj naslov proizlaze iz: s jedne strane, uglavnom nediferenciranih rashoda u okviru EFJP-a, za koje odobrena sredstva za plaćanje zatražena u nacrtu proračuna za 2023. odražavaju potrebe za mjerama za izravna plaćanja i tržišne intervencije; s druge strane, nacrt proračuna odražava odobrena sredstva za plaćanje za diferencirane rashode u drugim programima, za koje je moguće razlikovati novo i prethodno programsko razdoblje.

Plaćanja za nove programe

Odobrenim sredstvima za plaćanje za programe EPFRR-a u iznosu od 1 612 milijuna EUR pokrivaju se prefinansiranje u iznosu od 612 milijuna EUR (što odgovara 1 % ukupnih dodijeljenih sredstava EPFRR-a) te međuplaćanja u iznosu od 1 milijarde EUR, čime bi se uglavnom trebala pokriti plaćanja za godišnje mjere. Dodatnih 23,3 milijuna EUR predviđeno je za plaćanja u okviru operativne tehničke pomoći.

Odobrenim sredstvima za plaćanje za dio EFPRA-e u okviru podijeljenog upravljanja u iznosu od 27,5 milijuna EUR uglavnom se pokriva prefinansiranje od 0,5 % za dodijeljena sredstva EFPRA-e za 2023. te relativno mali iznos međuplaćanja. Za EFPRA-u u okviru izravnog i neizravnog upravljanja iznos od 51,5 milijuna EUR uključen je za plaćanja korisnicima i za ugovore koji proizlaze iz pravnih obveza. Dodatnih 4,8 milijuna EUR predviđeno je za plaćanja u okviru operativne tehničke pomoći.

Za program LIFE iznos od 270 milijuna EUR koji se odnosi na novi program uglavnom je namijenjen za pokrivanje prefinansiranja na uobičajenoj razini od 30 % za standardna bespovratna sredstva i na razini od 20 % za strateške integrirane projekte i strateške projekte za prirodu. Osim toga, tim će se sredstvima pokriti plaćanja za javnu nabavu i bespovratna sredstva za poslovanje.

Za Fond za pravednu tranziciju u nacrt proračuna za 2023. za operativnu je tehničku pomoć uključen samo ograničeni iznos izglasanih odobrenih sredstava za plaćanje (2,8 milijuna EUR). S obzirom na vremenska ograničenja za plaćanja u okviru instrumenta NGEU, predlaže se da se ti vanjski namjenski prihodi maksimalno iskoriste do 2026., odnosno da se plaćanja u okviru NGEU-a pojačano financiraju na početku razdoblja. Zbog toga će se u nacrtu proračuna za 2023. odobrena sredstva za plaćanje iz NGEU-a za rashode poslovanja sastojati od pretfinanciranja (97 milijuna EUR) dodijeljenih sredstava VFO-a i NGEU-a za 2023. te međuplaćanja u iznosu od 61 milijun EUR.

U 2023. nisu predviđena odobrena sredstva za plaćanje za instrument za kreditiranje u javnom sektoru. Ako to bude potrebno, odobrena sredstva za plaćanje pokrit će se vanjskim namjenskim приходima.

Plaćanja za prethodne programe

Kad je riječ o EPFRR-u, u 2023. se očekuje nastavak dosadašnje stabilne provedbe programa. Sva odobrena sredstva za plaćanje EPFRR-a u nacrtu proračuna za 2023. stoga se odnose na međuplaćanja za godišnje mjere i mjere ulaganja. S obzirom na fazu ciklusa provedbe, očekuje se da će se razina godišnjih mjera početi smanjivati, dok će se plaćanja povezana s mjerama ulaganja ubrzati. Odobrena sredstva za plaćanje zatražena za EPFRR iznose 13,45 milijardi EUR, pri čemu se uzima u obzir raspoloživost namjenskih prihoda u iznosu od 50 milijuna EUR. To uključuje i procijenjeni učinak (u iznosu od 450 milijuna EUR) paušalne potpore poljoprivrednicima i MSP-ovima u tom sektoru, u okviru odgovora na rusku invaziju na Ukrajinu. EPFRR će 2023. i dalje primati plaćanja u okviru NGEU-a, za koja će kao vanjski namjenski prihodi biti dostupna dodatna sredstva u iznosu od 2 426 milijuna EUR.

Odobrena sredstva za plaćanje za Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) za razdoblje 2014.–2020. u iznosu od 796,6 milijuna EUR uglavnom se odnose na završetak programa u okviru podijeljenog upravljanja, s obzirom na to da se očekuje da će se njihova provedba ubrzati pri kraju programskog razdoblja. Time se uzimaju u obzir raspoloživi namjenski prihodi za EFPR koji proizlaze iz povrata godišnjeg pretfinanciranja. Za dio EFPR-a u okviru izravnog upravljanja odobrena sredstva za plaćanje za 2023. pokrit će međuplaćanja i završna plaćanja koja se odnose na tekuće i završne projekte i ugovore, sve u okviru obveza za programsko razdoblje 2014.–2020.

Za program LIFE iznos od 221 milijuna EUR predviđen je za postizanje optimalne razine provedbe programa s konačnim plaćanjima, međuplaćanjima i plaćanjima pretfinanciranja koja se odnose na javnu nabavu i bespovratna sredstva u okviru programa LIFE.

3.6. Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama

Ovaj naslov odnosi se na Unijinu politiku migracije i azila te zaštitu njezinih vanjskih granica. Migracije i upravljanje granicama i dalje su dugoročan izazov. Kako bi se osiguralo da se migracijskom politikom mogu svladati trenutačni i budući izazovi, pritom u potpunosti poštujući europske vrijednosti i temeljna prava, predloženi novi pakt o migracijama i azilu⁽¹⁾ obuhvaća sve različite elemente koji su potrebni za sveobuhvatan europski pristup upravljanju migracijama, na temelju pravedne podjele odgovornosti i solidarnosti. Njime se pruža nov početak za svladavanje tog izazova uspostavljanjem novog, trajnog europskog okvira za upravljanje međuovisnošću politika i odluka država članica te za primjeren odgovor na prilike i izazove migracija u normalnim vremenima, u situacijama pritiska i u kriznim situacijama, uključujući posljedice ruske invazije na Ukrajinu.

(1) COM(2020) 609, 23.9.2020.

Velikim dijelom proračuna EU-a za migracije i upravljanje granicama upravljaju države članice, koje od EU-a primaju i dodatnu financijsku i tehničku potporu. Nakon reprogramiranja neiskorištenih sredstava za 2021. u okviru podijeljenog upravljanja za razdoblje 2022.–2025., neposredni fokus je na donošenju novih programa prije kraja 2022. kako bi brzo započela njihova provedba. U okviru nacionalnih programa države članice mogu koristiti financijska sredstva EU-a za pokrivanje troškova prijvata i potpore izbjeglicama iz Ukrajine. Iz proračuna za migracije podupire se prihvata tražitelja azila i migranata, prvi koraci njihove integracije u društvo zemlje domaćina i/ili upravljanje učinkovitim vraćanjem te druga djelovanja za koja je potreban koordiniran odgovor, kao što su preseljenje ili zakoniti putovi. Iz proračuna za upravljanje granicama može se poduprijeti poboljšanje graničnih kontrola, ulaganja u infrastrukturu i opremu te financiranje usluga za podnositelje zahtjeva za vizu. Te napore trebaju dopuniti snažne i potpuno operativne agencije koje djeluju u području migracija, azila i upravljanja granicama.

3.6.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naslov 4. Migracije i upravljanje granicama po klasterima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Migracije	1 587,3	1 484,1	1 472,2	1 521,4	115,0	- 37,3	7,8 %	-2,5 %	2 380,6
— Upravljanje granicama	2 140,0	1 583,3	1 887,8	1 732,8	252,3	- 149,5	13,4 %	-8,6 %	1 595,8
Ukupna izglasana odobrena sredstva	3 727,3	3 067,4	3 360,0	3 254,3	367,3	- 186,9	10,9 %	-5,7 %	3 976,4
<i>Gornja granica</i>	3 814,0		3 360,0						
<i>Razlika do gornje granice</i>	86,7								
Ukupno dostupno	3 727,3	3 067,4	3 360,0	3 254,3	367,3	- 186,9	10,9 %	-5,7 %	3 976,4

3.6.2. Klaster „Migracije”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Migracije” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP)		Proračun		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)	1 418,1	1 314,9	1 318,6	1 367,8	99,5	- 52,9	7,5 %	-3,9 %	2 360,7
— Fond za azil, migracije i integraciju	1 414,8	710,9	1 315,6	752,8	99,2	- 41,9	7,5 %	-5,6 %	451,4
— Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz FAMI-ja	0,3	p.m.	p.m.	p.m.	0,3				p.m.
— Fond za unutarnju sigurnost (FUS) — doprinos iz FAMI-ja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
— Rashodi za potporu Fondu za azil, migracije i integraciju	3,0	3,0	3,0	3,0					p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	601,0	p.m.	612,0		- 11,0	-100,0 %	-1,8 %	1 909,2
Decentralizirane agencije	169,2	169,2	153,7	153,7	15,5	15,5	10,1 %	10,1 %	19,9
— Agencija Europske unije za azil (AEUA)	169,2	169,2	153,7	153,7	15,5	15,5	10,1 %	10,1 %	19,9
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
— Pripremna djelovanja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					
Ukupno za klaster „Migracije”	1 587,3	1 484,1	1 472,2	1 521,4	115,0	- 37,3	7,8 %	-2,5 %	2 380,6

3.6.2.1. Prioriteti za 2023.

EU nastoji odgovoriti na migracijske krize sveobuhvatnom i brzom potporom u cilju povećanja kapaciteta država članica i osiguravanja odgovora politike usmjerenog na spašavanje života, osiguravanje vanjskih granica Unije, potporu čvrstoj zajedničkoj politici azila, odgovor na nezakonite migracije, vraćanje i ponovni prihvata te promicanje nove politike za zakonite migracije.

Ruska invazija na Ukrajinu uzrokovala je masovni priljev raseljenih osoba iz Ukrajine u Uniju. To je ponovno opteretilo financijske resurse država članica za rješavanje hitnih potreba u području migracija. Iako se povećani migracijski pritisak, što uključuje postupke prihvata i obrade zahtjeva za azil, već jako osjeća u državama članicama koje dijele granicu s Ukrajinom, potrebe rastu na cijelom području Unije i imat će posljedice i znatno nakon 2023.

Kako bi se državama članicama pružila dodatna potpora u odgovoru na te izazove, mogu se upotrijebiti nepotrošena financijska sredstva za programsko razdoblje 2014.–2020. u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju i Fonda za unutarnju sigurnost. Dodatnim izmjenama osnovnog akta za razdoblje 2021.–2027. ⁽¹⁾ državama članicama i drugim javnim ili privatnim donatorima namjerava se pružiti mogućnost da u programskom razdoblju 2021.–2027. daju dodatne financijske doprinose za upravljanje azilom i migracijama u obliku vanjskih namjenskih prihoda.

Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI) ⁽²⁾ doprinosi učinkovitom upravljanju migracijskim tokovima te provedbi, jačanju i razvoju zajedničke politike o azilu te zajedničkoj migracijskoj politici. Povećanje od 7,5 % u odnosu na 2022. (uključujući nacrt izmjene proračuna br. 3/2022) pokazuje povećanje sredstava u omotnici FAMI-ja u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. Tematskim instrumentom u okviru FAMI-ja omogućuje se financiranje hitne pomoći, preseljenja i humanitarnog prihvata te premještanja. Kao dopuna, Europski socijalni fond plus i Europski fond za regionalni razvoj osiguravaju potporu za lakšu dugotrajniju integraciju izbjeglica i osoba kojima je odobrena privremena zaštita nakon početne faze prihvata. Instrumenti vanjske politike nadopuna su u tom području.

Agencija Europske unije za azil osigurava bolju operativnu i tehničku pomoć državama članicama, posebno pružanjem veće potpore postupcima azila.

⁽¹⁾ SL L 112, 11.4.2022, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju.

3.6.3. Klaster „Upravljanje granicama”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Upravljanje granicama” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	946,8	394,5	740,7	610,9	206,1	- 216,4	27,8 %	-35,4 %	1 139,6
— Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize	944,8	276,5	738,7	311,9	206,1	- 35,4	27,9 %	-11,3 %	154,1
— Rashodi za potporu	2,0	2,0	2,0	2,0					p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	116,0	p.m.	297,0		- 181,0	-100,0 %	-60,9 %	985,5
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)	141,0	71,8	138,2	136,3	2,8	- 64,5	2,0 %	-47,3 %	135,4
— Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere	140,9	71,7	138,1	136,2	2,8	- 64,5	2,0 %	-47,3 %	135,4
— Rashodi za potporu	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	2,5 %	2,5 %	p.m.
Decentralizirane agencije	1 052,3	1 117,0	1 008,8	985,7	43,4	131,3	4,3 %	13,3 %	320,8
— Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)	793,6	793,6	692,8	692,8	100,8	100,8	14,6 %	14,6 %	0,0
— Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde („eu-LISA”)	258,7	323,4	316,0	292,9	- 57,4	30,5	-18,2 %	10,4 %	320,8
Ukupno za klaster „Upravljanje granicama”	2 140,0	1 583,3	1 887,8	1 732,8	252,3	- 149,5	13,4 %	-8,6 %	1 595,8

3.6.3.1. Prioriteti za 2023.

Čvrste vanjske granice i usklađena provedba zajedničke vizne politike zajedno s istinski zajedničkim europskim sustavom azila omogućuju potpuno funkcionalno schengensko područje bez nadzora unutarnjih granica. Za stabilne vanjske granice potrebna je odgovarajuća potpora državama članicama koje su zbog svojeg zemljopisnog položaja izložene najvećem pritisku, npr. onima koje graniče s Ukrajinom i čije su se potrebe za upravljanjem granicama znatno povećale od početka rata. Za čvrste vanjske granice potrebni su i ažurni i interoperabilni IT sustavi i primjena pametnih tehnologija. Nastavit će se rad na nadogradnji sustava i digitalizaciji zajedničkih viznih postupaka.

Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) sadržava **Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike** (BMVI) ⁽¹⁾ i **Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere** (CCEI) ⁽²⁾. Europsko integrirano upravljanje granicama postat će operativna stvarnost, utemeljena na zajedničkim minimalnim standardima za nadzor vanjskih granica, zajedničkoj viznoj politici i jednakovrijednoj provedbi carinskih kontrola na vanjskim granicama pružanjem potpore državama članicama u pravilnom upravljanju različitim izazovima i rizicima na granicama i prevladavanju razlika u pogledu kapaciteta i resursa.

U okviru BMVI-ja pruža se potpora djelotvornom europskom integriranom upravljanju granicama na vanjskim granicama. Povećanje od 27,8 % za BMVI odražava postupno širenje tog područja politike tijekom VFO-a za razdoblje 2021.–2027. Tu će politiku provoditi europska granična i obalna straža, koja je zajednička odgovornost Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, olakšavanje zakonitih prelazaka granica, sprečavanje i otkrivanje nezakonitih migracija i prekograničnog kriminala te učinkovito upravljanje migracijskim tokovima. Osim toga, BMVI doprinosi zajedničkoj viznoj politici osiguravanjem usklađenog pristupa za izdavanje viza, lakšim zakonitim putovanjima te istodobno pomaganjem u sprečavanju migracijskih i sigurnosnih rizika. BMVI podupire razvoj relevantnih opsežnih informacijskih sustava za upravljanje granicama i viznu politiku, kao i njihovu interoperabilnost, podupirući i informacijske i komunikacijske sustave višenamjenske prirode. Tematskim instrumentom u okviru BMVI-ja omogućuje se financiranje hitne pomoći, opreme i razvoja informacijske tehnologije.

Nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama, u okviru BMVI-ja izvršit će se dodatna sredstva u skladu s pravilima tog instrumenta, u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisana su u zasebne proračunske linije.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF)			107,5	31,0
Od čega:	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz EFRR-a	05 02 07	59,3	17,2
	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz Kohezijskog fonda	05 03 05	15,6	4,5
	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz fonda ESF+	07 02 09	30,2	8,8

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1077 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, instrumenta za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz EFPR-e	08 04 05	2,1	0,6
	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz FAMI-ja	10 02 02	0,3	p.m.

Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEI) osigurava financijsku potporu carinskim upravama država članica za nabavu, održavanje i poboljšavanje najsuvremenije opreme za carinske provjere za granične prijelaze i carinske laboratorije. Pojačat će se carinske provjere i olakšati zakonita poslovna aktivnost i trgovina te tako doprinijeti sigurnoj i učinkovitoj carinskoj uniji i zaštiti financijskih i ekonomskih interesa Unije i njezinih država članica.

Osim toga, ukupna izglasana odobrena sredstva Instrumenta za upravljanje granicama i vize u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama uključuju posebno povećanje sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u, koje je utvrđeno tehničkom prilagodbom VFO-a za 2023. kako je predviđeno člankom 4. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o VFO-u. Za Instrument za upravljanje granicama i vize to znači 151,0 milijun EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	Od čega sredstva dodijeljena u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u
				Obveze
			1 087,8	151,0
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF)				
Od čega:	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	11 02 01	944,8	151,0

Decentralizirane agencije u području slobode, sigurnosti i pravosuđa u središtu su potpuno integriranog sustava upravljanja granicama EU-a. **Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEx)** nastavlja s uspostavljanjem stalnih snaga službenika graničnog nadzora, a Agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (**eu-LISA**) nastavlja revidirati i poboljšavati postojeće informacijske sustave EU-a (Schengenski informacijski sustav, vizni informacijski sustav i Eurodac) i razvijati nove sustave (sustav ulaska/izlaska, europski sustav za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja i europski informacijski sustav kaznene evidencije za državljanima trećih zemalja).

3.6.4. Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u naslovu 4.	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	1 776,1	57,9 %	2 109,8
od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.	1 059,1	34,5 %	1 200,8
od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga	717,0	23,4 %	909,0
Ostala plaćanja ¹	1 291,3	42,1 %	1 144,4
Ukupno	3 067,4	100,0 %	3 254,3

1. Plaćanja koja se odnose na rashode za administrativnu potporu, decentralizirane agencije, pilot-projekte i priprema djelovanja.

U prethodnoj tablici prikazana su ukupna odobrena sredstva za plaćanje zatražena za taj naslov, raščlanjena prema tome hoće li biti potrebna za financiranje novih programa ili za nepodmirene obveze iz prethodnih višegodišnjih razdoblja. Odobrena sredstva za plaćanje zatražena za programe FAMI-ja i IBMF-a temelje se na detaljnoj analizi provedbenih mehanizama. Očekuje se da će se plaćanja za nove obveze ponajprije odnositi na iznose pretfinanciranja nakon donošenja nacionalnih programa u 2022. i tematskog instrumenta.

Plaćanja za nepodmirene obveze gotovo su isključivo međuplaćanja i završna plaćanja uzimajući u obzir procjene koje su države članice dostavile za svoje nacionalne programe te na temelju obrazaca plaćanja za djelovanja Unije i hitnu pomoć tijekom posljednjih godina.

3.7. Naslov 5. – Sigurnost i obrana

Ovaj je naslov usmjeren na izazove povezane sa sigurnosti i obranom i pristup složenim prijetnjama s kojima se nijedna država članica ne može sama suočiti. Sigurnost po svojoj prirodi ima prekograničnu dimenziju te zahtijeva snažan i koordiniran odgovor EU-a. Da bi mogla spremno zaštititi svoje građane, Europa mora napraviti radikalnu promjenu kako bi unaprijedila svoju otvorenu stratešku neovisnost i osmislila dobre i učinkovite obrambene instrumente. Komisija je u srpnju 2020. donijela strategiju EU-a za sigurnosnu uniju ⁽¹⁾. U području unutarnje sigurnosti strategija je usmjerena na prioritarna područja u kojima su transnacionalna suradnja i koordinacija među tijelima kaznenog progona ključne za postizanje visoke razine sigurnosti u Uniji, posebno sprečavanjem i borbom protiv teškog i organiziranog kriminala, terorizma i radikalizacije te kiberkriminaliteta.

Europski fond za obranu ⁽²⁾ potiče konkurentnost i inovacijski kapacitet obrambenog sektora u cijeloj Uniji podupiranjem kolaborativnog istraživanja i razvoja u svakoj fazi proizvodnog ciklusa. Time će se izbjeći udvostručavanje napora, omogućiti učinci ekonomije razmjera te u konačnici pridonijeti učinkovitijoj potrošnji novca poreznih obveznika. U tom se pogledu u Strateškom kompasu EU-a utvrđuje ambiciozan plan djelovanja za jačanje sigurnosne i obrambene politike EU-a do 2030. Osim toga, Komisija predlaže da Unija u okviru Instrumenta za povezivanje Europe poboljša svoju stratešku prometnu infrastrukturu kako bi bila primjerena za vojnu mobilnost.

3.7.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naslov 5. – Sigurnost i obrana po klasterima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Sigurnost	688,7	559,0	634,9	583,2	53,8	- 24,2	8,5 %	-4,2 %	1 074,1
— Obrana	1 212,4	552,3	1 177,4	654,6	34,9	- 102,3	3,0 %	-15,6 %	1 317,4
Ukupna izglasana odobrena sredstva	1 901,1	1 111,4	1 812,3	1 237,9	88,8	- 126,5	4,9 %	-10,2 %	2 391,5
Gornja granica	1 946,0		1 896,0						
Razlika do gornje granice	44,9		83,7						
Ukupno dostupno	1 901,1	1 111,4	1 812,3	1 237,9	88,8	- 126,5	4,9 %	-10,2 %	2 391,5

⁽¹⁾ COM(2020) 605, 24.7.2020.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092.

3.7.2. Klaster „Sigurnost“

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Sigurnost“ po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Fond za unutarnju sigurnost	309,9	195,5	254,1	240,7	55,7	- 45,3	21,9 %	-18,8 %	359,1
— Fond za unutarnju sigurnost (FUS)	307,4	136,0	251,7	122,3	55,7	13,7	22,1 %	11,2 %	69,5
— Rashodi za potporu	2,4	2,4	2,4	2,4					p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	57,0	p.m.	116,0		- 59,0	-100,0 %	-50,9 %	289,6
Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	68,8	60,0	98,9	40,0	- 30,1	20,0	-30,4 %	50,0 %	377,1
— Program razgradnje nuklearnih postrojenja za Litvu	68,8	0,2	98,9	p.m.	- 30,1	0,2	-30,4 %	-100,0 %	72,5
— Rashodi za potporu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			-100,0 %	-100,0 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	59,8	p.m.	40,0		19,8	-100,0 %	49,4 %	304,6
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim u Bugarskoj i Slovačkoj)	57,2	53,2	43,9	65,3	13,3	- 12,2	30,3 %	-18,6 %	312,9
— Program Kozloduy	9,0	0,1	9,0	p.m.		0,1		-100,0 %	72,5
— Program Bohunice	9,5	p.m.	p.m.	p.m.	9,5		-100,0 %	-100,0 %	27,5
— Program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC-a)	36,4	29,0	32,6	19,8	3,8	9,2	11,5 %	46,5 %	25,0
— Rashodi za potporu	2,4	2,4	2,3	2,3	0,0	0,0	2,0 %	2,0 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	21,7	p.m.	43,2		- 21,5	-100,0 %	-49,7 %	251,4
— Decentralizirane agencije	230,4	230,4	215,9	215,9	14,5	14,5	6,7 %	6,7 %	
— Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)	202,1	202,1	189,0	189,0	13,0	13,0	6,9 %	6,9 %	p.m.

Klaster „Sigurnost” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmir-ene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL)	10,8	10,8	10,1	10,1	0,7	0,7	7,3 %	7,3 %	p.m.
— Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	17,5	17,5	16,8	16,8	0,7	0,7	4,1 %	4,1 %	
— Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	22,4	20,0	22,0	21,3	0,4	- 1,3	2,0 %	-5,9 %	25,0
— Pripremna djelovanja	p.m.	0,8	p.m.	0,4		0,4		100,0 %	1,2
— Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	22,4	19,2	22,0	20,9	0,4	- 1,7	2,0 %	-8,0 %	23,8
Ukupno za klaster „Sigurnost”	688,7	559,0	634,9	583,2	53,8	- 24,2	8,5 %	-4,2 %	1 074,1

3.7.2.1. Prioriteti za 2023.

Fond za unutarnju sigurnost (FUS) ⁽¹⁾ doprinosi visokoj razini sigurnosti u Uniji, osobito sprečavanjem i suzbijanjem terorizma i radikalizacije, teškog i organiziranog kriminala te kiberkriminaliteta, pomaganjem žrtvama kriminala i njihovom zaštitom, kao i pripremom za incidente, rizike i krize povezane sa sigurnošću, zaštitom od njih te djelotvornim upravljanjem njima. FUS će doprinijeti razvoju mreža i zajedničkih sustava za učinkovitu suradnju nacionalnih tijela i unapređenje kapaciteta Unije za odgovor na sigurnosne prijetnje. Porast od 21,9 % odraz je povećanja sredstava za taj program u razdoblju 2021.–2027. To će se dopunjavati ulaganjem napora za jačanje kibersigurnosti u svim relevantnim programima koji su usmjereni na digitalne tehnologije, infrastrukturu i mreže, istraživanja i inovacije, kao i ciljanom obranom od kiberkriminaliteta, osobito u okviru programa Digitalna Europa i Obzor Europa.

Povećani su kapaciteti **Europola** za podupiranje država članica u odgovoru na nove sigurnosne prijetnje, posebno oni povezani s digitalnom transformacijom i novim tehnologijama.

Nakon što države članice zatraže prijenos sredstava u skladu s člankom 26. Uredbe o zajedničkim odredbama, u okviru FUS-a izvršit će se dodatna sredstva u skladu s pravilima tog instrumenta, u korist predmetne države članice. Odobrena sredstva upisuju se u zasebne proračunske linije.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.	
			Obveze	Plaćanja
Fond za unutarnju sigurnost			p.m.	p.m.
Od čega:	Fond za unutarnju sigurnost (FUS) – Doprinos iz FAMI-ja	05 02 07	p.m.	p.m.

U okviru programa pomoći za razgradnju nuklearnih postrojenja i programâ za nuklearnu sigurnost i razgradnju nuklearnih postrojenja EU nastavlja pružati ciljanu financijsku potporu za **razgradnju i sigurnost nuklearnih aktivnosti** u Litvi, Bugarskoj i Slovačkoj te za vlastita nuklearna postrojenja. Programi VFO-a za razdoblje 2021.–2027. uključuju novi cilj povezan sa širenjem znanja i razmjenom iskustava u svim relevantnim područjima, kao što su istraživanje i inovacije, regulacija i osposobljavanje te razvoj potencijalnih sinergija Unije. Iz proračuna EU-a financiraju se i nuklearne zaštitne mjere te se pruža potpora zdravlju radnika i šire javnosti sprečavanjem uništenja okoliša i doprinosom nuklearnoj sigurnosti i zaštiti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za unutarnju sigurnost.

3.7.3. Klaster „Obrana”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Obrana” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Europski fond za obranu (neistraživački)	626,4	250,1	627,4	378,9	- 0,9	- 128,8	-0,1 %	-34,0 %	761,5
— Razvoj sposobnosti	623,8	167,5	624,9	341,5	- 1,1	- 174,0	-0,2 %	-51,0 %	637,8
— Rashodi za potporu	2,6	2,6	2,4	2,4	0,2	0,2	7,0 %	7,0 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	80,0	p.m.	35,0		45,0	-100,0 %	128,6 %	123,8
Europski fond za obranu (istraživački)	319,3	164,1	318,3	177,5	0,9	141,7	0,3 %	79,9 %	328,5
— Istraživanja u području obrane	311,1	156,0	311,8	171,0	- 0,7	- 15,0	-0,2 %	-8,8 %	328,5
— Rashodi za potporu	8,1	8,1	6,5	6,5	1,6	1,6	25,2 %	25,2 %	
Vojna mobilnost	236,7	106,7	231,7	98,2	4,9	8,5	2,1 %	8,7 %	225,4
— Vojna mobilnost	235,0	105,0	230,1	96,5	4,9	8,5	2,1 %	8,8 %	225,4
— Rashodi za potporu	1,7	1,7	1,7	1,7	0,0	0,0	2,3 %	2,3 %	p.m.
Program Unije za sigurnu povezivost	30,0	30,0			30,0	30,0	-100,0 %	-100,0 %	
— Sigurna povezivost Unije — Doprinos iz naslova 5.	30,0	30,0	p.m.	p.m.	30,0	30,0	-100,0 %	-100,0 %	p.m.
— Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	p.m.	1,4	p.m.	p.m.		1,4			2,0
— Pripremna djelovanja	p.m.	1,4	p.m.	p.m.		1,4			2,0
Ukupno klaster „Obrana”	1 212,4	552,3	1 177,4	654,6	34,9	- 102,3	3,0 %	-15,6 %	1 317,4

3.7.3.1. Prioriteti za 2023.

U području obrane Unija potiče i jača suradnju država članica u razvoju obrambenih sposobnosti potrebnih za rješavanje zajedničkih sigurnosnih izazova tako što će s državama članicama sufinancirati industrijske konzorcije radi suradnje na velikim i malim istraživačkim i razvojnim projektima. **Europski fond za obranu** ⁽¹⁾ provodi se na temelju godišnjih programa rada, uključujući pozive na podnošenje prijedloga. Prioriteti utvrđeni u tim programima rada u skladu su s prioritetima Unije za sposobnosti koje su zajednički dogovorile države članice, posebno u okviru plana za razvoj sposobnosti.

U kontekstu ruske invazije na Ukrajinu potrebno je povećati potrošnju u području obrane i zajednički rješavati problem nedostatnih kratkoročnih i srednjoročnih ulaganja u obranu u Europi, kako je utvrđeno u Zajedničkoj komunikaciji o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima ⁽²⁾. Komisija će odmah predložiti kratkoročni instrument, osmišljen u duhu solidarnosti, za jačanje europskih industrijskih kapaciteta za obranu zajedničkom nabavom država članica kako bi se otklonili najhitniji i najkritičniji nedostaci, u koji bi trebalo uložiti 500 milijuna EUR tijekom dvije godine od 2022. do 2024. Učinak na proračun za 2023. uključit će se u pismo izmjene kasnije ove godine, nakon donošenja zakonodavnog prijedloga.

U 2023. započet će i provedba novog **Programa Unije za sigurnu povezivost**. Povezana odobrena sredstva u okviru naslova 5. iznosit će 500 milijuna EUR tijekom razdoblja 2023.–2027., od čega 30 milijuna EUR u 2023.

3.7.4. Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u naslovu 5.	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	842,3	75,8 %	985,3
<i>Od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.</i>	623,8	56,1 %	751,1
<i>Od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga</i>	218,5	19,7 %	234,2
Ostala plaćanja ¹	269,1	24,2 %	252,6
Ukupno	1 111,4	100,0 %	1 237,9
1. Plaćanja povezana s rashodima za administrativnu potporu, decentraliziranim agencijama, pilot-projektima, pripremnim djelovanjima, djelovanjima koja se financiraju na temelju nadležnosti Europske komisije i drugim djelovanjima.			

U prethodnoj tablici prikazana su ukupna odobrena sredstva za plaćanje zatražena za taj naslov, raščlanjena prema tome hoće li biti potrebna za financiranje novih programa, ili nepodmirene obveze iz prethodnih višegodišnjih razdoblja. Prijedlog plaćanja za program FUS temelji se na detaljnoj analizi provedbenih mehanizama. Očekuje se da će se plaćanja za nove obveze ponajprije odnositi na iznose pretfinanciranja nakon donošenja nacionalnih programa i tematskog instrumenta.

Plaćanja za nepodmirene obveze gotovo su isključivo međuplaćanja i završna plaćanja na temelju računovodstvenih procjena koje su države članice dostavile za svoje nacionalne programe te na temelju obrazaca plaćanja za djelovanja Unije i hitnu pomoć tijekom posljednjih godina.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092.

⁽²⁾ Join(2022) 24, 18.5.2022.

3.8. Naslov 6. – Susjedstvo i svijet

Napredak u pogledu prioriteta politika u okviru instrumenata za vanjsko djelovanje, kao što je ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, i dalje će biti povezan s dalekosežnim posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i klimatskih promjena u cijelom svijetu, posebno u području ljudskog razvoja. Osim toga, ruska agresija na Ukrajinu uzrokuje povećanu nesigurnost opskrbe hranom na globalnoj razini te se očekuje da će, ako bude dugotrajna, izazvati nestabilnost i potencijalno pojačati migracijske tokove zbog daljnjeg povećanja cijena hrane i robe koje će utjecati na najsiromašnije zemlje i zemlje koje najviše ovise o uvozu. Stoga će vanjski fokus biti na Unijinoj pomoći Ukrajini, raseljenom ukrajinskom stanovništvu i zemljama koje se suočavaju s priljevom izbjeglica i manjkom hrane te potpori partnerskim zemljama u svladavanju izazova gospodarskog oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19. U okviru ključne političke inicijative EU-a Global Gateway nastoje se prikupiti sredstva iz proračuna EU-a i od država članica i institucija za financiranje razvoja te mobilizirati privatna ulaganja kako bi se program povezivosti i infrastrukture stavio u prvi plan u okviru globalnog djelovanja EU-a. U tu će svrhu EU, države članice i europske financijske institucije u okviru pristupa Tima Europa zajednički mobilizirati do 300 milijardi EUR ulaganja do 2027.

Afrika će i dalje biti ključan prioritet. Osim toga, EU će se nastaviti baviti aktualnim krizama kao što je ona u Siriji i drugim stalnim izazovima u području razvoja i programa reformi, uključujući sukobe, negativne posljedice klimatskih promjena i nesigurnost opskrbe hranom. EU će nastaviti podupirati i promicati demokraciju, vladavinu prava i pravila koja se temelje na multilateralnom globalnom sustavu istodobno svladavajući konkretne nove izazove kao što su dezinformacije. Opća pitanja povezana s migracijama i dalje su ključni prioritet koji obuhvaća temeljne uzroke nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja, zaštitu najranjivijih koji bježe od sukoba, kao i pomoć trećim zemljama u jačanju sigurnosti granica i razbijanju kriminalnih organizacija koje trguju ljudima. Prosječna godišnja financijska sredstva dodijeljena za migracije za južno susjedstvo iz sredstava dodijeljenih Instrumentu za susjedstvo NDICI – Globalna Europa i, prema potrebi, drugih instrumenata trebala bi ostati barem na razini predviđenoj za 2022. Migracije iz Afrike nastavile su se 2021., nakon što su ukinuta neka ograničenja putovanja povezana s bolešću COVID-19 koja su bila na snazi od sredine 2020. Sukobi i nasilje nastavili su se u Sahelu, u politički nestabilnom kontekstu, uz sve veće interno raseljavanje stanovništva. NDICI ima okvirne dodjele sredstava za supsaharsku Afriku i susjedstvo te za druge regije i prioritete. (1)

3.8.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naslov 6. Susjedstvo i svijet po klasterima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Vanjsko djelovanje	14 250,8	11 183,3	15 158,9	10 544,3	- 908,1	639,0	-6,0 %	6,1 %	24 998,1
— Pretpristupna pomoć	2 531,1	2 590,6	2 011,5	2 371,7	519,6	218,9	25,8 %	9,2 %	7 462,9
Ukupna izglasana odobrena sredstva	16 781,9	13 773,9	17 170,4	12 916,1	- 388,6	26 690,0	-2,3 %	6,6 %	32 461,1
od čega u okviru instrumenta fleksibilnosti	452,9		368,4						
<i>Gornja granica</i>	16 329,0		16 802,0						
<i>Razlika do gornje granice</i>									
Ukupno dostupno	16 781,9	13 773,9	17 170,4	12 916,1	- 388,6	857,9	-2,3 %	6,6 %	32 461,1

(1) Kako je predloženo u Uredbi o NDICI-ju, očekuje se da će 30 % proračunskih rashoda NDICI-ja pridonijeti ostvarivanju klimatskih ciljeva, najmanje 20 % socijalnoj uključivosti i ljudskom razvoju te 10 % djelovanjima kojima se podupire upravljanje migracijama i prisilnim raseljavanjem, u okviru ciljeva instrumenta NDICI – Globalna Europa.

3.8.2. Klaster „Vanjsko djelovanje”

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Vanjsko djelovanje” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa	11 970,8	8 842,7	12 716,6	7 891,7	- 745,9	951,0	-5,9 %	12,1 %	23 394,4
— Geografski programi	8 731,0	3 901,8	9 343,6	1 952,2	- 612,6	1 949,6	-6,6 %	99,9 %	7 241,8
— Tematski programi	1 047,9	644,0	1 019,4	410,2	28,5	233,8	2,8 %	57,0 %	1 652,4
— Djelovanja za brzi odgovor	461,7	454,8	484,4	275,0	- 22,7	179,8	-4,7 %	65,4 %	717,8
— Rezerva za nove izazove i prioritete	1 395,1	800,0	1 538,3	1 033,0	- 143,2	- 233,0	-9,3 %	-22,6 %	p.m.
— Rashodi za potporu	335,1	335,1	330,9	330,9	4,2	4,2	1,3 %	1,3 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	2 707,0	p.m.	3 890,3		- 1 183,4	0	-30,4 %	13 782,4
Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	39,9	32,1	38,6	32,6	1,4	- 0,5	3,5 %	-1,6 %	127,7
— Nuklearna sigurnost, zaštita od zračenja i zaštitne mjere	35,1	10,5	35,9	15,0	- 0,9	- 4,5	-2,4 %	-30,3 %	36,4
— INSC — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	3,3	3,3	1,1	1,1	2,2	2,2	195,7 %	195,7 %	p.m.
— Rashodi za potporu	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0	0,0	0,7 %	0,7 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	16,8	p.m.	15,0		1,8	-100,0 %	12,0 %	91,3
Prekomorske zemlje i područja (PZP)	70,0	59,3	69,0	52,4	1,1	6,8	1,5 %	13,0 %	65,1
— Sve prekomorske zemlje i područja	2,5	1,8	p.m.	1,0	2,5	0,8	100,0 %	85,0 %	2,5
— Prekomorske zemlje i područja osim Grenlanda	43,7	25,4	67,6	20,0	- 24,0	5,4	-35,4 %	27,0 %	p.m.
— Grenland	22,5	30,0		28,2	22,5	1,8	-100,0 %	6,4 %	60,0

Klaster „Vanjsko djelovanje” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Rashodi za potporu	1,4	1,4	1,3	1,3	0,0	0,0	1,3 %	1,3 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	0,7	p.m.	1,9		- 1,2	-100,0 %	-65,3 %	2,6
Humanitarna pomoć (HUMA)	1 626,9	1 714,2	1 806,1	2 091,6	- 179,2	- 377,4	-9,9 %	-18,0 %	1 077,3
— Humanitarna pomoć	1 537,0	1 627,5	1 717,9	2 008,9	- 180,9	- 381,4	-10,5 %	-19,0 %	1 040,2
— Sprečavanje katastrofa, smanjenje rizika i pripravnost	78,0	74,9	76,5	71,1	1,5	3,8	2,0 %	5,3 %	37,1
— Rashodi za potporu	11,8	11,8	11,7	11,7	0,2	0,2	1,5 %	1,5 %	p.m.
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	371,8	380,6	361,7	333,6	10,1	47,0	2,8 %	14,1 %	177,2
— Civilne misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP)	319,9	328,7	311,2	295,0	8,7	33,7	2,8 %	11,4 %	124,6
— Posebni predstavnici Europske unije	24,4	24,4	20,8	18,0	3,6	6,4	17,2 %	35,4 %	2,9
— Neširenje oružja i razoružanje	26,9	26,9	29,1	20,0	- 2,2	6,9	-7,5 %	34,6 %	49,7
— Rashodi za potporu	0,6	0,6	0,6	0,6					p.m.
Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja	171,4	154,4	166,9	142,3	4,5	12,1	2,7 %	8,5 %	156,3
— Pilot-projekti	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					0,9
— Pripremna djelovanja	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					0,9
— Ostala djelovanja	78,4	61,6	72,2	47,2	6,3	14,4	8,7 %	30,6 %	0,5
— Bespovratna sredstva u okviru makrofinancijske pomoći (MFP)	56,7	39,9	50,0	25,0	6,7	14,9	13,4 %	59,5 %	p.m.
— Međunarodne organizacije i sporazumi	21,7	21,7	22,2	22,2	- 0,5	- 0,5	-2,0 %	-2,0 %	0,5
— Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	93,0	92,8	94,8	95,1	- 1,8	- 2,3	-1,9 %	-2,5 %	154,0
— Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo	0,1	p.m.	0,1	0,1					p.m.

Klaster „Vanjsko djelovanje” po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Vanjski trgovinski odnosi i pomoć za trgovinu	19,0	17,8	18,5	17,3	0,5	0,5	2,9 %	2,9 %	25,1
— Politika informiranja i strateška komunikacija za vanjsko djelovanje	45,8	43,1	43,7	42,6	2,1	0,5	4,8 %	1,3 %	43,6
— Strateške evaluacije i revizije	20,4	25,8	25,1	31,4	- 4,7	- 5,6	-18,6 %	-18,0 %	73,3
— Promicanje koordinacije između Unije i država članica u području razvojne suradnje i humanitarne pomoći	7,6	5,9	7,4	3,7	0,2	2,2	2,9 %	61,0 %	12,1
Ukupno Klaster „Vanjsko djelovanje”	14 250,8	11 183,3	15 158,9	10 544,3	- 908,1	639,0	-6,0 %	6,1 %	24 998,1

3.8.2.1. Prioriteti za 2023.

Prioriteti za **Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa** (NDICI – Globalna Europa) ⁽¹⁾ definirani su u kontekstu programiranja na temelju strateških interesa EU-a i u koordinaciji s partnerskim zemljama. Prilagođeni su regionalnim/nacionalnim potrebama i uključuju, među ostalim, zelenu tranziciju, digitalnu transformaciju, održiva ulaganja i radna mjesta, migracije i mobilnost, mir, ljudski razvoj, sigurnost i upravljanje. Dok se ne postigne napredak u pogledu njihovih zahtjeva za članstvo u EU-u, potpora Ukrajini, Moldovi i Gruziji nastaviti će se u okviru geografske linije istočnog susjedstva i tematskih linija za ljudska prava i civilno društvo instrumenta NDICI – Globalna Europa.

Pomoć sirijskim izbjeglicama u Siriji i u susjednim zemljama 2023. pružit će se u jednakoj mjeri kao prethodnih godina, za što su u svibnju 2022. u proračunu EU-a preuzete obveze u iznosu od 560 milijuna EUR, od čega 330 milijuna EUR iz instrumenta NDICI – Globalna Europa i 230 milijuna EUR iz instrumenta Humanitarna pomoć. Osim toga, financiranjem u okviru linije za otpornost instrumenta NDICI-Globalna Europa podupirat će se projekti za povećanje i poboljšanje otpornosti i samostalnosti izbjeglica u Turskoj. Djelovanjima će se nastojati povećati zaposlenost i zapošljivost izbjeglica i zajednica domaćina. Financiranje za migracije za južno susjedstvo i dalje će biti prioritet Komisije u 2023.

Kad je riječ o načinima provedbe, u okviru instrumenta NDICI-Globalna Europa vidljiv je prijelaz s tradicionalnog financiranja bespovratnim sredstvima na širu upotrebu financijskih instrumenata i proračunskih jamstava, čime se omogućuje učinak poluge i povećanje ulaganja. Novom političkom inicijativom EU-a za poticanje povezivosti Global Gateway u potpunosti će se iskoristiti ta kombinacija modaliteta. Nakon izdvajanja znatnih iznosa rezervacija za zajednički fond za rezervacije u 2021. i 2022., Komisija predlaže kompenzacijsko smanjenje u 2023. i 2024., čime bi se povećale geografske proračunske linije. Nakon toga doprinosi će se stabilizirati oko prosjeka od jedne sedmine godišnje u razdoblju 2025.–2027., u očekivanju rezultata preispitivanja instrumenta NDICI-Globalna Europa u sredini programskog razdoblja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Geografski i tematski programi instrumenta NDICI — Globalna Europa	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
Geografski programi	8 731,0	3 901,8	9 343,6	1 952,2	- 612,6	1 949,6	-6,6 %	99,9 %	7 241,8
— Južno susjedstvo	1 657,2	423,9	1 629,9	262,0	27,3	161,9	1,7 %	61,8 %	961,8
— Istočno susjedstvo	618,9	185,6	709,7	148,3	-90,8	37,3	-12,8 %	25,2 %	264,8
— Susjedstvo — Mjere teritorijalne i prekogranične suradnje i prateće mjere	111,9	78,7	89,2	19,1	22,7	59,6	25,5 %	312,6 %	3,7
— Zapadna Afrika	1 625,0	640,3	1 320,7	404,4	304,3	235,9	23,0 %	58,3 %	1 679,4
— Istočna i središnja Afrika	1 584,3	582,5	1 287,7	160,3	296,7	422,3	23,0 %	263,5 %	1 307,9
— Južna Afrika i Indijski ocean	853,1	249,7	693,4	86,3	159,8	163,4	23,0 %	189,3 %	193,9
— Bliski istok i središnja Azija	395,4	171,0	414,8	35,0	-19,4	136,0	-4,7 %	388,6 %	379,3
— Južna i istočna Azija	631,0	191,0	446,0	71,0	185,1	120,0	41,5 %	169,0 %	388,1
— Pacifik	119,1	38,0	96,4	9,0	22,7	29,0	23,6 %	322,2 %	61,8
— Sjeverna i Južna Amerika	340,7	120,0	253,1	29,0	87,6	91,0	34,6 %	313,8 %	259,1
— Karibi	101,5	48,0	101,1	11,0	0,4	37,0	0,4 %	336,4 %	111,5
— Doprinos za Erasmus+ — NDICI — Globalna Europa	296,7	210,0	296,7	160,0		50,0		31,2 %	40,7
— Europski razvojni fond — Vraćanje sredstava iz Investicijskog instrumenta za zemlje AKP-a	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
— NDICI — Globalna Europa — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	396,2	963,0	2 005,2	556,9	- 1 609,0	406,1	-80,2 %	72,9 %	1 589,7
Tematski programi	1 047,9	644,0	1 019,4	410,2	28,5	233,8	2,8 %	57,0 %	1 652,4
— Misije za promatranje izbora — ljudska prava i demokracija	49,5	31,0	51,9	19,5	- 2,4	11,5	-4,7 %	58,8 %	41,7
— Temeljna prava i slobode — ljudska prava i demokracija	148,6	105,0	155,9	32,0	- 7,3	73,0	-4,7 %	228,1 %	140,2
— Organizacije civilnog društva	198,2	129,5	207,9	80,0	- 9,7	49,5	-4,7 %	61,9 %	202,2
— Mir, stabilnost i sprečavanje sukoba	131,4	70,0	137,9	35,0	- 6,5	35,0	-4,7 %	100,0 %	125,4

Geografski i tematski programi instrumenta NDICI — Globalna Europa	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	
— Ljudi — globalni izazovi	199,4	173,5	187,2	150,0	12,2	23,5	6,5 %	15,7 %	917,6
— Planet — globalni izazovi	124,7	42,6	133,0	36,0	- 8,3	6,6	-6,3 %	18,3 %	79,0
— Blagostanje — globalni izazovi	152,1	48,8	112,2	40,0	39,8	8,8	35,5 %	22,0 %	131,6
— Partnerstva — globalni izazovi	43,9	43,6	33,3	17,7	10,7	25,9	32,1 %	146,0 %	14,8
Djelovanja za brzi odgovor	461,7	454,8	484,4	275,0	- 22,7	179,8	-4,7 %	65,4 %	717,8
— Odgovor na krize	255,8	245,0	268,4	165,0	- 12,6	80,0	-4,7 %	48,5 %	174,8
— Otpornost	157,6	192,8	165,3	95,0	- 7,7	97,8	-4,7 %	102,9 %	530,0
— Potrebe vanjske politike	48,3	17,0	50,7	15,0	- 2,4	2,0	-4,7 %	13,3 %	13,1
Rezerva za nove izazove i prioritete	1 395,1	800,0	1 538,3	1 033,0	- 143,2	- 233,0	-9,3 %	-22,6 %	p.m.
Rashodi za potporu	335,1	335,1	330,9	330,9	4,2	4,2	1,3 %	1,3 %	p.m.
Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	2 707,0	p.m.	3 890,3		- 1 183,4		-30,4 %	13 782,4
Međuzbroj	11 970,8	8 842,7	12 716,6	7 891,7	- 745,9	951,0	-5,9 %	12,1 %	23 394,4

Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC) ⁽¹⁾ promiče visoku razinu nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja kao i primjenu djelotvornih i učinkovitih zaštitnih mjera za nuklearne materijale u trećim zemljama. Time se nastavlja dugogodišnja predanost Europske unije potpori nuklearnoj sigurnosti u cijelom svijetu, a prije svega u njezinu susjedstvu. Godišnji će program u 2023. nastaviti ispunjavati obveze EU-a, posebno za civilnu nuklearnu suradnju s Iranom, i biti usmjeren na nove izazove zemalja koje počinju koristiti nuklearnu energiju (Bjelarus, Turska i zemlje u Africi) i zemlje u kojima se nuklearna sigurnost mora ojačati (posebno Armenija, Kina i istočno susjedstvo). Komisija pomno prati i stanje nuklearne sigurnosti u Ukrajini, a prioriteti će se prilagođavati prema potrebi.

Svrha je Odluke Vijeća o pridruživanju **prekomorskih zemalja i područja** uključujući Grenland ⁽²⁾ promicanje gospodarskog i socijalnog razvoja tih zemalja i područja te uspostava bliskih gospodarskih odnosa između njih i Unije u cjelini. Pridruživanje pridonosi ostvarenju tog općeg cilja jačanjem konkurentnosti i otpornosti prekomorskih zemalja i područja, smanjenjem njihove gospodarske i okolišne osjetljivosti i promicanjem suradnje između njih i drugih partnera. Kad je riječ o Grenlandu, glavni naglasak bit će na obrazovnom sektoru. Potpora će do 2027. biti usmjerena i na razvoj privatnog sektora i arktičke politike. Nakon velikih djelovanja provedenih 2021. za Grenland i 2022. za ostale prekomorske zemlje i područja, u 2023. predviđena su četiri godišnja akcijska plana za preostale bilateralne planove te dva plana za regionalnu suradnju.

Zajedno s međunarodnim partnerima i djelovanjem država članica, Unija i dalje ima vodeću humanitarnu ulogu s instrumentom **Humanitarna pomoć** koji ostvaruje potrebe pomoći EU-a za spašavanjem i očuvanjem života, sprečavanjem i ublažavanjem ljudske patnje te zaštitom integriteta i dostojanstva stanovništva pogođenog prirodnim katastrofama ili krizama izazvanima ljudskim djelovanjem. Klimatske promjene, sukobi i posljedice pandemije bolesti COVID-19 te ruske agresije na Ukrajinu i dalje će u 2023. utjecati na potrebu za humanitarnom pomoći, posebno u pogledu raširene i ozbiljne globalne nesigurnosti opskrbe hranom. Situacija uzrokovana ratom u Ukrajini zahtijevala je znatnu humanitarnu pomoć EU-a i jasno je da će se zbog tih okolnosti u 2023. povećati humanitarne potrebe na globalnoj razini.

Unija pridonosi i sprečavanju kriza, ponovnoj uspostavi mira, javnog poretka ili stabilizaciji u zemljama ili regijama u kojima su prisutni sukobi ili nemiri. **Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)** doprinosi očuvanju mira, sprečavanju sukoba i jačanju međunarodne sigurnosti putem misija zajedničke obrambene i sigurnosne politike (ZSOP), kao što su EULEX Kosovo, EUMM Georgia i druge, te putem devet posebnih predstavnika EU-a. S obzirom na predloženo produljenje mandata nekih posebnih predstavnika EU-a, Komisija predlaže da se pojača proračunska linija za tu svrhu.

Makrofinancijska pomoć je financijski instrument EU-a čija je primjena proširena na partnerske zemlje u okviru politike proširenja i europske susjedske politike. Dopunjuje i druge mehanizme EU-a za odgovor na krizu te financijske instrumente. Njezin je glavni cilj pomoći zemljama da prevladaju akutne gospodarske krize i obnove svoja gospodarstva na putu održivog rasta, što se treba postići gospodarskim prilagodbama i strukturnim reformama utvrđenima u uvjetima politike. Makrofinancijska pomoć pruža se u obliku srednjoročnih/dugoročnih zajmova ili bespovratnih sredstava ili njihove kombinacije. Imala je važnu ulogu tijekom izbijanja pandemije bolesti COVID-19 jer je za deset susjednih zemalja odobren paket od 3 milijarde EUR kako bi im se pružila uspješna potpora s obzirom na poteškoće u suočavanju s gospodarskim posljedicama pandemije. Ukrajini je 2022. odobren hitni zajam u iznosu od 1,2 milijarde EUR, a Moldovi operacija u iznosu od 150 milijuna EUR, od čega 120 milijuna EUR u zajmovima i 30 milijuna EUR u obliku bespovratnih sredstava. Osim toga, EU je spreman Ukrajini odobriti nove izvanredne zajmove makrofinancijske pomoći u iznosu do 9 milijardi EUR ⁽³⁾. Iako instrument nije programiran, makrofinancijska će se pomoć i 2023. dodjeljivati na temelju pojedinačnih odluka povezanih s donošenjem odluka Međunarodnog monetarnog fonda.

Suzbijanje dezinformacija i dalje će biti važan cilj u okviru naslova 6. S obzirom na trenutačno pojačano širenje dezinformacija iz ruskih propagandnih kanala, Komisija predlaže da se dodatno poboljša sposobnost EU-a za praćenje i analizu te pruža potpora aktivnostima provjeravatelja činjenica, istraživača ili organizacija civilnog društva. Kako bi se pojačala djelovanja u tom području, predlaže se povećanje u iznosu od 1,7 milijuna EUR za liniju Politika informiranja i strateška komunikacija za vanjsko djelovanje.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (Euratom) 2021/948 od 27. svibnja 2021. o uspostavi Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti kojim se dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 237/2014.

⁽²⁾ Odluka Vijeća (EU) 2021/1764 od 5. listopada 2021 o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane (Odluka o prekomorskom pridruživanju, uključujući Grenland).

⁽³⁾ Zaključci Europskog vijeća od 30. i 31. svibnja 2022.

3.8.3. Klaster „Pretpristupna pomoć“

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Klaster „Pretpristupna pomoć“ po programima i ciljevima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika		Nepodmirene obveze na dan 1.1.2022.
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.		
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)		
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
Pretpristupna pomoć (IPA III)	2 531,1	2 590,6	2 011,5	2 371,7	519,6	218,9	25,8 %	9,2 %	7 462,9
— Temeljna prava, politike Unije i međuljudski kontakti	1 135,9	387,9	600,8	189,1	535,1	198,8	89,1 %	105,2 %	434,6
— Ulaganje u rast i zapošljavanje	1 271,3	587,2	1 296,8	335,0	- 25,5	252,2	-2,0 %	75,3 %	434,6
— Teritorijalna i prekogranična suradnja	74,6	49,9	66,5	65,6	8,2	- 15,8	12,3 %	-24,0 %	2,0
— Rashodi za potporu	49,3	49,3	47,5	47,5	1,8	1,8	3,8 %	3,8 %	p.m.
— Završetak prethodnih programa i aktivnosti	p.m.	1 516,5	p.m.	1 734,6		- 218,1	-100,0 %	-12,6 %	5 922,7
Ukupno Klaster „Pretpristupna pomoć“	2 531,1	2 590,6	2 011,5	2 371,7	519,6	218,9	25,8 %	9,2 %	7 462,9

3.8.3.1. Prioriteti za 2023.

Instrumentom pretpristupne pomoći (IPA III) ⁽¹⁾ nastavlja se podupirati zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate u ispunjavanju zahtjeva ubrzanog procesa pristupanja EU-u ⁽²⁾ s ciljem provedbe dogovorenih političkih, institucionalnih, pravnih, administrativnih, socijalnih i gospodarskih reformi. U gospodarskom i investicijskom planu za zapadni Balkan ⁽³⁾ utvrđen je znatan paket ulaganja za regiju radi potpore konkurentnosti i uključivom rastu, održivoj povezivosti te zelenoj i digitalnoj tranziciji. Namjera je usmjeriti veliku većinu te potpore prema ključnim produktivnim ulaganjima i održivoj infrastrukturi na zapadnom Balkanu. Instrumentom se doprinosi postizanju širih europskih ciljeva osiguravanja stabilnosti, sigurnosti i blagostanja u neposrednom susjedstvu EU-a, prije svega ublažavanjem posljedica pandemije bolesti COVID-19 i pomaganjem pri ponovnom pokretanju gospodarskog rasta. U prioritetima Instrumenta pretpristupne pomoći III odražavaju se i promjene u odnosima s Turskom, među ostalim u vezi s prihvatom izbjeglica.

U okviru paketa o sirijskim izbjeglicama najavljenog 2021. Komisija predlaže da se sredstva za Instrument pretpristupne pomoći povećaju za 560 milijuna EUR (u odnosu na programirane iznose) kako bi se dosegao planirani iznos od 1 milijarde EUR za financiranje paketa za sirijske izbjeglice, čime bi se u potpunosti apsorbirao raspoloživi iznos od 106 milijuna EUR iz razlike do gornje granice iz naslova 6. i iskoristio iznos od 452,9 milijuna EUR iz instrumenta fleksibilnosti za financiranje prijelaza s humanitarne pomoći na strukturnu potporu izbjeglicama u Turskoj. To se odražava u postupnom smanjenju financiranja u okviru Humanitarne pomoći i povećanju financiranja u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa i Instrumenta pretpristupne pomoći u cilju olakšavanja integracije izbjeglica u turske sustave socijalne potpore i njihova ulaska na tržište rada. U okviru Instrumenta pretpristupne pomoći time će se pokriti pomoć koja se trenutačno pruža izbjeglicama u pogledu osnovnih potreba, posebno prelaskom s pomoći u okviru Mreže za hitnu socijalnu pomoć na „komplementarni” pristup, usmjeren na isplatu novčane potpore najranjivijim izbjeglicama i razvoj većeg broja programa socioekonomske potpore i programa usmjerenih na stvaranje prilika za zaradu za život. U području zdravstvene skrbi humanitarna potpora EU-a bila bi ograničena na aktivnosti primarne zdravstvene zaštite u hitnim slučajevima, a prijelaz bi bio usmjeren na potpunu integraciju zdravstvene skrbi migranata u glavni zdravstveni sustav Turske. Djelovanjima u okviru programa Promicanje integracije sirijske djece u obrazovni sustav i dalje će se podupirati djeca s invaliditetom i posebnim potrebama, obrazovanje u ranom djetinjstvu, jačanje integracije zaštite djece i psihosocijalne potpore u školama te jačanje osposobljavanja nastavnika na radnom mjestu i socijalne kohezije u školama. Osim toga, dodijelit će se financijska sredstva za migracije i upravljanje granicama, posebno s obzirom na razvoj situacije na istočnoj granici Turske.

3.8.4. Odobrena sredstva za plaćanje za ovaj naslov

Sažetak odobrenih sredstva za plaćanje	Odobrena sredstva za plaćanje u NP-u za 2023.	NP za 2023. – Udio ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje u naslovu 6.	Odobrena sredstva za plaćanje u proračunu za 2022.
Plaćanja za programe potrošnje	13 219,8	96,0 %	12 380,2
<i>od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.</i>	8 979,0	65,2 %	6 738,4
<i>od čega za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. i prije toga</i>	5 431,4	30,8 %	7 797,5
Ostala plaćanja ¹	554,1	4,0 %	535,8
Ukupno	13 773,9	100,0 %	12 916,1

1. Plaćanja povezana s rashodima za administrativnu potporu, decentraliziranim agencijama, pilot-projektima, pripremnim djelovanjima, djelovanjima koja se financiraju na temelju nadležnosti Europske komisije i drugim djelovanjima.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III).

⁽²⁾ COM(2020) 57 final, 5.2.2020.

⁽³⁾ SWD(2020) 223 final, 6.10.2020.

U prethodnoj tablici prikazana su ukupna odobrena sredstva za plaćanje zatražena za taj naslov, razvrstana s obzirom na potrebe za plaćanjima za financiranje novih programa, ili nepodmirene obveze iz prethodnih višegodišnjih razdoblja. Potrebe za plaćanjima i dalje su relativno dinamične, a na provedbu utječu kašnjenja u donošenju pravnih osnova i programskih dokumenata, kontinuirani poremećaji uzrokovani pandemijom bolesti COVID-19 i nepredvidivost rasporeda plaćanja opsežnih programa proračunske potpore povezana s ostvarivanjem dogovorenih ciljeva od strane trećih zemalja.

Očekuje se da će plaćanja za nepodmirene obveze iz prethodnih razdoblja VFO-a slijediti obrasce provedbe programa za razdoblje 2014.–2020. i postupno se ukidati, tako da će se 2023. smanjiti u odnosu na 2022. Plaćanja za nepodmirene obveze preuzete u okviru prethodnih europskih razvojnih fondova nastavit će se izvršavati izvan proračuna EU-a i pokrivati doprinosima država članica.

3.9. Naslov 7. – Europska javna uprava

Europska javna uprava ključni je element kojim se osigurava da Unija ostvaruje svoje prioritete i primjereno provodi politike i programe u zajedničkom europskom interesu. Naslov 7. mora raspolagati odgovarajućim sredstvima radi pružanja potpore učinkovitoj i modernoj javnoj upravi u službi svih Europljana.

Visoka inflacija i rast cijena energije vrlo izravno utječu na troškove uprave, a naslov 7. bit će u 2022. i 2023. pod posebnim pritiskom zbog visoke inflacije i rasta cijena energije, što izravno utječe na administrativne troškove. Unatoč vrlo strogom ponovnom određivanju prioriteta radi poštovanja svih pravnih obveza, razlika u okviru iznosa ispod gornje granice u potpunosti je iskorištena te je potrebno upotrijebiti posebne instrumente u iznosu od 62,5 milijuna EUR.

3.9.1. Sažetak odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

	Nacrt proračuna (NP)	Proračun za	Udio	Razlika	
	2023.	2022.	ukupnog naslova	2023. – 2022.	
— Europske škole i mirovine	2 614,3	2 332,2	22,8 %	282,2	12,1 %
— Mirovine	2 381,3	2 124,6	20,8 %	256,7	12,1 %
— Mirovine osoblja	2 334,3	2 085,8	20,4 %	248,5	11,9 %
— Mirovine bivših članova — Institucije	47,0	38,8	0,4 %	8,2	21,0 %
— Europske škole	233,0	207,6	2,0 %	25,5	12,3 %
— Komisija	232,0	206,6	1,8 %		12,3 %
— Ostale institucije			0,0 %		0,4 %
(Europske škol) Europski parlament			0,0 %		107,4 %
(Europske škol) Sud Europske unije			0,0 %		104,3 %
(Europske škol) Europski ombudsman			0,0 %		134,5 %
(Europske škol) Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD, Bruxelles)			0,0 %		103,1 %

	Nacrt proračuna (NP)	Proračun za	Udio	Razlika	
	2023.	2022.	ukupnog naslova	2023. – 2022.	
— Administrativni rashodi institucija	8 834,5	8 287,9	77,2 %	546,5	6,6 %
— Komisija	4 106,0	3 868,1	35,9 %	237,9	6,2 %
— Ostale institucije	4 728,4	4 419,8	41,3 %	308,6	7,0 %
— Europski parlament	2 268,0	2 112,2	19,8 %	155,8	7,4 %
— Europsko vijeće i Vijeće	654,3	611,5	5,7 %	42,9	7,0 %
— Sud Europske unije	491,2	464,8	4,3 %	26,5	5,7 %
— Europski revizorski sud	176,6	162,1	1,5 %	14,5	8,9 %
— Europski gospodarski i socijalni odbor	160,1	150,9	1,4 %	9,2	6,1 %
— Europski odbor regija	117,3	108,4	1,0 %	8,9	8,2 %
— Europski ombudsman	13,1	12,1	0,1 %	1,0	8,3 %
— Europski nadzornik za zaštitu podataka	22,2	20,2	0,2 %	2,0	9,8 %
— Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD, Bruxelles)	825,6	777,7	7,2 %	47,9	6,2 %
Ukupno	11 448,8	10 620,1	100,0 %	828,7	7,8 %
Od čega u okviru instrumenta fleksibilnosti	62,5				
Gornja granica	11 419,0	11 058,0			
Razlika do gornje granice	32,7	437,9			
Od čega administrativni rashodi institucija	8 834,5	8 287,9		546,5	6,6 %
Iznos ispod gornje granice	8 772,0	8 528,0			
Razlika do posebne gornje granice		240,1			

3.9.1.1. Prioriteti za 2023.

Zahtjev za proračun za 2023. temelji se na potrebi pokrivanja pravnih i ugovornih obveza svih institucija. Poduzeti su veliki naponi za smanjenje svih ostalih troškova na najmanju moguću mjeru. Međutim, inflacijski pritisak i veći troškovi energije imaju jasno vidljiv učinak na proračun, kao i u cijelom EU-u.

Zadaća je europskih institucija da budu što učinkovitije i djelotvornije i budu primjer prilagodbe novim načinima rada kojima se podupire zelenija uprava. Komisija se nastavlja oslanjati na sinergije i mjere za povećanje učinkovitosti provedene posljednjih godina, a istovremeno bi se trebala prilagoditi mogućnostima i izazovima nakon pandemije bolesti COVID-19 – digitalnom i fleksibilnom radnom mjestu kojim se njezin utjecaj na okoliš i klimu nastoji svesti na najmanju moguću mjeru. Kad god je to bilo moguće, nastojalo se uštedjeti, a ulaganja su se provodila samo ako mogu osigurati učinkovitost i uštede u budućnosti ili ako bi nepoduzimanje mjera, kao npr. u pogledu kibersigurnosti, imalo štetne posljedice. Treba nastojati ostvarivati dodatne uštede i učinkovitost koje proizlaze iz pojačane međuinstitucijske suradnje, primjerice u području kibersigurnosti u okviru projekta CERT-EU.

Prelazak na fleksibilnije radne uvjete trebalo bi popratiti racionalizacijom fonda zgrada, koja će se provoditi u nadolazećim godinama. Komisija će posvetiti posebnu pozornost potrebama osoblja, posebno u pogledu fleksibilnih radnih uvjeta i organizacije radnog prostora, uzimajući u obzir posebnosti svake službe. Najvrjedniji je resurs Komisije njezino osoblje, a dužnost je institucije uspostaviti odgovarajući okvir kako bi se osoblju omogućilo da razvija svoje talente te da uči i prilagođava se. To je ključno za održavanje i poboljšavanje Komisijinih kapaciteta za privlačenje najboljeg i najstručnijeg kadra iz svih država članica kako bi mogla služiti svim građanima.

3.9.2. *Europske škole i mirovine*

Povećanje od 11,9 % u odobrenim sredstvima za **mirovine** osoblja rezultat je očekivanog porasta broja umirovljenika (+4,1 %) i procijenjenih godišnjih ažuriranja (2022. i 2023.). U zahtjevu za proračun uzimaju se u obzir očekivani namjenski prihodi koji proizlaze iz doprinosa za mirovine Ujedinjene Kraljevine koji se odnose na rashode za mirovine u 2022., koji će se isplatiti 2023., a procjenjuju se na 261,4 milijuna EUR.

Za mirovine bivših **članova institucija** povećanjem u odobrenim sredstvima od 21,0 % uzimaju se u obzir očekivane razlike u broju korisnika u svakoj instituciji (+4,9 %) i godišnja ažuriranja (2022. i 2023.).

Odobrena sredstva za doprinos **europskim školama**, „tipa I” u iznosu od 230,7 milijuna EUR bilježe povećanje od 12,3 % u usporedbi s 2022., što je uglavnom posljedica ažuriranja plaća za 2022., kretanja broja učenika i povećanih računa za komunalne usluge.

Doprinos europskim školama „tipa II” iznosi 1,4 milijuna EUR. Povećanje u odnosu na 2022. uglavnom je posljedica kretanja broja učenika, novih škola koje je akreditirao Odbor guvernera europskih škola (Pariz, Lille i Varšava) i očekivane škole u Lisabonu.

3.9.3. Administrativni rashodi institucija

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Administrativni rashodi institucija po vrsti	Primitci od rada osoblja	Rashodi koji se ne odnose na plaće									Nacrt proračuna za 2023.
		Članovi	Rashodi za ostalo osoblje	Informacijska i komunikacijska tehnologija	Najam, kupnja i ostali troškovi povezani sa zgradama	Druženje s ljudima	Informiranje	Opći administrativni rashodi	Specifično za instituciju	Međuzbroj	
— Komisija	3 095,6	14,5	78,3	272,4	495,9	65,2	22,5	61,7		1 010,5	4 106,0
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	7,6 %	-15,5 %	-0,4 %	8,0 %	3,0 %	-15,4 %	4,6 %	-0,8 %		2,0 %	6,2 %
— Europski parlament	1 147,2	226,6	31,3	173,2	231,9	31,1	24,7	113,0	289,0	1 120,8	2 268,0
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	9,1 %	7,9 %	9,1 %	7,8 %	-0,7 %	-2,0 %	-1,8 %	0,3 %	12,0 %	5,7 %	7,4 %
— Europsko vijeće i Vijeće	402,8	2,0	11,1	53,1	59,2	27,0	3,2	96,0	p.m.	251,5	654,3
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	10,4 %	1,9 %	7,3 %	10,3 %	2,9 %	0,8 %	0,6 %	-2,7 %		2,0 %	7,0 %
— Sud Europske unije	324,5	40,8	9,1	31,7	58,5	0,9	2,1	23,5	0,1	166,7	491,2
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	8,1 %	1,7 %	1,3 %	12,9 %	-7,3 %	-1,4 %	6,1 %	9,8 %		1,2 %	5,7 %
— Europski revizorski sud	141,1	12,1	3,7	8,6	4,3	2,6	1,8	2,5	p.m.	35,5	176,6
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	10,8 %	1,8 %	-8,2 %	4,2 %	13,1 %	-0,4 %	1,4 %	-1,5 %		2,0 %	8,9 %
— Europski gospodarski i socijalni odbor	88,0	21,5	2,5	8,3	24,3	2,6	0,9	12,0	p.m.	72,1	160,1
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	10,0 %	0,0 %	5,8 %	8,9 %	-1,3 %		6,4 %	6,1 %		1,8 %	6,1 %
— Europski odbor regija	71,1	9,4	1,9	5,7	17,4	2,4	1,7	6,9	0,7	46,2	117,3
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	12,7 %	1,7 %	4,9 %	7,4 %	-1,4 %	5,9 %	6,0 %	4,5 %	0,3 %	2,0 %	8,2 %
— Europski ombudsman	9,8	0,5	0,2	0,3	1,4	0,3	0,0	0,5	p.m.	3,3	13,1
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	12,2 %	7,4 %	37,3 %	19,2 %	-13,0 %	45,9 %	-68,8 %	2,9 %		-1,9 %	8,3 %
— Europski nadzornik za zaštitu podataka	13,9	0,4	0,4	1,7	2,3	0,7	0,2	2,5	p.m.	8,3	22,2
Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)	18,5 %	6,2 %	9,9 %	1,0 %	2,5 %	-4,1 %	5,6 %	-11,2 %		-2,4 %	9,8 %

Administrativni rashodi institucija po vrsti	Primitci od rada osoblja	Rashodi koji se ne odnose na plaće									Nacrt proračuna za 2023.
		Članovi	Rashodi za ostalo osoblje	Informacijska i komunikacijska tehnologija	Najam, kupnja i ostali troškovi povezani sa zgradama	Druženje s ljudima	Informiranje	Opći administrativni rashodi	Specifično za instituciju	Međuzbroj	
— Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD, Bruxelles)	439,0	p.m.	43,2	19,8	248,1	9,9	2,3	63,3	p.m.	386,6	825,6
<i>Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)</i>	8,0 %		0,4 %	4,0 %	2,9 %	3,0 %	12,3 %	12,2 %		4,1 %	6,2 %
Ukupno po vrsti	5 733,0	328,0	181,7	574,7	1 143,3	142,7	59,4	381,9	289,8	3 101,5	8 834,5
<i>Kretanja u odnosu na prethodnu godinu (%)</i>	8,3 %	4,9 %	1,9 %	8,2 %	1,5 %	-7,7 %	1,7 %	1,8 %	12,0 %	3,5 %	6,6 %

3.9.3.1. Administrativni rashodi drugih institucija

Administrativni rashodi svih institucija zajedno povećavaju se za 6,6 % (bez mirovina i europskih škola). Predloženo povećanje iznosi 6,2 % za Komisiju i 7,0 % za druge institucije.

Unatoč zahtjevnosti takve politike, Komisija potiče sve institucije i tijela EU-a da primjenjuju isti strogi pristup u pogledu zahtjeva za administrativne rashode i osoblje europskih institucija s ciljem uspostave stabilne kadrovske politike i ograničavanja povećanja svih rashoda koji se ne odnose na plaće (osim mirovina i europskih škola) na najviše 2 % u usporedbi s 2022.

S obzirom na specifičnu ulogu Europskog parlamenta i Vijeća kao proračunskog tijela, njihovi proračunski zahtjevi uvršteni su u nacrt proračuna za 2023. bez ikakvih izmjena.

Europski parlament

U izvještaj o procjenama Parlamenta uključen je zahtjev za dodatna 52 radna mjesta u planu radnih mjesta i 116 dodatnih akreditiranih parlamentarnih asistenata u usporedbi sa stabilnom referentnom vrijednošću za osoblje. Osim toga, navedeno je povećanje rashoda koji se ne odnose na plaće za 5,7 %. Razlozi za to su ažuriranja plaća zastupnika (16,7 milijuna EUR), koja se u svim institucijama klasificiraju kao rashodi koji se ne odnose na plaće, povećanje sredstava za informatičku infrastrukturu radi jačanja kibersigurnosti (11,5 milijuna EUR) te komunikacije u razdoblju prije sljedećeg izbornog razdoblja (27,5 milijuna EUR). To dovodi do ukupnog povećanja proračunskih rashoda Parlamenta za 2023. od 7,4 % u usporedbi s proračunom iz 2022.

Europsko vijeće i Vijeće

Vijeće je sastavilo izvještaj o procjenama u skladu s Komisijinim proračunskim smjernicama za rashode koji se ne odnose na plaće. To dovodi do ukupnog povećanja proračunskih rashoda Vijeća za 2023. od 7,0 % u usporedbi s proračunom iz 2022.

Koristeći navedene smjernice kao referentnu vrijednost te uzimajući u obzir posebne okolnosti kojima se mogu opravdati određene iznimke, a posebno dodatne potrebe koje se odnose na zgrade, Komisija je prilagodila naniže početne nacрте procjena sljedećih šest institucija:

Vijeće i Odbor regija sastavili su izvještaje o procjenama u skladu s proračunskim smjernicama Komisije, među ostalim u pogledu stabilnog broja osoblja, i Komisija ih je uključila bez izmjena.

Sud Europske unije

Sud je izradio izvještaj o procjenama u skladu s Komisijinim proračunskim smjernicama za rashode koji se ne odnose na plaće. Međutim, Sud je zatražio 11 dodatnih radnih mjesta u planu radnih mjesta, od kojih se osam odnosilo na kibersigurnost, a tri na istraživanje i dokumentaciju radi potpore sudskim aktivnostima. Početni zahtjev Suda smanjen je tako što nisu uključeni zahtjevi za dodatna radna mjesta u planu radnih mjesta (-0,6 milijuna EUR). To dovodi do ukupnog povećanja zahtjeva za proračun Suda za 2023. od 5,7 % u usporedbi s proračunom za 2022., što je manje od izvorno zatraženog povećanja od 5,8 %.

Europski revizorski sud

Europski revizorski sud sastavio je izvještaj o procjenama u skladu s Komisijinim proračunskim smjernicama za rashode koji se ne odnose na plaće. Međutim, Sud je zatražio i 20 dodatnih radnih mjesta u planu radnih mjesta za potrebe revizije u vezi s instrumentom NextGenerationEU, koja nije bila uključena u nacrt proračuna za 2023. (-2,5 milijuna EUR). To dovodi do ukupnog povećanja zahtjeva za proračun Revizorskog suda za 2023. od 8,9 % u usporedbi s 2022., što je manje od izvorno zatraženog povećanja od 10,5 %.

Europski gospodarski i socijalni odbor

Početni zahtjev Odbora smanjen je tako što nije uključen zahtjev za tri dodatna radna mjesta u planu radnih mjesta koja se odnose na dodatne potrebe s obzirom na veću uključenost Odbora u europski zeleni plan, nove geopolitičke izazove i njegov doprinos nagradama EU-a za ekološku proizvodnju (-0,4 milijuna EUR). To dovodi do ukupnog povećanja zahtjeva za proračun Odbora za 2023. od 6,1 % u usporedbi s proračunom iz 2022., što je manje od izvorno zatraženog povećanja od 6,4 %.

Europski ombudsman

Početni zahtjev Europskog ombudsmana smanjen je tako što nije uključen zahtjev za dva dodatna radna mjesta u planu radnih mjesta koja se odnose na dodatne potrebe u okviru novog Statuta Ombudsmana, za daljnje strateške istrage i inicijative na vlastitu inicijativu te s obzirom na sve veći opseg tijela i agencija. (-0,2 milijuna EUR). To dovodi do ukupnog povećanja zahtjeva za proračun Ombudsmana za 2023. od 8,3 % u usporedbi s proračunom iz 2022., što je manje od izvorno zatraženog povećanja od 10,3 %.

Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS)

Početni zahtjev EDPS-a smanjen je tako što nije uključen zahtjev za devet dodatnih radnih mjesta u planu radnih mjesta, od kojih se četiri odnose na nove zadaće Europskog odbora za zaštitu podataka (EDPB) (-0,7 milijuna EUR). To dovodi do ukupnog povećanja zahtjeva za proračun EDPS-a za 2023. od 9,8 % u usporedbi s proračunom iz 2022., što je manje od izvorno zatraženog povećanja od 13,3 %.

Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD)

Početni zahtjev ESVD-a smanjen je tako što nije uključen zahtjev za 16 dodatnih radnih mjesta u planu radnih mjesta koja se odnose na upravljanje krizama (radna mjesta za geopolitičke odjele u ključnim zemljama i Strateški kompas (pomorska i svemirska sigurnost i obrana)) (-1,3 milijuna EUR). Kad je riječ o rashodima koji se ne odnose na plaće, ESVD je u skladu s ograničenjem od 2 % zbog posebnih izuzeća nekih jednokratnih troškova povezanih s novom zgradom i pilot-projektom Diplomatske akademije, koji ukupno iznose 8,4 milijuna EUR. To dovodi do ukupnog povećanja zahtjeva za proračun ESVD-a za 2023. od 6,2 % u usporedbi s proračunom iz 2022., što je manje od izvorno zatraženog povećanja od 6,3 %.

U tablici u nastavku prikazana je usporedba nacrt proračuna i početnih procjena drugih institucija kako su poslani Komisiji.

Usporedna tablica drugih institucija (u EUR)	Početni izvještaj o procjenama 2023.	Nacrt proračuna za 2023.	Razlika
— Sud Europske unije	491 933 000	491 288 000	- 645 000
— Europski revizorski sud	179 131 500	176 609 500	- 2 522 000
— Europski gospodarski i socijalni odbor	160 454 220	160 102 220	- 352 000
— Europski ombudsman	13 478 259	13 272 259	- 206 000
— Europski nadzornik za zaštitu podataka	22 880 500	22 172 500	- 708 000
— Europska služba za vanjsko djelovanje	826 890 942	825 607 942	- 1 283 000

3.9.3.2. Administrativni rashodi Europske komisije

Trenutačna gospodarska klima visoke inflacije i rasta cijena komunalnih usluga stvara znatan pritisak na administrativne rashode, uključujući rashode za plaće. U tom kontekstu Komisija je, odlučna izvući pouke iz pandemije bolesti COVID-19 i želeći se prilagoditi fleksibilnijem i zelenijem načinu rada te razviti učinkovite i sigurne digitalne alate, pažljivo ocijenila svoj zahtjev za proračun za vlastita administrativna odobrena sredstva za 2023.

U sljedećoj tablici navode se kretanja administrativnih rashoda po vrsti za Komisiju:

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Administrativni rashodi Europske komisije po vrsti	Nacrt proračuna (NP) za	Proračun	Razlika	Razlika
	2023.	2022.	2023. – 2022.	2023. / 2022.
	(1)	(2)	(1 – 2)	(1 / 2)
Primitci od rada osoblja	3 095,6	2 877,9	217,6	7,6 %
— Plaće za statutarno osoblje	2 823,5	2 625,4		7,5 %
— Plaće za vanjsko osoblje	272,1	252,5		7,8 %
Rashodi koji se ne odnose na plaće	1 010,5	990,2	20,3	2,0 %
— Članovi	14,5	17,2		-15,5 %
— Članovi – plaće i naknade	14,5	14,3		1,1 %
— Članovi – privremene naknade		2,8		-100,0 %
— Rashodi za ostalo osoblje	78,3	78,6		-0,4 %
— Troškovi zapošljavanja	31,1	30,3		2,8 %
— Prestanak zaposlenja	9,1	8,5		7,7 %
— Troškovi osposobljavanja	16,4	17,5		-6,0 %
— Socijalna pitanja i mobilnost	21,6	22,3		-3,3 %
— Informacijska i komunikacijska tehnologija	272,4	252,3		8,0 %
— Informacijska i komunikacijska tehnologija	106,9	99,5	7,4	7,4 %
— Digitalna radna mjesta	44,3	40,9	3,4	8,2 %
— Usluge podatkovnih centara i mrežne usluge	121,2	111,9	9,3	8,4 %
— Najam, kupnja i ostali troškovi povezani sa zgradama	495,9	481,3		3,0 %
— Najam i kupnja	311,3	309,7		0,5 %
— Povezani sa zgradama	123,5	105,9		16,7 %
— Sigurnost	61,1	65,7		-7,1 %
— Službena putovanja i reprezentacije	65,2	77,1		-15,4 %
— Službena putovanja i reprezentacije	43,0	51,0		-15,6 %
— Sastanci, odbori, konferencije	22,2	26,1		-15,0 %
— Informacije	22,5	21,5		4,6 %
— Službeni list	2,7	2,7		-0,3 %
— Publikacije	10,4	10,4		-0,1 %

Administrativni rashodi Europske komisije po vrsti	Nacrt proračuna (NP) za	Proračun	Razlika	Razlika
	2023.	2022.	2023. – 2022.	2023. / 2022.
	(1)	(2)	(1 – 2)	(1 / 2)
— Pribavljanje informacija	5,2	4,2		23,7 %
— Studije i istraživanja	4,2	4,2		
— Opći administrativni rashodi	61,7	62,3		-0,8 %
— Opća oprema, vozila, namještaj	16,2	16,6		-2,3 %
— Vanjske jezične usluge	27,4	27,4		
— Ostali administrativni rashodi	18,1	18,2		-0,7 %
Administrativni rashodi Europske komisije – međubroj	4 106,0	3 868,1	237,9	6,2 %
— Mirovine	2 381,3	2 124,6	256,7	12,1 %
— Mirovine osoblja	2 334,3	2 085,8		11,9 %
— Mirovine bivših članova — Institucije	47,0	38,8		21,0 %
— Europske škole (Komisija)	232,0	206,6	25,4	12,3 %
Međubroj	2 613,3	2 331,2	282,0	12,1 %
Ukupno u dijelu III.	6 719,3	6 199,4	520,0	8,4 %

Administrativni rashodi Komisije (bez mirovina i europskih škola) povećali su se za 6,2 %.

Rashodi za primitke od rada osoblja povećavaju se za 7,6 %. Čine više od dvije trećine administrativnih rashoda Komisije te su uglavnom rezultat:

- procijenjenih ažuriranja plaća na dan 1. srpnja 2022. (+8,6 %) i 1. srpnja 2023. (+2,6 % na temelju šestomjesečnog razdoblja), Ta stopa uključuje integraciju odgođenog ukupnog posebnog pokazatelja ažuriranja plaća za 2020. (+2,5 %), jer je vjerojatno da će BDP EU-a u 2022. dosegnuti razinu na kojoj je bio prije krize.
- Vanjsko osoblje (ekvivalent punog radnog vremena – EPRV) u okviru naslova 7. povećava se uglavnom zbog konverzije radnih mjesta iz plana radnih mjesta (bivši D dužnosnici) u ugovorno osoblje (sedam u Komisiji, jedno u OIL-u, dva u Uredu za publikacije i 12 u OIB-u) te zbog ograničenog pojačanja od 13 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena za globalnu otmotnicu i šest jedinica ekvivalenta punog radnog vremena u uredima, što je nadoknađeno u drugim dijelovima u Komisiji.

Rashodi koji se ne odnose na plaće povećavaju se za 2,0 %. To je uglavnom posljedica zakonskih i ugovornih obveza, ulaganja u informacijsku tehnologiju (+8 %) te posebno rashoda za plin i električnu energiju (+75 %). Međutim, Komisija je ublažila ta znatna povećanja nominalnim smanjenjima odobrenih sredstava za druge vrste rashoda (službena putovanja, sastanci, odbori i izobrazba) i odgađanjem nekih ulaganja (ekologizacija građevinskih projekata, opremanje dvorana za sastanke) koja bi se mogla pokriti preraspodjelom ako i kada se razina rashoda za energiju smanji.

Povećanje rashoda za informacijsku tehnologiju od 8,0 % odražava veću usredotočenost na sigurnost kako bi se odgovorilo na sve brojnije i složenije izazove, pri čemu je poseban naglasak stavljen na međuinstitucijsku kibersigurnost u okviru CERT-EU-a. Odražava i ponudu kvalitetnih usluga za ljudske resurse s dva komplementarna aspekta: alata za krajnje korisnike i potpore za rad bilo gdje, bilo kada i u potpunosti bez papira; te programa transformacije sustavâ ljudskih resursa. Nastavit će se dodatna ulaganja u korporativne sustave kao što su platforma za ponovno upotrebljiva rješenja i pristup dva stupa s ciljem postizanja sinergija i učinkovitosti u postojećem informatičkom okruženju, uz istodobno uvođenje inovativnih načina pružanja potpore aktivnostima Komisije.

3.9.3.3. Uredi i delegacije

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Uredi i delegacije	Nacrt proračuna (NP) za	Proračun	Razlika	Razlika
	2023.	2022.	2023. – 2022.	2023. / 2022.
	(1)	(2)	(1 – 2)	(1 / 2)
Delegacije u trećim zemljama	197,2	189,7	7,5	3,9 %
Uredi	386,2	364,8	21,4	5,9 %
— Ured za publikacije	121,2	113,8	7,4	6,5 %
— Europski ured za odabir osoblja	28,1	26,5	1,7	6,3 %
— Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu	51,8	46,9	4,9	10,6 %
— Ured za infrastrukturu i logistiku — Bruxelles	91,4	88,3	3,1	3,5 %
— Ured za infrastrukturu i logistiku — Luxembourg	29,4	27,8	1,7	6,0 %
— Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)	64,3	61,6	2,7	4,3 %

Rashodi šest **europskih ureda** uključeni su u proračun Komisije iako ti uredi pružaju usluge svim institucijama. Isti ciljevi ograničavanja troškova koji vrijede za središnju upravu Komisije primjenjuju se i na sve urede, što dovodi do ukupnog povećanja od 5,9 % u odnosu na 2022.

Povećanje proračuna Ureda za publikacije posljedica je jednokratnih rashoda povezanih s preseljenjem u novu zgradu, koje je odgođeno sa studenoga 2022. na veljaču 2023.

Povećanje proračuna EPSO-a uzima u obzir prilagodbu razine troškova najma prostora u kojem se nalazi i prilagodbu troškova povezanih s informacijskim sustavima i natječajima, ažuriranje prosječnih troškova vanjskog osoblja i povećanje odobrenih sredstava za informacijsku tehnologiju u odnosu na 2022.

U zahtjevu za proračun PMO-a uzima se u obzir ažuriranje prosječnih troškova vanjskog osoblja i povećanje odobrenih sredstava za IT u odnosu na 2022.

Manje povećanje proračuna OIB-a uglavnom je posljedica pretvorbe radnih mjesta u odobrena sredstva, prijenosa radnih mjesta u Komisiju i prilagodbe odobrenih sredstava za IT u odnosu na 2022.

Slično tomu, u proračunskom zahtjevu OIL-a uzima se u obzir prijenos radnih mjesta Komisiji i prilagodba odobrenih sredstava za IT u odnosu na 2022.

Razlike u proračunu OLAF-a uglavnom su posljedica prijenosa 12 radnih mjesta i četiri vanjska djelatnika u Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) te povećanja od šest radnih mjesta za revizije u vezi s prijevarama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i za Uredbu o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava. To je povećanje omogućeno preraspodjelom radnih mjesta unutar Komisije.

Isti ciljevi ograničavanja troškova koji vrijede za upravu u sjedištu Komisije primjenjuju se i na odobrena sredstva Komisije za Unijine **delegacije u trećim zemljama**. Zajednički učinak radnih mjesta koja su vraćena u sjedište, ažuriranja plaća i smanjenja odobrenih sredstava za službena putovanja i infrastrukturu doveo je do ukupnog povećanja rashoda za delegacije (uključujući vanjsko osoblje) od 3,8 % u usporedbi s 2022.

4. HORIZONTALNA PITANJA

4.1. Ljudski resursi

4.1.1. Ljudski resursi po institucijama

U tablici u nastavku za svaku je instituciju naveden broj radnih mjesta utvrđenih u planu radnih mjesta koji je odobren u proračunu za 2022. te broj radnih mjesta zatražen u nacrtu proračuna za 2023.

Komisijini zahtjevi za osoblje i odobrena sredstva nadoknađeni su i premašeni neto smanjenjem od 22 radna mjesta, koja su pretvorena u odobrena sredstva za vanjsko osoblje nakon postupnog ukidanja bivših radnih mjesta „D”. Zahtjevi za druge institucije navedeni su u tablici u nastavku:

(Broj radnih mjesta u planu radnih mjesta institucija)

Institucija	Proračun za 2022.	Početni zahtjev, svibanj 2022.	Uključeno u NP za 2023.			Ukupno u NP-u za 2023.	Promjena 2023. – 2022.
			Od čega smanjenja	Od čega zahtjevi	Napomene		
Europski parlament	6 773	52	0	52	(a)	6 825	52
Europsko vijeće i Vijeće	3 029	0	0	0		3 029	0
Europska komisija	23 474	- 75	- 75	0		23 399	- 75
Sud Europske unije	2 110	11	0	0		2 110	0
Europski revizorski sud	873	20	0	0		873	0
Europski gospodarski i socijalni odbor	669	3	0	0		669	0
Odbor regija	496	0	0	0		496	0
Europski ombudsman	73	2	0	0		73	0
Europski nadzornik za zaštitu podataka	84	9	0	0		84	0
Europska služba za vanjsko djelovanje	1 753	16	0	0		1 753	0
Ukupno za sve institucije	39 334	38	- 75	52		39 311	- 23
(a) Dodatna radna mjesta zatražena za potrebe kibersigurnosti.							

U sljedećem dijelu podrobnije je opisan Komisijin zahtjev za ljudske resurse. Pojediniosti o zahtjevima za ljudske resurse drugih institucija nalaze se u njihovim izvještajima o procjenama za 2023. U dijelu 4.3. prikazan je pregled zahtjeva Komisije u pogledu radnih mjesta u planu radnih mjesta za decentralizirane agencije i druga tijela.

4.1.2. Ljudski resursi Komisije

Komisija će nastaviti pojednostavnjivati i racionalizirati metode rada te osiguravati učinkovitu uporabu oskudnih resursa u skladu s političkim prioritetima. Uz pomoć stabilnih resursa nastojat će se nositi sa sve većim izazovima s kojima se EU suočava.

Konkretno, Komisija se i dalje obvezuje da će stabilnim brojem osoblja ispunjavati prioritete EU-a – nacrt proračuna za 2023. sadržava neto smanjenje za 75 radnih mjesta. Ostvarenje novih prioriteta Komisije u najvećoj će se mogućoj mjeri osigurati poboljšanjem učinkovitosti i preraspodjelom.

Kad je riječ o planovima radnih mjesta, smanjenje broja radnih mjesta proizlazi iz sljedećeg:

- delegiranje zadaća izvršnim agencijama (41 radno mjesto, vidjeti dio 4.3.1.);
- niz prijenosa između planova radnih mjesta, među ostalim iz OLAF-a u Ured europskog javnog tužitelja (EPPO, 12 radnih mjesta) i iz ureda u plan radnih mjesta Komisije kao doprinosu fondu za preraspodjelu;
- pretvaranje 22 radna mjesta u odobrena sredstva.
- Kad je riječ o vanjskom osoblju, proračun uključuje smanjenje od 6 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena (EPRV) u linijama za administrativnu potporu operativnih programa te smanjenje od 4 jedinice EPRV-a iz OLAF-a u Ured europskog javnog tužitelja (EPPO).

Bez tih promjena **ukupni broj ljudskih resursa u Komisiji** smanjio se za 57 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena (EPRV) (-0,18 %), uz neto smanjenje za 75 radnih mjesta u planu radnih mjesta (-0,32 %) i ograničeno povećanje za 18 jedinica EPRV-a za vanjsko osoblje (0,21 %).

Pojedinosti o razvoju ljudskih resursa Komisije navedene su u Radnom dokumentu II. priloženom uz ovaj nacrt proračuna.

	Odobreno u proračunu za 2022. (radna mjesta i procijenjene jedinice EPRV-a vanjskog osoblja)	Zahtjev za osoblje za 2023.	Promjena 2023. / 2022.	
Plan radnih mjesta				
Komisija	18 737	18 741	0,0 %	4
Istraživanje – izravna djelovanja	1 711	1 683	-1,7 %	- 28
Istraživanje – neizravna djelovanja	1 383	1 373	-0,7 %	- 10
OP	591	581	-1,7 %	- 10
OLAF	322	316	-1,9 %	- 6
EPSO	109	109	0	0
OIB	335	316	-6,0 %	- 19
OIL	120	117	-2,6 %	- 3
PMO	166	163	-1,8 %	- 3
Ukupno radnih mjesta u Komisiji	23 474	23 399	-0,32 %	- 75
Vanjsko osoblje				
Iz naslova 7.	4 243	4 267	0,58 %	24
Opća omotnica	2 322	2 335	0,56 %	13
Ostalo iz naslova 7.*	1 921	1 932	0,60 %	11
Izvan naslova 7.	4 490	4 484	-0,13 %	- 6
Naslovi 1., 2., 3. i 6.**	3 201	3 195	-0,19 %	- 6
Izravno istraživanje	739	739	-	-

	Odobreno u proračunu za 2022. (radna mjesta i procijenjene jedinice EPRV-a vanjskog osoblja)	Zahtjev za osoblje za 2023.	Promjena 2023. / 2022.	
Neizravno istraživanje	550	550	-	-
Ukupno vanjsko osoblje Komisije	8 733	8 751	0,21 %	18
Ukupni ljudski resursi Komisije				
	32 207	32 150	-0,18 %	- 57
* Uključuje: smanjenje za 5 jedinica EPRV-a u linijama za administrativnu potporu operativnih programa (prijašnje linije „BA“) i prijenos 1 jedinice EPRV-a iz Komisije u ESVD.				
Osoblje izvršnih agencija				
EISMEA	391	383	-2,05 %	- 8
EACEA	505	530	4,95 %	25
HADEA	391	421	7,67 %	30
CINEA	488	500	2,46 %	12
ERCEA	516	519	0,58 %	3
REA	860	874	1,63 %	14
Ukupno osoblje izvršnih agencija	3 151	3 227	2,41 %	76
**uključujući radna mjesta u planovima radnih mjesta koja se financiraju iz instrumenta NextGenerationEU i programa izvan proračuna EU-a, kako slijedi: za 2022., 26 radnih mjesta u CINEA-i, 10 radnih mjesta u HADEA-i te 14 radnih mjesta u EISMEA-i; za 2023., 29 radnih mjesta u CINEA-i, 12 radnih mjesta u HADEA-i, 16 radnih mjesta u EISMEA-i, 8 radnih mjesta u ERCEA-i, 7 radnih mjesta u REA-i te 4 radna mjesta u EACEA-i.				

Instrument NextGenerationEU dovodi do privremenog povećanja sredstava za nekoliko programa vanjskim namjenskim prihodima, koji će se djelomično upotrijebiti za financiranje rashoda za administrativnu i tehničku pomoć povezanih s provedbom tih programa, uključujući vanjsko osoblje. Učinak u 2023. iznosi 191 jedinicu EPRV-a (uključujući 28 jedinica EPRV-a za vanjsko istraživačko osoblje) i odgovarajuća odobrena sredstva. Dovršetak sporazuma o pridruživanju trećih zemalja i povećanje sudjelovanja trećih zemalja u određenim programima dovode do povećanja broja osoblja, a svi izravni i neizravni troškovi povezani s tim osobljem u potpunosti se financiraju iz operativnih doprinosa i naknada primljenih od trećih zemalja. Procjenjuje se da će to već u 2022. za Komisiju imati učinak od oko 49 jedinica EPRV-a i odgovarajućih odobrenih sredstava, uključujući 29 jedinica EPRV-a za vanjsko istraživačko osoblje. To će se nastaviti 2023., kada se očekuje dovršetak dodatnih sporazuma o pridruživanju s trećim zemljama.

U nacrtu proračuna za 2023. provedene su određene promjene strukture funkcijskih skupina u postojećim planovima radnih mjesta kako bi se Komisiji omogućilo da strukturu svojih ljudskih resursa prilagodi svojim potrebama. To uključuje proračunski neutralno pretvaranje radnih mjesta AST u radna mjesta AD.

Komisija i dalje interno, bez dodatnih sredstava, preraspodjeljuje radna mjesta u skladu s političkim prioritetima. U tom kontekstu nastavlja se provedba racionalizacije horizontalnih funkcija i modela isporuke, posebno u područjima upravljanja ljudskim resursima, IKT-a, logistike i prevođenja, kako bi Komisija mogla prerasporediti osoblje na prioritetna područja/zadace. I dalje se koriste fleksibilni aranžmani, kao što je mehanizam privremenih dodjela za posebne vremenski ograničene poslove kako bi se omogućilo privremeno pojačanje službi kojima je na dulje vrijeme povećano radno opterećenje.

Naposljetku, za potrebe svojih ljudskih resursa Komisija redovito prati geografsku ravnotežu, pri čemu provjerava da se osoblje zapošljava na što široj geografskoj osnovi među državljanima država članica i da nema znatne i neopravdane neravnoteže u pogledu nacionalnosti među dužnosnicima.

4.2. Administrativni rashodi Komisije izvan naslova 7.

4.2.1. Rashodi za potporu programima u okviru naslova 1.–6.

U okviru većine višegodišnjih programa EU-a osiguravaju se rashodi za tehničku i administrativnu potporu koji su izravno povezani s provedbom operativnih programa i koji se financiraju iz financijske omotnice programa. Ti su rashodi za tehničku i administrativnu potporu sada mnogo jasnije utvrđeni u proračunu EU-a. To se može vidjeti u prezentaciji svakog programa u dijelu 3., a opći pregled naveden je u tablici u nastavku. Ta su odobrena sredstva namijenjena provedbi aktivnosti kao što su evaluacija poziva na podnošenje prijedloga, studije, informacijski sustavi, sastanci stručnjaka i revizije, potrebnih kako bi se osigurali isplativost i dobro financijsko upravljanje.

(u milijunima EUR, u tekućim cijenama)

Administrativni rashodi po naslovima, klasterima i programima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika	
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.	
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	955,4	955,4	925,9	925,9	29,6	9,1	3,2 %	3,2 %
— Istraživanje i inovacije	878,6	878,6	848,2	848,2	30,4	30,4	3,6 %	3,6 %
— Obzor Europa	763,6	763,6	734,1	734,1	29,5	29,5	4,0 %	4,0 %
— Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	107,3	107,3	107,0	107,0	0,3	0,3	0,3 %	0,3 %
— Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	7,7	7,7	7,1	7,1	0,6	0,6	8,5 %	8,5 %
— Europska strateška ulaganja	41,7	41,7	41,3	41,3	0,4	0,4	1,0 %	1,0 %
— Fond InvestEU	1,0	1,0	1,0	1,0	0	0	0	0
— Instrument za povezivanje Europe (CEF)	20,2	20,2	19,8	19,8	0,4	0,4	0,0	0,0
— Program Digitalna Europa	20,5	20,5	20,5	20,5	-0,0	-0,0	-0,0 %	-0,0 %
— Ostala djelovanja	0	0	0	0	0	0	0	0
— Jedinstveno tržište	p.m.	28,2	29,1	29,1	-0,9	-0,9	-3,2 %	-3,2 %
— Program jedinstvenog tržišta	27,6	27,6	28,5	28,5	-0,9	-0,9	-3,3 %	-3,3 %
— Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	0,3	0,3	0,3	0,3	0	0	0	0
— Suradnja u području carina (Carina)	0,3	0,3	0,3	0,3	0	0	0	0
— Svemir	7,0	7,0	7,3	7,3	-0,3	-0,3	-4,3 %	-4,3 %
— Svemirski program Unije	7,0	7,0	7,3	7,3	-0,3	-0,3	-4,3 %	-4,3 %
Kohezija, otpornost i vrijednosti	148,7	148,7	142,9	142,9	5,8	5,8	4,1 %	4,1 %
— Regionalni razvoj i kohezija	14,9	14,9	14,6	14,6	0,3	0,3	1,9 %	1,9 %

Administrativni rashodi po naslovima, klasterima i programima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika	
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.	
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
— Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4,8	4,8	4,7	4,7	0,1	0,1	2,8 %	2,8 %
— Kohezijski fond (KF)	8,2	8,2	8,1	8,1	0,2	0,2	1,9 %	1,9 %
— Potpora turskoj zajednici na Cipru	1,9	1,9	1,9	1,9	0	0	0	0
— Oporavak i otpornost	31,4	31,4	31,5	31,5	-0,1	-0,1	-0,3 %	-0,3 %
— Europski mehanizam za oporavak i otpornost i Instrument za tehničku potporu	2,1	2,1	2,0	2,0	0,0	0,0	2,0 %	2,0 %
— Zaštita eura od krivotvorenja	0,2	0,2	p.m.	p.m.	0,2	0,2		
— Instrument Europske unije za oporavak (EURI)	5,0	5,0	5,0	5,0				
— Mehanizam Unije za civilnu zaštitu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
— Program „EU za zdravlje“	24,1	24,1	24,5	24,5	-0,3	-0,3	-1,3 %	-1,3 %
— Hitna potpora unutar Unije	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
— Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti	102,4	102,4	96,7	96,7	5,6	5,6	5,8 %	5,8 %
— Europski socijalni fond plus (ESF+)	8,5	8,5	9,2	9,2	-0,7	-0,7	-7,3 %	-7,3 %
— Erasmus+	54,1	54,1	50,4	50,4	3,7	3,7	7,4 %	7,4 %
— Europske snage solidarnosti	6,9	6,9	6,7	6,7	0,2	0,2	2,7 %	2,7 %
— Kreativna Europa	22,5	22,5	20,9	20,9	1,6	1,6	7,6 %	7,6 %
— Građani, jednakost, prava i vrijednosti	9,3	9,3	8,5	8,5	0,8	0,8	9,7 %	9,7 %
— Pravosuđe	1,1	1,1	1,1	1,1				
Prirodni resursi i okoliš	39,9	39,9	37,5	37,5	2,4	2,4	6,4 %	6,4 %
— Poljoprivredna i pomorska politika	14,1	14,1	14,0	14,0	0,2	0,2	1,1 %	1,1 %
— Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EAGF)	4,6	4,6	4,3	4,3	0,3	0,3	6,3 %	6,3 %
— Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	1,8	1,8	1,8	1,8				
— Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPR)	7,7	7,7	7,8	7,8	-0,1	-0,1	-1,5 %	-1,5 %
— Okoliš i klimatske akcije	25,8	25,8	23,5	23,5	2,3	2,3	9,6 %	9,6 %

Administrativni rashodi po naslovima, klasterima i programima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika	
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.	
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
— Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	25,8	25,8	23,5	23,5	2,3	2,3	9,6 %	9,6 %
— Fond za pravednu tranziciju (FPT)								
— Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju								
Migracije i upravljanje granicama	5,1	5,1	5,1	5,1	0,0	0,0	0,0 %	0,0 %
— Migracije	3,0	3,0	3,0	3,0				
— Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)	3,0	3,0	3,0	3,0				
— Upravljanje granicama	2,1	2,1	2,1	2,1	0,0	0,0	0,1 %	0,1 %
— Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) — Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize	2,0	2,0	2,0	2,0				
— Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) — instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	2,5 %	2,5 %
Sigurnost i obrana	17,3	17,3	15,4	15,4	1,9	1,9	12,3 %	12,3 %
— Sigurnost	4,8	4,8	4,8	4,8	0,0	0,0	1,0 %	1,0 %
— Fond za unutarnju sigurnost (FUS)	2,4	2,4	2,4	2,4				
— Razgradnja nuklearnih postrojenja za Litvu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
— Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja, među ostalim za Bugarsku i Slovačku	2,4	2,4	2,3	2,3	0,0	0,0	2,0 %	2,0 %
— Obrana	12,5	12,5	10,6	10,6	1,8	1,8	17,4 %	17,4 %
— Europski fond za obranu — neistraživački	2,6	2,6	2,4	2,4	0,2	0,2	7,0 %	7,0 %
— Europski fond za obranu — istraživački	8,1	8,1	6,5	6,5	1,6	1,6	25,2 %	25,2 %
— Vojna mobilnost	1,7	1,7	1,7	1,7	0,0	0,0	2,3 %	2,3 %
Susjedstvo i svijet	399,7	399,7	393,5	393,5	6,2	6,2	1,6 %	1,6 %
— Vanjsko djelovanje	350,5	350,5	346,1	346,1	4,4	4,4	1,3 %	1,3 %
— Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa	335,1	49,3	330,9	330,9	4,2	4,2	1,3 %	1,3 %
— Humanitarna pomoć	11,8	11,8	11,7	11,7	0,2	0,2	1,5 %	1,5 %

Administrativni rashodi po naslovima, klasterima i programima	Nacrt proračuna (NP) za		Proračun za		Razlika		Razlika	
	2023.		2022.		2023. – 2022.		2023. / 2022.	
	(1)		(2)		(1 – 2)		(1 / 2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
— Zajednička vanjska i sigurnosna politika	0,6	0,6	0,6	0,6				
— Prekomorske zemlje i područja	1,4	1,4	1,3	1,3	0,0	0,0	1,3 %	1,3 %
— Europski instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0	0,0	p.m.	0,7 %
— Pretpristupna pomoć	49,3	49,3	47,5	47,5	1,8	1,8	3,8 %	3,8 %
— Pretpristupna pomoć	49,3	49,3	47,5	47,5	1,8	1,8	3,8 %	3,8 %
Ukupno	1 566,4	1 566,4	1 520,2	1 520,2	46,2	46,2	3,0 %	3,0 %

Komisija je upotrijebila odobrena sredstva za administrativnu potporu u proračunu za 2022. kao referentnu vrijednost za nacrt proračuna za 2023., uzimajući u obzir izvršenje proračuna u 2021. i očekivanu razinu odobrenih sredstava za poslovanje kojima će se upravljati u 2023.

Rashodi za potporu za istraživanja i inovacije

Rashodi za potporu zatraženi za istraživačke i inovacijske programe u potpunosti su u skladu s gornjim granicama predloženima u pravnim osnovama za rashode za neizravnu potporu istraživanjima u okviru programa Obzor Europa i programa Euratoma za istraživanje i osposobljavanje. Oni obuhvaćaju odobrena sredstva potrebna za plaće osoblja u okviru planova radnih mjesta u području istraživanja i vanjskog istraživačkog osoblja te ostale administrativne rashode potrebne za upravljanje programom i njegovu provedbu (priprema, praćenje, kontrola, revizije i evaluacije postignuća, aktivnosti informiranja i komunikacije itd.). Razina odobrenih sredstava za plaće prilagođena je kako bi se uzela u obzir dodjela istraživačkog osoblja za 2023. i očekivano ažuriranje plaća u 2022. i 2023. u trenutku pripreme nacrta proračuna.

Administrativni rashodi programa Obzor Europa uključuju i doprinose iz proračuna EU-a operativnom proračunu izvršnih agencija koje će provoditi taj program. Detaljnije informacije navedene su u dijelu 4.3.1.

Rashodi za potporu u naslovima 1.–6.

Broj vanjskog osoblja koje se financira iz naslova 1.–6. smanjio se za pet jedinica ekvivalenta punog radnog vremena zbog očekivanog kretanja prosječnih troškova te za jednu jedinicu ekvivalenta punog radnog vremena koja će se prenijeti iz Komisije u ESVD uz odgovarajuća odobrena sredstva.

4.3. Tijela koja je osnovala Europska unija i koja imaju pravnu osobnost

4.3.1. Izvršne agencije

U ovom dijelu iznosi se pregled planova radnih mjesta i vanjskog osoblja za šest izvršnih agencija. Komisija će u 2023. nastaviti intenzivno koristiti izvršne agencije za upravljanje programima potrošnje za razdoblje 2021.–2027. Broj osoblja i razine subvencija predviđeni za agencije u nacrtu proračuna za 2023. općenito su u skladu s Komisijinim „paketom o delegiranju” za razdoblje 2021.–2027., kako je donesen 12. veljače 2021. ⁽¹⁾ Ipak, predloženim financiranjem uzima se u obzir prilagodba plaća za 2022. i 2023. koja je veća od očekivane, što znatno utječe na tekuće troškove izvršnih agencija.

⁽¹⁾ Komunikacija Komisiji o delegiranju upravljanja programima EU-a za razdoblje 2021.–2027. izvršnim agencijama (C(2021)946 od 12.2.2021.)

Broj osoblja

Kao i u proračunu za 2022., glavna promjena koja se odražava u nacrtu proračuna za 2023. u odnosu na paket o delegiranju povezana je s revizijom broja osoblja Inovacijskog fonda: zbog promjena cijena ugljika opseg Inovacijskog fonda kojeg podupire sustav EU-a za trgovanje emisijama znatno će se povećati u odnosu na iznos za delegiranje koji je pretpostavljen u analizi troškova i koristi Inovacijskog fonda. Stoga će se u plan radnih mjesta CINEA-e uključiti sedam dodatnih radnih mjesta za upravljanje izvršenjem dodatnih odobrenih sredstava. Ta promjena ne utječe na doprinos EU-a toj agenciji u nacrtu proračuna za 2023. u odnosu na paket o delegiranju.

Osim toga, operativni doprinosi trećih zemalja programima EU-a stvaraju dodatno radno opterećenje izvršnim agencijama. Broj osoblja prilagođen je u skladu s tim, među ostalim u odnosu na broj radnih mjesta u planu radnih mjesta, a svi izravni i neizravni administrativni troškovi za to osoblje, uključujući doprinose poslodavca mirovinama, u potpunosti su pokriveni iznosima koji proizlaze iz doprinosa trećih zemalja.

Zato se predloženi broj osoblja u izvršnim agencijama povećava za 3 227 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena (EPRV) u 2023. (+76 jedinica EPRV-a u odnosu na 2022., od čega 36 privremenih djelatnika i 40 ugovornih djelatnika), uključujući radna mjesta u planu radnih mjesta koja se financiraju izvan proračuna EU-a (+26 radnih mjesta za privremeno osoblje u odnosu na 2022.). Ukupno povećanje broja osoblja u skladu je s brojem osoblja predviđenim u posebnim financijskim izvještajima koji prate Komisijine odluke o delegiranju, kao i Komunikaciji Komisiji o delegiranju zadaća izvršnim agencijama. Više pojedinosti o broju osoblja po agenciji prikazano je u tablici u nastavku:

Broj osoblja u izvršnim agencijama	Broj osoblja za 2022.		Broj osoblja zatražen u NP-u za 2023. (u skladu s „paketom o delegiranju”)	
	Radna mjesta u planu radnih mjesta	Ugovorno osoblje (EPRV)	Radna mjesta u planu radnih mjesta	Ugovorno osoblje (EPRV)
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA)	142	346	146	354
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA)	105	286	113	308
Europska izvršna agencija za istraživanje (REA)	215	645	225	649
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA)	131	385	137	382
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (EISMEA)	121	270	120	263
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA)	126	379	135	395
Ukupno	840	2 311	876	2 351
Sveukupno	3 151		3 227	
*uključujući radna mjesta u planovima radnih mjesta koja se financiraju iz instrumenta NextGenerationEU i programa izvan proračuna EU-a, kako slijedi: za 2022. 26 radnih mjesta u CINEA-i, 10 radnih mjesta u HADEA-i i 14 radnih mjesta u EISMEA-i; za 2023. 29 radnih mjesta u CINEA-i, 12 radnih mjesta u HADEA-i, 16 radnih mjesta u EISMEA-i, 8 radnih mjesta u ERCEA-i, 7 radnih mjesta u REA-i i 4 radna mjesta u EACEA-i.				

Financiranje

Doprinos iz proračuna EU-a za pokrivanje tekućih troškova šest izvršnih agencija u nacrtu proračuna za 2023. (367,5 milijuna EUR) općenito je u skladu s iznosima predviđenima u konačnoj verziji paketa o delegiranju i dodatnim učinkom revizije navise rashoda za plaće. U iznosima zatraženima za pojedine agencije uzimaju se u obzir i zabilježene stope slobodnih radnih mjesta i očekivani učinak ažuriranja plaća u 2022. i 2023. u trenutku pripreme nacrtu proračuna.

U tablici u nastavku prikazana su zatražena odobrena sredstva za 2023. po agencijama, u odnosu na iznose navedene u proračunu za 2022. Povećani doprinos zatražen za 2023. uglavnom je posljedica zatraženog povećanja broja osoblja za 2023. i prilagodbe plaća, što je djelomično nadoknađeno smanjenjem rashoda za potporu programu Europske izvršne agencije za zdravlje i digitalno gospodarstvo.

(u milijunima EUR, u tekućim cijenama)

Doprinos izvršnim agencijama iz proračuna EU-a	Nacrt proračuna (NP)		Proračun		Razlika		Razlika	
	2023.		2022.		2023.-2022.		2023. / 2022.	
	(1)		(2)		(1 - 2)		(1 / 2)	
	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA)	53,0	53,0	48,7	48,7	4,3	4,3	8,8 %	8,8 %
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA)	45,7	45,7	48,5	48,5	- 2,7	- 2,7	-5,6 %	-5,6 %
Europska izvršna agencija za istraživanje (REA)	103,2	103,2	97,0	97,0	6,2	6,3	6,4 %	6,4 %
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA)	58,4	58,4	54,8	54,8	3,6	3,6	6,6 %	6,6 %
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (EISMEA)	43,8	43,8	43,5	43,5	0,3	0,3	0,8 %	0,8 %
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA)	63,2	63,2	57,8	57,8	5,5	5,5	9,5 %	9,5 %
Ukupno	367,5	367,5	350,2	350,2	17,2	17,2	4,9 %	4,9 %

Učinak na osoblje Komisije

Potrebno dodatno povećanje broja osoblja u agencijama zbog delegiranja zadaća nadoknađeno je smanjenjem ljudskih resursa u Komisiji. Povećanje broja osoblja i povezanih administrativnih rashoda u izvršnim agencijama u 2023. povezano s delegiranjem zadaća nadoknađuje se daljnjim smanjenjem 41 jedinica EPRV-a u Komisiji („oslobođena” radna mjesta u planu radnih mjesta). Ukupni broj „oslobođenih” i „zamrznutih” radnih mjesta prikazan je u tablici u nastavku:

„Oslobođena” i „zamrznuta” radna mjesta: osiguranje proračunske neutralnosti	Ukupni broj „oslobođenih” i „zamrznutih” radnih mjesta u 2022.		Ukupni broj „oslobođenih” i „zamrznutih” radnih mjesta u 2023.	
	Radna mjesta u planu radnih mjesta	Ugovorno osoblje (EPRV)	Radna mjesta u planu radnih mjesta	Ugovorno osoblje (EPRV)
Ukupno „oslobođeno”	26		41	
Ukupno „zamrznuto”	1			
Ukupno	27		41	
Sveukupno	27		41	

4.3.2. Decentralizirane agencije

Zahtjev za decentralizirane agencije u nacrtu proračuna temelji se na detaljnoj procjeni potreba za resursima svake agencije, kako doprinosa EU-a tako i broja osoblja. U kontekstu okvirnih iznosa za agencije po klasterima politika iz višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027., u nacrtu proračuna uzimaju se u obzir novi ili tekući prijedlozi za produljenje mandata određenih agencija, kako je navedeno u nastavku. Pojačanja zatražena za određene agencije odražavaju odluke Europskog parlamenta i Vijeća kao zakonodavca, obično da bi se zadaće koje su prethodno obavljale države članice obavljale na razini Unije, što pridonosi boljoj koordinaciji i usklađenosti.

U okviru pripreme ovog nacrtu proračuna Komisija nastavlja svoju politiku oduzimanja namjenskih prihoda koji proizlaze iz povrata viškova decentraliziranih agencija za 2021. iz doprinosa EU-a tim agencijama za 2023., čime se smanjuje potreba za novim odobrenim sredstvima koja se trebaju unijeti u proračun za 2023. Nadalje, prilikom procjene potreba svake agencije za financijsku godinu 2023., Komisija je uzela u obzir poništenje obveza i plaćanja (uključujući odobrena sredstva za plaćanje prenesena iz 2020.) u 2021.

S obzirom na visoku inflaciju Komisija je preispitala u kojoj se mjeri očekivani učinak ažuriranja plaća u 2022. i 2023. može ostvariti u okviru godišnje indeksacije doprinosa EU-a decentraliziranim agencijama od 2 %. U skladu s time Komisija predlaže ograničeno povećanje doprinosa EU-a u iznosu od 3 % rashoda za osoblje prilagođeno u skladu s udjelom doprinosa EU-a u ukupnim prihodima agencije.

Predložena razina doprinosa EU-a iznosi 2 570,5 milijuna EUR, od čega se 2 471,4 milijuna EUR pokriva iz odobrenih sredstava za 2023. Jedna trećina ukupnog iznosa dodjeljuje se Frontexu. Predloženi broj radnih mjesta u planu radnih mjesta, ne uključujući agencije koje se u cijelosti financiraju vlastitim sredstvima, iznosi 7 712. Općenito, rezultat je te procjene povećanje rashoda od 135,0 milijuna EUR u usporedbi s odobrenim proračunom za 2022. i povećanje za radnih mjesta za 188 u planovima radnih mjesta za sve decentralizirane agencije koje (u cijelosti ili djelomično) financira EU.

Raščlamba doprinosa EU-a i radnih mjesta u planu radnih mjesta detaljno je prikazana u tablici u nastavku:

(odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

	Nacrt proračuna za 2023.		Proračun za 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna
Agencije koje se u cijelosti financiraju doprinosima EU-a						
Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA)	86,8	85,5	84,3	82,7	3,0 %	3,4 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	212		212		0	
Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA)	24,5	24,2	23,6	22,9	3,6 %	5,5 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	82		82		0	
Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) — Ured	7,7	7,6	7,4	7,3	3,6 %	4,2 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	16		16		0	
Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA)	74,8	74,8	68,3	68,3	9,4 %	9,5 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	267		231		36	
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC)	87,7	85,9	93,6	90,5	-6,3 %	-5,1 %

	Nacrt proračuna za 2023.		Proračun za 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	222		215		7	
Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA)	151,0	150,5	146,2	145,9	3,3 %	3,2 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	405		405		0	
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound)	23,6	23,6	22,1	21,8	7,0 %	8,3 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	91		91		0	
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA)	16,5	16,3	15,9	15,7	3,5 %	4,1 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	40		40		0	
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop)	19,1	18,9	18,4	18,2	3,9 %	3,6 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	91		91		0	
Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA)	24,7	24,6	23,7	23,6	3,8 %	4,0 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	72		72		0	
Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)	8,7	8,6	8,3	8,0	5,6 %	7,7 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	27		27		0	
Europska zaklada za osposobljavanje (ETF)	22,6	22,5	21,7	21,4	4,2 %	5,4 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	86		86		0	
Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust)	52,8	52,5	46,0	45,8	14,8 %	14,6 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	232		210		22	
Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)	63,0	62,1	57,1	57,1	10,3 %	8,8 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	171		171		0	
Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)	40,0	39,4	34,7	34,7	15,2 %	13,7 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	69		57		12	
Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA)	30,1	29,5	29,3	28,7	2,6 %	2,8 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	77		77		0	
Agencija Europske unije za azil (EUAA)	177,1	169,2	171,8	153,7	3,1 %	10,1 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	371		371		0	
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)	838,9	793,6	704,7	692,8	19,0 %	14,6 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	1 300		1 300		0	

	Nacrt proračuna za 2023.		Proračun za 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna
Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA)	261,7	258,7	319,6	316,0	-18,1 %	-18,2 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	216		215		1	
Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)	207,2	202,1	192,4	189,0	7,7 %	6,9 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	716		686		30	
Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL)	11,2	10,8	10,8	10,1	3,4 %	7,3 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	33		33		0	
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	17,6	17,5	16,9	16,8	4,1 %	4,1 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	76		76		0	
Međuzbroj – doprinos EU-a	2 247,2	2 178,4	2 117,0	2 071,0	6,2 %	5,2 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	4 872		4 764		108	
Decentralizirane agencije s nacionalnim sufinanciranjem						
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)	19,4	19,0	18,7	18,3	4,0 %	3,8 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	184		183		1	
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA)	13,5	13,4	12,9	12,9	4,2 %	4,0 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	145		144		1	
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)	18,6	18,3	17,6	16,3	5,6 %	12,6 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	263		243		20	
Međuzbroj – doprinos EU-a	51,5	50,8	49,2	47,5	4,6 %	6,9 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	592		570		22	
Agencije koje se financiraju iz doprinosa, naknada i pristojbi EU-a						
Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA)	43,3	43,0	41,5	39,1	4,4 %	9,9 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	683		681		2	
Tijelo za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma (AMLA)	1,1	1,1		p.m.	100,0 %	100,0 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	8		0		8	
Agencija Europske unije za željeznice (ERA)	27,4	27,3	26,3	26,2	4,3 %	4,5 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	166		154		12	
Agencija za suradnju energetske regulatora (ACER)	16,3	14,7	14,8	14,5	9,8 %	1,5 %

	Nacrt proračuna za 2023.		Proračun za 2022.		Razlika 2023. / 2022.	
	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna	Ukupni doprinos EU-a	Od čega iz proračuna
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	85		76		9	
Europska agencija za kemikalije (ECHA) – Aktivnosti u području zakonodavstva o kemikalijama	70,7	68,4	66,7	64,1	6,0 %	6,6 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	404		404		0	
Europska agencija za kemikalije (ECHA) – Aktivnosti u području zakonodavstva o biocidima	7,6	6,5	8,1	8,1	-6,7 %	-19,6 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	52		52		0	
Europska agencija za lijekove (EMA)	49,4	24,4	58,6	54,2	-15,6 %	-54,9 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	682		662		20	
Europska agencija za kemikalije (ECHA) – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije	5,5	5,4	4,7	4,7	16,6 %	14,7 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	13		11		2	
Europska agencija za okoliš (EEA)	51,6	51,4	49,7	49,4	3,8 %	3,9 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	155		150		5	
Međuzbroj – doprinos EU-a	271,5	242,2	270,3	260,4	0,4 %	-7,0 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	2 248		2 190		58	
UKUPNO – doprinos EU-a	2 571,6	2 471,4	2 436,5	2 378,9	5,5 %	3,9 %
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	7 712		7 524		188	
Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (CdT)	0	0	0	0		
<i>odobreni plan radnih mjesta</i>	193		193		0	

Predložena razina doprinosa EU-a i broj osoblja pojedinih agencija utvrđeni su u skladu s fazom razvoja svake agencije. Agencijama koje su nedavno osnovane, za koje se predlaže osnivanje ili kojima su nedavno dodijeljene nove zadaće potrebna su dodatna odobrena sredstva i dodatno osoblje, dok agencije s ustaljenim poslovanjem općenito imaju stabilne proračune i strukture.

Detaljna obrazloženja zahtjeva u pogledu doprinosa EU-a i osoblja za svaku agenciju nalaze se u Radnom dokumentu III. priloženom ovom nacrtu proračuna. U dijelu u nastavku sažeta su glavna kretanja.

Naslov 1. Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija

U cilju transformacije i jačanja nadzora nad suzbijanjem pranja novca i financiranja terorizma te poboljšanja suradnje i analitičkih kapaciteta među financijsko-obavještajnim jedinicama u državama članicama, Komisija je predložila osnivanje novog tijela za suzbijanje pranja novca na razini EU-a ⁽¹⁾. Tijela za suzbijanje pranja novca trebalo bi početi raditi u 2023. s osam radnih mjesta u planu radnih mjesta i 10 radnih mjesta za ugovorne djelatnike, uz doprinos EU-a u iznosu od 1,1 milijun EUR.

⁽¹⁾ COM(2021) 421, 20.7. 2021.

Paket o digitalnim financijama iz rujna 2020. uključuje prijedloge za produljenje mandata Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA), Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) i Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) od 2022., radi nadzora tržišta i smanjenja rizika u tom području. U očekivanju donošenja, nacrtom proračuna za 2023. konsolidira se šest dodatnih radnih mjesta koja se financiraju iz naknada za svako od ta tri tijela za potrebe akta o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor (DORA) ⁽¹⁾ koja su već uključena u proračun za 2022., a isto vrijedi i za 15 radnih mjesta koja se financiraju iz naknada za EBA-u i dva radna mjesta za ESMA-u za provedbu europskog okvira za tržišta kriptovaluta (MICA) ⁽²⁾. Predlaže se i da se ESMA u 2023. pojača za tri radna mjesta radi uspostave i rada informacijskog sustava kojim se ulagateljima omogućuje centralizirani pristup podacima o trgovačkim društvima, u okviru Prijedloga uredbe o uspostavi jedinstvene europske pristupne točke ⁽³⁾. Jednokratne pripremne zadaće koje se planiraju za 2022. i 2023. financirat će se sporazumom o doprinosima iz programa Digitalna Europa. ESMA je u nacrtu proračuna za 2023. zatražila ukupno 20 dodatnih radnih mjesta, što je odraz činjenice da u proračunu za 2022. nije zatražila 16 radnih mjesta. Naposljetku, predlaže se da sva tri tijela dobiju jedno radno mjesto u planu radnih mjesta za trogodišnje razdoblje za projekt Akademije za nadzor digitalnih financija koji se financira sporazumom o doprinosima.

Kako bi se osigurali rad i operativna sigurnost državne infrastrukture Unije za sigurnu povezivost, Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA) u 2023. zahtijeva dodatno povećanje osoblja za pet radnih mjesta u planu radnih mjesta i pet vanjskih djelatnika te iznos od 2 milijuna EUR. Predlaže se da se to financira iz omotnice Svemirskog programa na isti način kao i planirano pojačanje EUSPA-e za 20 radnih mjesta u planu radnih mjesta za provedbu Svemirskog programa. Planira se prijenos dodatnih 11 radnih mjesta iz međuvladinog Satelitskog centra Europske unije (SatCen) u EUSPA-u u okviru Svemirskog programa.

S obzirom na ključnu ulogu Agencije u kibersigurnosti i koordinaciji s državama članicama u tom području, predlaže se da se Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA) ojača za dva upućena nacionalna stručnjaka.

Europska agencija za željeznice (ERA) ima veće radno opterećenje od očekivanog za zadaće certificiranja i odobravanja koje proizlaze iz četvrtog željezničkog paketa. Kako bi se Agenciji omogućilo da ispunjava te zadaće i istodobno nastavi s radom na politikama, predlaže se da se na trajnoj osnovi doda šest privremenih djelatnika te se predlaže dodatno povećanje za šest privremenih djelatnika koje će se postupno ukinuti do 2027. S obzirom na to da se dodatno osoblje financira iz naknada, u tu svrhu nije potrebno povećanje doprinosa EU-a za ERA-u.

Predlaže se da se Agencija Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) pojača za devet radnih mjesta u planu radnih mjesta, od čega su četiri radna mjesta koja se financiraju iz naknada povezana s preispitivanjem jesu li ljudski i financijski resursi Agencije dostatni, a koje se provodi u skladu s člankom 33. stavkom 10. temeljnog akta Agencije; dodatna četiri radna mjesta povezana su s učinkom Komisijina prijedloga o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika ⁽⁴⁾; jedno radno mjesto povezano je s prijedlogom Komisije o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru ⁽⁵⁾. Odobravanje pet radnih mjesta za predložene nove zadaće ACER-a popraćeno je odgovarajućim povećanjem doprinosa EU-a toj agenciji.

U prijedlogu Komisije o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz (ReFuelEU Aviation) ⁽⁶⁾ zahtijevaju se dva dodatna radna mjesta za Agenciju Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) kao i povećanje doprinosa EU-a toj agenciji u iznosu od 2,28 milijuna EUR u 2023.

⁽¹⁾ COM(2020) 595, 24.9.2020.

⁽²⁾ COM(2020) 593 i COM(2020) 594, 24.9.2020.

⁽³⁾ COM(2021) 725, 25.11.2021.

⁽⁴⁾ COM(2021) 804, 15.12.2021.

⁽⁵⁾ COM(2021) 805, 15.12.2021.

⁽⁶⁾ COM(2021) 561, 14.7.2021.

Podnaslov 2.b Otpornost i vrijednosti

Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da je potrebno bolje opremiti Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i Europsku agenciju za lijekove (EMA). Nacrt proračuna za 2023. uključuje jačanje ECDC-a koje proizlazi iz postupnog uvođenja paketa o europskoj zdravstvenoj uniji (+ sedam radnih mjesta i +1,7 milijuna EUR za ECDC, koji su za EMA-u već financirani u proračunu za 2022.). S obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 predlaže se zadržavanje 40 privremenih radnih mjesta odobrenih EMA-i u 2023., kako bi se agenciji omogućilo rješavanje problema nestašice lijekova, rad na medicinskim proizvodima i pružanje savjeta o lijekovima. Komisija predlaže i da se već u 2023. financiraju četiri radna mjesta predviđena paketom o zdravstvenoj uniji od 2024. te da se EMA strukturno ojača za 16 radnih mjesta. Svo dodatno osoblje može se financirati naknadama i pristojbama.

Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) počeo je s radom 1. lipnja 2021. U proračunu za 2022. EPPO je primio veliko povećanje broja zaposlenika, na temelju kojeg ukupno broji 171 radno mjesto. Komisija u nacrtu proračuna za 2023. predlaže konsolidaciju znatno pojačanih sredstava EPPO-a i to tako da se broj radnih mjesta zadrži na 171 te predlaže doprinos EU-a u iznosu od 63,0 milijuna EUR. Time se pokrивaju plaće dodatnog osoblja odobrenog u proračunu za 2022. za cijelu godinu.

Prijedlog Komisije ⁽¹⁾ za jačanje Eurojusta kako bi se pružila potpora Ukrajini pri prikupljanju, čuvanju i analizi dokaza povezanih s ratnim zločinima zahtijeva 11 privremenih djelatnika i odgovarajuće povećanje doprinosa EU-a za 2,7 milijuna EUR u 2023. Komisija istodobno predlaže i povećanje doprinosa EU-a Eurojustu za 1 milijun EUR te odobravanje dodatnih 11 radnih mjesta u planu radnih mjesta radi promicanja daljnje pravosudne suradnje u području prekograničnog kriminala ⁽²⁾.

Predlaže se povećanje doprinosa EU-a Europskoj zakladi za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (EUROFOUND) u 2023. za 1,1 milijun EUR kako bi se Agenciji omogućilo da pokrije povećane troškove plaća te s obzirom na nagli porast koeficijenta ispravka tijekom posljednje dvije godine, što je dovelo do povećanja od gotovo 15 postotnih bodova. Komisija će za buduće godine procijeniti stanje u godišnjim proračunskim postupcima na temelju potreba EUROFOUND-a i daljnjeg kretanja koeficijenta ispravka.

Postupno zapošljavanje osoblja u Europskom nadzornom tijelu za rad (ELA) nastavlja se kako je planirano u vrijeme donošenja mandata ELA-e (+12 radnih mjesta). EU-ov doprinos ELA-i uzima u obzir sjedište agencije u Bratislavi, posebno u pogledu učinka koeficijenta ispravka i ugovora o najmu između ELA-e i slovačkih tijela.

Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš

U okviru europskog zelenog plana predlaže se jačanje Europske agencije za kemikalije (ECHA – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije) na temelju Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama ⁽³⁾, kojim se Agenciji dodjeljuju dodatne zadaće, kao što su upravljanje opasnim tvarima u baterijama i utvrđivanje tih tvari. Za te nove zadaće potrebno je povećati broj osoblja u agenciji (dva radna mjesta u planu radnih mjesta i jedan ugovorni djelatnik) te doprinos EU-a u iznosu od 0,6 milijuna EUR u 2023., što će se nadoknaditi odgovarajućim smanjenjem omotnice programa LIFE.

U okviru paketa „Spremni za 55 %” predlaže se da se Europska agencija za okoliš (EEA) krajem 2023. ojača za četiri radna mjesta u planu radnih mjesta i jednog ugovornog djelatnika na temelju prijedloga izmjene Uredbe o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu ⁽⁴⁾. Financijski doprinos agenciji u pogledu te inicijative povećat će se tek od 2024. Osim toga, EEA će u okviru svojeg plana radnih mjesta zaposliti jednog privremenog djelatnika za pomoć u koordinacijskim aktivnostima mreže agencija. To radno mjesto financirat će se doprinosom svih decentraliziranih agencija.

⁽¹⁾ COM(2022) 187, 25.4.2022.

⁽²⁾ COM(2021) 756 i 757, 1.12.2021.

⁽³⁾ COM(2020) 798, 10.12.2020.

⁽⁴⁾ COM(2021) 554, 14.7.2021.

Naslov 4. Migracije i upravljanje granicama

Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEX) nastaviti će postupno provoditi svoj novi mandat, uključujući uspostavu stalnih snaga službenika graničnog nadzora. Komisija predlaže znatno povećanje doprinosa EU-a u odnosu na proračun za 2022., namijenjeno uspostavi stalnih snaga, potpori operacijama vraćanja te nabavi (i održavanju) opreme potrebne za stalne snage. Komisija će nastaviti pomno pratiti napredak u zapošljavanju u agenciji tako da svi potrebni zaposlenici budu zaposleni u skladu sa zahtjevima Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži i planom radnih mjesta. Osim toga, FRONTEX će pružati financijsku potporu i osposobljavanje za jačanje komponente nacionalne granične straže u državama članicama te će državama članicama pružiti veću potporu za vraćanje državljana trećih zemalja.

Doprinos EU-a i dodjela radnih mjesta predloženi za 2023. u skladu su s planom utvrđenim u sporazumu o VFO-u, pri čemu se uzimaju u obzir posljedice kašnjenja u razvoju sustava ETIAS na osnivanje središnje jedinice ETIAS-a u FRONTEX-u, kako je u nastavku utvrđeno za agenciju eu-LISA. Komisija će redovito pratiti provedbu mandata i proračunske potrebe agencije i prema potrebi predložiti prilagodbe.

Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) nastaviti će preispitivati i nadograđivati postojeće informacijske sustave EU-a u području slobode, sigurnosti i pravde (Schengenski informacijski sustav, vizni informacijski sustav i Eurodac) i razvijati nove sustave (sustav ulaska/izlaska, europski sustav za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja, Europski informacijski sustav kaznene evidencije za državljane trećih zemalja (ECRIS-TCN)). Predloženo pojačanje agencije eu-LISA jednim radnim mjestom u planu radnih mjesta u 2023. neto je rezultat različitih tekućih područja rada agencije: za projekte u području informacijskih tehnologija u fazi razvoja potrebno je dodatno osoblje, dok se drugi projekti dovršavaju, što omogućuje preraspodjelu osoblja. Agencija eu-LISA prioritetno će razviti potrebne mjere za omogućivanje interoperabilnosti informacijskih sustava EU-a.

S obzirom na kašnjenje u razvoju informacijskog sustava ETIAS-a, u dogovoru s dvjema predmetnim agencijama Komisija predlaže da se agencija eu-LISA privremeno pojača s 21 ugovornim djelatnikom u 2023. i 2024., a to će se u istom razdoblju poravnati s 21 ugovornim djelatnikom za koje je početno planirano zapošljavanje u agenciji FRONTEX radi povezanog radnog opterećenja u središnjoj jedinici ETIAS-a u istom razdoblju. To je već uključeno u 2022., a razine doprinosa EU-a za 2023. prilagođene su u skladu s time.

Prepoznajući ključnu ulogu Agencije Europske unije za azil (EUAA) u izbjegličkoj krizi uzrokovanoj ruskom invazijom na Ukrajinu, u nacrtu proračuna predlaže se dvogodišnje pojačanje za 90 ugovornih djelatnika, od čega je 58 ugovornih djelatnika već zaposleno s kratkoročnim ugovorima 2022. Nije potrebno povećanje doprinosa EU-a jer su potrebni krediti dostupni zbog smanjene ovisnosti agencije o vanjskim djelatnicima.

Naslov 5. Sigurnost i obrana

U skladu s dogovorom o proširenju mandata Europolu Komisija predlaže povećanje doprinosa EU-a Europolu u 2023. za 14,8 milijuna EUR u odnosu na proračun za 2022. te odobrenje dodatnih 30 radnih mjesta u planu radnih mjesta u 2023. To će Europolu omogućiti da dodatno poveća operativnu potporu koju pruža tijelima kaznenog progona u državama članicama, među ostalim ulaganjima u informacijske sustave Europolu.

4.3.3. Tijela osnovana u području istraživanja i inovacija

U ovom je dijelu prikazan pregled institucionaliziranih partnerstava u okviru programa Obzor Europa (zajedničkih poduzeća osnovanih u skladu s člankom 187. UFEU-a), Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT), Fusion4Energy (F4E), zajedničkog poduzeća koje provodi doprinos Euratoma projektu ITER i zajedničkog poduzeća za kibersigurnost, tijela Unije koje prima doprinose iz programa Digitalna Europa i Obzora Europa.

Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) nastaviti će s radom dodjelom bespovratnih sredstava svojim zajednicama znanja i inovacija (ZZI): velikih europskih partnerstava koja nastoje svladati posebne društvene izazove povezujući organizacije u području obrazovanja i istraživanja s poslovnim organizacijama (takozvani trokut znanja). EIT pridonosi europskim prioritetima kao što je europski zeleni plan i usmjerava inovacije kroz osam ZZI-ja koji djeluju u različitim područjima: klima, digitalizacija, energija iz obnovljivih izvora, zdravlje, održive sirovine, hrana, proizvodnja i urbana mobilnost. U skladu s ukupnim financijskim programiranjem Komisija predlaže povećanje proračuna EIT-a za 2023. za 2 % u odnosu na 2022.

Doprinos EU-a Zajedničkom poduzeću F4E u skladu je s Odlukom Vijeća o utvrđivanju okvirnog doprinosa Euratoma Zajedničkom poduzeću za razdoblje 2021.–2027. ⁽¹⁾ Kako bi se riješio problem povećanog radnog opterećenja u usporedbi s razinama navedenima u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom Odluci Vijeća, Komisija predlaže povećanje broja radnih mjesta u planu radnih mjesta za 25, od čega je deset dodatnih privremenih djelatnika i 15 postojećih ugovornih djelatnika pretvoreno u privremeno osoblje.

Uredbom Vijeća o osnivanju nove generacije zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa ⁽²⁾ obuhvaćeno je devet zajedničkih poduzeća: za Europu kao kružno biogospodarstvo, za čisto zrakoplovstvo, za čisti vodik, za europsku željeznicu, za globalno zdravlje EDCTP3, za inicijativu za inovativno zdravlje, za ključne digitalne tehnologije (za koje je predloženo da se pojača i preimenuje u „Zajedničko poduzeće za čipove” u kontekstu Europskog akta o čipovima ⁽³⁾), za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 i za pametne mreže i usluge. Od svojeg osnivanja većina tih novih zajedničkih poduzeća (osim novoosnovanog poduzeća za globalno zdravlje EDCTP3) naslijedila su prethodna zajednička poduzeća osnovana u razdoblju 2014.–2020. te će nastaviti izvršavati proračun programa Obzor 2020. u skladu sa stvarnim potrebama i zahtjevima.

Zajedničko poduzeće Euro HPC osnovano je 2018. kako bi se osigurao okvir za nabavu i pristup integriranoj vrhunskoj predekskalkularnoj superračunalnoj i podatkovnoj infrastrukturi u Uniji te kako bi se podržao razvoj najnovijih tehnologija HPC-a i podatkovne infrastrukture i njihovih primjena. Prijedlog Komisije o nastavku aktivnosti EuroHPC-a u okviru programa za razdoblje 2021.–2027. (Obzor Europa, program Digitalna Europa i Instrument za povezivanje Europe) donesen je u srpnju 2021. ⁽⁴⁾

Novi Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti bit će u središtu europske mreže centara za stručnost u području kibersigurnosti kako bi se nadopunili postojeći naponi za izgradnju kapaciteta u tom području na razini Unije i na nacionalnoj razini ⁽⁵⁾. Nakon smanjenja proračuna kojim će Centar upravljati u usporedbi s početnim pretpostavkama, broj osoblja Centra prilagođava se u skladu s tim na 38 jedinica ekvivalenta punog radnog vremena. Zbog toga je broj radnih mjesta u planu radnih mjesta i dalje stabilan u odnosu na 2022. (10 radnih mjesta).

Ukupno povećanje ukupnog doprinosa EU-a zajedničkim poduzećima posljedica je niza čimbenika kao što su znatno pojačanje Zajedničkog poduzeća za čipove (bivši KDT) u kontekstu Europskog akta o čipovima; pojačano financiranje na početku razdoblja (50 milijuna EUR) doprinosa EU-a za Zajedničko poduzeće za čisti vodik; i općenitije, nelinearni profil doprinosa EU-a većini zajedničkih poduzeća, koji za neka od njih doseže najviši iznos 2023., a ne na kraju razdoblja VFO-a.

Dodatne informacije o tijelima iz članka 187. UFEU-a i EIT-u dostupne su u Radnom dokumentu III. priloženom uz ovaj nacrt proračuna.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća o izmjeni Odluke 2007/198/Euratom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću, 12.2.2021.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014.

⁽³⁾ Prijedlog UREDBE VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove, COM(2022) 47, 8.2.2022.

⁽⁴⁾ Uredba Vijeća (EU) 2021/1173 od 13. srpnja 2021. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/887 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o osnivanju Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti i mreže nacionalnih koordinacijskih centara.

(odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Naziv	Nacrt proračuna za 2023.	Proračun za 2022.	Razlika 2023. / 2022.
	Doprinos EU-a	Doprinos EU-a	
Obzor Europa¹			
Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)	392,0	384,2	2,0 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	45	45	0
Zajedničko poduzeće za istraživanje o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR)	86,5	86,3	0,3 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	37	37	0
Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo	147,8	178,5	-17,2 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	13	13	0
Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo	231,6	150,6	53,8 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	35	36	- 1
Zajedničko poduzeće za čipove	758,0	250,0	203,2 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	17	14	3
Europsko zajedničko poduzeće za računalstvo visokih performansi	450,0	419,0	7,4 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	27	22	5
Zajedničko poduzeće za čisti vodik	195,2	150,0	30,1 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	27	27	0
Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje	201,4	150,9	33,4 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	39	39	0
Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu	91,7	90,6	1,3 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	10	10	0
Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3	133,7	68,1	96,2 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	22	17	5
Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge²	131,2	121,9	7,6 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	7	6	1
Međuzbroj	2 819,0	2 050,2	37,5 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	279	266	13
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)			
Europsko zajedničko poduzeće za ITER – Fuzija za energiju (F4E)	1 012,1	703,0	44,0 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	305	280	25
Međuzbroj	1 013,0	703,0	44,0 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	305	280	25

Naziv	Nacrt proračuna za 2023.	Proračun za 2022.	Razlika 2023. / 2022.
	Doprinos EU-a	Doprinos EU-a	
Program Digitalna Europa			
European Cybersecurity Industrial, Technology and Research Competence Centre (ECCC)³	179,1	151,3	18,3 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	10	10	0
Međuzbroj	179,1	151,3	18,3 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	10	10	0
UKUPNO	4 010,4	2 904,5	38,1 %
<i>radna mjesta u planu radnih mjesta</i>	594	556	38
1. Doprinos EU-a tijelima Obzora Europa u 2022. i 2023. temelji se na izglasanim proračunskim odobrenim sredstvima. 2. Zajedničko poduzeće EuroHPC financira se iz programa Obzor Europa, programa Digitalna Europa i Instrumenta za povezivanje Europe. 3. Zajedničko poduzeće CYBER financira se iz programa Obzor Europa i Digitalna Europa.			

4.4. Djelovanja bez posebnog temeljnog akta

U članku 58. Financijske uredbe navedeno je sljedeće: „Odobrena sredstva unesena u proračun za bilo koje djelovanje Unije upotrebljavaju se samo ako je prethodno donesen temeljni akt.” Međutim, Financijskom uredbom propisano je i pet odstupanja od tog pravila: 1. pilot-projekti; 2. pripremna djelovanja; 3. pripremne mjere u području glave V. Ugovora o Europskoj uniji; 4. djelovanja koja se poduzimaju na temelju institucijskih nadležnosti i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji na temelju Ugovorâ; i 5. rad svake institucije u okviru njezine administrativne neovisnosti.

Djelovanja koja se financiraju na temelju institucijske nadležnosti Komisije u nacrtu proračuna za 2023. iznose 310,7 milijuna EUR. Iznosi po klasteru navedeni su u dijelu 3., a sva su djelovanja navedena u Dokumentu II. (tablica 2.11.) ovog nacrta proračuna.

4.4.1. Programi, aktivnosti i agencije za koje trenutno ne postoji temeljni akt

U skladu s člankom 49. Financijske uredbe odobrena sredstva unose se u pričuvu (glava „rezervacije”) dok zakonodavac ne donese temeljni akt. U tablici u nastavku navedeni su iznosi u pričuvu, koji se odnose na nove programe potrošnje, decentralizirane agencije ili druge nove inicijative.

(u tisućama EUR, u tekućim cijenama)

Zakonodavni prijedlog	Proračunska linija	Datum prijedloga	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u 2023.	Odobrena sredstva za plaćanje u 2023.	Napomene
Razno	08 05 01	Razno	49 450,0	28 950,0	Međunarodni sporazumi o ribarstvu
COM(2021) 561	02 10 01	14. srpnja 2021.	2 280,0	2 280,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz. Utjecaj na proračun EASA-e
COM(2020) 823	02 10 04	16. prosinca 2020.	610,0	610,0	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije. – Preispitivanje Direktive NIS, koje utječe na agenciju ENISA

Zakonodavni prijedlog	Proračunska linija	Datum prijedloga	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u 2023.	Odobrena sredstva za plaćanje u 2023.	Napomene
COM(2022) 039	04 01 02 04 03 01 13 05 01 04 10 01	15. veljače 2022.	250,0 106 050,1 30 000,0 1 950,0	250,0 98 300,0 30 000,0 1 950,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027.
COM(2020) 824	02 10 06	15.prosinca2020.	156,0	156,0	Preispitivanje Uredbe o mreži TEN-E, koje utječe na agenciju ACER
COM(2021) 805	02 10 06	12.prosinca2021.	152,0	152,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju emisija metana u energetsom sektoru i izmjeni Uredbe (EU) 2019/942. Utjecaj na proračun ACER-a
COM(2021) 803	02 10 06	15.prosinca2021.	690,0	690,0	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova i vodika. Utjecaj na proračun ACER-a
COM(2020) 593 i COM (2020) 594	03 10 04	24. rujna 2020.	114,1	114,1	Prijedlozi o reguliranju tržišta kriptoinovine (MICA), koji utječu na agenciju ESMA
COM(2021) 421	03 10 05	20. srpnja 2021.	1 085,3	1 085,3	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju tijela za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010, (EU) br. 1095/2010.
COM(2021) 564	03 20 03 02	14. srpnja 2021.	2 250,0	2 250,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama
COM(2021) 757	07 10 07	1. prosinca 2021.	952,0	952,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1727 Europskog parlamenta i Vijeća i Odluke Vijeća 2005/671/PUP u pogledu digitalne razmjene podataka u predmetima povezanim s terorizmom, koji ima utjecaj na proračun Eurojusta

Zakonodavni prijedlog	Proračunska linija	Datum prijedloga	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u 2023.	Odobrena sredstva za plaćanje u 2023.	Napomene
COM(2022) 187	07 10 07	22. travnja 2022.	2 714,0	2 714,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1727 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prikupljanja, čuvanja i analize dokaza povezanih s genocidom, zločinima protiv čovječnosti i ratnim zločinima, u Eurojustu
COM(2020) 798	09 10 01	10. prosinca 2020.	602,0	602,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o baterijama i otpadnim baterijama, koji utječe na proračun Europske agencije za kemikalije – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije
COM(2020) 712	11 10 02	2. prosinca 2020.	1 430,0	1 430,0	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o računalnom sustavu za komunikaciju u prekograničnim građanskim i kaznenim postupcima (e-CODEX), koji utječe na agenciju eu-LISA

4.4.2. Pilot-projekti i pripremna djelovanja

Budući da je VFO za razdoblje 2021.–2027. još u relativno ranoj fazi, Komisija u nacrt proračuna za 2023. nije uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza za pilot-projekte i pripremna djelovanja.

Više pojedinosti o postojećim pilot-projektima i pripremnim djelovanjima navedeno je u Radnom dokumentu IV. koji je priložen uz ovaj nacrt proračuna.

4.5. Uključivanje

4.5.1. Uključivanje klimatskih pitanja

U Međuinstitucijskom sporazumu ⁽¹⁾ postavljen je cilj da 30 % rashoda EU-a u višegodišnjem financijskom okviru bude namijenjeno klimatskim ciljevima. Fondovi u okviru instrumenta NextGenerationEU, posebno Mehanizam za oporavak i otpornost, i dodatno financiranje Fonda za pravednu tranziciju i dalje imaju važnu ulogu u ostvarivanju zelene tranzicije. Imajući to na umu, u potpunosti doprinose postizanju općeg cilja te su uključeni u metodološki okvir za praćenje klimatskih promjena. Sveukupno, na temelju cilja VFO-a za razdoblje 2021.–2027. i instrumenta NextGenerationEU, za rashode povezane s klimom dodijelit će se trostruko veći iznos nego u razdoblju 2014.–2020. (220,8 milijardi EUR, odnosno 20,59 %).

⁽¹⁾ Međuinstitucijski Sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava (SL L 433 I/28).

Kako bi se osiguralo postizanje cilja od 30 %, svi temeljni akti za razdoblje 2021.–2027. sadržavaju uvodnu izjavu o klimi i bioraznolikosti. Prema potrebi su utvrđeni specifični ciljevi za okvirne doprinose po programima kako bi se omogućilo postizanje općeg cilja od 30 % za ukupni proračun tijekom razdoblja 2021.–2027. Programi rada sadržavat će i dio u kojem će biti opisano kako će se dotičnim programom ostvarivati klimatski ciljevi EU-a ne bi li se pojačao doprinos općem cilju.

Očekuje se da svi programi potrošnje i instrumenti EU-a doprinose uključivanju klimatskih ciljeva. U temeljnim aktima određenih programa potrošnje nije naveden specifičan cilj jer je teško odrediti *ex ante* doprinos za područja politike u kojima postizanje klimatskih ciljeva nije primarni cilj. Pratit će se stvarni godišnji doprinos svakog programa, uključujući programe bez konkretnih *ex ante* ciljeva. O tome će se detaljno izvještavati u programskim izvještajima i, zbirno, u izvještaju o procjenama.

U okviru dogovora o VFO-u za razdoblje 2021.–2027. struktura za klimu ojačana je s nekoliko novih značajki, kao što su uključivanje specifičnih ciljeva u sektorsko zakonodavstvo, ojačana metodologija i uključivanje načela „nenanošenja bitne štete” u cijeli proračun. Komisija uz nacrt proračuna objavljuje detaljan pregled ⁽¹⁾ strukture za uključivanje klimatskih pitanja za razdoblje 2021.–2027.

U tablici u nastavku prikazan je pregled doprinosa glavnih programa klimatskim pitanjima u razdoblju 2021.–2027. Iznosi navedeni za programe u okviru izravnog upravljanja u 2021. obuhvaćaju agregirane pojedinačne projekte koji se financiraju iz proračuna EU-a, dok su iznosi za programe u okviru podijeljenog upravljanja preuzeti iz izvješća država članica. Procjene za buduće godine temelje se na najnovijim informacijama dostupnim za svaki program. Zahvaljujući tome dobivene su preciznije procjene za programe u okviru izravnog upravljanja, kao što su Obzor Europa i Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, koje se temelje na donesenim programima rada. Procjene za zajedničku poljoprivrednu politiku temelje se na nacrtima strateških planova i preispitat će se sljedeće godine nakon dovršetka donošenja. Kad je riječ o europskim strukturnim i investicijskim fondovima, informacije se temelje na obveznim ciljevima uključenima u zakonodavstvo. Komisija će i dalje pružati ažurirane informacije za nastale rashode i za buduće procjene kad joj budu dostupni potrebni podaci.

(u milijunima EUR, odobrena sredstva za preuzimanje obveza, uključujući vanjske namjenske prihode i zajmove iz instrumenta NextGenerationEU)

Program	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna (NP) za 2023.	Financijsko programiranje za				Ukupno-2021.–2027.	% rashoda za klimatska pitanja u ukupnoj omotnici	cilj utvrđen u temeljnom aktu u %
				2024.	2025.	2026.	2027.			
Za informaciju: ukupno proračun EU-a (dio III. – Komisija, financijsko programiranje) i instrument NextGenerationEU	426 307	322 005	294 783	180 621	185 293	175 883	181 366	1 766 258		
Ukupno financiranje klimatskih pitanja u okviru proračuna EU-a	137 537,8	112 091,4	93 832,2	56 364,6	53 680,9	51 385,6	51 988,3	556 880,7		
Udio rashoda koji se odnose na klimatska pitanja u okviru proračuna EU-a	32,26%	34,81%	31,83%	31,21%	28,97%	29,22%	28,66%	31,53%	30,00 %	
Agencije, ovlaštenja, druga djelovanja, pilot-projekti/ pripremna djelovanja ⁽¹⁾	123,5							123,5		
Komunikacije	2,4	18,0	18,0					38,4	5,02 %	
Instrument za povezivanje Europe (CEF)	4 193,8	4 323,0	4 340,0	4 358,0	1 225,0	1 242,0	1 262,0	20 943,8	63,26 %	60,00 %
Kreativna Europa	6,9	7,3	7,3	7,4	7,5	7,6	7,7	51,7	2,54 %	
Program Digitalna Europa	36,0							36,0	0,54 %	

⁽¹⁾ SWD(2022) 225, XX.6.2022.

Program	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna (NP) za 2023.	Financijsko programiranje za				Ukupno-2021.–2027.	% rashoda za klimatska pitanja u ukupnoj omotnici	cilj utvrđen u temeljnom aktu u %
				2024.	2025.	2026.	2027.			
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	0,3							0,3	0,14%	
Erasmus+	169,4							169,4	0,67 %	
Svemirski program EU-a	254,2	288,8	305,1	313,8	316,5	327,8	333,5	2 139,7	14,87 %	
Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	149,5	129,5	134,2	137,9	143,1			694,2	35,07 %	
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	10 096,0	10 403,4	5 681,9	5 681,9	5 681,9	5 681,9	5 681,9	48 909,0	50,16%	
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	7 116,0	7 152,8	7 198,3	18 486,2	18 486,2	18 486,2	18 486,2	95 411,8	33,03%	
Zajednička poljoprivredna politika (7)	17 212,0	17 556,2	12 880,3	24 168,1	24 168,1	24 168,1	24 168,1	144 320,9	37,36%	40,00 %
Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije	857,1	710,1	1 019,8	806,3	690,2	856,4	667,4	5 607,2	99,88 %	
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu	48,4	162,7	162,7	162,7	162,7	162,7	162,7	1 024,8	16,88 %	
Europski socijalni fond+ (uključujući Fond za najpotrebitije te Program za zapošljavanje i socijalne inovacije)	0,2	1 075,0	1 075,0	1 075,0	1 075,0	1 075,0	1 075,0	6 450,2	6,52 %	
Europske snage solidarnosti (ESC)	15,7	16,4	16,4	16,6	17,0	17,3	17,7	117,1	11,57 %	
Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa	4 750,4	5 100,0	4 750,0	4 208,0	4 318,0	4 404,0	4 696,0	32 226,4	34,88 %	35,00 %
Humanitarna pomoć (HUMA)	831,7							831,7	6,66 %	
Program InvestEU	722,1	904,4	843,5	58,4	59,5	60,7	61,6	2 710,2	29,89 %	30,00 %
Mehanizam za pravednu tranziciju (JTM)	9,3	6 846,5	7 082,4	1 636,5	1 663,2	1 389,5	1 417,4	20 044,8	99,97%	100,00 %
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	2 036,9	4 307,0	4 307,0	4 307,0	4 307,0	4 307,0	4 307,0	27 878,9	34,96 %	30,00 %
Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)		17,2	17,5	17,9	18,2	18,6	18,9	108,3	21,66 %	25,00 %
Pretpriputna pomoć (IPA III)	509,3	527,0	549,0	560,0	566,0	568,0	569,0	3 848,3	26,09 %	18,00 %
Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)	375,2	426,2	406,3	417,4	431,7	451,8	470,5	2 978,9	54,60 %	61,00 %
React-EU	5 761,6	2 037,4						7 799,0	24,79 %	
Mehanizam za oporavak i otpornost	99 133,1	54 251,8	42 183,9					195 568,8	39,76 %	37,00 %

Program	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna (NP) za 2023.	Financijsko programiranje za				Ukupno-2021.–2027.	% rashoda za klimatska pitanja u ukupnoj omotnici	cilj utvrđen u temeljnom aktu u %
				2024.	2025.	2026.	2027.			
Regionalna politika (Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond)	37,0	13 309,3	13 659,1	14 043,4	14 440,6	12 256,2	12 679,4	80 425,0	30,69 %	
Program jedinstvenog tržišta, uključujući COSME, ISA2, ESP, sudjelovanje potrošača u financijskim uslugama, financijsko izvješćivanje, program za hranu i hranu za životinje, program za potrošače	58,7							58,7	1,38 %	
Potpora turskoj zajednici na Cipru		5,0						5,0	2,07 %	
Instrument za tehničku potporu	28,3							28,3	3,27 %	
Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti	0,1							0,1	0,01%	
Pravosuđe	0,2							0,2	0,07%	
Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	15,7	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1	100,3	9,52 %	
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (resceEU)	198,7	58,5	60,6	56,1	57,6	58,8	60,3	550,6	16,27 %	

(¹) To se odnosi na programe u kojima su rashodi povezani s klimom manji od 1 milijuna EUR.

(²) Procjene rashoda povezanih s klimom za zajedničku poljoprivrednu politiku temelje se na metodologiji utvrđenoj u članku 100. Uredbe (EU) 2021/2115, koja se primjenjuje na nacrt strateških planova u okviru ZPP-a. U odgovoru na tematsko izvješće Europskog revizorskog suda o klimi za 2022. Komisija se obvezala da će preispitati taj pristup.

Iz tablice je vidljivo da je proračun EU-a na dobrom putu da ostvari klimatski cilj od 30 % i da su svi instrumenti u skladu sa sektorskim ciljevima. U skladu s točkom 16. podtočkom (d) Međuinstitucijskog sporazuma detaljnije informacije o provedbi ciljeva uključivanja klimatskih pitanja u VFO za razdoblje 2021.–2027. dostupne su u Radnom dokumentu I. koji je priložen uz ovaj nacrt proračuna.

4.5.2. Uključivanje bioraznolikosti

Zaštita bioraznolikosti globalno je pitanje koji zahtijeva transnacionalno djelovanje i koordinaciju. Zaustavljanje i preokretanje procesa smanjenja bioraznolikosti u EU-u jedan je od glavnih ciljeva Unije, što se može vidjeti i u europskom zelenom planu i Planu ulaganja za europski zeleni plan.

U razdoblju 2014.–2020. rashodi povezani s bioraznolikošću iznosili su 85 milijardi EUR, odnosno 8 % ukupnih rashoda. U točki 16. podtočki (e) Međuinstitucijskog sporazuma utvrđeno je da bi u razdoblju 2021.–2027. bioraznolikost trebalo uključiti u programe EU-a, uz ambiciju da se 2024. postigne godišnja razina potrošnje od 7,5 % te da se 2026. i 2027. poveća na 10 %, uzimajući pritom u obzir postojeća preklapanja ciljeva u području klime i bioraznolikosti. Osim toga, u strategiji za bioraznolikost za 2030. zaključeno je da je za djelovanje u području bioraznolikosti potrebno najmanje 20 milijardi EUR godišnje iz privatnih i javnih sredstava na nacionalnoj razini i razini EU-a, u čemu će proračun EU-a biti glavni pokretač.

U tablici u nastavku prikazan je pregled rashoda povezanih s bioraznolikošću. U najvećoj mogućoj mjeri temelji se na obvezama preuzetima u 2021., očekivanom programiranju rashoda za nadolazeće godine te djelomičnom ažuriranju Komisijine metodologije za bioraznolikost. Metodologija praćenja za EFJP i EPFRR u potpunosti će se revidirati i tablica će se ažurirati usporedno s postupkom donošenja strateških planova u okviru ZPP-a. Više pojedinosti o dosadašnjim promjenama metodologije dostupno je u Radnom dokumentu o programskim izvještajima ⁽¹⁾.

(u milijunima EUR, odobrena sredstva za preuzimanje obveza, uključujući vanjske namjenske prihode i zajmove iz instrumenta NextGenerationEU)

Program	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna (NP) za 2023.	Financijsko programiranje za				Ukupno-2021.–2027.	% rashoda za bioraznolikost u ukupnoj omotnici
				2024.	2025.	2026.	2027.		
Za informaciju: ukupno proračun EU-a (dio III. – Komisija, financijsko programiranje) i instrument NextGenerationEU	426 307	322 005	294 783	180 621	185 293	175 883	181 366	1 766 258	
Ukupno financiranje bioraznolikosti u okviru proračuna EU-a	18 349,78	16 309,95	16 225,57	14 547,89	15 086,14	15 621,23	16 077,18	112 217,74	
Udio rashoda koji se odnose na bioraznolikost u okviru proračuna EU-a	4,30%	5,07 %	5,50 %	8,05%	8,14%	8,88%	8,86%	6,35%	
Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa	1 068,00	1 068,00	960,00	1 030,00	884,00	902,00	920,00	6 832,00	7,40 %
Svemirski program Unije	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	165,00	165,00	930,00	6,46 %
Regionalna politika (Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond)		2 050,00	2 424,10	2 826,10	3 252,60	3 704,70	4 183,90	18 441,40	7,04%
Mehanizam za oporavak i otpornost	6 255,50	2 512,40	2 299,20					11 067,10	2,25 %
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	43,12							43,12	1,27 %
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) ⁽¹⁾	5 354,00	5 373,00	5 397,30	5 414,40	5 431,70	5 448,70	5 466,10	37 885,20	13,12 %
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	4 588,90	3 806,30	3 623,60	3 623,60	3 623,60	3 623,60	3 623,60	26 513,20	27,19%
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	16,79	128,94	128,94	128,94	128,94	128,94	128,94	790,43	13,02 %
Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SPPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	30,80	2,92 %
Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)	332,07	343,51	331,43	346,25	365,50	391,09	420,04	2 529,89	46,37 %

⁽¹⁾ Predviđanja navedena u tablici za razdoblje 2023.–2027. privremeno su utvrđena na temelju prethodne metodologije za bioraznolikost za EFJP i EPFRR. Ažurirat će se na temelju konačne metodologije, koja će odražavati ambicije konačno odobrenih strateških planova u okviru ZPP-a.

Program	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna (NP) za 2023.	Financijsko programiranje za				Ukupno-2021.–2027.	% rashoda za bioraznolikost u ukupnoj omotnici
				2024.	2025.	2026.	2027.		
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	529,00	814,20	837,40	952,80	1 173,90	1 150,20	1 057,50	6 515,00	8,17%
Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	5,00	5,20	5,20	5,40	5,50	5,60	5,70	37,60	7,52 %
Prepristupna pomoć (IPA III)	33,00	84,00	94,00	96,00	96,00	97,00	102,00	602,00	4,08 %

(¹) Procjena rashoda za bioraznolikost u okviru ZPP-a za razdoblje 2023.–2027. temelji se na ekstrapolaciji prosječnog doprinosa za 2021. i 2022. na sljedeće godine do 2027. Komisija će u suradnji s Europskim parlamentom i Vijećem utvrditi djelotvornu, transparentnu i sveobuhvatnu metodologiju za uključivanje bioraznolikosti.

Iz prethodne tablice vidljivo je da je potreban dodatan rad da bi se ispunile ambicije za 2026. i 2027. Imajući to na umu, Komisija nastoji osigurati da države članice namijene dostatna sredstva za bioraznolikost u kontekstu europskih strukturnih i investicijskih fondova i zajedničke poljoprivredne politike. U skladu s točkom 16. Međuinstitucijskog sporazuma detaljnije informacije o provedbi ambicija u vezi s bioraznolikošću u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. dostupne su u Radnom dokumentu I. koji je priložen uz ovaj nacrt proračuna.

4.5.3. Uključivanje rodne ravnopravnosti

Komisija primjenjuje dvojni pristup rodnoj ravnopravnosti. S jedne strane promiče je uključivanjem rodne osviještenosti, tj. sve većim uključivanjem perspektive rodne ravnopravnosti u sve faze djelovanja EU-a s pomoću politika, zakonodavnih mjera i programa financiranja, a s druge strane promiče je specifičnim ciljanim mjerama za otklanjanje dugotrajnih nejednakosti, među ostalim u okviru relevantnih EU-ovih programa financiranja.

U skladu s točkom 16. podtočkom (f) Međuinstitucijskog sporazuma Komisija je izradila metodologiju za praćenje rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. Cilj je te metodologije poboljšati uključivanje rodne osviještenosti u proračunski postupak Komisije godišnjim praćenjem doprinosa koji proizlaze iz oblikovanja politika i dodjele sredstava za promicanje rodne ravnopravnosti. Komisija je primjenjuje u svim EU-ovim programima financiranja koji su u pilot-fazi u kontekstu nacrta proračuna za 2023. Time je Komisija već nadmašila ambiciju iz Međuinstitucijskog sporazuma i u pogledu opsega provedbe i u pogledu roka za provedbu.

Na temelju toga u tablici u nastavku prikazan je pregled rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću na temelju obveza preuzetih 2021.

Doprinosi za rodnu ravnopravnost				
Konsolidirane informacije o godišnjim obvezama provedenima 2021. (ukupno u milijunima EUR po ocjeni i programu)				
	OCJENA 0	OCJENA 0*	OCJENA 1	OCJENA 2
NASLOV/PROGRAM	(Nema znatan utjecaj na rodnu ravnopravnost)	(Vjerojatno ima utjecaj na rodnu ravnopravnost, ali on još nije poznat)	(Rodna ravnopravnost važan je cilj)	(Rodna ravnopravnost glavni je cilj)
Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	6 654,0	11 946,6	240,0	38,9
Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa		11 157,4	160,0	36,9
Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje		265,0		
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	864,0			
Program InvestEU		0,0		
Instrument za povezivanje Europe (CEF) (uključujući doprinos iz Kohezijskog fonda)	4 498,0			
Digitalna Europa (DEP)	1 129,0			
Program jedinstvenog tržišta (SMP)		500,0	80,0	2,0
Borba protiv prijevara	24,0			
Fiscalis	23,0	13,0		
Carina	116,0	11,0		
Svemirski program Unije		0,2		
Naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	32,8	255 684,3	73,0	22,0
Regionalna politika (Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond)		0,0	0,0	
Potpora turskoj zajednici na Cipru	32,0			
Europski mehanizam za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva i zajmovi)		251 907,0		
Instrument za tehničku potporu (TSI)		114,0		
Periklo	0,8			
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu		182,6		
EU za zdravlje				
Hitna potpora		156,0		

Doprinosi za rodnu ravnopravnost				
Europski socijalni fond+ (uključujući Fond za najpotrebitije te Program za zapošljavanje i socijalne inovacije)		143,1	0,0	
ERASMUS+		2 663,0		
Europske snage solidarnosti (ESC)		136,0		
Kreativna Europa		302,0	4,0	
Pravosuđe		46,0		
Program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti (CERV)			69,0	22,0
Komunikacije (COMM)		106,7		
Naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	880,7	55 823,4	0,0	0,0
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)		55 713,0		
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)				
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)		106,5		
Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	142,0			
Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)	738,7			
Mehanizam za pravednu tranziciju		3,9		
Naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	288,0	496,8	0,0	0,0
Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)		496,8		
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF)	288,0			
Naslov 5.: Sigurnost i obrana	141,5	0,0	0,0	0,0
Fond za unutarnju sigurnost (FUS)				
Razgradnja nuklearnih postrojenja u Litvi	72,5			
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja	69,0			
Europski fond za obranu		0,0		
Naslov 6.: Susjedstvo i svijet	2 394,0	0,2	11 956,0	301,0

Doprinosi za rodnu ravnopravnost				
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	2 040,0		8 550,0	200,0
Instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti	6,0		30,0	2,0
Humanitarna pomoć (HUMA)			1 503,0	
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	53,0		284,0	15,0
Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	10,0		54,0	3,0
Makrofinancijska pomoć (MFP)		0,2		
Pretpristupna pomoć (IPA III)	285,0		1 535,0	81,0
Posebni instrumenti i doprinosi izvan VFO-a				
Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF)		197		

Iz tablice je vidljivo da je uključivanje rodne ravnopravnosti sastavni dio proračuna EU-a. Samo 10 EU-ovih programa financiranja ne utječe ili neznatno utječe na rodnu ravnopravnost (ocjena 0). Za 24 programa koji ispunjavaju uvjete za ocjenu 0* vjerojatno je da imaju utjecaj na rodnu ravnopravnost, ali on još nije jasno utvrđen. Kad bude dostupno dovoljno informacija, Komisija će ažurirati ocjene tih programa i tako izvijestiti o njihovom doprinosu. Nadalje, u 12 programa promicanje rodne ravnopravnosti utvrđeno je kao važan cilj, dok se u 8 programa intervencije provode sa specifičnim ciljem promicanja rodne ravnopravnosti. Radni dokument I. uz nacrt proračuna sadržava detaljniju metodologiju za izračun doprinosa EU-ovih programa financiranja rodnoj ravnopravnosti u VFO-u za razdoblje 2021.–2027.

5. MEHANIZMI IZVAN GODIŠNJE GORNJE GRANICE UTVRĐENE U VIŠEGODIŠNJEM FINACIJSKOM OKVIRU

5.1. Posebni instrumenti

Posebni instrumenti predviđeni u poglavlju 3. Uredbe o VFO-u omogućuju EU-u da brzo odgovori na nepredviđene okolnosti i hitne situacije.

Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi, Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, pričuva za prilagodbu Brexitu i Instrument fleksibilnosti osiguravaju dodatna sredstva, a s njima povezana odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje unose se izvan gornjih granica rashoda višegodišnjeg financijskog okvira.

Jedinstveni instrument za razliku do gornje granice omogućuje iskorištavanje dostupnih razlika do gornje granice za preuzimanje obveza i/ili plaćanje (prošlih, sadašnjih i budućih) u okviru određenih naslova za financiranje dodatnih rashoda iznad gornjih granica drugog naslova. Njima se stoga ne povećava ukupni iznos za VFO u cjelini.

Pojedinosti o raspoloživosti i mobilizacijama prethodnih godina navedene su u tehničkoj prilagodbi VFO-a za 2023. ⁽¹⁾

5.1.1. *Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom*

Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i dalje postoji kao instrument solidarnosti i hitne pomoći iz kojeg se pruža jednokratna pomoć radnicima koji izgube radno mjesto tijekom velikih restrukturiranja i kojim im se pomaže da što prije pronađu novi posao. U Uredbi o EGF-u iz 2021. ⁽²⁾ revidirani su uvjeti za podnošenje zahtjeva i kriteriji prihvatljivosti kako bi se osiguralo da se EGF može mobilizirati kada restrukturiranje ima znatan učinak, neovisno o njegovu uzroku. Stoga se tom uredbom iz 2021. proširuje područje primjene kako bi se obuhvatila pomoć u slučaju velikih restrukturiranja do kojih je došlo zbog važnih promjena u trgovinskim odnosima EU-a ili sastavu unutarnjeg tržišta, prelaska na niskouglično gospodarstvo, digitalizacije ili automatizacije i gospodarskih kriza, kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19. Minimalni prag od 500 otpuštenih radnika ili samozaposlenih osoba smanjen je na 200.

Razina odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za EGF u pričuvi za 2023. iznosi 205,4 milijuna EUR, što odgovara maksimalnom godišnjem iznosu od 186 milijuna EUR (cijene iz 2018.) koji je raspoloživ u skladu s člankom 8. Uredbe o VFO-u. Na temelju iskustva s provedbom u prošlosti, u nacrt proračuna uključeno je 30,0 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje.

5.1.2. *Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi*

Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) može se iskoristiti za financiranje pomoći u odgovoru na veće prirodne katastrofe i javnozdravstvene krize koje pokriva Fond solidarnosti Europske unije (EUSF) ⁽³⁾, jačanje djelovanja EU-a kao odgovor na sve aspekte zdravstvene krize, i druge hitne potrebe unutar Unije ili u trećim zemljama nakon događaja koje nije bilo moguće predvidjeti kad je proračun donesen. Posebno se može iskoristiti za hitan odgovor i aktivnosti potpore nakon prirodne katastrofe ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem, humanitarne krize, u slučajevima velikih prijetnji za javno zdravlje i veterinarskih ili fitosanitarnih prijetnji te u situacijama u kojima dolazi do osobitog pritiska zbog migracijskih tokova na vanjskim granicama Unije ako to zahtijevaju okolnosti.

Godišnji iznos odobrenih sredstava za SEAR za 2023. iznosi 1 324,9 milijuna EUR u skladu s gornjom granicom iz članka 9. Uredbe o VFO-u i uključen je u ovaj nacrt proračuna u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje. Svi iznosi koji preostanu iz SEAR-a na kraju 2022. prenijet će se u 2023.

⁽¹⁾ Tehnička prilagodba financijskog okvira za 2023. u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027., COM(2022) 266, 7.6.2022.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije.

U skladu s člankom 4.a stavkom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2012/2002 ⁽¹⁾ predlaže se mobilizacija iznosa od 50,0 milijuna EUR kako bi se osigurala pravovremena dostupnost dovoljno proračunskih sredstava za predumove EUSF-a. Taj bi se iznos mobilizirao u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje te bi se unio u proračun (u proračunski članak 16 02 01). Preostali iznos od 1 274,9 milijuna EUR unijet će se u proračun kao rezervacija u skladu s člankom 9. stavkom 3. Uredbe o VFO-u (proračunski članak 30 04 01). Ako Komisija smatra da su ispunjeni uvjeti za mobilizaciju pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi, podnijet će prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću za prijenos sredstava iz te pričuve u odgovarajuće proračunske linije u skladu s Financijskom uredbom.

Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)								
u milijunima EUR								
	2021.	2022. ⁽¹⁾	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Godišnji iznosi u cijenama iz 2018.	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	8 400,0
Godišnji iznosi u tekućim cijenama	1 273,5	1 298,9	1 324,9	1 351,4	1 378,4	1 406,0	1 434,1	9 467,2
Preneseno iz prethodne godine	48,0	40,8						
<i>Interni (ne uključujući EUSF)</i>	143,3	146,1	149,1	152,0	155,1	158,2	161,3	1 065,1
<i>EUSF</i>	477,5	487,1	496,8	506,8	516,9	527,2	537,8	3 550,2
<i>Vanjsko</i>	334,3	341,0	347,8	354,7	361,8	369,1	376,5	2 485,1
<i>Rezerva za kraj godine (25 %)</i>	318,4	324,7	331,2	337,8	344,6	351,5	358,5	2 366,8
Ukupna godišnja mobilizacija	1 280,7	246,2						1 526,8
Preneseno u sljedeću godinu	40,8							
1. 2022. uključuje prijenose sredstava DEC 09/2022, DEC 11/2022 i DEC 14/2022.								

5.1.3. Pričuva za prilagodbu Brexitu

Pričuva za prilagodbu Brexitu (BAR) ⁽²⁾ pomaže u suzbijanju nepovoljnih ekonomskih i društvenih posljedica u državama članicama i sektorima koji su najviše pogođeni izlaskom Ujedinjene Kraljevine iz EU-a. Pričuvom se mogu podupirati mjere kao što su i. potpora gospodarskim sektorima, poduzećima i lokalnim zajednicama, među ostalim onima koji ovise o ribolovnim aktivnostima u vodama Ujedinjene Kraljevine; ii. mjere za potporu zapošljavanju, među ostalim putem programa skraćenog radnog vremena, prekvalifikacije i osposobljavanja i iii. mjere za osiguravanje funkcioniranja graničnih, sanitarnih, fitosanitarnih i sigurnosnih kontrola, kontrola ribarstva, olakšavanje sustava certificiranja i odobravanja proizvoda, komunikaciju, informiranje i jačanje osviještenosti građana i poduzeća.

U skladu s Uredbom o pričuvi za prilagodbu Brexitu Komisija predlaže da se u proračun za 2023. unese 1,3 milijarde EUR.

5.1.4. Jedinstveni instrument za razliku do gornje granice (SMI)

Jedinstveni instrument za razliku do gornje granice uključuje tri prethodno zasebna instrumenta:

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije (SL L 311, 14.11.2002., str. 3.), kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. (SL L 99, 31.3.2020., str. 9.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2021. o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu.

- ukupnu razliku do gornje granice za obveze, koja odgovara novom elementu utvrđenom u članku 11. stavku 1. točki (a) Uredbe o VFO-u,
- pričuvu za nepredviđene izdatke, koja odgovara novom elementu utvrđenom u članku 11. stavku 1. točki (c) Uredbe o VFO-u, i
- ukupnu razliku do gornje granice za plaćanja, koja odgovara novom elementu utvrđenom u članku 11. stavku 1. točki (b) Uredbe o VFO-u. Razlika do gornje granice razlika je između izvršenih odobrenih sredstava za plaćanje i relevantne gornje granice.

S pomoću tog instrumenta nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza i/ili odobrena sredstva za plaćanje mogu se unijeti u proračun EU-a iznad gornjih granica posebnih naslova u određenoj godini – od 2022. upotrebom i. neiskorištenih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje ispod gornjih granica rashoda iz prethodnih godina od 2021. (članak 11. stavak 1. točka (a) Uredbe o VFO-u) i ii. kao krajnja mjera, dodatnog iznosa odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje iz tekuće financijske godine ili budućih financijskih godina (članak 11. stavak 1. točka (c) Uredbe o VFO-u). Prilagodba gornje granice za plaćanje koja je u skladu s elementom definiranim u članku 11. stavku 1. točki (b) Uredbe o VFO-u prvi je put izvršena u 2022., u tehničkoj prilagodbi za financijsku godinu 2023.

U konačnom proračunu za 2021. preostala raspoloživa razlika do gornje granice za obveze iznosila je 629,0 milijuna EUR u tekućim cijenama, odnosno 641,5 milijuna EUR u tekućim cijenama u 2022. uz primjenu godišnjeg deflatora od 2 %. Ako ta razlika ostane neiskorištena u 2022., iznos iz članka 11. stavka 1. točke (a) o SMI-ju podrijetlom iz 2021., koji će biti dostupan 2023., stoga će iznositi 654,4 milijuna EUR (u tekućim cijenama iz 2023.).

Iznos iz članka 11. stavka 1. točke (b) o SMI-ju u cijenama iz 2018. iznosi 2 492 milijuna EUR i ravnomjerno se prenosi na gornje granice za plaćanja za 2022. (1 246 milijuna EUR) i 2023. (1 246 milijuna EUR). To rezultira nepromijenjenom ukupnom gornjom granicom za plaćanje za razdoblje 2021.–2027. u cijenama iz 2018. Stoga je primjenom deflatora od 2 % gornja granica za plaćanja za 2021. u tekućim cijenama smanjena za 2 644 milijuna EUR, a gornja granica u tekućim cijenama povećana je za 1 349 milijuna EUR za 2022. i 1 376 milijuna EUR za 2023. kao rezultat primjene članka 11. stavka 1. točke (b).

Ukupni godišnji iznos mobiliziran u skladu s člankom 11. stavkom 1. točkom (a) (kojim se zamjenjuje ukupna razlika do gornje granice za obveze) i člankom 11. stavkom 1. točkom (c) (kojim se zamjenjuje pričuva za nepredviđene izdatke) komponenata Instrumenta za razliku do gornje granice ne smije premašiti 0,04 % bruto nacionalnog dohotka (BND) EU-a u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 0,03 % BND-a EU-a u odobrenim sredstvima za plaćanje. Ti iznosi trebaju biti u skladu s gornjom granicom vlastitih sredstava. Iznosi na raspolaganju i pragovi utvrđuju se svake godine u okviru tehničke prilagodbe financijskog okvira.

5.1.5. Instrument fleksibilnosti

Instrument fleksibilnosti može se upotrijebiti za financiranje posebnih nepredviđenih rashoda u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odgovarajućim odobrenim sredstvima za plaćanje koji se ne mogu financirati u okviru gornjih granica raspoloživih za jedan ili više naslova.

U skladu s člankom 12. Uredbe o VFO-u godišnji iznos instrumenta fleksibilnosti za 2023. iznosi 1 010,2 milijuna EUR (915 milijuna EUR u cijenama iz 2018.). Svi neiskorišteni dijelovi godišnjeg iznosa mogu se iskoristiti do kraja godine n+2. Svi preostali iznosi dostupni na kraju 2022. prenijet će se u 2023.

U okviru paketa za izbjeglice iz Sirije najavljenog 2021. Komisija predlaže da se instrument pretprijetne pomoći pojača za 560 milijuna EUR, od čega 452,9 milijuna EUR iz instrumenta fleksibilnosti, kako bi se financirao prelazak s humanitarne pomoći na strukturiraniju potporu izbjeglicama u Turskoj.

Osim toga, unatoč velikim nastojanjima da broj osoblja ostane stabilan i da se ograniči povećanje rashoda koji se ne odnose na plaće u zahtjevnim okolnostima, razlika do iznosa ispod gornje granice za administrativne rashode institucija u potpunosti je iskorištena te je potrebno primijeniti instrument fleksibilnosti u iznosu od 62,5 milijuna EUR kako bi se ispunile sve pravne obveze.

Prethodne odluke o mobilizaciji instrumenta fleksibilnosti za 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. utječu na razinu odobrenih sredstava za plaćanje u nacrtu proračuna za 2023. u ukupnom iznosu od 527,1 milijuna EUR. U sljedećoj tablici navedeni su profili plaćanja iz tih odluka o mobilizaciji:

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Proračunska godina u kojoj su obveze preuzete i upućivanje na odluku	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	Ukupno
— izglasani proračun za 2018. kako je donesen 12. prosinca 2017. (SL L 57, 28.2.2018.)	34,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,2
— izglasani proračun za 2019. kako je donesen 12. prosinca 2018. (SL L 67, 22.2.2019.)	135,2	140,9	82,2	0,0	0,0	0,0	358,4
— izglasani proračun za 2020. kako je donesen 27. studenoga 2019. (SL L 57, 27.2.2020.)	312,2	42,3	16,1	0,0	0,0	0,0	370,7
— izmjena proračuna br. 1/2020 kako je donesena 17. travnja 2020. (SL L 125, 21.4.2020.)	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,0
— izmjena proračuna br. 2/2020 kako je donesena 17. travnja 2020. (SL L 125, 21.4.2020.)	71,5	23,8	23,8	0,0	0,0	0,0	119,1
— izglasani proračun za 2021. kako je donesen 18. prosinca 2020. (SL L 93, 17.3.2021.)	45,4	13,0	10,3	7,6	0,0	0,0	76,4
— izmjena proračuna br. 1/2021 kako je donesena 17. svibnja 2021. (SL L 266, 26.7.2021.)	208,1	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	216,0
— izmjena proračuna br. 6/2021 kako je donesena 22. prosinca 2021. (SL L 460, 22.12.2021.)	450,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	470,0
— izglasani proračun za 2022. kako je donesen 22. prosinca 2021. (SL L 45, 24.2.2022.)	0,0	219,2	62,7	49,8	36,7	0,0	368,4
— nacrt proračuna za 2023. kako je donesen 7. lipnja 2022.	0,0	0,0	331,9	77,1	61,2	45,2	515,4
Ukupno	1 286,6	467,2	527,1	134,5	97,9	45,2	2 496,1

5.2. Operacije uzimanja i davanja zajmova te financijski instrumenti

Komisija u ime EU-a provodi četiri programa pozajmljivanja koji se financiraju na tržištima kapitala. U okviru njih Komisija uzima zajmove i potom od tih sredstava daje zajmove trećim stranama. Uveden je i peti, znatno drukčiji mehanizam, pod nazivom NextGenerationEU. Prva tri programa ne utječu na proračun, osim potencijalnog rizika od neispunjavanja obveza. Četvrti program – program zajmova za makrofinancijsku pomoć trećim zemljama – izravno utječe na proračun jer se 9 % iznosa zajmova izdvaja u zajednički fond za rezervacije kao zaštitni mehanizam za eventualne slučajeve neispunjavanja obveza. Ta su četiri programa opisana u nastavku u informativne svrhe. Instrument NextGenerationEU opisan je u sljedećem dijelu jer znatno utječe na proračun. Detaljnije informacije dostupne su u Prilogu ovom nacrtu proračuna pod naslovom „Operacije uzimanja i davanja zajmova”.

Osim toga, Komisija izvršava proračunska jamstva EU-a, koja su najučinkovitiji način za poticanje ulaganja potrebnih za ostvarivanje željenog gospodarskog i održivog rasta u EU-u. Mehanizam za izdvajanje rezervacija i upravljanje jamstvima znatno je pojednostavnjen Financijskom uredbom ⁽¹⁾ i VFO-om za razdoblje 2021.–2027. Glavni oblik proračunske potpore EU-a za ulaganja unutar EU-a jest program InvestEU, a glavni izvor potpore za zajamčeno davanje zajmova izvan EU-a jest Europski fond za održivi razvoj+, koji se podupire jamstvom za vanjsko djelovanje (EAG). Izdvojene rezervacije za te instrumente okupljaju se u jedan zajednički fond za rezervacije. Ti su instrumenti detaljnije opisani pod odgovarajućim naslovima u dijelu 3. te u radnom dokumentu X. koji je priložen uz ovaj nacrt proračuna.

5.2.1. Instrument za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE)

Instrument SURE ⁽²⁾ dodatan je privremeni instrument koji Uniji omogućuje isplatu financijske pomoći u iznosu do 100 milijardi EUR u obliku zajmova Unije pogodnim državama članicama. Nepredviđene obveze koje mogu proizaći iz tih zajmova Unije uskladit će se s proračunskim ograničenjima EU-a s pomoću jamstava država članica proračunu Unije, koja će iznositi 25 % odobrenih zajmova. Ta će jamstva dati sve države članice u skladu sa svojim udjelom u ukupnom BND-u Unije. U okviru instrumenta SURE osigurava se financijska pomoć povrh nacionalnih mjera i redovitih bespovratnih sredstava koja se dodjeljuju za slične namjene iz Europskog socijalnog fonda.

5.2.2. Instrument za platnu bilancu

Instrument za platnu bilancu državama članicama pomaže da zbroj svojih financijskih transakcija s ostatkom svijeta (platna bilanca) održe stabilnim. Tim instrumentom provodi se mehanizam predviđen člankom 143. UFEU-a, prema kojem EU može pomagati državama članicama izvan europodručja koje imaju poteškoće povezane s platnom bilancom ili valutom. Komisija uzima zajmove u ime EU-a te od tih sredstava daje zajmove državama članicama korisnicima.

5.2.3. Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (EFSM)

I u okviru EFSM-a Komisija je ovlaštena za zaduživanje u ime EU-a radi financiranja davanja zajmova. Taj je mehanizam utemeljen na članku 122. stavku 2. UFEU-a i obuhvaća sve države članice. EU se može zadužiti radi davanja tih sredstava u zajam određenoj državi članici „koja se suočava s ozbiljnim gospodarskim ili financijskim poremećajem uzrokovanim izvanrednim okolnostima koje su izvan njezine kontrole”. EFSM je dio veće sigurnosne mreže. Njegova se sredstva kombiniraju sa zajmovima Europskog fonda za financijsku stabilnost, Europskog stabilizacijskog mehanizma i/ili Međunarodnog monetarnog fonda (MMF). Da bi imale pravo na ta sredstva, države članice korisnice moraju provesti određene mjere politike, a EU, Međunarodni monetarni fond (MMF) i Europska središnja banka (ESB) svaka tri mjeseca provode revizije.

Države članice europodručja kojima je potrebna financijska pomoć trenutačno se mogu obratiti Europskom stabilizacijskom mehanizmu (ESM), koji je stalna međuvladina institucija. Države članice EU-a koje nisu u europodručju mogu se obratiti EU-u za pomoć platnoj bilanci (vidjeti dio 5.2.2.). EFSM će se i dalje koristiti za posebne zadaće, primjerice produženje roka dospijea zajmova odobrenih Irskoj i Portugalu i davanje zajmova za premošćivanje.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 (SL L 159, 20.5.2020., str. 1.).

5.2.4. Zajmovi za makrofinancijsku pomoć

EU pruža financijsku pomoć u obliku srednjoročnih zajmova nizu trećih zemalja koje imaju ozbiljne, ali u pravilu kratkoročne, probleme s platnom bilancom. Ta je pomoć predviđena za potporu provedbi mjera prilagodbe i strukturnih reformi, uvijek u kombinaciji s nekim programom MMF-a. Zajmovi se u nekim slučajevima mogu dopuniti ili kombinirati s komponentom bespovratnih sredstava. To je, primjerice, bio slučaj s financijskim sredstvima koja su 2022. dodijeljena Moldovi, za koja je iznos od 30 milijuna EUR u bespovratnim sredstvima kombiniran s iznosom od 120 milijuna EUR u zajmovima. Osim toga, zbog ruske invazije na Ukrajinu isplaćen je zajam Ukrajini u iznosu od 1,2 milijarde EUR u skladu s Memorandumom o razumijevanju potpisanim s tom zemljom.

5.3. Rashodi koji se financiraju iz namjenskih prihoda

Ovaj dio sadržava pregled glavnih mehanizama putem kojih EU prima vanjske namjenske prihode, a posebno Instrumenta Europske unije za oporavak – NextGenerationEU. Ti su mehanizmi izvan VFO-a, ali mogu utjecati proračun jer mogu upotrijebiti njegovu strukturu za rashode i izvješćivanje ili mogu dopunjavati financijska sredstva za programe koja su predviđena u proračunu. Sredstva iz instrumenta NextGenerationEU provode se u okviru nekoliko programa Unije.

5.3.1. NextGenerationEU

NextGenerationEU izvanredan je i privremen instrument za financiranje oporavka. To je financiranje omogućeno Odlukom o vlastitim sredstvima, kojom je Komisija ovlaštena da u ime Unije pozajmi sredstva u iznosu do 807 milijardi EUR (750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.) za mjere oporavka povezane s obvezama u razdoblju 2021.–2023. Od toga će se 421,1 milijarda EUR (390 milijardi EUR u cijenama iz 2018.) staviti na raspolaganje državama članicama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost za bespovratnu potporu, za povratnu potporu putem financijskih instrumenata ili za izdvajanje rezervacija za proračunska jamstva i povezane rashode. Dodatnih 391,0 milijardi EUR (360 milijardi EUR u cijenama iz 2018.) stavit će se na raspolaganje u obliku zajmova, od čega 225,6 milijardi EUR u 2023. Odobrena sredstva potrebna za pokrivanje troškova zaduživanja u okviru instrumenta NextGenerationEU osigurana su u podnaslovu 2.b – *Otpornost i vrijednosti*.

Planirano je da će se doprinosima iz instrumenta NextGenerationEU u 2023. osigurati dodatnih 113,9 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, dok se plaćanja procjenjuju na 130,7 milijardi EUR. Većina plaćanja (109,2 milijarde EUR na temelju aktualnih informacija) odnosi se na procijenjena plaćanja za Mehanizam za oporavak i otpornost. U dijelu o financijskom programiranju u informativne svrhe naveden je pregled planiranih tranši obveza tijekom cijelog razdoblja VFO-a. Ukupni raspoloživi iznosi i planirani godišnji obroci uključeni su u proračunske napomene uz relevantne proračunske linije u skladu s člancima 21. i 22. Financijske uredbe. Prilog o instrumentu NextGenerationEU sadržava potpun pregled svih obuhvaćenih proračunskih linija i iznosa kako je utvrđeno u točki 41. Priloga Međuinstitucijskom sporazumu.

(u milijunima EUR, zaokruženi iznosi u tekućim cijenama)

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Obzor Europa			12 342,9	11 903,6	1 828,3	1 752,7	14 171,2	13 656,3
Od čega:	Klaster „Zdravlje”	01 02 02 10	536,1	160,6	454,2	299,3	990,3	459,9
	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	01 02 02 40	1 073,3	990,8	453,7	331,2	1 527,0	1 322,0
	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	01 02 02 50	1 108,9	524,1	453,0	553,2	1 561,8	1 077,3

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
	Europsko vijeće za inovacije	01 02 03 01	1 159,8	688,8	449,8	551,5	1 609,6	1 240,3
	Rashodi za potporu programu Obzor Europa	01 01 01	763,6	763,6	17,6	17,6	781,2	763,6
Fond InvestEU			340,7	389,8	2 471,0	1 230,0	2 811,7	1 619,8
Od čega:	Jamstvo InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	02 02 02	339,7	100,0	2 420,0	1 200,0	2 759,7	1 300,0
	Savjetodavni centar InvestEU, Portal InvestEU i popratne mjere	02 02 03		12,8	50,5	29,5	50,5	42,3
	Rashodi za potporu programu InvestEU	02 01 10	1,0	1,0	0,5	0,5	1,5	1,5
REACT-EU			55 167,1	38 772,1	2,9	15 531,5	55 170,0	54 303,6
Od čega:	EFRR — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	05 02 05 01	p.m.	p.m.		9 985,7	p.m.	9 985,7
	EFRR — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	05 02 05 02	p.m.	p.m.		24,9	p.m.	24,9
	ETS — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	05 02 05 03	p.m.	p.m.			p.m.	p.m.
	Rashodi za potporu Europskom fondu za regionalni razvoj (EFRR)	05 01 01	4,8	4,8	1,9	1,9	6,7	6,7
	ESF — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 05 01	p.m.	p.m.				5 336,3
	ESF — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 05 02	p.m.	p.m.		16,7	p.m.	16,7
	FEAD — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 06 01	p.m.	p.m.	—	165,0	p.m.	165,0
	FEAD — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 06 02	p.m.	p.m.			p.m.	p.m.

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
	YEI — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU	07 02 07 01	p.m.	p.m.			p.m.	p.m.
	Rashodi za potporu Europskom socijalnom fondu+ (ESF+) — podijeljeno upravljanje	07 01 01 01	6,5	6,5	1,1	1,1	7,6	7,6
Bespovratna potpora RRF-a			121,1	115,0	103 463,2	109 240,1	103 584,3	109 355,1
Od čega:	Europski mehanizam za oporavak i otpornost — Bespovratna sredstva	06 02 01	p.m.	p.m.	103 451,0	109 227,9	103 451,0	109 227,9
	Rashodi za potporu Europskom mehanizmu za oporavak i otpornost	06 01 01	2,1	2,1	12,2	12,2	14,3	14,3
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)			146,6	242,0	683,1	337,1	829,7	579,2
Od čega:	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	06 05 01	146,6	205,0	680,8	334,9	827,4	539,9
	Rashodi za potporu mehanizmu rescEU	06 01 04	p.m.	p.m.	2,3	2,3	2,3	2,3
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)¹			12 934,7	15 087,2		2 425,5	12 934,7	17 512,7
Od čega:	Vrste intervencija za ruralni razvoj koje se financiraju iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	08 03 01 03	p.m.	p.m.		2 424,3		2 424,3
	EPFRR — Operativna tehnička pomoć koja se financira iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	08 03 03	p.m.	p.m.		1,0		1,0
	Rashodi za potporu Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj	08 01 02	1,8	1,8		0,3	1,8	2,1

Program	Naziv	Proračunska linija	Nacrt proračuna za 2023.		Doprinos iz instrumenta NextGenerationEU		Ukupno	
			Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja
Fond za pravедnu tranziciju ¹			1 466,2	2,8	5 472,2	171,1	6 938,4	173,9
Od čega:	Fond za pravédnu tranziciju (FPT) — Rashodi poslovanja	09 03 01	1 462,1	p.m.	5 449,8	158,0	6 911,9	158,0
	Fond za pravédnu tranziciju (FPT) — Operativna tehnička pomoć	09 03 02	4,1	2,8	15,5	6,2	19,6	9,0
	Rashodi za potporu Fondu za pravédnu tranziciju (FPT)	09 01 02	p.m.	p.m.	6,9	6,9	6,9	6,9
Ukupno			82 519,2	66 512,5	113 920,8	130 688,1	196 440,0	197 200,7

5.3.2. Inovacijski fond

Inovacijski fond uspostavljen je člankom 10.a stavkom 8. revidirane Direktive o sustavu trgovanja emisijama⁽¹⁾. Namijenjen je podupiranju demonstracijskih projekata naprednih čistih tehnologija. Cilj mu je odabrati inovativne projekte i doprinijeti premošćivanju njihova manjka financijskih sredstava kako bi mogli u ranoj fazi ući na tržište. Inovacijski fond⁽²⁾ temelji se na pravu Unije, ali se u potpunosti financira izvan VFO-a. Dražbovnom prodajom dijela emisijskih jedinica u okviru ETS-a koje su namjenski dodijeljene Inovacijskom fondu ostvaruju se vanjski namjenski prihodi i njima se financira Fond. Predložena revizija Direktive o ETS-u⁽³⁾ u okviru paketa „Spremni za 55 %” obuhvaća promjene veličine, opsega i načina rada Inovacijskog fonda. S druge strane, u Komunikaciji o cijenama energije⁽⁴⁾ i Komunikaciji o planu REPowerEU⁽⁵⁾ istaknuta je važnost Inovacijskog fonda za suočavanje s energetsom krizom.

U listopadu 2021. objavljen je drugi poziv na podnošenje prijedloga za velike projekte u okviru Inovacijskog fonda, a rezultati se očekuju u posljednjem tromjesečju 2022. Proračunska sredstva utvrđena u odluci o financiranju iznose 1,5 milijardi EUR i poziv će se dopuniti iznosom od 340 milijuna EUR, te se stoga planiraju obveze u iznosu od 1,84 milijarde EUR. Povezana plaćanja provest će se ovisno o napretku provedbe projekata kojima će se pružiti potpora. Kako bi potaknula ulaganja u industriju, Komisija će udvostručiti sredstva dostupna za poziv na podnošenje prijedloga za velike projekte u okviru Inovacijskog fonda za 2022. na približno 3 milijarde EUR.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/856 od 26. veljače 2019. o dopuni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu funkcioniranja Inovacijskog fonda.

⁽³⁾ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i Odluke (EU) 2015/1814 radi jačanja sustava EU-a za trgovanje emisijama i njegova proširenja u skladu s povećanim klimatskim ambicijama Unije za 2030, COM(2021) 551, 14.7.2021.

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Paket mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije, COM(2021) 660, 13.10.2021.

⁽⁵⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju COM(2022) 108, 8.3.2022.

5.3.3. *Europski instrument mirovne pomoći*

EU pridonosi sprečavanju kriza, ponovnoj uspostavi mira i javnog poretka ili stabilizaciji u svim zemljama ili regijama u svijetu u kojima su prisutni sukobi ili nemiri. Europski instrument mirovne pomoći ⁽¹⁾, koji je odvojen izvanproračunski mehanizam financiranja, omogućuje dosljedan odgovor EU-a na sigurnosne izazove u trećim zemljama, i to vojnim operacijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike te mjerama pomoći, koje se prema Ugovorima ne mogu financirati iz proračuna EU-a. Cilj je tog instrumenta da se pomoć koja se pruža u okviru operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a dopuni djelovanjima kojima se poboljšavaju vojni i obrambeni kapaciteti relevantnih trećih zemalja te međunarodnih i regionalnih organizacija.

U skladu s primjenjivim pravnim aktom, uz osoblje institucija obuhvaćeno naslovom 7. proračuna EU-a, za upravljanje Europskim instrumentom mirovne pomoći potrebni su rashodi za administrativnu potporu koji se financiraju iz vanjskih namjenskih prihoda, posebno za vanjsko osoblje Komisije u sjedištu i delegacijama Unije.

Vijeće je 2022. uslijed ruske agresije u Ukrajini donijelo odluke kojima se ukrajinske oružane snage podupiru sredstvima koja trenutačno iznose 2 milijarde EUR, uključujući pružanje smrtonosne opreme u vrijednosti od 1,85 milijardi EUR.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528.

FINANCIJSKO PROGRAMIRANJE ZA RAZDOBLJE 2024-2027

CONTENTS

1. Uvod	159
1.1. Pregled	159
1.2. Prikaz financijskog programiranja	163
2. Izmjene u odnosu na financijsko programiranje iz veljače 2022.	165
2.1. Naslov 1. – Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	165
2.2. Naslov 2. – Kohezija, otpornost i vrijednosti	168
2.3. Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš	172
2.4. Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama	174
2.5. Naslov 5. – Sigurnost i obrana	174
2.6. Naslov 6. – Susjedstvo i svijet	176
2.7. Naslov 7. – Europska javna uprava	179
3. Prilozi	182
3.1. Pregled	182
3.2. Sažetak po programima	186
3.3. Naslov 1. – Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	192
3.4. Podnaslov 2.a – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	207
3.5. Podnaslov 2.b – Otpornost i vrijednosti	208
3.6. Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš	216
3.7. Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama	220
3.8. Naslov 5. – Sigurnost i obrana	222
3.9. Naslov 6. – Susjedstvo i svijet	225
3.10. Decentralizirane agencije	232
3.11. Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlaštenja i posebnih odgovornosti dodijeljenih Komisiji	235
4. Prilozi s posebnim elementima VFO-a	237
4.1. Iznosi na temelju članka 5. Uredbe o VFO-u (ukupni iznosi u nacrtu proračuna)	237
4.2. NextGenerationEU (izmjena u usporedbi s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja)	240
4.3. NextGenerationEU (očekivani godišnji obroci)	244
4.4. Dodjela sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe (izmjena u usporedbi s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja)	247
4.5. Dodjela sredstava na temelju članka 15. stavka 3. Financijske uredbe (ukupni iznosi u nacrtu proračuna)	248

1. UVOD

1.1. Pregled

Financijsko programiranje pravna je obveza u skladu s člankom 41. stavkom 2. Financijske uredbe ⁽¹⁾. Obuhvaća razdoblje višegodišnjeg financijskog okvira („VFO“) od 2024. do 2027. ⁽²⁾ Cilj mu je pružiti ažurirana i pouzdana predviđanja utjecaja na proračun zakonodavstva na snazi i zakonodavnih prijedloga u postupku.

Financijsko programiranje obuhvaća najnovije promjene u programima potrošnje i instrumentima za potrošnju te služi kao orijentacija za buduće godine. U njemu se ne prejudiciraju buduće odluke Parlamenta, Vijeća i Komisije tijekom godišnjeg proračunskog postupka. U programiranju se navode najnovije indikativne procjene za razdoblje 2024.-2027.

U ovom uvodu u financijsko programiranje prikazuje se usporedba s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja od 7. veljače 2022. Financijsko programiranje sadržava i informacije o sljedećem:

- Planiranje provedbe instrumenta NextGenerationEU ⁽³⁾, koja, za razliku od izglasanih odobrenih sredstava, odgovara očekivanim godišnjim obrocima u obvezama.
- U skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u određeni prioritetni programi pojačat će se tijekom razdoblja 2022.-2027. iz namjenskog mehanizma povezanog s prihodima od novčanih kazni koje prikupi Unija. Na temelju konzervativnog pristupa indikativni godišnji iznosi utvrđeni su na najnižu razinu od 1,5 milijardi EUR (u cijenama iz 2018.) za razdoblje 2024.-2026., a ukupni saldo 2027. iznosio bi 11 milijardi EUR (isto u cijenama iz 2018.). Na temelju tehničke prilagodbe VFO-a predstavljene prije donošenja nacrtu proračuna, svake će se godine utvrditi konačni iznos (i odgovarajuća prilagodba gornjih granica) i u skladu s time, prema potrebi, ažurirati financijsko programiranje (za predmetnu godinu i saldo u 2027.).
- Okvirna dodjela predloženih dodatnih povećanih sredstava za program Obzor Europa iz opozvanih odobrenih sredstava u području istraživanja, ponovno stavljenih na raspolaganje na temelju članka 15. stavka 3. Financijske uredbe. To povećanje sada uzima u obzir dodatne iznose koje je Komisija predložila u kontekstu Europskog akta o čipovima kako bi se klasteru 4. „Digitalizacija, industrija i svemir“ Obzora Europa nadoknadili iznosi preraspodijeljeni u program Digitalna Europa. Odgovarajućim iznosima (tj. 80 milijuna EUR godišnje u tekućim cijenama, u razdoblju 2024.-2027.) dopunila bi se okvirna dodjela sredstava koja je već dogovorena u kontekstu pregovora o VFO-u i uzeta u obzir u tehničkom ažuriranju financijskog programiranja od 7. veljače 2022.

U financijskom programiranju detaljno su navedeni iznosi dogovoreni u VFO-u po proračunskim linijama. Navedeni su ukupni iznosi iz pravne osnove za svaki program. Ako postoje dodatne dodjele ili povećanja sredstava, pojašnjeni su.

U tablici u nastavku prikazan je pregled glavnih razlika u usporedbi s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja po godini i po naslovima, uključujući promjene razlika do gornje granice. U programiranju su uzete u obzir gornje granice VFO-a kako su prilagođene u tehničkoj prilagodbi VFO-a za 2023. ⁽⁴⁾ kako bi se uzela u obzir povećanja sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, SL L 193, 30.7.2018., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.-2027. (SL L 433I, 22.12.2020., str. 11.-22.). Vidjeti i Međuinstitucijski sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.-46.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020, str. 23).

⁽⁴⁾ Tehnička prilagodba financijskog okvira za 2023. u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.-2027., COM(2022) 266, 7.6.2022.

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Sažetak	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje
Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	21 567,567	20 973,765	21 267,755	21 829,292	22 049,707
Nova razlika do gornje granice	159,433	10,235	4,245	17,708	27,293
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 68,033	- 82,331	- 90,795	- 77,955	- 65,991
Naslov 2.A: Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	62 922,984	64 681,334	66 478,044	56 724,702	58 638,386
Nova razlika do gornje granice	16,016	1,666	0,956	0,298	0,614
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	14,407	0,000	0,000	0,000	0,000
Naslov 2.B: Otpornost i vrijednosti	7 163,699	7 644,998	8 472,884	9 770,632	11 603,602
Nova razlika do gornje granice	34,301	39,002	41,116	40,368	40,398
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 14,047	- 7,597	2,436	1,774	3,207
Naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	57 222,558	57 351,859	57 459,132	57 232,190	57 453,770
Nova razlika do gornje granice	72,442	97,141	98,868	99,810	103,230
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 24,281	- 1,336	- 1,363	- 1,390	- 1,418
Naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	3 727,312	3 830,082	4 348,594	4 262,437	4 417,371
Nova razlika do gornje granice	86,688	35,918	38,406	52,563	47,629
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	53,047	10,753	12,183	12,856	13,193
Naslov 5.: Sigurnost i obrana	1 901,109	1 971,861	2 212,991	2 408,338	2 680,864
Nova razlika do gornje granice	44,891	32,139	30,009	26,662	24,136
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 28,159	- 37,989	- 39,563	- 35,384	- 35,873
Naslov 6.: Susjedstvo i svijet	16 781,879	15 722,590	15 195,073	14 643,282	15 217,750
Od čega u okviru instrumenta fleksibilnosti	452,879				
Nova razlika do gornje granice	0,000	107,410	108,927	110,718	113,250
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 106,585	0,154	0,154	0,154	0,154
Naslov 7.: Europska javna uprava	11 448,802	11 824,585	12 169,098	12 569,996	12 965,792
Od čega u okviru instrumenta fleksibilnosti	62,473				
Nova razlika do gornje granice	32,670	- 51,585	- 45,098	- 63,996	- 6,792

Sažetak	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje	Financijsko programiranje
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 328,576	- 439,328	- 461,586	- 481,303	- 515,021
Ukupni procijenjeni rashodi	182 735,910	184 001,073	187 603,571	179 440,868	185 027,243
<i>Od čega u okviru instrumenta fleksibilnosti</i>	<i>515,352</i>				
Nova razlika do gornje granice	446,442	271,927	277,429	284,132	349,757
Promjena razlike do gornje granice u odnosu na tehničko ažuriranje	- 502,228	- 557,674	- 578,535	- 581,249	- 601,749
Tematski posebni instrumenti	2 855,153	1 560,861	2 740,765	1 623,920	1 656,398
Sveukupno	185 591,063	185 561,934	190 344,335	181 064,788	186 683,641

Glavne promjene u odnosu na tehničko ažuriranje od 7. veljače 2022. odnose se na sljedeće:

- Uključivanje povećanja sredstava na temelju članka 5. Uredbe o VFO-u u nacrt proračuna za 2023. To utječe na potporu (uključujući izvršne agencije) i operativne linije programa Obzor Europa, InvestEU, „EU za zdravlje”, Erasmus+, Kreativna Europa i Prava i vrijednosti (tj. program Građani, jednakost, prava i vrijednosti) te Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI).
- Preraspodjelu između linija rashoda za potporu i/ili operativnih linija ili između linija rashoda za potporu i izvršnih agencija unutar iste proračunske godine. Odnosi se na programe Obzor Europa, program Euratom za istraživanje i osposobljavanje, Europski fond za obranu, Instrument za povezivanje Europe, program Digitalna Europa, program jedinstvenog tržišta, Europski svemirski program, program „EU za zdravlje”, Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA) te Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE).
- Učinak najnovijih dostupnih informacija na kupovnu moć, troškove života i ponovno uključivanje (u 2022.) „odgođenog” ažuriranja plaća iz 2020. te naknadne revizije navise rashoda za plaće, koji su uključeni u nacrt proračuna za 2023., kao i u financijsko programiranje, i za Komisiju i za druge institucije. Kad je riječ o rashodima za plaće u okviru operativnih naslova od 1. do 6., nova predviđanja zahtijevala su poravnanje prilagodbi između rashoda za potporu i/ili rashoda poslovanja programa potrošnje. U slučaju decentraliziranih agencija visoka inflacija dovest će do prilagodbi plaća koje se ne mogu u potpunosti pokriti u okviru godišnje indeksacije od 2 % doprinosa EU-a. Stoga je u nacrt proračuna uključeno ograničeno povećanje doprinosa EU-a decentraliziranim agencijama, uz iznimku Frontexa i EUSPA-e, koji se svake godine indeksira za 2 % u razdoblju 2024.-2027.
- Financijsko programiranje Svemirskog programa Unije, Europskog fonda za obranu, Instrumenta za povezivanje Europe, programa Digitalna Europa i Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa) odražava doprinose tih programa prijedlogu o Programu Unije za sigurnu povezivost, u skladu sa zakonodavnim financijskim izvještajem priloženim prijedlogu Komisije. ⁽¹⁾
- Europski akt o čipovima ⁽²⁾, posebno kako bi se odrazio veći doprinos programa Obzor Europa Zajedničkom poduzeću za čipove (bivše ključne digitalne tehnologije), zahvaljujući doprinosima iz klastera 3. „Civilna sigurnost za društvo”, klastera 4. „Digitalizacija, industrija i svemir” i klastera 5. „Klima, energija i mobilnost”. Kad je riječ o programu Digitalna Europa, financijsko programiranje odražava ukupno pojačanje programa Digitalna Europa – kao rezultat preraspodjela iz programa Obzor Europa (klaster 4. „Digitalizacija, industrija i svemir”) i Instrumenta za povezivanje Europe – radi doprinosa Zajedničkom poduzeću za čipove te unutarnju preraspodjelu drugih specifičnih ciljeva programa Digitalna Europa u skladu sa zakonodavnim financijskim izvještajem priloženim prijedlogu Komisije.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.-2027. (COM(2022) 57, final, 15. veljače 2022.).

⁽²⁾ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima) (COM(2022) 46 final, 8. veljače 2022.).

- Povećanje sredstava za program Obzor Europa koje proizlazi iz članka 15. stavka 3. Financijske uredbe, isključivo kako bi se uzeli u obzir dodatni iznosi koje je Komisija predložila u kontekstu Europskog akta o čipovima;
- Od 2023. uspostavlja se nova proračunska linija za mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) ⁽¹⁾ radi financiranja troškova njegove provedbe. Kako je navedeno u relevantnom zakonodavnom financijskom izvještaju, potreban proračun za rashode za informacijsku tehnologiju relativno je ograničen i smanjuje se u razdoblju 2023. – 2027.
- Odluke država članica o prijenosu dijela njihovih početnih dodijeljenih sredstava iz EFJP-a u početno dodijeljena sredstva EPFRR-a i obrnuto uzrokovale su neto prienos od 825,8 milijuna EUR u 2023. iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR).
- Predloženo pojačano financiranje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu u 2023. kako bi se osigurala pravodobna dostupnost sredstava iz sustava RescEU, a posebno razvoj flote EU-a za kapacitete za gašenje požara iz zraka. Povećanje se financira uštedama u okviru naslova 2.b, te je stoga proračunski neutralno u 2023., a kompenzira se odgovarajućim smanjenjem Mehanizma u razdoblju 2024.-2027., čime se povećava raspoloživa razlika u okviru podnaslova 2.b VFO-a za te godine.
- Povećanje za Instrument pretpristupne pomoći III (IPA III) u iznosu od 560 milijuna EUR u 2023. povezano je s financiranjem komponente paketa za sirijske izbjeglice za 2023. koja je najavljena u srpnju 2021. To povećanje dolazi iz razlike do gornje granice iz naslova 6. VFO-a (106,6 milijuna EUR), instrumenta fleksibilnosti (452,9 milijuna EUR) i drugih ušteda u naslovu VFO-a (0,5 milijuna EUR) te je usmjereno na prijelaznu potporu izbjeglicama smještenima u Turskoj.
- Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa) smanjuje se za 0,154 milijuna EUR godišnje u razdoblju 2023.-2027., za prienos jednog ugovornog djelatnika iz delegacije EU-a u Europsku službu za vanjsko djelovanje. Odgovarajuće povećanje odražava se u naslovu 7. VFO-a.
- Prilagodbe decentraliziranih agencija, posebno za:
 - predloženo osnivanje Tijela za suzbijanje pranja novca (AMLA);
 - utjecaj prijedloga o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru na Agenciju Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER);
 - utjecaj prijedloga o Programu Unije za sigurnu povezivost na Agenciju Europske unije za svemirski program (EUSPA);
 - nove zadaće povezane s prikupljanjem dokaza o ratnim zločinima i nove zadaće povezane s promicanjem daljnje pravosudne suradnje u području prekograničnog kriminala u okviru Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust);
 - predloženu reviziju mandata Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA),
 - nove zadaće povezane s prijedlogom Komisije o digitalizaciji viznog režima ⁽²⁾ i njihov utjecaj na eu-LISA-u na proračun.
 - Predloženo osnivanje Centra EU-a za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece na temelju prijedloga Komisije ⁽³⁾.
- Manje promjene uključene su za:
 - Europsku zakladu za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound),
 - Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE):

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama (COM(2021) 564 final, 14. srpnja 2021.).

⁽²⁾ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredbi (EZ) br. 767/2008, (EZ) br. 810/2009 i (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća, uredbi Vijeća (EZ) br. 1683/95, (EZ) br. 333/2002, (EZ) br. 693/2003 i (EZ) br. 694/2003 te Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma u pogledu digitalizacije postupka izdavanja viza (COM(2022) 658 final, 27. travnja 2022.).

⁽³⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece (COM(2022) 209 final, 11. svibnja 2022.).

- Europsku agenciju za kemikalije – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije (ECHA) i
- Europsku agenciju za okoliš (EEA).
- ažuriranje plaća.

Neke od tih prilagodbi i neke druge prilagodbe i korekcije kako su opisane u dijelovima u nastavku imaju učinak na godišnje razlike do gornje granice po naslovima VFO-a. Ostale prilagodbe unutar programa ne dovode do promjena ukupnih predviđenih godišnjih iznosa.

Financijsko programiranje predviđeno u skladu s točkom 26. Međuinstitucijskog sporazuma i člankom 41. stavkom 2. Financijske uredbe utvrđuje se za potrebe godišnjeg proračunskog postupka i temelji se na gornjim granicama VFO-a koje su na snazi, uključujući sve donesene revizije i sve prilagodbe koje su dosad objavljene.

Komisija je 22. prosinca 2021. predložila izmjenu Uredbe o VFO-u ⁽¹⁾ u svrhu, među ostalim, financiranja Socijalnog fonda za klimatsku politiku ⁽²⁾ za razdoblje od 2025. do 2027. Komisija će stoga uključiti učinak Socijalnog fonda za klimatsku politiku u financijsko programiranje nakon donošenja izmjene Uredbe o VFO-u.

Preporuke Komisije o obrani ⁽³⁾ te o pomoći i obnovi Ukrajine ⁽⁴⁾ ne odražavaju se u ovom dokumentu jer će učinak na proračun za 2023. biti uključen u pismu izmjene kasnije u 2022., nakon donošenja zakonodavnih prijedloga.

Financijsko programiranje po definiciji je indikativno te se njime ne prejudiciraju odluke koje bi Komisija ili Europski parlament i Vijeće mogli donijeti u budućim proračunskim postupcima.

1.2. Prikaz financijskog programiranja

U skladu s temeljnim aktima Komisija je financijsko programiranje strukturirala po kategorijama rashoda (naslovi i podnaslovi VFO-a), klasterima i proračunskim linijama. Ukupno financijsko programiranje obuhvaća sve kategorije rashoda osim programa s podijeljenim upravljanjem i administrativnih rashoda, za koje se dostavljaju samo sažeti podaci.

Financijsko programiranje strukturirano je na sljedeći način:

- U dijelu 2. naveden je pregled promjena po naslovima, programima i vrstama rashoda. Svaka znatna izmjena pojašnjena je u tekstu. U usporedne tablice u ovom dijelu uključeni su samo programi ili instrumenti za koje je došlo do promjena u odnosu na prethodnu verziju financijskog programiranja.
- Dio 3. sadržava detaljne priloge s revidiranim iznosima kako slijedi:
 - Dio 3.1. sadržava pregled po naslovima i vrstama djelovanja (suodlučivanje, odluka Vijeća, godišnje djelovanje, decentralizirane agencije ili ovlaštenja ili posebne nadležnosti);
 - Dio 3.2. sadržava pregled po naslovima, vrstama djelovanja i programu/instrumentu;
 - Dijelovi od 3.3. do 3.11. sadržavaju preglede po proračunskim linijama, uključujući zaseban pregled za pilot-projekte i pripremna djelovanja, decentralizirane agencije, godišnja djelovanja i djelovanja koja se financiraju na temelju ovlaštenja i posebnih nadležnosti dodijeljenih Komisiji.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.-2027. (COM(2021) 569 final, 22. prosinca 2021.).

⁽²⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku (COM(2021) 568 final, 14. srpnja 2021.).

⁽³⁾ Zajednička komunikacija Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima (JOIN(2022) 24 final, 18. svibnja 2022.).

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija pomoći i obnove za Ukrajinu (COM(2022) 233 final od 18. svibnja 2022.).

- U dijelu 4. naveden je detaljan pregled revidiranih iznosa za određene elemente VFO-a. Iznosi iz članka 5. Uredbe o VFO-u imaju poseban prikaz. Iznosi za nacrt proračuna za sljedeću financijsku godinu (n+1) prikazani su kao dio ukupnog izglasanog proračuna nakon automatskog povećanja gornjih granica. S druge strane, iznosi za preostale financijske godine u programskom razdoblju prikazani su informativno u dijelu 4. Oni će se postupno dodavati u detaljne tablice u dijelovima 2. i 3. financijskog programiranja sa svakim nacrtom proračuna kada se utvrdi konačni iznos i provedu odgovarajuće prilagodbe gornjih granica.

Svi iznosi odnose se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza u EUR u tekućim cijenama.

Dodatne informacije o prijedlogu proračuna za 2023. dostupne su u dijelu općeg uvoda posvećenom glavnim političkim inicijativama.

2. IZMJENE U ODNOSU NA FINACIJSKO PROGRAMIRANJE IZ VELJAČE 2022.

2.1. Naslov 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Obzor Europa – okvirni program za istraživanje i inovacije	371,500	- 80,000	- 85,000	- 75,000	- 80,000
od čega rashodi za potporu	- 29,906	6,893	6,937	7,079	6,883
od čega rashodi poslovanja	382,004	- 93,009	- 98,197	- 88,484	- 93,135
od čega izvršne agencije	19,403	6,116	6,259	6,405	6,252
Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	0,226	0,230	0,235	0,240	0,249
od čega rashodi poslovanja	- 0,226	- 0,230	- 0,235	- 0,240	- 0,249
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	0,204	0,208	0,212	0,216	0,221
od čega rashodi za potporu	0,380	0,380	0,388	0,395	0,403
od čega rashodi poslovanja	- 0,176	- 0,172	- 0,175	- 0,179	- 0,182
Fond InvestEU	150,500	0,000	0,000	0,000	- 1,117
od čega rashodi poslovanja	150,500	0,000	0,000	0,000	- 1,117
Instrument za povezivanje Europe (CEF)	- 3,278	- 205,085	- 189,471	- 106,506	- 106,810
od čega rashodi poslovanja	- 3,485	- 205,537	- 189,927	- 106,965	- 107,272
od čega izvršne agencije	0,207	0,452	0,455	0,458	0,461
Program Digitalna Europa	41,999	195,600	179,600	96,400	96,400
od čega rashodi za potporu	- 1,685	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	41,782	195,425	179,412	96,198	96,184
od čega izvršne agencije	1,902	0,175	0,188	0,202	0,216
Program jedinstvenog tržišta	0,600	0,411	0,030	0,030	- 5,778
od čega rashodi za potporu	0,239	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	1,480	- 0,032	- 0,405	- 0,395	- 6,194
od čega izvršne agencije	- 1,119	0,443	0,435	0,425	0,416
Europski svemirski program	- 0,250	- 0,200	- 80,200	- 80,200	- 97,063
od čega rashodi za potporu	- 0,550	- 0,200	- 0,200	- 0,200	- 0,050
od čega rashodi poslovanja	0,300	0,000	- 80,000	- 80,000	- 97,013
Program Unije za sigurnu povezivost	106,300	145,350	224,350	217,700	234,213
od čega rashodi za potporu	0,250	0,200	0,200	0,200	0,050
od čega rashodi poslovanja	106,050	145,150	224,150	217,500	234,163

Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Decentralizirane agencije	0,808	23,598	39,474	23,665	24,376
Ostala djelovanja	1,650	2,450	1,800	1,650	1,550
Ukupne promjene u naslovu 1.	670,033	82,331	90,795	77,955	65,991
Nova razlika do gornje granice	159,433	10,235	4,245	17,708	27,293
Promjena razlike do gornje granice	-68,033	-82,331	-90,795	-77,955	-65,991

Promjene u naslovu 1. VFO-a utječu na razliku do gornje granice u razdoblju 2023.-2027. (smanjenje od 385 milijuna EUR), ponajprije kao rezultat Programa Unije za sigurnu povezivost i povećanja za decentralizirane agencije.

Obzor Europa

Prilagodbe u okviru programa Obzor Europa odražavaju dvije glavne promjene u razdoblju 2024.-2027.:

- utjecaj Europskog akta o čipovima na proračun, koji dovodi do godišnjeg smanjenja od 80 milijuna EUR za program Obzor Europa, točnije klaster 4 „Digitalizacija, industrija i svemir”. Predlaže se da se to smanjenje u potpunosti nadoknadi razmjernim jačanjem predloženog povećanja sredstava koje proizlazi iz članka 15. stavka 3. Financijske uredbe;
- povećanje klastera 5 „Klima, energija i mobilnost” u 2024. za 50 milijuna EUR, što se nadoknađuje odgovarajućim smanjenjem Zajedničkog poduzeća za čisti vodik. Cilj je tog rebalansa nadoknaditi pojačano financiranje omotnice za čisti vodik u 2023. u iznosu od 50 milijuna EUR.

U programiranju klastera 4 „Digitalizacija, industrija i svemir” i tih zajedničkih poduzeća u 2027. odražavaju se i neke druge manje, proračunski neutralne prilagodbe povezane s doprinosima EFTA-e Zajedničkom poduzeću za čipove i Zajedničkom poduzeću za pametne mreže i usluge.

Osim toga, financijsko programiranje uključuje premještanje 5 milijuna EUR za „horizontalne operativne aktivnosti” s 2025. na 2026. (među ostalim kako bi se riješio problem ograničene raspoložive razlike do gornje granice u 2025.).

Naposljetku, programiranje odobrenih sredstava za instrument NextGenerationEU u relevantnim linijama rashoda za potporu prilagođeno je do 2027. kako bi se uzeo u obzir učinak očekivanih prilagodbi plaća u 2022. i 2023., što će dovesti do blagog smanjenja rashoda poslovanja u 2023. (tj. u posljednjoj godini s odobrenim sredstvima iz instrumenta NextGenerationEU u operativnim linijama).

ITER

Povećanje za ITER uključuje tehnički ispravak u liniji 01 01 03 02, za koju u tehničkom ažuriranju financijskog programiranja nije predstavljeno programiranje za liniju rashoda za potporu.

Program InvestEU

Prilagodbe provedene u okviru programa InvestEU proizlaze iz povećanja sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u. Iznos za 2027. malo je smanjen za 1,1 milijun EUR u okviru linije za centar InvestEU kako bi se nadoknadio povećanje za isti iznos u 2021.

Instrument za povezivanje Europe

Financijsko programiranje za Instrument za povezivanje Europe odražava utjecaj Programa Unije za sigurnu povezivost i Akta o čipovima na proračun: preraspodjele iz Instrumenta za povezivanje Europe navedene u prijedlogu Komisije dovode do smanjenja od 250 milijuna EUR u razdoblju 2024.-2027. za Instrument za povezivanje Europe – Promet u korist Akta o čipovima te smanjenja od 350 milijuna EUR za Instrument za povezivanje Europe – Digitalni sektor, od čega 150 milijuna EUR u korist Akta o čipovima, a 200 milijuna EUR u korist Programa Unije za sigurnu povezivost.

Program Digitalna Europa

Revidirano programiranje odražava dvije važne promjene u razdoblju 2024.-2027.:

- utjecaj Europskog akta o čipovima na proračun. U financijskom programiranju mogu se vidjeti, s jedne strane, povećanje sredstava za program Digitalna Europa koje proizlazi iz preraspodjele drugih programa i, s druge strane, unutarnja preraspodjela iz drugih specifičnih ciljeva. Cilj je tih prilagodbi povećanje doprinosa programa Digitalna Europa Zajedničkom poduzeću za čipove i fondu InvestEU;
- utjecaj Programa Unije za sigurnu povezivost na proračun, koji dovodi do smanjenja od 352 milijuna EUR (uz smanjenje od 88 milijuna EUR u 2023.). Time se stoga djelomično nadoknađuje povećanje sredstava za program Digitalna Europa povezano s Europskim aktom o čipovima.

U programiranju se odražavaju i neke druge manje, proračunski neutralne prilagodbe povezane s doprinosima EFTA-e

Program jedinstvenog tržišta

Promjene su posljedica manjeg rebalansa prijenosa provedenog 2021. Prijenos u posebnu liniju proveden 2021. nadoknađuje se u razdoblju 2023.-2024. Nadalje, smanjenje u 2027. u okviru rashoda poslovanja Programa za jedinstveno tržište odražava nadoknadu privremenog povećanja sredstava u drugim linijama Programa jedinstvenog tržišta u 2021.

Europski svemirski program

Financijsko programiranje za Europski svemirski programa odražava utjecaj Programa za sigurnu povezivost na proračun: preraspodjele iz Svemirskog programa navedene u prijedlogu Komisije dovode do smanjenja od 258 milijuna EUR u razdoblju 2024.-2027.

Doprinosi iz različitih programa u okviru naslova 1. VFO-a novom Programu Unije za sigurnu povezivost odražavaju se u financijskom programiranju za Program Unije za sigurnu povezivost, koje iznosi 927,9 milijuna EUR za razdoblje 2023.-2027.

Decentralizirane agencije

Kako je detaljnije navedeno u dokumentu o glavnim političkim inicijativama, programirani iznosi za decentralizirane agencije u naslovu 1. VFO-a u 2023. obuhvaćaju smanjenje zbog povrata viškova iz 2021., koji se ponovno stavljaju na raspolaganje predmetnim agencijama u 2023.

Na proračun Agencije Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) utječe prijedlog Komisije o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru i izmjeni Uredbe (EU) 2019/942. Na temelju prijedloga financijsko programiranje za tu agenciju povećat će se za 0,2 milijuna EUR godišnje (od 2023.) kako bi se pokrili troškovi jednog dodatnog radnog mjesta u planu radnih mjesta.

U financijsko programiranje sada je uključeno predloženo novo Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA⁽¹⁾) na razini EU-a (nova proračunska linija 03 10 05). Do kraja 2025. Tijelo za suzbijanje pranja novca financirat će se ponajprije iz razlike do gornje granice u okviru naslova 1. VFO-a (ukupno 45 milijuna EUR) te, u ograničenoj mjeri, preraspodjelom financijskih sredstava za Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (1 milijun EUR) i za djelovanje Komisije u vezi s financijsko-obavještajnim jedinicama (1 milijun EUR). Od 2026. nadalje 75 % proračuna Tijela za suzbijanje pranja novca (troškovi osoblja i operativni troškovi) financirat će se naknadama koje se naplaćuju obveznicima.

Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA) zahtijeva povećani doprinos EU-a od 20 milijuna EUR, koji će se financirati iz omotnice Svemirskog programa, kako bi se osigurali rad i operativna sigurnost državne infrastrukture Programa Unije za sigurnu povezivost.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju tijela za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010, (EU) br. 1095/2010 (COM(2021) 421 final, 20. srpnja 2021.).

Ostala djelovanja

Od 2023. uspostavlja se nova proračunska linija za mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama ⁽¹⁾ (CBAM) kako bi se pokrili troškovi uspostave mehanizma i potrebnog sustava informacijske tehnologije. Potrebna proračunska sredstva relativno su ograničena i postupno se smanjuju tijekom razdoblja 2023.-2027.

2.2. Naslov 2. – Kohezija, otpornost i vrijednosti

2.2.1. Podnaslov 2.a – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 2.A: Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Europski socijalni fond plus (ESF+)	- 14,407	0,000	0,000	0,000	0,000
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ukupne promjene u naslovu 2.A	- 14,407	0,000	0,000	0,000	0,000
Nova razlika do gornje granice	16,016	1,666	0,956	0,298	0,614
Promjena razlike do gornje granice	14,407	0,000	0,000	0,000	0,000

Europski socijalni fond plus (ESF+)

Iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u nacrtu proračuna za 2023. za Europski socijalni fond plus (ESF+) manji je od financijskog programiranja iz veljače 2022. za 14,4 milijuna EUR. Razlog za to je iznos unesen u proračun za tehničku pomoć na inicijativu Komisije, koji je, na temelju procjene stvarnih potreba, za 14,4 milijuna EUR manji od regulatorne gornje granice od 0,35 %.

2.2.2. Podnaslov 2.b – Otpornost i vrijednosti

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Podnaslov 2.B: Otpornost i vrijednosti	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	45,000	- 3,000	- 14,000	- 13,750	- 14,250
od čega rashodi poslovanja	45,000	- 3,000	- 14,000	- 13,750	- 14,250
Program „EU za zdravlje”	437,002	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	5,681	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	433,374	- 0,554	- 0,603	- 0,655	- 0,708
od čega izvršne agencije	- 2,052	0,554	0,603	0,655	0,708
Zapošljavanje i socijalne inovacije	- 13,123	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	- 0,601	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	- 12,522	0,000	0,000	0,000	0,000

(¹) Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama (COM(2021) 564 final, 14. srpnja 2021.).

Podnaslov 2.B: Otpornost i vrijednosti	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Erasmus+	256,202	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	3,843	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	251,498	-0,920	-0,981	-1,044	-1,109
od čega izvršna agencija	0,862	0,920	0,981	1,044	1,109
Europske snage solidarnosti (ESC)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	-0,046	-0,045	-0,045	-0,044	-0,043
od čega izvršne agencije	0,046	0,045	0,045	0,044	0,043
Kreativna Europa	90,317	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	2,550	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	87,278	-0,520	-0,552	-0,585	-0,619
od čega izvršne agencije	0,489	0,520	0,552	0,585	0,619
Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti	120,478	0,000	0,006	0,003	0,000
od čega rashodi poslovanja	120,265	-0,232	-0,246	-0,270	-0,293
od čega izvršne agencije	0,213	0,232	0,252	0,272	0,293
Decentralizirane agencije	-16,921	10,597	11,558	11,974	11,043
Godišnja djelovanja	-0,883	0,000	0,000	0,000	0,000
Ovlaštenja i posebne odgovornosti Komisije	-0,027	0,000	0,000	0,000	0,000
Ukupne promjene u podnaslovu 2.B	918,047	7,597	-2,436	-1,774	-3,207
Nova razlika do gornje granice	34,301	39,002	41,116	40,368	40,398
Promjena razlike do gornje granice	-14,047	-7,597	2,436	1,774	3,207

Prilagodbe plaća za decentralizirane agencije u okviru podnaslova 2.b VFO-a imat će umjeren učinak na razliku do gornje granice u razdoblju 2023.-2027. Pojačano financiranje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM) na početku razdoblja u iznosu od 45 milijuna EUR nadoknađeno je u 2023. smanjenjima u okviru Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), godišnjim djelovanjima i drugim uštedama te je u potpunosti nadoknađeno u razdoblju 2024.-2027. Povećanje za decentralizirane agencije u kombinaciji s pojačanim financiranjem Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM) u 2023. dovodi do smanjenja razlike do gornje granice od 14 milijuna EUR. Promjene razlike do gornje granice u razdoblju 2024.-2027. posljedica su neto učinka povećanja za decentralizirane agencije i naknade u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM).

EU za zdravlje

U ažuriranom financijskom programiranju odražava se povećanje sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u i smanjeni zahtjev Europske izvršne agencije za zdravlje i digitalno gospodarstvo za doprinos EU-a njezinim tekućim troškovima, što se nadoknađuje na operativnim linijama.

Zapošljavanje i socijalne inovacije

Nakon kašnjenja u donošenju pravnog akta i posljedica pandemije bolesti COVID-19, provedba komponente Zapošljavanje i socijalne inovacije Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) sada napreduje te se očekuje da će 2024. doseći optimalnu razinu. U tom kontekstu potrebe za 2023. niže su za 13 milijuna EUR nego u početnom financijskom programiranju.

Erasmus+

Prilagodbe provedene u okviru programa Erasmus+ proizlaze iz povećanja sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u.

Kreativna Europa

Prilagodbe provedene u okviru programa Kreativna Europa proizlaze iz povećanja sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u.

Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti

Prilagodbe provedene u okviru programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti proizlaze iz povećanja sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u.

Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (UCPM)

U revidiranom programiranju Mehanizma Unije za civilnu zaštitu odražava se pojačano financiranje od 45 milijuna EUR u 2023., što će se nadoknaditi istovrijednim smanjenjem u razdoblju 2024.-2027., čime će se povećati raspoloživa razlika do gornje granice u okviru podnaslova 2.b VFO-a za te godine. Ta prilagodba za 2023. potrebna je kako bi se povećali kapaciteti država članica za pripravnost za hitne i krizne situacije radi borbe protiv šumskih požara.

Osim toga, financijska omotnica za razdoblje 2022.-2027. u administrativnoj liniji Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM), koja se financira sredstvima iz instrumenta NextGenerationEU, smanjena je za 4 milijuna EUR nakon revizije rashoda za administrativnu potporu za predstojeće godine. Odgovarajući iznos prenosi se u operativnu liniju Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM) u 2022.

Kad je riječ o **trošku financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)**, s obzirom na brzo i znatno povećanje kamatnih stopa na financijskim tržištima od prosinca 2021., očekuje se da će puni iznos od 1 030,8 milijuna EUR u financijskom programiranju za 2023. biti potreban za godišnja plaćanja kamata na sredstva uzeta u zajam u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak. Konačni iznos potreban u 2023. ovisit će o kamatnim stopama uzetih zajmova do kraja 2022. i obujmu operacija.

Ne dovodeći u pitanje ovlasti proračunskog tijela, Europski parlament i Vijeće dosad su pristali na povećanje iznosa raspoloživih za trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak za 366,6 milijuna EUR u razdoblju 2024.-2027. na temelju prijedloga Komisije i nakon procjene potreba i mogućnosti za prijevremenu otplatu, uz upotrebu raspoloživih razlika do gornje granice i mobiliziranje jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice, poštujući pritom financijsko programiranje za programe u okviru podnaslova 2.b VFO-a.

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbliži decimalni broj)

Financijsko programiranje troška financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)								
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
NACRT PRORAČUNA ZA 2021.	111,5	459,7	1 035,8	2 072,9	2 674,6	3 737,6	4 884,3	14 976,4
PRORAČUN ZA 2021.	39,6	459,7	1 035,8	2 072,9	2 674,6	3 737,6	4 884,3	14 904,6
od čega smanjenje dogovoreno u postupku mirenja za 2021.	- 71,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	- 71,9
NACRT PRORAČUNA ZA 2022.	39,6	389,7	1 035,8	2 072,9	2 674,6	3 737,6	4 954,3	14 904,6
od čega pojačano financiranje na početku/kraju razdoblja za program „EU za zdravlje“	0,0	- 70,0	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0	0,0
DEC 15/2021	5,0	389,7	1 035,8	2 076,4	2 682,8	3 749,6	4 965,3	14 904,6
od čega pojačano financiranje na početku/kraju razdoblja za Mehanizam Unije za civilnu zaštitu	- 34,6	0,0	0,0	3,5	8,2	12,0	11,0	0,0
PRORAČUN ZA 2022.	5,0	145,0	1 035,8	2 076,4	2 682,8	3 749,6	4 985,3	14 679,9
od čega pojačano financiranje na početku/kraju razdoblja za program „EU za zdravlje“	0,0	- 20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0
od čega smanjenje dogovoreno u postupku mirenja za 2022.	0,0	- 224,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	- 224,7
DEC 8/2022	5,0	75,0	1 035,8	2 076,4	2 682,8	3 749,6	4 985,3	14 609,9
od čega Mehanizam Unije za civilnu zaštitu – Ukrajina	0,0	- 70,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	- 70,0
Ukupna promjena	- 106,5	- 384,7	0,0	3,5	8,2	12,0	101,0	- 366,6
od čega pojačano financiranje na početku/kraju razdoblja	- 34,6	- 90,0	0,0	3,5	8,2	12,0	101,0	0,0
od čega smanjenja	- 71,9	- 294,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	- 366,6

Decentralizirane agencije

Kako je detaljnije navedeno u dokumentu o glavnim političkim inicijativama, smanjenje programiranih iznosa za decentralizirane agencije u podnaslovu 2.b VFO-a u 2023. odražava povrat viškova iz 2021., koji se ponovno stavljaju na raspolaganje predmetnim agencijama, a posebno Europskoj agenciji za lijekove, u 2023.

Predlaže se da se doprinos EU-a Europskom institutu za ravnopravnost spolova (EIGE) od 2025. poveća za 0,75 milijuna EUR na 0,95 milijuna EUR godišnje kako bi se financirale nove zadaće (za koje je potrebno jedno dodatno radno mjesto u planu radnih mjesta) koje proizlaze iz Prijedloga direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (COM(2022) 105 final, 8. ožujka 2022.).

Predlaže se da se doprinos EU-a Agenciji Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust) poveća od 2023. zbog triju zakonodavnih prijedloga: prijedloga o digitalnoj razmjeni podataka u predmetima povezanim s terorizmom ⁽¹⁾, prijedloga o uspostavi platforme za suradnju za potporu radu zajedničkih istražnih timova ⁽²⁾ te prijedloga o pohrani, analizi i čuvanju dokaza povezanih s genocidom, zločinima protiv čovječnosti i ratnim zločinima ⁽³⁾, koji je donesen kao odgovor na rusku invazije na Ukrajinu. Agenciji je u 2023. potreban dodatni iznos od ukupno 3,8 milijuna EUR za 22 radna mjesta i nove zadaće koje su joj dodijeljene na temelju tih prijedloga.

2.3. Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 3: Prirodni resursi i okoliš	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	- 825,789	0,000	0,000	0,000	0,000
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	825,789	0,000	0,000	0,000	0,000
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	- 0,236	- 0,131	- 0,135	- 0,139	- 0,142
od čega izvršne agencije	0,236	0,131	0,135	0,139	0,142
Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	23,827	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	23,827	0,000	0,000	0,000	0,000
Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)	0,000	- 1,270	- 1,190	- 1,140	- 1,161
od čega rashodi za potporu	- 3,489	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	2,822	- 1,733	- 1,681	- 1,660	- 1,710
od čega izvršne agencije	0,668	0,464	0,491	0,520	0,549
Decentralizirane agencije	0,455	2,605	2,552	2,530	2,578
Ukupne promjene u naslovu 3.	24,281	1,336	1,363	1,390	1,418
Nova razlika do gornje granice	72,442	97,141	98,868	99,810	103,230
Promjena razlike do gornje granice	- 24,281	- 1,336	- 1,363	- 1,390	- 1,418

Promjene u okviru naslova 3. VFO-a utječu na razliku do gornje granice u 2023. (smanjenje od 24,3 milijuna EUR) zbog najnovijeg ažuriranja međunarodnih pravnih obveza koje proizlaze iz sklapanja sporazumâ o partnerstvu u održivom ribarstvu između EU-a i trećih zemalja te zbog povećanja za decentralizirane agencije. Povećanja u razdoblju 2024.-2027. posljedica su povećanja za decentralizirane agencije.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1727 Europskog parlamenta i Vijeća i Odluke Vijeća 2005/671/PUP u pogledu digitalne razmjene podataka u predmetima povezanim s terorizmom (COM(2021) 757 final, 1. prosinca 2021.).

⁽²⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi platforme za suradnju za potporu radu zajedničkih istražnih timova i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1726 (COM(2021) 756, 1. prosinca 2021.).

⁽³⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1727 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prikupljanja, čuvanja i analize dokaza povezanih s genocidom, zločinima protiv čovječnosti i ratnim zločinima, u Eurojustu (COM(2022) 187 final, 25. travnja 2022.).

Zajednička poljoprivredna politika

Iznos ispod gornje granice za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) za 2023. od 41 518,0 milijuna EUR prilagođen je kako bi se uzeo u obzir neto prijenos od 825,8 milijuna EUR iz EFJP-a u Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR). Taj neto iznos uključuje prijenose iz EFJP-a u EPFRR i obrnuto, o kojima je nekoliko država članica obavijestilo Komisiju do 1. kolovoza 2021. u skladu s člankom 9. prijelazne uredbe o ZPP-u ⁽¹⁾. Stoga prilagođeni iznos ispod gornje granice za EFJP za 2023. iznosi 40 693 milijuna EUR (zaokruženo naviše). Nacrt proračuna za EFJP za 2023., uključujući pričuvu za poljoprivredu u iznosu od 450 milijuna EUR koja se u cijelosti financira iz raspoloživih sredstava EFJP-a, iznosi 40 692,2 milijuna EUR i u njemu nema razlike do gornje granice za EFJP. Proračun EPFRR-a za 2023. povećava se za odgovarajući iznos na 12 934,7 milijuna EUR. Za proračunske godine 2024.-2027. države članice uključit će svoje odluke o prijenosima između EFJP-a i EPFRR-a u strateške planove u okviru ZPP-a, za koje se očekuje da će biti odobreni prije kraja 2022. Potrebne prilagodbe programiranja za EFJP i EPFRR i odgovarajuće gornje granice unijet će se u Komisijin nacrt proračuna za 2024.

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)

Zahtjev u razdoblju 2023.-2027. uključuje preraspodjelu sredstava iz rashoda za potporu za taj program u Europsku izvršnu agenciju za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA).

Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)

Financijsko programiranje za sporazume o ribarstvu (sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)) uključuje najnovije ažuriranje međunarodnih pravnih obveza koje proizlaze iz sklapanja sporazuma o partnerstvu u održivom ribarstvu između EU-a i trećih zemalja.

Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)

Iz programa LIFE osigurat će se sredstva u iznosu od 4,75 milijuna EUR u razdoblju 2024.-2027. za Europsku agenciju za okoliš (EEA) i Europsku agenciju za kemikalije – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije (ECHA) za inicijative detaljno opisane u dijelu o decentraliziranim agencijama u nastavku. Osim toga, u razdoblju 2023.-2027. uključena je preraspodjela sredstava iz rashoda poslovanja za taj program u Europsku izvršnu agenciju za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA).

Decentralizirane agencije

Kako je detaljnije navedeno u dijelu o glavnim političkim inicijativama, programirani iznosi za decentralizirane agencije u naslovu 3. VFO-a u 2023. obuhvaćaju smanjenje zbog povrata viškova iz 2021., koji se ponovno stavljaju na raspolaganje predmetnim agencijama u 2023.

Komisija je donijela reviziju Uredbe o Europskom registru ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari ⁽²⁾ i Direktive o industrijskim emisijama ⁽³⁾ pa će Europska agencija za okoliš (EEA) i Europska agencija za kemikalije – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije (ECHA) dobiti povećani doprinos EU-a u razdoblju 2024.-2027., što će se nadoknaditi odgovarajućim smanjenjem omotnice programa LIFE. Financijsko programiranje Europske agencije za okoliš (EEA) ukupno se povećava za 2,2 milijuna EUR za potrebe upravljanja portalom za industrijske emisije, a sredstva ECHA-e povećavaju se za 2,5 milijuna EUR za pomoć sa zadaćama povezanim sa sustavom upravljanja kemikalijama.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2020/2220 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o utvrđivanju određenih prijelaznih odredaba za potporu iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) u godinama 2021. i 2022. i izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013 i (EU) br. 1307/2013 u pogledu sredstava i primjene u godinama 2021. i 2022. te Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu sredstava i raspodjele takve potpore u godinama 2021. i 2022.

⁽²⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izvješćivanju o podacima o okolišu iz industrijskih postrojenja i uspostavi Portala za industrijske emisije (COM(2022) 157 final, 5. travnja 2022.).

⁽³⁾ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) i Direktive Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada (COM(2022) 156 final/3, 5. travnja 2022.).

2.4. Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrument za upravljanje granicama i vize (BMVi)	151,000	- 34,082	- 38,459	- 29,176	- 29,584
od čega rashodi poslovanja	151,000	- 34,082	- 38,459	- 29,176	- 29,584
Decentralizirane agencije	- 53,047	23,329	26,276	16,320	16,391
Ukupne promjene u naslovu 4.	97,953	- 10,753	- 12,183	- 12,856	- 13,193
Nova razlika do gornje granice	86,688	35,918	38,406	52,563	47,629
Promjena razlike do gornje granice	53,047	10,753	12,183	12,856	13,193

Promjene u naslovu 4. VFO-a utječu na razliku do gornje granice u 2023. (povećanje od 53 milijuna EUR) zbog povrata viškova iz decentraliziranih agencija u 2023.

Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)

Programirani su prijenosi iz Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI) u instrument za upravljanje granicama i vize koji su predviđeni u nacionalnim programima za Estoniju, Mađarsku i Portugal (članak 26. Uredbe o zajedničkim odredbama).

Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrument za upravljanje granicama i vize (BMVi)

Prilagodbe za Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrument za upravljanje granicama i vize (BMVi) posljedica su povećanja sredstava u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u.

Financijski učinak revizije mandata Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) nadoknađuje se kompenzacijskim smanjenjem iz Instrumenta za upravljanje granicama i vize.

Decentralizirane agencije

Kako je detaljnije navedeno u dijelu o glavnim političkim inicijativama, programirani iznosi za decentralizirane agencije u naslovu 4. VFO-a u 2023. obuhvaćaju smanjenje zbog povrata viškova iz 2021., koji se ponovno stavljaju na raspolaganje predmetnim agencijama, a posebno Frontexu, u 2023.

Povećanje proračuna za agenciju eu-LISA nadoknadit će se kompenzacijskim smanjenjem programirane potrošnje Fonda za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrumenta za upravljanje granicama i vize (BMVi).

2.5. Naslov 5. – Sigurnost i obrana

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 5.: Sigurnost i obrana	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Fond za unutarnju sigurnost (FUS)	0,000	0,000	- 11,122	- 10,964	- 16,497
od čega rashodi poslovanja	0,000	0,000	- 11,122	- 10,964	- 16,497
Europski fond za obranu	0,000	- 76,000	- 91,000	- 106,000	- 126,999
od čega rashodi za potporu	1,013	1,245	1,468	1,607	1,684
od čega rashodi poslovanja	- 1,013	- 77,245	- 92,468	- 107,607	- 128,683

Naslov 5.: Sigurnost i obrana	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Vojna mobilnost	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi poslovanja	- 0,029	- 0,029	- 0,029	- 0,028	- 0,028
od čega izvršne agencije	0,029	0,029	0,029	0,028	0,028
Program Unije za sigurnu povezivost	30,000	96,000	111,000	121,000	142,000
od čega rashodi poslovanja	30,000	96,000	111,000	121,000	142,000
Decentralizirane agencije	- 1,841	17,989	30,685	31,348	37,369
Ukupne promjene u naslovu 5.	- 1,841	- 58,011	- 60,315	- 74,652	- 89,630
Nova razlika do gornje granice	44,891	32,139	30,009	26,662	24,136
Promjena razlike do gornje granice	- 28,159	- 37,989	- 39,563	- 35,384	- 35,873

Promjene u naslovu 5. VFO-a utječu na razliku do gornje granice u 2023. (smanjenje od 28,1 milijuna EUR) zbog novog Programa Unije za sigurnu povezivost i povrata viškova iz agencija. Promjena razlike do gornje granice za razdoblje 2024.-2027. posljedica je povećanja za Program Unije za sigurnu povezivost i povećanja za decentralizirane agencije.

Europski fond za obranu (EDF) i Program Unije za sigurnu povezivost

Revidirano programiranje posljedica je i dviju važnih promjena u razdoblju 2024.-2027.:

- utjecaja Programa Unije za sigurnu povezivost na proračun: preraspodjele iz Europskog fonda za obranu navedene u prijedlogu Komisije dovode do smanjenja od 400 milijuna EUR u razdoblju 2024.-2027. Ti će se iznosi, uključujući 100 milijuna EUR iz razlike do gornje granice, izvršiti u okviru naslova 5. VFO-a u posebnoj proračunskoj liniji za taj program.
- određenih revizija administrativnih linija, ponajprije za istraživačku komponentu Europskog fonda za obranu. Povećanje rashoda za potporu rezultat je konkretnijih informacija o profilu osoblja koje se financira iz Europskog fonda za obranu, učinka veće inflacije na plaće istraživačkog osoblja i određenih dodatnih troškova za taj novi program koji nisu bili poznati prošle godine. Nakon te prilagodbe administrativne linije Europskog fonda za obranu i dalje čine samo ograničen postotak ukupnih sredstava za program (1 % njegove omotnice).

Decentralizirane agencije

Kako je detaljnije navedeno u dokumentu o glavnim političkim inicijativama, smanjenje programiranih iznosa za decentralizirane agencije u naslovu 5. VFO-a u 2023. odražava povrat viškova iz 2021., koji se ponovno stavljaju na raspolaganje predmetnim agencijama u 2023.

U prijedlogu Komisije o Europskom centru za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) ⁽¹⁾ revidirat će se mandat EMCDDA-a. Prijedlog ima utjecaj na proračun od 62,9 milijuna EUR do kraja VFO-a kako bi se osiguralo da EMCDDA ima potrebna sredstva za provedbu revidiranog mandata.

U financijsko programiranje sada je uključen predloženi novi Centar EU-a za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece (nova proračunska linija 12 10 04). Proračunska sredstva dodijeljena Centru EU-a za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece nadoknadit će se kompenzacijskim smanjenjem programirane potrošnje za Fond za unutarnju sigurnost.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Agenciji Europske unije za droge (COM(2022) 18 final, 12. siječnja 2022.).

2.6. Naslov 6. – Susjedstvo i svijet

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 6.: Susjedstvo i svijet	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa)	8,346	3,046	- 50,154	- 50,154	- 50,154
od čega rashodi za potporu	- 0,343	- 0,348	- 0,352	- 0,358	- 0,363
od čega rashodi poslovanja	8,500	3,200	- 50,000	- 50,000	- 50,000
od čega izvršne agencije	0,189	0,194	0,199	0,204	0,209
Pretpristupna pomoć (IPA III)	551,500	- 3,200	0,000	0,000	0,000
od čega rashodi za potporu	0,957	0,956	0,955	0,954	0,952
od čega rashodi poslovanja	550,500	- 4,200	- 1,000	- 1,000	- 1,000
od čega izvršne agencije	0,043	0,044	0,045	0,046	0,048
Program Unije za sigurnu povezivost	0,000	0,000	50,000	50,000	50,000
od čega rashodi poslovanja	0,000	0,000	50,000	50,000	50,000
Godišnja djelovanja	- 1,605	0,000	0,000	0,000	0,000
Ovlaštenja i posebne odgovornosti Komisije	1,223	0,000	0,000	0,000	0,000
Ukupne promjene u naslovu 6.	559,464	- 0,154	- 0,154	- 0,154	- 0,154
Nova razlika do gornje granice	0,000	107,410	108,927	110,718	113,250
od čega instrument fleksibilnosti	452,879	0,000	0,000	0,000	0,000
Promjena razlike do gornje granice	- 106,585	0,154	0,154	0,154	0,154

Promjene u okviru naslova 6. VFO-a utječu na razliku do gornje granice u 2023. (smanjenje od 106,6 milijuna EUR) zbog povećanja pretpristupne pomoći (IPA III), uz 452,9 milijuna EUR iz instrumenta fleksibilnosti. Iznos od 8,5 milijuna EUR prenosi se iz pretpristupne pomoći (IPA III) u Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa).

Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije (Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa), pretpristupna pomoć (IPA III) i Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC))

Izmijenjen je profil rezervacija za Europski fond za održivi razvoj+ (EFOR+) za razdoblje od 2023. do 2027. Nakon znatnog pojačanog financiranja u 2021. i 2022., doprinosi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa) za zajednički fond za rezervacije znatno se smanjuju u 2023. i 2024. kako bi ih se uskladilo s paušalnim godišnjim profilima odgovarajućih geografskih omotnica, koje doprinose izdvajanju rezervacija.

Osim toga, potrebe za izdvajanjem rezervacija za preostali dio bivšeg mandata za vanjsko kreditiranje i makrofinancijsku pomoć u 2023. povećale su se u usporedbi s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja. To je posljedica stvarnog iznosa isplaćenih zajmova i raspoloživih sredstava u Jamstvenom fondu za vanjsko djelovanje (EFJP). To će se povećanje djelomično (208,6 milijuna EUR) nadoknaditi smanjenjem Europskog fonda za održivi razvoj i izdvajanja rezervacija u 2022. Predlaže se da se potonje smanjenje nadoknadi 2027. kako bi se ukupna razina rezervacija iz Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa) i pretpristupne pomoći (IPA III) (proračunska linija 15 02 02 03) zadržala na gornjoj granici od 10 milijardi EUR za cijeli VFO.

Sve promjene iznosa rezervacija nadoknađuju se iz odgovarajućih geografskih linija kako bi se održala ravnoteža između geografskih omotnica i ukupnih omotnica Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa) i pretpristupne pomoći (IPA III).

Iznosi u proračunskom članku „INSC – Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije” (14 06 02) povećavaju se za 2,1 milijun EUR u 2023. na temelju ažuriranog iznosa za bivše rezervacije Euratoma. Iznosi u operativnoj proračunskoj liniji „Nuklearna sigurnost, zaštita od zračenja i zaštitne mjere” (14 06 01) smanjuju se za isti iznos. Ukupni godišnji iznosi omotnice Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC) stoga ostaju nepromijenjeni.

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)

Osoblje

Smanjenje u liniji za administrativnu potporu (14 01 01 01) od 154 000 EUR godišnje za razdoblje 2023.-2027. povezano je s premještanjem jednog ugovornog djelatnika iz delegacije EU-a u Europsku službu za vanjsko djelovanje, tj. odgovara ukupnom iznosu od 0,77 milijuna EUR za razdoblje 2023.-2027.

Daljnje smanjenje u liniji za administrativnu potporu (14 01 01 01) od 0,189 milijuna EUR godišnje od 2023. povezano je s višim predviđanjima usklađivanja plaća u Europskoj izvršnoj agenciji za obrazovanje i kulturu (EACEA). Iznos u liniji „Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinos iz Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa” (14 01 01 75) povećava se za isti iznos.

Ukupna omotnica Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa) povećana je za 8,5 milijuna EUR u 2023. i 3,2 milijuna EUR u 2024. Pretpristupna pomoć (IPA III) istodobno je smanjena. Radi sinergija i ekonomije razmjera, svim instrumentima tehničke pomoći, uključujući one za pretpristupnu pomoć (IPA III), upravljat će se na temelju zajedničkih ugovora koji se provode u okviru programa Globalni izazovi.

Iznosi za razdoblje 2023.-2025. u proračunskoj stavci 14 02 01 12 „Susjedstvo — Mjere teritorijalne i prekogranične suradnje i prateće mjere” revidirani su kako bi ih se uskladilo s profilom sredstava iz podnaslova 2.a VFO-a, koja se reprogramiraju u skladu s člankom 7. Uredbe o VFO-u.

Raščlamba po proračunskim linijama u okviru omotnica za Aziju i Latinsku Ameriku za razdoblje 2023.-2027. prilagođena je kako bi bolje odražavala rezultate programiranja. Godišnji profil instrumenta i ukupne omotnice za Aziju i Latinsku Ameriku nisu promijenjeni.

Dodijeljena sredstva u proračunskim linijama za program Globalni izazovi za razdoblje 2023.-2027. prilagođena su nakon dovršetka programiranja. Samostalni prijenosi u 2021. i 2022. izvršeni su u skladu s tom prilagodbom. Osim toga, proračunske linije za program Globalni izazovi povećane su za iznose za tehničku pomoć smanjenjem svih geografskih proračunskih linija, kako je prethodno opisano.

Financijsko programiranje za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa) smanjeno je za 50 milijuna EUR godišnje u razdoblju 2025.-2027. zbog pokretanja Programa Unije za sigurnu povezivost.

Program Unije za sigurnu povezivost

Financijsko programiranje za Program Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2025.-2027. uključeno je u skladu sa zakonodavnim financijskim izvještajem priloženim prijedlogu Komisije ⁽¹⁾. Taj program pokriva bi nedostatke kapaciteta i sposobnosti za državne satelitske komunikacijske usluge te bi privatnom sektoru omogućio da pruža komercijalne usluge satelitske komunikacije, kojima se može osigurati povezivost na zemljopisnim područjima od strateškog interesa izvan Unije. Usporedno s tim programom, iz Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa) dodijelit će se namjenski udio njegovih aktivnosti kako bi se omogućilo dijeljenje rizika uvođenja i iskorištavanja između javnih i privatnih partnera za sustav povezivosti, čime će se međunarodnim partnerima omogućiti pružanje niza usluga s pripadajućim koristima.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.-2027. (COM(2022) 57, final, 15. veljače 2022.).

Prekomorske zemlje i područja

Iznos u proračunskom članku „Sve prekomorske zemlje i područja osim Grenlanda” (14 05 02) povećava se za 2,6 milijuna EUR u 2023. za regionalne programe jer je programiranje za karipske i pacifičke regije dobro napredovalo i ima prednost pri dobivanju dodatnih sredstava u 2023. Iznos u proračunskom članku „Sve zemlje i područja” (14 05 01) smanjuje se u 2023. za isti iznos. Ukupni godišnji iznosi omotnice tog instrumenta stoga ostaju nepromijenjeni.

Humanitarna pomoć (HUMA)

Iznos u proračunskom članku „Rashodi za potporu humanitarnoj pomoći” (14 01 02) povećava se za 1,2 milijuna EUR na temelju prethodnog uključivanja u proračun (2021.–2023.) aktivnosti koje su se prije financirale iz Instrumenta za izbjeglice u Turskoj (FRiT), čime je obuhvaćeno 15 dodatnih privremenih ekvivalenata punog radnog vremena u 2024. Potrebna je još jedna godina za provedbu dvaju projekata humanitarne pomoći koji su se prije financirali u okviru Instrumenta za izbjeglice u Turskoj (FRiT) i koji su plaćeni doprinosima država članica. Iznos u operativnoj liniji „Humanitarna pomoć” (14 03 01) smanjuje se za isti iznos. Ukupni godišnji iznos instrumenta za humanitarnu pomoć stoga ostaje nepromijenjen.

Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)

Povećanje od 3 milijuna EUR u proračunskom članku 14 04 02 „Posebni predstavnici Europske unije” u 2023. povezano je s visokim političkim prioritetom imenovanja dodatnih posebnih predstavnika EU-a, koje države članice imenuju na dulja razdoblja. Povećanje će se nadoknaditi odgovarajućim smanjenjem u proračunskom članku 14 04 03 „Neširenje oružja i razoružanje”. Ukupni godišnji iznos proračuna za zajedničku i vanjsku sigurnosnu politiku ostaje nepromijenjen.

Instrument prepristupne pomoći III (IPA III)

Povećanje u liniji za rashode poslovanja (15 02 01 01) u iznosu od 560 milijuna EUR u 2023. povezano je s financiranjem komponente paketa za sirijske izbjeglice za 2023. koja je najavljena u srpnju 2021. To povećanje dolazi iz razlike do gornje granice iz naslova 6. VFO-a (106,6 milijuna EUR), instrumenta fleksibilnosti (452,9 milijuna EUR) i drugih ušteda u naslovu VFO-a (0,5 milijuna EUR) te je usmjereno na prijelaznu potporu izbjeglicama smještenima u Turskoj.

Instrument prepristupne pomoći III (IPA III) smanjuje se za 8,5 milijuna EUR u 2023. zbog prijenosa mjera tehničke pomoći u Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa).

Povećanje linije za administrativnu potporu (15 01 01 01) za 1 milijun EUR godišnje povezano je s potpunim uključivanjem u proračun EU-a aktivnosti koje su se prije financirale iz namjenskih prihoda država članica u okviru Instrumenta za izbjeglice u Turskoj (FRiT). Komisija predlaže da se u petogodišnjem razdoblju od 2023. do 2027. financira 20 trenutno zaposlenih ekvivalenata punog radnog vremena, koji su se prije plaćali doprinosima država članica, kako bi se u potpunosti proveli projekti Instrumenta za izbjeglice u Turskoj (FRiT). Broj osoblja u okviru Instrumenta za izbjeglice u Turskoj (FRiT) plaćenog iz namjenskih prihoda smanjit će se u jednakoj mjeri od 2023. Budući da su nakon provedbe 2021. utvrđene određene uštede, trećina povećanja linija za osoblje pokriva se linijom za tehničku pomoć (u liniji 15 01 01 01), a dvije trećine (1 milijun EUR) uravnotežuju se prijebijem s operativnom linijom „Priprema za pristupanje” (15 02 01 01) u okviru Instrumenta prepristupne pomoći III (IPA III).

Povećanje u liniji „Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — doprinos iz IPA-e” (15 01 01 75) za 0,043 milijuna EUR godišnje od 2023. povezano je s višim predviđanjima usklađivanja plaća u Europskoj izvršnoj agenciji za obrazovanje i kulturu. Iznos u liniji za administrativnu potporu (15 01 01 01) smanjuje se za isti iznos.

Od ukupnog doprinosa iz Instrumenta prepristupne pomoći III (IPA III) programu Erasmus+ u iznosu od 377,7 milijuna EUR za razdoblje 2021.–2027., 3,7 milijuna EUR dodijeljeno je za potporu bolonjskim aktivnostima na zapadnom Balkanu u 2022. i 2025. Bilo je planirano da se ta dodijeljena sredstva programiraju u okviru komitologije Instrumenta prepristupne pomoći III (IPA III), izvan procesa komitologije programa Erasmus+.

S obzirom na promjenu u pristupu programiranju i kašnjenje u donošenju temeljnog akta o Instrumentu pretpristupne pomoći III (IPA III), doprinos programu Erasmus+ u 2022. (proračunska linija 15 02 01 02) morao se ažurirati pismom izmjene br. 1/2022, kojim su odobrena sredstva za preuzimanje obveza smanjena za 2,2 milijuna EUR. Ta su odobrena sredstva stavljena na raspolaganje proračunskoj liniji „Priprema za pristupanje” (15 02 01 01). Stoga se i financijsko programiranje za 2025. ažurira kako bi se odrazilo smanjenje od 1,5 milijuna EUR doprinosa iz Instrumenta pretpristupne pomoći III (IPA III) programu Erasmus+ za bolonjske aktivnosti, a ta će se sredstva programirati iz proračunske linije „Priprema za pristupanje” (15 02 01 01).

Financijsko programiranje linije „Teritorijalna i prekogranična suradnja” (15 02 03) za razdoblje 2023.-2025. prilagođeno je kako bi odražavalo nadoknadu 11,66 milijuna EUR godišnje nakon uključivanja u 2022. ukupnog iznosa od 34,8 milijuna EUR u proračunsku liniju „Priprema za pristupanje” (15 02 01 01) zbog potrebe da se olakša reprogramiranje tranše vanjskog doprinosa programima prekogranične suradnje za 2021.

Ostala djelovanja i ovlasti Komisije

Povećanje od 1,2 milijuna EUR povezano je s povećanjem od 1 milijun EUR u proračunskoj stavci 14 20 04 03 „Politika informiranja i strateška komunikacija za vanjsko djelovanje” u odnosu na prethodno financijsko programiranje za borbu protiv dezinformiranja te manipuliranja informacijama i uplitanja stranih subjekata u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu te 0,2 milijuna EUR za evaluacije i revizije.

Smanjenje od 1,6 milijuna EUR u okviru godišnjih djelovanja posljedica je određenih ušteda u očekivanom iznosu naknada i doprinosa za međunarodne sporazume i organizacije u kojima sudjeluje Unija.

2.7. Naslov 7. – Europska javna uprava

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov 7.: Europska javna uprava	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika	Razlika
Mirovine (sve institucije)	146,890	143,329	140,561	137,643	134,049
Europske škole	17,949	18,610	19,283	19,982	20,718
Europski parlament	25,483	71,204	67,553	72,338	94,160
Europsko vijeće	25,981	26,870	27,789	28,741	29,725
Komisija (bez mirovina i europskih škola)	115,548	105,005	128,194	138,545	149,227
Sud	11,548	22,387	24,948	29,334	30,743
Revizorski sud	9,432	9,743	10,065	10,397	10,741
Europski gospodarski i socijalni odbor	5,065	5,550	5,420	5,607	5,800
Odbor regija	5,876	6,058	6,246	6,440	6,640
Europski ombudsman	0,642	0,664	0,687	0,711	0,735
Europski nadzornik za zaštitu podataka	- 1,506	1,014	1,168	1,093	1,188
Europska služba za vanjsko djelovanje	28,141	28,896	29,673	30,473	31,296
Ukupne promjene u naslovu 7.	391,049	439,328	461,586	481,303	515,021
Nova razlika do gornje granice	32,670	- 51,585	- 45,098	- 63,996	- 6,792
Promjena razlike do gornje granice	- 328,576	- 439,328	- 461,586	- 481,303	- 515,021

Promjene u okviru naslova 7. VFO-a utječu na razliku do gornje granice u 2023. (smanjenje od 328,5 milijuna EUR) zbog visoke inflacije i rasta cijena energije, što izravno utječe na administrativne troškove. Vrlo strogim mjerama ponovnog određivanja prioriteta zadržana je obveza da se rast rashoda koji se ne odnose na plaće ograniči na 2 %, uz iznimku Europskog parlamenta. Ipak, unatoč nastojanjima da broj osoblja ostane stabilan i da se ograniči povećanje rashoda koji se ne odnose na plaće u zahtjevnim okolnostima, razlika do iznosa ispod gornje granice za administrativne rashode institucija u potpunosti je iskorištena te je potrebno primijeniti posebne instrumente kako bi se ispunile sve pravne obveze.

Financijsko programiranje za razdoblje 2024.-2027. ažurirano je na temelju zahtjeva iz nacrta proračuna za 2023. Za sve institucije, rashode za mirovine i europske škole uzeta je u obzir revidirana ukupna procijenjena stopa ažuriranja plaća za 2022. od 8,6 %, što uključuje odgođeno ažuriranje od 2,5 % koje nije provedeno 2020.

U nastavku su navedene dodatne specifične prilagodbe po institucijama (u smislu Financijske uredbe).

Komisija

Za Komisiju je povećanje ponajviše posljedica sljedećih elemenata:

- proračunski neutralan prijenos 0,8 milijuna EUR iz nekoliko institucija na Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO) u okviru ponovno dogovorenog sporazuma na razini službi,
- povećanje rashoda za informacijsku tehnologiju u razdoblju od 2022. do 2023. odraz je kontinuiranog rada na modernizaciji institucijskih informacijskih sustava kako bi Komisija postala potpuno digitalna u (kiber)sigurnom IT okruženju. Nakon tih povećanja očekuje se da će se rashodi za informacijsku tehnologiju stabilizirati do 2027.,
- promjene u rashodima koji se odnose na zgrade ponajprije su posljedica novog rasporeda za završetak zgrade JMO-2 u Luxembourg, što je dovelo do kašnjenja zbog kojih Komisija mora nastaviti plaćati postojeće zgrade,
- dodatno smanjenje odobrenih sredstava zatraženih za službena putovanja i sastanke za koje je potrebno putovanje kako bi se uzela u obzir veća zastupljenost telekonferencijskih sastanaka.

Ostale institucije

Za ostale institucije glavne promjene u usporedbi s prethodnim financijskim programiranjem proizlaze iz revidiranih predviđanja kako je opisano u nastavku.

- Europski parlament (EP)

Dodatna odobrena sredstva zbog povećanja broja osoblja, povećanih ulaganja u informatičku infrastrukturu, posebno u pogledu kibersigurnosti, (14,8 milijuna EUR) te vanjske komunikacije i informiranja šire javnosti (16,7 milijuna EUR) djelomično su nadoknađena znatno nižim rashodima povezanima sa zgradama (-64,8 milijuna EUR u odnosu na očekivane rashode).

- Europsko vijeće i Vijeće

Dodatna odobrena sredstva zbog smanjenja paušalnog smanjenja rashoda za plaće Vijeća, što je posljedica učinkovitijih postupaka zapošljavanja i veće stope popunjenosti.

- Odbor regija (OR)

Dodatna odobrena sredstva za 19 ugovornih djelatnika kako bi se pružila dodatna potpora članovima u provedbi političkog programa Odbora regija i kako bi se ojačala tajništva političkih klubova.

- Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD)

Europska služba za vanjsko djelovanje planira znatno povećanje troškova povezanih sa zgradama u nacrtu proračuna za 2023. (2,1 milijun EUR). To je ponajprije posljedica kašnjenja u otvaranju zgrade NEO, što je dovelo do produljenog plaćanja troškova za zgrade Cortenberg C150 i C158, te iznimnog povećanja troškova energije.

Istodobno je došlo do još jednog znatnog povećanja od 2,3 milijuna EUR zbog prelaska na nove načine rada (dinamički i suradnički radni prostori) i novu organizaciju ureda u većini odjela sjedišta, u kombinaciji s potrebom za novim namještajem za zgradu NEO. Očekuje se da će potonji troškovi biti jednokratni i neće se ponoviti u 2024.

Osim toga, ostali administrativni rashodi, tj. uglavnom proračun za stratešku komunikaciju, informiranje javnosti i događanja te informacijsku tehnologiju i telekomunikacije u delegacijama, ukupno će porasti za 3,3 milijuna EUR.

Mirovine i europske škole

— Mirovine

— Predviđanje rashoda za mirovine prilagođeno je u skladu sa stvarnim brojem korisnika mirovina (osoblje i članovi) na kraju 2021. i njegovim očekivanim kretanjem u 2023. te posljedičnim učinkom na naredne godine. Doprinos Ujedinjene Kraljevine rashodima za mirovine uzet je u obzir za razdoblje 2023.-2027. na razini procijenjenog iznosa koji treba platiti za 2022. (261,4 milijuna EUR).

— Europske škole

Revidirano predviđanje odražava učinak ažuriranja plaća za 2022. u 2023., kretanje broja učenika i sve veće račune za komunalne usluge te učinak novih škola koje je akreditirao Odbor guvernera europskih škola (Pariz, Lille i Varšava) i očekivane škole u Lisabonu.

3. PRILOZI

3.1. Pregled

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

NASLOV 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	19 831,395	19 412,420	19 793,076	20 188,479	20 578,247
Odluke Vijeća	1 296,326	1 087,536	977,986	1 150,117	971,846
Godišnja djelovanja	9,700	9,500	9,500	9,500	9,500
Decentralizirane agencije	403,885	437,368	460,412	454,065	462,590
Ovlaštenja, posebne nadležnosti	26,261	26,942	26,781	27,131	27,524
Pilot-projekti i pripremna djelovanja					
Ukupno	21 567,567	20 973,765	21 267,755	21 829,292	22 049,707
Gornja granica u financijskom okviru	21 727,000	20 984,000	21 272,000	21 847,000	22 077,000
Razlika do gornje granice	159,433	10,235	4,245	17,708	27,293
NASLOV 2.A – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	62 922,984	64 681,334	66 478,044	56 724,702	58 638,386
Pilot-projekti i pripremna djelovanja					
Ukupno	62 922,984	64 681,334	66 478,044	56 724,702	58 638,386
Gornja granica u financijskom okviru	62 939,000	64 683,000	66 479,000	56 725,000	58 639,000
Razlika do gornje granice	16,016	1,666	0,956	0,298	0,614
NASLOV 2.B – Otpornost i vrijednosti	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	6 399,052	6 840,318	7 646,655	8 929,977	10 749,327
Odluke Vijeća	33,613	34,286	34,971	35,671	36,197
Godišnja djelovanja	7,900	8,859	8,937	9,017	9,077
Decentralizirane agencije	529,384	565,960	584,915	596,693	608,261
Ovlaštenja, posebne nadležnosti	193,750	195,575	197,406	199,273	200,740
Pilot-projekti i pripremna djelovanja					
Ukupno	7 163,699	7 644,998	8 472,884	9 770,632	11 603,602
Gornja granica u financijskom okviru	7 198,000	7 684,000	8 514,000	9 811,000	11 644,000
Razlika do gornje granice	34,301	39,002	41,116	40,368	40,398

NASLOV 3. – Prirodni resursi i okoliš	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	56 974,232	57 119,081	57 220,259	56 989,762	57 206,016
Godišnja djelovanja	162,019	140,956	143,775	146,650	148,810
Decentralizirane agencije	86,308	91,822	95,098	95,778	98,944
Pilot-projekti i pripremna djelovanja					
Ukupno	57 222,558	57 351,859	57 459,132	57 232,190	57 453,770
<i>Od čega rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja</i>	40 692,211	41 649,000	41 782,000	41 913,000	42 047,000
<i>Neto iznos raspoloživ za EFJP (nakon prijenosa između EFJP-a i EPFRR-a)</i>	40 693,000	41 649,000	41 782,000	41 913,000	42 047,000
<i>Razlika do gornje granice za EFJP (nakon prijenosa između EFJP-a i EPFRR-a)</i>	0,789				
Gornja granica u financijskom okviru	57 295,000	57 449,000	57 558,000	57 332,000	57 557,000
Razlika do gornje granice	72,442	97,141	98,868	99,810	103,230
NASLOV 4. – Migracije i upravljanje granicama	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	2 505,873	2 441,419	2 860,966	2 703,126	2 806,922
Decentralizirane agencije	1 221,439	1 388,663	1 487,628	1 559,310	1 610,449
Ukupno	3 727,312	3 830,082	4 348,594	4 262,437	4 417,371
Gornja granica u financijskom okviru	3 814,000	3 866,000	4 387,000	4 315,000	4 465,000
Razlika do gornje granice	86,688	35,918	38,406	52,563	47,629
NASLOV 5. – Sigurnost i obrana	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	1 522,244	1 550,280	1 764,132	1 937,655	2 182,965
Odluke Vijeća	126,039	136,924	145,150	153,155	172,188
Decentralizirane agencije	230,412	261,795	280,390	293,608	301,439
Ovlaštenja, posebne nadležnosti	22,414	22,862	23,319	23,921	24,272
Ukupno	1 901,109	1 971,861	2 212,991	2 408,338	2 680,864
Gornja granica u financijskom okviru	1 946,000	2 004,000	2 243,000	2 435,000	2 705,000
Razlika do gornje granice	44,891	32,139	30,009	26,662	24,136

NASLOV 6. – Susjedstvo i svijet	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	16 128,706	15 051,008	14 504,123	13 931,110	14 481,961
Odluke Vijeća	481,775	495,335	509,696	525,078	541,004
Godišnja djelovanja	78,429	81,899	84,326	87,151	90,869
Ovlaštenja, posebne nadležnosti	92,969	94,348	96,928	99,944	103,917
Ukupno	16 781,879	15 722,590	15 195,073	14 643,282	15 217,750
Gornja granica u financijskom okviru	16 329,000	15 830,000	15 304,000	14 754,000	15 331,000
Instrument fleksibilnosti	452,879				
NASLOV 7. – Europska javna uprava	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Europske škole i mirovine	2 614,330	2 734,172	2 871,587	3 005,882	3 136,137
– Mirovine (sve institucije)	2 381,282	2 492,658	2 621,311	2 746,526	2 867,368
– Europske škole	233,048	241,514	250,276	259,356	268,770
Administrativni rashodi institucija	8 834,473	9 090,413	9 297,511	9 564,113	9 829,655
– Europski parlament	2 267,983	2 356,475	2 389,854	2 439,958	2 521,337
– Europsko Vijeće	654,340	673,245	692,731	712,817	733,523
– Komisija (bez mirovina i europskih škola)	4 106,046	4 192,709	4 294,824	4 436,514	4 572,543
– Sud	491,240	513,850	528,726	545,331	535,378
– Revizorski sud	176,610	182,121	187,811	193,687	199,755
– Europski gospodarski i socijalni odbor	160,102	164,877	169,164	173,899	178,776
– Odbor regija	117,300	120,621	124,043	127,568	131,201
– Europski ombudsman	13,105	13,504	13,916	14,341	14,780
– Europski nadzornik za zaštitu podataka	22,172	26,422	28,263	29,630	29,195
– Europska služba za vanjsko djelovanje	825,575	846,589	868,180	890,367	913,166
Međubroj administrativnih rashoda institucija	8 834,473	9 090,413	9 297,511	9 564,113	9 829,655
Iznos ispod gornje granice	8 772,000	9 006,000	9 219,000	9 464,000	9 786,000
Instrument fleksibilnosti	62,473				
Razlika do posebne gornje granice		- 84,413	- 78,511	- 100,113	- 43,655
Ukupno	11 448,802	11 824,585	12 169,098	12 569,996	12 965,792

Gornja granica u financijskom okviru	11 419,000	11 773,000	12 124,000	12 506,000	12 959,000
Instrument fleksibilnosti	62,473				
Razlika do gornje granice	32,670	- 51,585	- 45,098	- 63,996	- 6,792
Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Programi doneseni postupkom suodlučivanja	1 580,256	259,466	1 412,342	267,929	272,287
Odluke Vijeća	1 274,897	1 301,395	1 328,423	1 355,991	1 384,111
Ukupno	2 855,153	1 560,861	2 740,765	1 623,920	1 656,398
SVEUKUPNO	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
NASLOV 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	21 567,567	20 973,765	21 267,755	21 829,292	22 049,707
NASLOV 2. – Kohezija, otpornost i vrijednosti	70 086,683	72 326,332	74 950,928	66 495,334	70 241,988
NASLOV 3. – Prirodni resursi i okoliš	57 222,558	57 351,859	57 459,132	57 232,190	57 453,770
NASLOV 4. – Migracije i upravljanje granicama	3 727,312	3 830,082	4 348,594	4 262,437	4 417,371
NASLOV 5. – Sigurnost i obrana	1 901,109	1 971,861	2 212,991	2 408,338	2 680,864
NASLOV 6. – Susjedstvo i svijet	16 781,879	15 722,590	15 195,073	14 643,282	15 217,750
NASLOV 7. – Europska javna uprava	11 448,802	11 824,585	12 169,098	12 569,996	12 965,792
Ukupno	182 735,910	184 001,073	187 603,571	179 440,869	185 027,242
Gornja granica	182 667,000	184 273,000	187 881,000	179 725,000	185 377,000
Instrument fleksibilnosti	515,352				
Razlika do gornje granice	446,442	271,927	277,429	284,131	349,758
Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 855,153	1 560,861	2 740,765	1 623,920	1 656,398
Sveukupno	185 591,063	185 561,934	190 344,335	181 064,788	186 683,641

3.2. Sažetak po programima

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naslov	Vrsta	Razdoblje	Referentni iznos (*)	Ukupni iznos (**)	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija					20 016,325	21 319,483	21 127,721	20 499,955	20 771,062	21 338,596	21 550,093
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					18 887,583	20 338,688	19 831,395	19 412,420	19 793,076	20 188,479	20 578,247
Obzor Europa – okvirni program za istraživanje i inovacije	co	(21-27)	86 123,000	86 678,027	11 507,554	12 239,157	12 342,890	12 271,589	12 513,620	12 775,593	13 027,624
Program InvestEU	co	(21-27)	3 067,707	2 992,707	656,672	1 196,627	340,742	194,046	197,927	201,886	204,807
Instrument za povezivanje Europe (CEF)	co	(21-27)	20 733,457	20 181,175	2 848,053	2 841,615	2 897,531	2 754,105	2 830,788	2 973,134	3 035,950
Program Digitalna Europa	co	(21-27)	7 588,000	8 220,975	1 130,484	1 247,755	1 310,429	1 157,908	1 160,961	1 096,828	1 116,610
Program jedinstvenog tržišta, uključujući COSME, ISA2, ESP, sudjelovanje potrošača u financijskim uslugama, financijsko izvješćivanje, program za zdravlje, program za hranu i hranu za životinje, program za potrošače	co	(21-27)	4 208,041	4 241,441	583,126	613,544	592,820	601,500	610,234	619,656	620,561
Program EU-a za borbu protiv prijevara	co	(21-27)	181,207	181,207	24,053	24,369	24,850	25,506	26,351	27,402	28,676
Suradnja u području oporezivanja (FISCALIS)	co	(21-27)	269,237	267,810	34,789	36,940	37,679	38,432	39,201	39,985	40,785
Suradnja u području carina (CARINA)	co	(21-27)	950,000	948,630	125,517	130,444	133,053	135,714	138,429	141,197	144,276
Europski svemirski program	co	(21-27)	14 880,000	14 390,002	1 977,335	2 008,237	2 045,101	2 088,270	2 051,215	2 095,099	2 124,745
Program Unije za sigurnu povezivost	pc	(23-27)		927,913			106,300	145,350	224,350	217,700	234,213
Odluke Vijeća					1 128,743	980,794	1 296,326	1 087,536	977,986	1 150,117	971,846

Naslov	Vrsta	Razdoblje	Referentni iznos (*)	Ukupni iznos (**)	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	dc	(21-27)	1 382,000	1 979,347	264,749	270,700	276,477	281,236	287,838	293,809	304,538
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	pd	(21-27)	5 614,000	5 614,000	863,994	710,094	1 019,848	806,300	690,148	856,308	667,308
Dodatni programi za reaktor s visokim protokom (2020.-2023.)	dc	(20-23)									
Naslov 2.A: Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija					1 768,971	61 311,511	62 922,984	64 681,334	66 478,044	56 724,702	58 638,386
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					1 768,971	61 311,511	62 922,984	64 681,334	66 478,044	56 724,702	58 638,386
Kohezijski fond (KF)	co	(21-27)	48 026,156	48 026,156	1 458,801	7 528,602	7 755,914	8 007,553	8 267,161	7 365,291	7 642,835
Europski socijalni fond (ESF)	co	(21-27)	98 499,618	98 456,523	71,373	16 358,698	16 774,496	17 222,319	17 668,640	14 943,130	15 417,867
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	co	(21-27)	226 047,490	226 043,254	238,798	37 424,211	38 392,573	39 451,462	40 542,244	34 416,281	35 577,684
Naslov 2.B: Otpornost i vrijednosti					4 250,922	5 554,452	6 432,665	6 874,604	7 681,626	8 965,648	10 785,524
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					3 987,236	5 520,176	6 399,052	6 840,318	7 646,655	8 929,977	10 749,327
Mehanizam za oporavak i otpornost	co	(21-27)									
Instrument za tehničku potporu	co	(21-27)	864,000	864,406	116,364	118,692	121,065	123,486	125,956	128,476	130,367
Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV“)	co	(21-27)	6,193	6,193	0,834	0,850	0,867	0,885	0,902	0,920	0,935
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	co	(21-27)	1 262,929	1 326,740	182,605	101,254	146,575	230,311	219,321	220,623	226,050
Program „EU za zdravlje“	co	(21-27)	2 446,000	3 096,544	329,079	839,673	731,750	308,088	318,076	326,203	243,673
Erasmus+	co	(21-27)	24 574,000	25 116,703	2 663,016	3 401,740	3 548,525	3 474,828	3 663,316	3 857,953	4 507,325
Europske snage solidarnosti (ESC)	co	(21-27)	1 009,000	1 012,000	135,713	141,428	141,196	144,020	146,901	149,839	152,903

Naslov	Vrsta	Razdoblje	Referentni iznos (*)	Ukupni iznos (**)	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Kreativna Europa	co	(21-27)	1 842,000	2 026,336	306,382	406,528	325,290	239,673	244,466	249,355	254,642
Program Pravosuđe	co	(21-27)	298,974	299,277	46,696	43,627	42,225	41,791	41,750	41,743	41,445
Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti	co	(21-27)	648,260	894,061	98,914	214,902	212,282	92,086	92,200	92,163	91,514
Zapošljavanje i socijalne inovacije	co	(21-27)	761,581	750,608	102,632	106,482	93,500	108,755	110,930	113,149	115,160
Instrument Europske unije za oporavak (NextGenerationEU)	co	(21-27)		14 679,872	5,000	145,000	1 035,775	2 076,394	2 682,836	3 749,554	4 985,313
Odluke Vijeća					263,686	34,276	33,613	34,286	34,971	35,671	36,197
Potpora turskoj zajednici na Cipru	dc	(21-27)	193,037	241,000	31,986	34,276	33,613	34,286	34,971	35,671	36,197
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	dc	(21-27)		231,700	231,700						
Naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš					56 564,848	56 429,395	56 974,232	57 119,081	57 220,259	56 989,762	57 206,016
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					56 564,848	56 429,395	56 974,232	57 119,081	57 220,259	56 989,762	57 206,016
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	co	(21-27)	290 533,954	288 823,524	40 371,454	40 368,859	40 692,211	41 649,000	41 782,000	41 913,000	42 047,000
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	co	(21-27)	87 998,317	89 439,417	15 341,490	12 727,699	12 934,677	12 108,888	12 108,888	12 108,888	12 108,888
Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	co	(21-27)	6 108,000	6 082,000	109,097	1 134,286	1 102,825	1 069,716	981,866	835,922	848,290
Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)	co	(21-27)	5 432,000	5 455,807	738,827	755,545	728,318	751,617	783,514	826,602	871,382
Fond za pravednu tranziciju	co	(21-27)	8 452,844	8 452,844	3,980	1 443,006	1 466,201	1 489,860	1 513,992	1 255,349	1 280,456
Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	co	(21-27)	250,000	250,000			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000

Naslov	Vrsta	Razdoblje	Referentni iznos (*)	Ukupni iznos (**)	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama					786,627	2 197,515	2 505,873	2 441,419	2 860,966	2 703,126	2 806,922
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					786,627	2 197,515	2 505,873	2 441,419	2 860,966	2 703,126	2 806,922
Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)	co	(21-27)	9 882,000	10 023,532	497,581	1 318,583	1 418,121	1 500,715	1 785,704	1 705,635	1 797,192
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrument za upravljanje granicama i vize (BMVi)	co	(21-27)	5 241,000	5 272,509	153,566	740,742	946,798	796,930	928,613	847,910	857,948
Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)	co	(21-27)	1 006,407	1 006,407	135,480	138,190	140,953	143,773	146,648	149,581	151,782
Naslov 5.: Sigurnost i obrana					1 384,465	1 574,411	1 648,284	1 687,204	1 909,282	2 090,809	2 355,153
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					1 242,760	1 431,572	1 522,244	1 550,280	1 764,132	1 937,655	2 182,965
Fond za unutarnju sigurnost (FUS)	co	(21-27)	1 931,000	1 887,996	70,000	254,128	309,858	314,886	334,657	319,097	285,371
Europski fond za obranu (EDF)	co	(21-27)	7 953,000	7 553,001	945,698	945,701	945,701	898,027	1 072,166	1 246,307	1 499,402
Vojna mobilnost 2021.-2027.	co	(21-27)	1 690,612	1 690,612	227,062	231,744	236,686	241,367	246,309	251,251	256,193
Program Unije za sigurnu povezivost	pc	(23-27)		500,000			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000
Odluke Vijeća					141,705	142,839	126,039	136,924	145,150	153,155	172,188
Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	dc	(21-27)	552,000	552,000	72,500	98,900	68,800	74,600	74,700	80,100	82,400
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim u Bugarskoj i Slovačkoj)	dc	(21-27)	466,000	466,000	69,205	43,939	57,239	62,324	70,450	73,055	89,788
Naslov 6.: Susjedstvo i svijet					16 919,973	17 003,502	16 610,481	15 546,343	15 013,819	14 456,187	15 022,964
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					16 463,156	16 534,212	16 128,706	15 051,008	14 504,123	13 931,110	14 481,961

Naslov	Vrsta	Razdoblje	Referentni iznos (*)	Ukupni iznos (**)	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa	co	(21-27)	79 461,700	79 750,327	12 411,293	12 716,647	11 970,770	11 373,889	10 700,883	10 051,959	10 524,884
Humanitarna pomoć (HUMA)	co	(21-27)	11 569,156	12 445,216	2 168,060	1 806,059	1 626,864	1 660,704	1 693,582	1 727,497	1 762,450
Pretpristupna pomoć (IPA III)	co	(21-27)	14 161,541	14 748,732	1 883,803	2 011,505	2 531,071	2 016,414	2 059,657	2 101,653	2 144,626
Program Unije za sigurnu povezivost	pc	(23-27)		150,000					50,000	50,000	50,000
Odluke Vijeća					456,817	469,290	481,775	495,335	509,696	525,078	541,004
Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	dc	(21-27)	300,000	300,000	37,620	38,580	39,930	41,760	44,100	47,160	50,850
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	dc	(21-27)	2 678,725	2 678,994	352,197	361,746	371,817	382,146	392,739	403,604	414,746
Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	dc	(21-27)	500,000	500,000	67,000	68,964	70,028	71,429	72,857	74,314	75,408
Naslov 7.: Europska javna uprava					10 442,813	10 620,124	11 448,802	11 824,585	12 169,098	12 569,996	12 965,792
Odluke Vijeća					10 442,813	10 620,124	11 448,802	11 824,585	12 169,098	12 569,996	12 965,792
Europske škole i mirovine					2 412,488	2 332,179	2 614,330	2 734,172	2 871,587	3 005,882	3 136,137
Mirovine (sve institucije)	dc	(21-27)		17 448,715	2 214,957	2 124,614	2 381,282	2 492,658	2 621,311	2 746,526	2 867,368
Europske škole	dc	(21-27)		1 658,060	197,531	207,565	233,048	241,514	250,276	259,356	268,770
Administrativni rashodi institucija					8 030,325	8 287,946	8 834,473	9 090,413	9 297,511	9 564,113	9 829,655
Europski parlament	dc	(21-27)		16 150,641	2 062,870	2 112,164	2 267,983	2 356,475	2 389,854	2 439,958	2 521,337
Europsko vijeće	dc	(21-27)		4 672,517	594,387	611,474	654,340	673,245	692,731	712,817	733,523

Naslov	Vrsta	Razdoblje	Referentni iznos (*)	Ukupni iznos (**)	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Komisija (bez mirovina i europskih škola)	dc	(21-27)		29 194,949	3 724,183	3 868,129	4 106,046	4 192,709	4 294,824	4 436,514	4 572,543
Sud	dc	(21-27)		3 523,303	444,003	464,774	491,240	513,850	528,726	545,331	535,378
Revizorski sud	dc	(21-27)		1 255,846	153,722	162,141	176,610	182,121	187,811	193,687	199,755
Europski gospodarski i socijalni odbor	dc	(21-27)		1 142,715	145,025	150,872	160,102	164,877	169,164	173,899	178,776
Odbor regija	dc	(21-27)		835,851	106,741	108,377	117,300	120,621	124,043	127,568	131,201
Europski ombudsman	dc	(21-27)		94,066	12,323	12,097	13,105	13,504	13,916	14,341	14,780
Europski nadzornik za zaštitu podataka	dc	(21-27)		175,349	19,463	20,202	22,172	26,422	28,263	29,630	29,195
Europska služba za vanjsko djelovanje	dc	(21-27)		5 889,200	767,608	777,715	825,575	846,589	868,180	890,367	913,166
Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)					193 740,439	197 637,170	2 855,153	1 560,861	2 740,765	1 623,920	1 656,398
Programi doneseni postupkom suodlučivanja					2 682,663	1 550,251	1 580,256	259,466	1 412,342	267,929	272,287
Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF)	co	(21-27)		1 451,367	181,338	201,332	205,359	209,466	213,656	217,929	222,287
Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) – predujmovi u okviru Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU)	co	(21-27)		1 103,392	803,392	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
Pričuva za prilagodbu Brexitu (BAR)	co	(21-27)		5 470,435	1 697,933	1 298,919	1 324,897		1 148,686		
Odluke Vijeća					40,776	1 248,919	1 274,897	1 301,395	1 328,423	1 355,991	1 384,111
Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)	pd	(21-27)		7 934,512	40,776	1 248,919	1 274,897	1 301,395	1 328,423	1 355,991	1 384,111
(*) Referentni iznos iz pravne osnove: za programe donesene postupkom suodlučivanja odgovara referentnom iznosu iz pravne osnove; za temeljne akte koji nisu doneseni na temelju suodlučivanja odgovara iznosu iz financijskog izvještaja. (**) Ukupni programirani iznos za cijelo razdoblje: u ukupnom iznosu u obzir se uzima samo razdoblje koje se odnosi na predmetni program. Legenda za stupac C: co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja.											

3.3. Naslov 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija					20 816,320	21 775,080	21 567,567	20 973,765	21 267,755	21 829,292	22 049,707
01	Istraživanje i inovacije				12 646,070	13 236,771	13 639,216	13 359,124	13 491,606	13 925,710	13 999,470
01 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Istraživanje i inovacije”				796,505	848,172	878,610	923,030	938,312	957,954	974,808
01 01 01	Rashodi za potporu programu Obzor Europa				681,931	734,060	763,601	807,708	822,610	837,894	852,840
01 01 01 01	Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje koji provode program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	HORIZONEU	co	(21-27)	152,101	150,000	169,435	184,409	184,879	188,654	183,432
01 01 01 02	Vanjsko osoblje koje provodi program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	HORIZONEU	co	(21-27)	44,499	45,751	47,975	52,263	53,301	54,390	52,884
01 01 01 03	Ostali rashodi za upravljanje za program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	HORIZONEU	co	(21-27)	64,445	87,979	83,874	113,343	118,095	119,741	142,847
01 01 01 11	Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje koji provode program Obzor Europa — Izravno istraživanje	HORIZONEU	co	(21-27)	149,135	151,373	155,843	155,948	158,287	160,661	163,071
01 01 01 12	Vanjsko osoblje koje provodi program Obzor Europa — Izravno istraživanje	HORIZONEU	co	(21-27)	35,361	35,892	36,430	36,977	37,531	38,094	38,666

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
01 01 01 13	Ostali rashodi za upravljanje za program Obzor Europa — Izravno istraživanje	HORIZONEU	co	(21-27)	52,400	53,186	51,784	54,794	55,615	56,450	57,296
01 01 01 71	Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća — Doprinos iz programa Obzor Europa	HORIZONEU	co	(21-27)	53,968	54,792	58,383	54,222	54,769	55,442	51,969
01 01 01 72	Europska izvršna agencija za istraživanje — Doprinos iz programa Obzor Europa	HORIZONEU	co	(21-27)	76,756	91,212	97,157	87,582	90,564	93,420	90,965
01 01 01 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo — Doprinos iz programa Obzor Europa	HORIZONEU	co	(21-27)	14,691	20,459	17,464	23,436	24,674	25,951	26,904
01 01 01 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz programa Obzor Europa	HORIZONEU	co	(21-27)	13,047	13,332	14,884	14,254	14,621	14,996	15,110
01 01 01 76	Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove — Doprinos iz programa Obzor Europa	HORIZONEU	co	(21-27)	25,527	30,084	30,373	30,479	30,275	30,093	29,696
01 01 02	Rashodi za potporu programu Euratoma za istraživanja i osposobljavanje				107,714	107,001	107,289	107,456	107,678	111,937	113,681
01 01 02 01	Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje koji provode program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje — Neizravno istraživanje	EURATOM	dc	(21-27)	6,613	6,736	7,433	7,566	7,743	7,899	8,187
01 01 02 02	Vanjsko osoblje koje provodi program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje — Neizravno istraživanje	EURATOM	dc	(21-27)	0,271	0,276	0,314	0,320	0,328	0,334	0,346

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
01 01 02 03	Ostali rashodi za upravljanje za program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje — Neizravno istraživanje	EURATOM	dc	(21-27)	1,846	1,880	1,560	1,588	1,625	1,658	1,718
01 01 02 11	Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje koji provode program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje — Izravno istraživanje	EURATOM	dc	(21-27)	58,081	56,277	56,477	55,277	55,277	56,277	57,277
01 01 02 12	Vanjsko osoblje koje provodi program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje — Izravno istraživanje	EURATOM	dc	(21-27)	10,664	10,455	10,455	10,455	10,455	10,455	10,455
01 01 02 13	Ostali rashodi za upravljanje za program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje — Izravno istraživanje	EURATOM	dc	(21-27)	30,239	31,377	31,050	32,250	32,250	35,314	35,697
01 01 03	Rashodi za potporu Međunarodnom termonuklearnom eksperimentalnom reaktoru (ITER)				6,861	7,112	7,720	7,867	8,024	8,123	8,287
01 01 03 01	Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje koji provode projekt ITER	ITER	pd	(21-27)	5,205	5,409	5,822	5,689	5,803	5,919	6,038
01 01 03 02	Vanjsko osoblje koje provodi projekt ITER	ITER	pd	(21-27)	0,196	0,203	0,215	0,214	0,219	0,223	0,227
01 01 03 03	Ostali rashodi za upravljanje za projekt ITER	ITER	pd	(21-27)	1,460	1,500	1,683	1,963	2,002	1,981	2,022
01 02	Obzor Europa				10 825,624	11 505,098	11 579,289	11 463,881	11 691,010	11 937,699	12 174,784
01 02 01	Izvršna znanost (stup I.)				2 915,672	3 238,363	3 301,552	3 179,339	3 239,457	3 329,610	3 423,413
01 02 01 01	Europsko istraživačko vijeće	HORIZONEU	co	(21-27)	1 847,150	2 084,994	2 126,151	2 029,262	2 066,247	2 132,801	2 202,461

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
01 02 01 02	Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie	HORIZONEU	co	(21-27)	796,621	847,935	864,131	853,472	870,639	888,151	906,068
01 02 01 03	Istraživačke infrastrukture	HORIZONEU	co	(21-27)	271,901	305,433	311,271	296,606	302,571	308,657	314,884
01 02 02	Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost (stup II.)				5 825,123	6 043,792	6 068,067	6 104,441	6 246,886	6 352,334	6 454,906
01 02 02 10	Klaster „Zdravlje”	HORIZONEU	co	(21-27)	625,814	606,731	536,130	597,112	640,760	690,690	830,773
01 02 02 11	Klaster „Zdravlje” — Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje	HORIZONEU	co	(21-27)	100,455	150,928	201,391	201,694	201,976	202,295	141,227
01 02 02 12	Klaster „Zdravlje” — Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3	HORIZONEU	co	(21-27)	33,336	68,135	133,694	168,339	168,406	149,474	78,480
01 02 02 20	Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo”	HORIZONEU	co	(21-27)	168,097	258,071	263,019	198,205	202,189	202,550	204,629
01 02 02 30	Klaster „Civilna sigurnost za društvo”	HORIZONEU	co	(21-27)	238,315	202,756	164,234	131,069	138,796	141,961	132,569
01 02 02 40	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	HORIZONEU	co	(21-27)	1 284,452	1 272,162	1 073,294	1 042,998	1 133,669	1 265,610	1 307,904
01 02 02 41	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir” — Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)	HORIZONEU	co	(21-27)	117,464	122,941	122,391	128,847	131,438	134,082	136,778
01 02 02 42	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir” — Zajedničko poduzeće za čipove	HORIZONEU	co	(21-27)	210,000	250,000	506,097	568,600	494,600	302,800	299,227
01 02 02 43	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir” — Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge	HORIZONEU	co	(21-27)	121,128	121,929	131,204	131,015	130,150	130,900	127,421
01 02 02 50	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	HORIZONEU	co	(21-27)	1 210,435	1 290,578	1 108,862	1 239,580	1 053,075	1 425,415	1 222,715

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
01 02 02 51	Klaster „Klima, energija i mobilnost” — Zajedničko poduzeće za istraživanje o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3	HORIZONEU	co	(21-27)	40,000	86,281	86,511	93,721	93,794	93,871	101,390
01 02 02 52	Klaster „Klima, energija i mobilnost” — Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo	HORIZONEU	co	(21-27)	229,925	150,583	231,570	190,688	388,057	133,814	375,363
01 02 02 53	Klaster „Klima, energija i mobilnost” — Zajedničko poduzeće za europske željeznice	HORIZONEU	co	(21-27)	73,000	90,590	91,734	107,000	94,000	80,000	59,000
01 02 02 54	Klaster „Klima, energija i mobilnost” — Zajedničko poduzeće za čisti vodik	HORIZONEU	co	(21-27)	150,000	150,000	195,179	83,413	133,875	133,987	148,725
01 02 02 60	Klaster „Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš”	HORIZONEU	co	(21-27)	1 119,808	1 011,750	1 042,612	1 040,990	1 059,847	1 082,153	1 097,976
01 02 02 61	Klaster „Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš” — Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo	HORIZONEU	co	(21-27)	71,130	178,490	147,800	148,340	148,930	148,910	156,400
01 02 02 70	Nenuklearna izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra	HORIZONEU	co	(21-27)	31,763	31,867	32,345	32,830	33,323	33,822	34,330
01 02 03	Inovativna Europa (stup III.)				1 524,667	1 598,358	1 619,435	1 614,607	1 633,106	1 663,419	1 698,333
01 02 03 01	Europsko vijeće za inovacije	HORIZONEU	co	(21-27)	1 120,602	1 147,748	1 159,787	1 173,537	1 183,053	1 204,326	1 229,916
01 02 03 02	Europski inovacijski ekosustavi	HORIZONEU	co	(21-27)	56,614	66,363	67,631	62,630	63,890	65,175	66,490
01 02 03 03	Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)	HORIZONEU	co	(21-27)	347,451	384,248	392,016	378,440	386,164	393,919	401,927

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
01 02 04	Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora				444,911	462,922	432,580	419,670	427,827	435,830	443,803
01 02 04 01	Širenje sudjelovanja i izvrsnosti	HORIZONEU	co	(21-27)	365,989	379,745	382,680	378,489	390,590	398,447	406,484
01 02 04 02	Reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija	HORIZONEU	co	(21-27)	78,922	83,177	49,900	41,182	37,237	37,384	37,319
01 02 05	Horizontalne operativne aktivnosti	HORIZONEU	co	(21-27)	115,251	161,663	157,656	145,823	143,735	156,505	154,330
01 03	Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje				157,035	163,700	169,188	173,780	180,160	181,872	190,857
01 03 01	Istraživanje i razvoj fuzije	EURATOM	dc	(21-27)	101,864	106,794	110,561	113,764	118,144	116,268	122,436
01 03 02	Nuklearna fisija, sigurnost i zaštita od zračenja (neizravna djelovanja)	EURATOM	dc	(21-27)	46,253	48,776	50,497	51,960	53,960	53,103	55,921
01 03 03	Nuklearna izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra	EURATOM	dc	(21-27)	8,918	8,130	8,130	8,055	8,055	12,500	12,500
01 04	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)				857,133	702,982	1 012,129	798,433	682,124	848,185	659,021
01 04 01	Izgradnja, rad i iskorištavanje objekata ITER-a — Europsko zajedničko poduzeće za ITER - i razvoje energije fuzije	ITER	pd	(21-27)	857,133	702,982	1 012,129	798,433	682,124	848,185	659,021
01 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				9,773	16,819					

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
02	Europska strateška ulaganja				5 237,694	5 509,182	4 775,120	4 338,926	4 427,544	4 514,659	4 605,268
02 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Europska strateška ulaganja”				27,556	41,288	41,688	42,076	42,747	43,433	43,846
02 01 10	Rashodi za potporu programu InvestEU	INVESTEU	co	(21-27)	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
02 01 21	Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Promet				8,316	9,297	9,726	9,545	9,555	9,561	9,566
02 01 21 01	Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Promet	CEF	co	(21-27)	1,600	2,040	2,081	2,122	2,165	2,208	2,252
02 01 21 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz Instrumenta za povezivanje Europe — Promet	CEF	co	(21-27)	6,716	7,257	7,646	7,422	7,390	7,353	7,314
02 01 22	Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Energetika				4,181	4,799	5,030	5,040	5,118	5,197	5,276
02 01 22 01	Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Energetika	CEF	co	(21-27)	1,800	1,836	1,873	1,910	1,948	1,987	2,027
02 01 22 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz Instrumenta za povezivanje Europe — Energetika	CEF	co	(21-27)	2,381	2,963	3,157	3,130	3,169	3,209	3,249
02 01 23	Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Digitalni sektor				3,681	5,662	5,412	6,035	6,156	6,279	6,405
02 01 23 01	Rashodi za potporu Instrumentu za povezivanje Europe — Digitalni sektor	CEF	co	(21-27)	1,000	1,020	1,040	1,061	1,082	1,104	1,126

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
02 01 23 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalnu tehnologiju — Doprinos iz Instrumenta za povezivanje Europe — Digitalni sektor	CEF	co	(21-27)	2,681	4,642	4,372	4,974	5,074	5,175	5,279
02 01 30	Rashodi za potporu programu Digitalna Europa				10,098	20,530	20,520	20,456	20,918	21,396	21,599
02 01 30 01	Rashodi za potporu programu Digitalna Europa	DIGITALEU	co	(21-27)	10,098	15,390	13,062	14,446	14,450	14,454	14,166
02 01 30 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalnu tehnologiju — Doprinos iz programa Digitalna Europa	DIGITALEU	co	(21-27)		5,140	7,458	6,010	6,468	6,942	7,432
02 01 40	Rashodi za potporu drugim djelovanjima				0,280						
02 01 40 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz mehanizma za financiranje energije iz obnovljivih izvora		co		0,280						
02 02	Fond InvestEU				655,672	1 195,627	339,742	193,046	196,927	200,886	203,807
02 02 02	Jamstvo EU-a — Iz fonda InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	INVESTEU	co	(21-27)	637,555	1 163,727	339,742	140,546	144,427	148,386	153,724
02 02 03	Savjetodavni centar InvestEU, Portal InvestEU i popratne mjere	INVESTEU	co	(21-27)	18,117	31,900		52,500	52,500	52,500	50,083
02 03	Instrument za povezivanje Europe (CEF)				2 831,874	2 821,857	2 877,363	2 733,485	2 809,959	2 952,097	3 014,703
02 03 01	Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Promet	CEF	co	(21-27)	1 774,330	1 748,962	1 783,054	1 725,192	1 773,183	1 862,178	1 900,174

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
02 03 02	Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Energetika	CEF	co	(21-27)	783,150	795,674	810,644	827,200	843,607	860,163	877,326
02 03 03	Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Digitalni sektor				274,395	277,220	283,665	181,093	193,169	229,756	237,204
02 03 03 01	Instrument za povezivanje Europe (CEF) — Digitalni sektor	CEF	co	(21-27)	174,395	277,220	283,665	81,093	193,169	229,756	237,204
02 03 03 02	Europsko zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)	CEF	co	(21-27)	100,000			100,000			
02 04	Program Digitalna Europa				1 120,386	1 227,225	1 289,909	1 137,452	1 140,042	1 075,432	1 095,011
02 04 01	Kibersigurnost				234,552	271,312	203,420	110,728	117,179	133,715	137,921
02 04 01 10	Kibersigurnost	DIGITALEU	co	(21-27)	194,575	120,000	24,362				
02 04 01 11	Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti	DIGITALEU	co	(21-27)	39,978	151,312	179,058	110,728	117,179	133,715	137,921
02 04 02	Računalstvo visokih performansi				317,407	357,593	343,813	99,205	238,845	314,685	352,126
02 04 02 10	Računalstvo visokih performansi	DIGITALEU	co	(21-27)	65,504	61,513	16,233	20,529	17,407	16,223	10,022
02 04 02 11	Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)	DIGITALEU	co	(21-27)	251,903	296,080	327,580	78,676	221,438	298,462	342,104
02 04 03	Umjetna inteligencija	DIGITALEU	co	(21-27)	330,840	332,511	226,317	272,045	172,227	196,307	170,643
02 04 04	Vještine	DIGITALEU	co	(21-27)	83,433	92,948	66,903	64,892	56,578	70,477	72,107
02 04 05	Uvođenje				154,154	172,861	162,579	117,382	122,014	135,048	137,013
02 04 05 01	Uvođenje	DIGITALEU	co	(21-27)	134,380	143,242	138,789	93,252	96,502	106,474	107,852
02 04 05 02	Uvođenje / interoperabilnost	DIGITALEU	co	(21-27)	19,774	29,619	23,790	24,131	25,512	28,573	29,162
02 04 06	Poluvodiči						286,878	473,200	433,200	225,200	225,200

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
02 04 06 10	Poluvodiči – Fond za čipove u okviru fonda InvestEU	DIGITALEU	co	(21-27)			35,000	30,000	30,000	30,000	
02 04 06 11	Poluvodiči – Zajedničko poduzeće za čipove	DIGITALEU	co	(21-27)			251,878	443,200	403,200	195,200	225,200
02 10	Decentralizirane agencije				189,391	192,724	202,407	208,375	212,887	217,330	221,926
02 10 01	Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA)	EASA	ag		38,900	39,125	42,990	42,174	43,011	43,864	44,735
02 10 02	Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA)	EMSA	ag		80,334	82,697	85,538	88,561	90,333	92,139	93,982
02 10 03	Agencija Europske unije za željeznice (ERA)	ERA	ag		27,002	26,164	27,349	27,967	28,526	29,096	29,678
02 10 04	Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA)	ENISA	ag		21,669	22,893	24,155	24,953	25,440	25,937	26,443
02 10 05	Agencije za potporu BEREC-u (Ured BEREC-a)	BEREC	ag		7,250	7,338	7,647	7,851	8,008	8,168	8,332
02 10 06	Agencija Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER)	ACER	ag		14,236	14,507	14,728	16,869	17,570	18,125	18,756
02 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				412,815	30,460	24,011	24,492	24,981	25,481	25,974
02 20 03	Ostala djelovanja				371,883						
02 20 03 01	Europski investicijski fond — Rezervacija uplaćenih udjela upisanog kapitala		dc		371,883						
02 20 04	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji				24,907	23,598	24,011	24,492	24,981	25,481	25,974

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacr proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
02 20 04 01	Aktivnosti za potporu europskoj prometnoj politici, sigurnosti prometa i pravima putnika uključujući komunikacijske aktivnosti		Tp		14,352	14,150	14,433	14,722	15,016	15,316	15,623
02 20 04 02	Potporne aktivnosti za europsku energetska politiku i unutarnje energetska tržišta		Tp		7,240	6,500	6,630	6,763	6,898	7,036	7,177
02 20 04 03	Definiranje i provedba politike Unije u području elektroničkih komunikacija		Tp		3,315	2,948	2,948	3,007	3,067	3,129	3,175
03	Jedinstveno tržište				899,253	952,589	927,068	963,475	993,131	993,048	1 002,385
03 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Jedinstveno tržište“				27,651	29,142	28,196	29,548	29,464	29,374	29,283
03 01 01	Rashodi za potporu Programu jedinstvenog tržišta				27,051	28,542	27,596	28,948	28,864	28,774	28,683
03 01 01 01	Rashodi za potporu Programu jedinstvenog tržišta	SINGLEMKT	co	(21-27)	12,879	13,286	13,710	13,768	13,975	14,194	14,429
03 01 01 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo — Doprinos iz Programa jedinstvenog tržišta	SINGLEMKT	co	(21-27)	1,709	2,888	1,613	2,897	2,854	2,809	2,762
03 01 01 76	Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove — Doprinos iz Programa jedinstvenog tržišta	SINGLEMKT	co	(21-27)	12,462	12,368	12,273	12,283	12,035	11,771	11,492
03 01 02	Rashodi za potporu programu Fiscalis	FISCALIS	co	(21-27)	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
03 01 03	Rashodi za potporu programu Carina	CUSTOMS	co	(21-27)	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
03 02	Program jedinstvenog tržišta				556,075	585,002	565,224	572,552	581,370	590,882	591,878
03 02 01	Učinkovitije funkcioniranje unutarnjeg tržišta				79,069	77,617	74,386	75,776	75,868	76,311	76,122
03 02 01 01	Funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	SINGLEMKT	co	(21-27)	35,824	28,406	24,418	25,418	25,053	25,094	24,492
03 02 01 02	Sredstva za upravljanje unutarnjim tržištem	SINGLEMKT	co	(21-27)	5,414	5,470	5,620	5,670	5,720	5,770	5,854
03 02 01 03	Taxudova podrška regulatornim poslovima – Provedba i razvoj unutarnjeg tržišta	SINGLEMKT	co	(21-27)	0,723	3,300	3,350	3,400	3,450	3,500	3,515
03 02 01 04	Pravo trgovačkih društava	SINGLEMKT	co	(21-27)	1,198	1,000	1,050	1,050	1,060	1,060	1,064
03 02 01 05	Politika tržišnog natjecanja za snažniju Uniju u digitalno doba	SINGLEMKT	co	(21-27)	19,857	19,883	19,999	19,999	20,000	20,000	20,000
03 02 01 06	Provedba i razvoj unutarnjeg tržišta financijskih usluga	SINGLEMKT	co	(21-27)	5,494	5,350	5,460	5,460	5,510	5,510	5,511
03 02 01 07	Nadzor tržišta	SINGLEMKT	co	(21-27)	10,559	14,208	14,489	14,779	15,075	15,377	15,686
03 02 02	Poboljšanje konkurentnosti poduzeća, osobito MSP-ova, te podupiranje njihova pristupa tržištima	SINGLEMKT	co	(21-27)	119,770	151,450	126,384	129,511	131,567	136,523	137,719
03 02 03	Europska normizacija i međunarodni standardi financijskog izvještavanja i revizije				27,776	30,126	32,292	31,525	31,993	32,460	32,773
03 02 03 01	Europska normizacija	SINGLEMKT	co	(21-27)	20,007	21,676	23,567	22,616	23,123	23,490	23,712

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
03 02 03 02	Međunarodni standardi financijskog i nefinancijskog izvještavanja i revizije	SINGLEMKT	co	(21-27)	7,768	8,450	8,725	8,909	8,870	8,970	9,061
03 02 04	Oснаživanje potrošača i civilnog društva te osiguranje visoke razine zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda uključujući sudjelovanje krajnjih korisnika u donošenju politika u financijskim uslugama				25,798	24,995	25,143	25,543	26,344	26,445	26,590
03 02 04 01	Ostvarivanje visoke razine zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda	SINGLEMKT	co	(21-27)	24,305	23,500	23,648	24,048	24,849	24,950	25,086
03 02 04 02	Sudjelovanje krajnjih korisnika u donošenju politika u području financijskih usluga	SINGLEMKT	co	(21-27)	1,494	1,495	1,495	1,495	1,495	1,495	1,504
03 02 05	Proizvodnja i širenje kvalitetnih statističkih podataka o Europi	SINGLEMKT	co	(21-27)	74,000	75,000	75,700	75,700	75,700	75,700	75,646
03 02 06	Doprinos visokoj razini zdravlja i dobrobiti ljudi, životinja i bilja	SINGLEMKT	co	(21-27)	229,662	225,814	231,319	234,497	239,898	243,443	243,028
03 03	Program Unije za borbu protiv prijevara				24,053	24,369	24,850	25,506	26,351	27,402	28,676
03 03 01	Sprečavanje i suzbijanje prijevara, korupcije i svih ostalih nezakonitih radnji koje štete financijskim interesima Unije	ANTIFRAUD	co	(21-27)	15,160	15,425	15,662	16,076	16,608	17,271	18,005
03 03 02	Potpora prijavljivanju nepravilnosti, uključujući prijave	ANTIFRAUD	co	(21-27)	0,929	0,934	0,960	0,985	1,018	1,058	1,116
03 03 03	Financiranje djelovanja koja se provode u skladu s Uredbom (EZ) br. 515/97	ANTIFRAUD	co	(21-27)	7,964	8,010	8,228	8,445	8,725	9,073	9,556

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
03 04	Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)				34,489	36,640	37,379	38,132	38,901	39,685	40,485
03 04 01	Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	FISCALIS	co	(21-27)	34,489	36,640	37,379	38,132	38,901	39,685	40,485
03 05	Suradnja u području carina (Carina)				125,217	130,144	132,753	135,414	138,129	140,897	143,976
03 05 01	Suradnja u području carina (Carina)	CUSTOMS	co	(21-27)	125,217	130,144	132,753	135,414	138,129	140,897	143,976
03 10	Decentralizirane agencije				118,428	119,736	126,716	150,373	167,616	153,658	157,037
03 10 01	Europska agencija za kemikalije (ECHA)				70,474	72,246	74,879	81,716	83,070	85,296	87,653
03 10 01 01	Europska agencija za kemikalije — Zakonodavstvo o kemikalijama	ECHA	ag		60,561	64,146	68,362	73,971	75,174	77,238	79,434
03 10 01 02	Europska agencija za kemikalije — Aktivnosti u području zakonodavstva o biocidima	ECHA	ag		9,913	8,100	6,516	7,745	7,896	8,058	8,219
03 10 02	Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)	EBA	ag		17,819	18,336	19,037	19,514	19,652	20,045	20,446
03 10 03	Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA)	EIOPA	ag		12,141	12,852	13,368	13,740	14,015	14,295	14,581
03 10 04	Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)	ESMA	ag		17,993	16,301	18,347	19,992	20,443	21,146	21,224
03 10 05	Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA)	AMLA	ag				1,085	15,411	30,436	12,876	13,134
03 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				13,340	27,556	11,950	11,950	11,300	11,150	11,050

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
03 20 03	Ostala djelovanja				8,600	10,300	11,950	11,950	11,300	11,150	11,050
03 20 03 01	Postupci za sklapanje i oglašavanje ugovora o javnoj nabavi robe, javnim radovima i javnim uslugama		dc		8,600	10,300	9,700	9,500	9,500	9,500	9,500
03 20 03 02	Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama		Ts				2,250	2,450	1,800	1,650	1,550
04	Svemir				2 033,303	2 076,538	2 226,163	2 312,240	2 355,474	2 395,876	2 442,585
04 01	Administrativni rashodi za potporu u klasteru „Svemir“				7,547	7,259	7,200	7,800	8,250	8,250	9,050
04 01 01	Rashodi za potporu Svemirskom programu Unije	SPACE	co	(21-27)	7,547	7,259	6,950	7,600	8,050	8,050	9,000
04 01 02	Rashodi za potporu Programu Unije za sigurnu povezivost	USC	pc	(23-27)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050
04 02	Svemirski program Unije				1 969,788	2 000,978	2 038,151	2 080,670	2 043,165	2 087,049	2 115,745
04 02 01	Galileo / EGNOS	SPACE	co	(21-27)	1 298,956	1 150,978	1 247,851	1 265,670	1 163,165	1 232,049	1 253,620
04 02 02	Copernicus	SPACE	co	(21-27)	635,613	700,000	750,000	775,000	780,000	830,000	838,771
04 02 03	GOVSATCOM/SSA	SPACE	co	(21-27)	35,219	150,000	40,300	40,000	100,000	25,000	23,355
04 03	Program Unije za sigurnu povezivost						106,050	145,150	224,150	217,500	234,163
04 03 01	Sigurna povezivost Unije — Doprinos iz naslova 1.	USC	pc	(23-27)			106,050	145,150	224,150	217,500	234,163
04 10	Decentralizirane agencije				55,968	68,301	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627
04 10 01	Agencija Europske unije za svemirski program	EUSPA	ag		55,968	68,301	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627
<p>co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = pripremna djelovanja</p> <p>ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija</p>											

3.4. Podnaslov 2.a – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 2.A – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija					1 770,571	61 314,192	62 922,984	64 681,334	66 478,044	56 724,702	58 638,386
05	Regionalni razvoj i kohezija				1 699,199	44 955,494	46 148,487	47 459,015	48 809,404	41 781,572	43 220,519
05 20	Kohezijski fond (CF)	CF	co	(21-27)	1 458,801	7 528,602	7 755,914	8 007,553	8 267,161	7 365,291	7 642,835
	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	ERDF	co	(21-27)	238,798	37 424,211	38 392,573	39 451,462	40 542,244	34 416,281	35 577,684
	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				1,600	2,681					
07	Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti				71,373	16 358,698	16 774,496	17 222,319	17 668,640	14 943,130	15 417,867
	Europski socijalni fond plus (ESF+)	ESF+	co	(21-27)	71,373	16 358,698	16 774,496	17 222,319	17 668,640	14 943,130	15 417,867
<p>co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = pripremna djelovanja</p> <p>ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija</p>											

3.5. Podnaslov 2.b – Otpornost i vrijednosti

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 2.B – Otpornost i vrijednosti					5 025,323	6 330,186	7 163,699	7 644,998	8 472,884	9 770,632	11 603,602
05	Regionalni razvoj i kohezija				31,986	34,276	33,613	34,286	34,971	35,671	36,197
05 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Regionalni razvoj i kohezija”				1,873	1,873	1,873	1,873	1,873	1,873	1,873
05 01 03	Rashodi za potporu turskoj zajednici na Cipru	TCC	dc	(21-27)	1,873	1,873	1,873	1,873	1,873	1,873	1,873
05 04	Potpورا turskoj zajednici na Cipru				30,113	32,403	31,740	32,413	33,098	33,798	34,324
05 04 01	Financijska potpora za poticanje gospodarskog razvoja turske zajednice na Cipru	TCC	dc	(21-27)	30,113	32,403	31,740	32,413	33,098	33,798	34,324
06	Oporavak i otpornost				1 201,437	1 508,039	2 308,938	3 030,048	3 640,431	4 724,137	5 891,121
06 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Oporavak i otpornost”				18,037	31,499	31,410	29,844	31,664	33,547	35,399
06 01 01	Rashodi za potporu Mehanizmu za oporavak i otpornost i Instrumentu za tehničku potporu				2,000	2,040	2,081	2,122	2,165	2,208	2,241
06 01 01 01	Rashodi za potporu Instrumentu za tehničku potporu	TSI	co	(21-27)	2,000	2,040	2,081	2,122	2,165	2,208	2,241
06 01 02	Rashodi za potporu zaštiti eura od krivotvorenja	PERICLES	co	(21-27)			0,200				0,200

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
06 01 03	<i>Rashodi za potporu Instrumentu Europske unije za oporavak (EURI)</i>	EURI_N-GEU_21_27	co	(21-27)	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
06 01 05	<i>Rashodi za potporu programu „EU za zdravlje“</i>				11,037	24,459	24,129	22,722	24,499	26,339	27,958
06 01 05 01	Rashodi za potporu programu „EU za zdravlje“	EU4HEALTH	co	(21-27)	3,500	9,138	9,322	3,714	3,789	3,864	3,655
06 01 05 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo — Doprinos iz programa „EU za zdravlje“	EU4HEALTH	co	(21-27)	7,537	15,321	14,807	19,008	20,711	22,475	24,303
06 02	<i>Mehanizam za oporavak i otpornost i Instrument za tehničku potporu</i>				114,364	116,652	118,984	121,364	123,791	126,268	128,126
06 02 02	<i>Instrument za tehničku potporu</i>	TSI	co	(21-27)	114,364	116,652	118,984	121,364	123,791	126,268	128,126
06 03	<i>Zaštita eura od krivotvorenja</i>				0,834	0,850	0,667	0,885	0,902	0,920	0,735
06 03 01	<i>Zaštita eura od krivotvorenja</i>	PERICLES	co	(21-27)	0,834	0,850	0,667	0,885	0,902	0,920	0,735
06 04	<i>Instrument Europske unije za oporavak (EURI)</i>					140,000	1 030,775	2 071,394	2 677,836	3 744,554	4 980,313
06 04 01	<i>Instrument Europske unije za oporavak (EURI) — periodične isplate kupona i isplata po dospijeću</i>	EURI_N-GEU_21_27	co	(21-27)		140,000	1 030,775	2 071,394	2 677,836	3 744,554	4 980,313
06 05	<i>Mehanizam Unije za civilnu zaštitu</i>				182,605	101,254	146,575	230,311	219,321	220,623	226,050
06 05 01	<i>Mehanizam Unije za civilnu zaštitu</i>	RESCEU	co	(21-27)	182,605	101,254	146,575	230,311	219,321	220,623	226,050

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
06 06	Program „EU za zdravlje”				318,042	815,214	707,621	285,366	293,577	299,864	215,715
06 06 01	Program „EU za zdravlje”	EU4HEALTH	co	(21-27)	318,042	815,214	707,621	285,366	293,577	299,864	215,715
06 07	Hitna potpora unutar Unije				231,700						
06 07 01	Hitna potpora unutar Unije	ESI	dc	(21-27)	231,700						
06 10	Decentralizirane agencije				324,455	290,571	260,905	278,785	280,999	285,775	291,944
06 10 01	Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	ECDC	ag		162,906	90,529	85,925	90,289	89,412	91,037	93,961
06 10 02	Europska agencija za sigurnost hrane	EFSA	ag		125,371	145,861	150,541	154,028	157,109	160,251	163,456
06 10 03	Europska agencija za lijekove				36,179	54,182	24,438	34,469	34,478	34,487	34,527
06 10 03 01	Doprinos Unije Europskoj agenciji za lijekove	EMA	ag		24,370	40,182	10,438	20,469	20,478	20,487	20,527
06 10 03 02	Poseban doprinos za lijekove za rijetke bolesti	EMA	ag		11,809	14,000	14,000	14,000	14,000	14,000	14,000
06 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				11,400	12,000	12,000	12,098	12,340	12,587	12,838
06 20 04	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji				11,400	12,000	12,000	12,098	12,340	12,587	12,838
06 20 04 01	Koordinacija i nadzor ekonomske i monetarne unije, uključujući euro, te informiranje o njoj		Tp		11,400	12,000	12,000	12,098	12,340	12,587	12,838

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
07	Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti				3 791,899	4 787,870	4 821,148	4 580,664	4 797,482	5 010,824	5 676,285
07 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti”				77,175	89,567	95,880	95,009	100,127	105,451	112,765
07 01 01	Rashodi za potporu Europskom socijalnom fondu plus (ESF+)				2,500	2,000	2,000	2,653	2,706	2,760	2,808
07 01 01 02	Rashodi za potporu programu Zapošljavanje i socijalne inovacije	ESF+	co	(21-27)	2,500	2,000	2,000	2,653	2,706	2,760	2,808
07 01 02	Rashodi za potporu programu Erasmus+				42,878	50,373	54,096	53,219	56,315	59,545	64,702
07 01 02 01	Rashodi za potporu programu Erasmus+	ERASMUS+	co	(21-27)	15,839	23,533	24,515	21,630	22,642	23,712	26,628
07 01 02 75	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinis iz programa Erasmus+	ERASMUS+	co	(21-27)	27,039	26,840	29,581	31,589	33,672	35,833	38,074
07 01 03	Rashodi za potporu programu Europske snage solidarnosti				6,586	6,718	6,898	7,034	7,173	7,315	7,459
07 01 03 01	Rashodi za potporu programu Europske snage solidarnosti	ESC	co	(21-27)	4,966	5,152	5,311	5,474	5,642	5,813	5,990
07 01 03 75	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinis iz programa Europske snage solidarnosti	ESC	co	(21-27)	1,620	1,566	1,587	1,560	1,532	1,502	1,470
07 01 04	Rashodi za potporu programu Kreativna Europa				17,241	20,875	22,462	21,029	22,185	23,382	24,622
07 01 04 01	Rashodi za potporu programu Kreativna Europa	CREATIVEEU	co	(21-27)	3,000	5,560	5,671	3,184	3,247	3,312	3,378

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
07 01 04 75	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinos iz programa Kreativna Europa	CREATIVEEU	co	(21-27)	14,241	15,315	16,791	17,845	18,938	20,070	21,244
07 01 05	Rashodi za potporu programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti				6,970	8,501	9,323	9,973	10,648	11,348	12,073
07 01 05 01	Rashodi za potporu programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti	RIGHTS	co	(21-27)	1,600	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
07 01 05 75	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinos iz programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti	RIGHTS	co	(21-27)	5,370	6,501	7,323	7,973	8,648	9,348	10,073
07 01 06	Rashodi za potporu programu Pravosuđe	JUSTICE	co	(21-27)	1,000	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100
07 02	Europski socijalni fond plus (ESF+)				100,132	104,482	91,500	106,102	108,224	110,389	112,352
07 02 04	ESF+ — Tematsko područje Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI)	ESF+	co	(21-27)	100,132	104,482	91,500	106,102	108,224	110,389	112,352
07 03	Erasmus+				2 620,138	3 351,367	3 494,429	3 421,608	3 607,001	3 798,408	4 442,623
07 03 01	Promicanje mobilnosti pojedinaca i grupa u svrhu učenja te suradnje, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja				2 298,695	2 934,931	3 061,161	2 997,335	3 159,739	3 327,412	3 891,790
07 03 01 01	Promicanje mobilnosti pojedinaca i grupa u svrhu učenja te suradnje, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja — Neizravno upravljanje	ERASMUS+	co	(21-27)	1 929,650	2 361,275	2 282,120	2 475,620	2 609,757	2 748,245	3 214,445

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
07 03 01 02	Promicanje mobilnosti pojedinaca i grupa u svrhu učenja te suradnje, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja — Izravno upravljanje	ERASMUS+	co	(21-27)	369,045	573,656	779,041	521,715	549,982	579,167	677,346
07 03 02	<i>Promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog i informalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih</i>	ERASMUS+	co	(21-27)	272,638	351,401	365,603	357,999	377,397	397,424	464,789
07 03 03	<i>Promicanje mobilnosti sportskog osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika</i>	ERASMUS+	co	(21-27)	48,805	65,036	67,665	66,274	69,865	73,573	86,044
07 04	Europske snage solidarnosti				129,128	134,710	134,298	136,986	139,727	142,524	145,443
07 04 01	Europske snage solidarnosti	ESC	co	(21-27)	129,128	134,710	134,298	136,986	139,727	142,524	145,443
07 05	Kreativna Europa				289,141	385,653	302,828	218,644	222,281	225,973	230,020
07 05 01	Potprogram Kultura	CREATI-VEEU	co	(21-27)	94,520	131,098	100,041	72,262	73,464	74,684	76,181
07 05 02	Potprogram Media	CREATI-VEEU	co	(21-27)	167,490	220,518	175,662	126,835	128,945	131,087	133,435
07 05 03	Međusektorski potprogram	CREATI-VEEU	co	(21-27)	27,131	34,037	27,125	19,547	19,872	20,202	20,404
07 06	Gradani, jednakost, prava i vrijednosti				91,944	206,401	202,959	82,113	81,552	80,814	79,441
07 06 01	Jednakost i prava	RIGHTS	co	(21-27)	28,099	39,861	36,863	15,406	15,225	15,033	14,607

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
07 06 02	<i>Uključivanja građana i njihova sudjelovanja u demokratskom životu Unije</i>	RIGHTS	co	(21-27)	13,408	40,671	32,154	23,828	35,006	23,576	17,371
07 06 03	<i>Daphne</i>	RIGHTS	co	(21-27)	19,190	33,581	25,258	5,188	4,604	3,989	3,114
07 06 04	<i>Vrijednosti Unije</i>	RIGHTS	co	(21-27)	31,248	92,288	108,684	37,691	26,718	38,215	44,349
07 07	<i>Pravosuđe</i>				45,696	42,527	41,125	40,691	40,650	40,643	40,345
07 07 01	<i>Promicanje pravosudne suradnje</i>	JUSTICE	co	(21-27)	12,532	11,444	11,104	10,987	10,976	10,974	10,893
07 07 02	<i>Potpoma pravosudnom osposobljavanju</i>	JUSTICE	co	(21-27)	17,664	16,606	16,039	15,869	15,854	15,851	15,735
07 07 03	<i>Promicanje djelotvornog pristupa pravosuđu</i>	JUSTICE	co	(21-27)	15,499	14,477	13,982	13,835	13,821	13,819	13,717
07 10	<i>Decentralizirane agencije i Ured europskog javnog tužitelja</i>				219,820	246,262	268,479	287,175	303,916	310,919	316,317
07 10 01	<i>Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound)</i>	EURO-FOUND	ag		21,600	21,778	23,577	23,404	23,872	24,350	24,837
07 10 02	<i>Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA)</i>	EUOSHA	ag		15,347	15,660	16,306	16,790	17,126	17,469	17,818
07 10 03	<i>Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop)</i>	CEDEFOP	ag		17,805	18,233	18,883	19,459	19,848	20,245	20,650
07 10 04	<i>Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA)</i>	FRA	ag		23,750	23,634	24,575	25,154	25,657	26,170	26,693
07 10 05	<i>Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)</i>	EIGE	ag		8,552	7,983	8,594	8,890	9,818	10,199	10,185
07 10 06	<i>Europska zaklada za osposobljavanje (ETF)</i>	ETF	ag		21,053	21,379	22,534	23,162	23,625	24,098	24,579

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
07 10 07	<i>Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust)</i>	EUROJUST	ag		52,345	45,804	52,472	56,112	67,481	69,571	70,361
07 10 08	<i>Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)</i>	EPPO	ag		35,150	57,102	62,101	64,256	65,541	66,852	68,189
07 10 09	<i>Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)</i>	ELA	ag		24,220	34,690	39,435	49,947	50,947	51,966	53,005
07 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				218,726	226,901	189,650	192,337	194,004	195,703	196,979
07 20 03	Ostala djelovanja				8,634	8,708	7,900	8,859	8,937	9,017	9,077
07 20 03 01	Slobodno kretanje radnika, usklađivanje sustava socijalne sigurnosti i mjere za migrante, uključujući migrante iz trećih zemalja		dc		8,634	8,708	7,900	8,859	8,937	9,017	9,077
07 20 04	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji				183,891	182,890	181,750	183,477	185,066	186,686	187,902
07 20 04 01	Multimedijska djelovanja		Tp		20,212	20,384	20,560	20,739	20,921	21,108	21,248
07 20 04 02	Izvršne i institucijske komunikacijske usluge		Tp		46,689	47,506	47,916	48,334	48,759	49,192	49,518
07 20 04 03	Predstavništva Komisije		Tp		26,645	27,589	27,826	28,070	28,317	28,569	28,757
07 20 04 04	Komunikacijske usluge za građane		Tp		33,356	32,504	32,783	33,068	33,360	33,657	33,880
07 20 04 05	Kuća europske povijesti		Tp		3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
07 20 04 06	Posebne nadležnosti u području socijalne politike, uključujući socijalni dijalog		Tp		28,070	25,521	23,219	23,421	23,628	23,838	23,996

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
07 20 04 07	Druge aktivnosti u području temeljnih prava		Tp		0,898	0,906	0,914	0,922	0,930	0,938	0,944
07 20 04 08	Analize i studije o socijalnoj situaciji, demografiji i obitelji		Tp		2,730	3,140	3,000	3,194	3,222	3,251	3,273
07 20 04 09	Mjere informiranja i izobrazbe za organizacije radnika		Tp		22,291	22,340	22,532	22,729	22,929	23,133	23,286

co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = priprema djelovanja

ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija

3.6. Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 3. – Prirodni resursi i okoliš					56 791,138	56 681,112	57 222,558	57 351,859	57 459,132	57 232,190	57 453,770
08	Poljoprivredna i pomorska politika				55 994,391	54 420,292	54 921,267	54 999,143	55 047,622	55 036,089	55 185,322
08 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Poljoprivredna i pomorska politika”				7,400	7,810	7,695	7,880	8,069	8,263	8,462
08 01 03	Rashodi za potporu Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu				7,400	7,810	7,695	7,880	8,069	8,263	8,462
08 01 03 01	Rashodi za potporu Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu	EMFAF	co	(21-27)	3,369	3,739	3,197	3,371	3,437	3,505	3,574
08 01 03 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu	EMFAF	co	(21-27)	4,031	4,071	4,498	4,509	4,632	4,758	4,888

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
	European Agricultural Guarantee Fund (EAGF) (Sub-ceiling before transfers between EAGF and EAFRD)		<i>co</i>	(21-27)	40 368,000	40 639,000	41 518,000	41 649,000	41 782,000	41 913,000	42 047,000
	Additional net transfers between EAGF and EAFRD (and rounding excluded for calculating margin)				- 557,000	- 618,000	- 825,000				
	European Agricultural Guarantee Fund (net balance available after transfers between EAGF and EAFRD)		<i>co</i>	(21-27)	39 811,000	40 021,000	40 693,000	41 649,000	41 782,000	41 913,000	42 047,000
08 02	Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	EAGF	<i>co</i>	(21-27)	40 371,454	40 368,859	40 692,211	41 649,000	41 782,000	41 913,000	42 047,000
08 03	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	EAFRD	<i>co</i>	(21-27)	15 341,490	12 727,699	12 934,677	12 108,888	12 108,888	12 108,888	12 108,888
08 04	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA)				101,696	1 126,475	1 095,129	1 061,836	973,796	827,659	839,828
08 04 01	EFPPA — Rashodi poslovanja u okviru podijeljenog upravljanja	EMFAF	<i>co</i>	(21-27)		1 029,772	993,738	958,425	868,326	720,003	731,324
08 04 02	EFPPA — Rashodi poslovanja u okviru izravnog i neizravnog upravljanja	EMFAF	<i>co</i>	(21-27)	97,107	91,786	94,208	96,199	98,249	100,552	101,280
08 04 03	EFPPA — Operativna tehnička pomoć	EMFAF	<i>co</i>	(21-27)	4,589	4,573	5,074	5,178	5,378	5,576	5,671
08 04 05	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz EFPPA-e	EMFAF	<i>co</i>	(21-27)		0,344	2,109	2,034	1,843	1,528	1,552
08 05	Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPAs) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMOs)				151,609	159,219	162,019	140,956	143,775	146,650	148,810

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
08 05 01	<i>Uspostava okvira upravljanja ribolovnim aktivnostima koje provode ribarska plovila Unije u vodama trećih zemalja</i>		dc		146,326	153,519	156,319	135,256	138,075	140,950	143,110
08 05 02	<i>Promicanje održivog razvoja za upravljanje ribarstvom i pomorstvom u skladu s ciljevima ZRP-a (obvezni doprinosi međunarodnim tijelima)</i>		dc		5,284	5,700	5,700	5,700	5,700	5,700	5,700
08 10	Decentralizirane agencije				20,741	28,739	29,535	30,584	31,093	31,629	32,334
08 10 01	Europska agencija za kontrolu ribarstva	EFCA	ag		20,741	28,739	29,535	30,584	31,093	31,629	32,334
08 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja					1,490					
09	Okoliš i klimatska politika				796,746	2 260,820	2 301,292	2 352,716	2 411,510	2 196,100	2 268,448
09 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Okoliš i klimatska politika”				17,888	23,530	25,786	29,477	30,161	30,775	31,627
09 01 01	<i>Rashodi za potporu Programu za zaštitu okoliša i klimatsku politiku (LIFE)</i>				17,888	23,530	25,786	29,477	30,161	30,775	31,627
09 01 01 01	Rashodi za potporu Programu za zaštitu okoliša i klimatsku politiku (LIFE)	LIFE	co	(21-27)	7,150	9,833	10,558	13,560	13,293	12,924	12,762
09 01 01 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	LIFE	co	(21-27)	10,738	13,697	15,229	15,918	16,868	17,851	18,865

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
09 02	Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)				720,939	732,016	702,532	722,140	753,352	795,827	839,754
09 02 01	Priroda i biološka raznolikost	LIFE	co	(21-27)	272,220	284,033	275,063	288,156	305,043	327,139	352,756
09 02 02	Kružno gospodarstvo i kvaliteta života	LIFE	co	(21-27)	183,169	181,653	174,358	178,644	189,305	203,428	219,473
09 02 03	Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama	LIFE	co	(21-27)	128,975	128,382	122,358	122,555	123,949	127,681	128,332
09 02 04	Prelazak na čistu energiju	LIFE	co	(21-27)	136,575	137,948	130,753	132,785	135,055	137,579	139,192
09 03	Fond za pravednu tranziciju	JTF	co	(21-27)	3,980	1 443,006	1 466,201	1 489,860	1 513,992	1 255,349	1 280,456
09 04	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju						50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
09 04 01	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	PSLF_JTM	co	(21-27)			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
09 10	Decentralizirane agencije				50,440	54,148	56,772	61,238	64,005	64,148	66,610
09 10 01	Europska agencija za kemikalije – Direktive o okolišu i međunarodne konvencije	ECHA	ag		5,260	4,700	5,389	5,720	6,495	6,597	6,912
09 10 02	Europska agencija za okoliš	EEA	ag		45,180	49,448	51,383	55,518	57,510	57,551	59,698
09 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				3,500	8,121					

co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = pripremna djelovanja

ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija

3.7. Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 4. – Migracije i upravljanje granicama					1 626,956	3 360,000	3 727,312	3 830,082	4 348,594	4 262,437	4 417,371
10	Migracije				635,392	1 472,244	1 587,291	1 681,393	1 969,996	1 893,612	1 988,929
10 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Migracije”				3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
10 01 01	Rashodi za potporu Fondu za azil, migracije i integraciju	AMIF	co	(21-27)	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
10 02	Fond za azil, migracije i integraciju				494,581	1 315,583	1 415,121	1 497,715	1 782,704	1 702,635	1 794,192
10 02 01	Fond za azil, migracije i integraciju	AMIF	co	(21-27)	494,581	1 315,583	1 414,825	1 497,356	1 779,423	1 699,511	1 794,192
10 02 02	Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) — Doprinos iz FAMI-ja	AMIF	co	(21-27)			0,296	0,360	0,711	0,554	
10 02 03	Fond za unutarnju sigurnost (FUS) — doprinos iz FAMI-ja	AMIF	co	(21-27)					2,570	2,570	
10 10	Decentralizirane agencije				137,811	153,661	169,169	180,678	184,291	187,977	191,737
10 10 01	Agencija Europske unije za azil (AEUA)	EUAA	ag		137,811	153,661	169,169	180,678	184,291	187,977	191,737
11	Upravljanje granicama				991,564	1 887,756	2 140,021	2 148,689	2 378,598	2 368,824	2 428,442
11 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Upravljanje granicama”				2,077	2,079	2,081	2,082	2,084	2,085	2,087
11 01 01	Rashodi za potporu Fondu za integrirano upravljanje granicama — Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize	BMVI	co	(21-27)	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
11 01 02	<i>Rashodi za potporu Fondu za integrirano upravljanje granicama — Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere</i>	CCEI	co	(21-27)	0,077	0,079	0,081	0,082	0,084	0,085	0,087
11 02	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) — Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize				151,566	738,742	944,798	794,930	926,613	845,910	855,948
11 02 01	<i>Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize</i>	BMVI	co	(21-27)	151,566	738,742	944,798	794,930	926,613	845,910	855,948
11 03	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) — instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere				135,403	138,111	140,872	143,691	146,564	149,496	151,695
11 03 01	<i>Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere</i>	CCEI	co	(21-27)	135,403	138,111	140,872	143,691	146,564	149,496	151,695
11 10	Decentralizirane agencije				702,519	1 008,824	1 052,270	1 207,985	1 303,337	1 371,333	1 418,712
11 10 01	<i>Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)</i>	FRONTEX	ag		491,426	692,794	793,614	924,989	1 049,849	1 130,401	1 177,330
11 10 02	<i>Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde („eu-LISA“)</i>	EU_LISA	ag		211,093	316,030	258,656	282,996	253,487	240,932	241,382

co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = pripremna djelovanja

ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija

3.8. Naslov 5. – Sigurnost i obrana

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 5. – Sigurnost i obrana					1 598,298	1 812,328	1 901,109	1 971,861	2 212,991	2 408,338	2 680,864
12	Sigurnost				425,538	634,883	688,723	736,467	783,515	789,780	783,270
12 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Sigurnost”				3,765	4,760	4,806	4,854	4,901	4,950	5,021
12 01 01	Rashodi za potporu Fondu za unutarnju sigurnost (FUS)	ISF	co	(21-27)	1,500	2,450	2,450	2,450	2,450	2,450	2,470
12 01 03	Rashodi za potporu nuklearnoj sigurnosti i programu razgradnje nuklearnih postrojenja, među ostalim za Bugarsku i Slovačku	ND_OTHER	dc	(21-27)	2,265	2,310	2,356	2,404	2,451	2,500	2,551
12 02	Fond za unutarnju sigurnost (FUS)				68,500	251,678	307,408	312,436	332,207	316,647	282,901
12 02 01	Fond za unutarnju sigurnost (FUS)	ISF	co	(21-27)	68,500	251,678	307,408	312,436	332,207	316,647	282,901
12 03	Razgradnja nuklearnih postrojenja za Litvu				72,500	98,900	68,800	74,600	74,700	80,100	82,400
12 03 01	Program razgradnje nuklearnih postrojenja za Litvu	ND_LITH	dc	(21-27)	72,500	98,900	68,800	74,600	74,700	80,100	82,400
12 04	Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja, među ostalim za Bugarsku i Slovačku				66,940	41,629	54,883	59,920	67,999	70,555	87,237
12 04 01	Program Kozloduy	ND_OTHER	dc	(21-27)	9,000	9,000	9,000	9,000	9,000	9,000	9,000
12 04 02	Program Bohunice	ND_OTHER	dc	(21-27)	27,500		9,500	9,000	9,000		
12 04 03	Program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC-a)	ND_OTHER	dc	(21-27)	30,440	32,629	36,383	41,920	49,999	61,555	78,237

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
12 10	Decentralizirane agencije				192,814	215,942	230,412	261,795	280,390	293,608	301,439
12 10 01	Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)	EUROPOL	ag		166,601	189,031	202,078	218,228	223,615	235,649	236,926
12 10 02	Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL)	CEPOL	ag		9,620	10,072	10,806	11,435	11,664	11,897	12,135
12 10 03	Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)	EMCDDA	ag		16,594	16,839	17,528	32,132	33,989	35,098	35,880
12 10 04	EU Centre to prevent and counter child sexual abuse (CSA)	CSA	ag						11,122	10,964	16,497
12 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				21,019	21,975	22,414	22,862	23,319	23,921	24,272
12 20 04	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji				21,019	21,975	22,414	22,862	23,319	23,921	24,272
12 20 04 01	Mjere sigurnosti u području nuklearne energije		Ts		18,019	18,914	19,292	19,678	20,071	20,608	20,909
12 20 04 02	Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja		Ts		3,000	3,061	3,122	3,184	3,248	3,313	3,362
13	Obrana				1 172,760	1 177,445	1 212,386	1 235,394	1 429,475	1 618,558	1 897,594
13 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Sigurnost i obrana”				4,422	10,614	12,462	13,599	15,382	17,152	18,593
13 01 01	Rashodi za potporu Europskom fondu za obranu — neistraživački	EDF	co	(21-27)	1,358	2,430	2,600	2,500	3,000	3,540	4,210

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
13 01 02	Rashodi za potporu Europskom fondu za obranu — istraživački				1,400	6,508	8,147	9,373	10,645	11,865	12,625
13 01 02 01	Rashodi za dužnosnike i privremeno osoblje koje radi u Europskom fondu za obranu — istraživački	EDF	co	(21-27)	0,800	4,000	4,857	5,542	6,185	6,861	7,066
13 01 02 02	Vanjsko osoblje koje radi u Europskom fondu za obranu — istraživački	EDF	co	(21-27)	0,175	0,670	1,156	1,380	1,610	1,854	1,910
13 01 02 03	Ostali rashodi za upravljanje Europskim fondom za obranu — istraživački	EDF	co	(21-27)	0,425	1,838	2,134	2,450	2,850	3,150	3,650
13 01 03	Rashodi za potporu programu Vojna mobilnost				1,664	1,676	1,715	1,726	1,737	1,747	1,758
13 01 03 01	Rashodi za potporu programu Vojna mobilnost	MM	co	(21-27)	0,700	0,714	0,728	0,743	0,758	0,773	0,788
13 01 03 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz Instrumenta za povezivanje Europe (prometni sektor) za vojnu mobilnost	MM	co	(21-27)	0,964	0,962	0,987	0,984	0,980	0,974	0,969
13 02	Europski fond za obranu — neistraživački				621,210	624,924	623,847	591,323	706,275	821,310	1 025,473
13 02 01	Razvoj sposobnosti	EDF	co	(21-27)	621,210	624,924	623,847	591,323	706,275	821,310	1 025,473
13 03	Europski fond za obranu — istraživački				321,730	311,839	311,107	294,831	352,246	409,592	457,093
13 03 01	Istraživanja u području obrane	EDF	co	(21-27)	321,730	311,839	311,107	294,831	352,246	409,592	457,093
13 04	Vojna mobilnost				225,398	230,068	234,971	239,641	244,572	249,504	254,435
13 04 01	Vojna mobilnost	MM	co	(21-27)	225,398	230,068	234,971	239,641	244,572	249,504	254,435

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
13 05	Program Unije za sigurnu povezivost						30,000	96,000	111,000	121,000	142,000
13 05 01	Sigurna povezivost Unije — Doprinos iz naslova 5.	USC	pc	(23-27)			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000

co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = pripremna djelovanja
ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija

3.9. Naslov 6. – Susjedstvo i svijet

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
UKUPNO NASLOV 6. – Susjedstvo i svijet					17 031,000	17 170,443	16 781,879	15 722,590	15 195,073	14 643,282	15 217,750
14	Vanjsko djelovanje				15 147,197	15 158,937	14 250,808	13 706,176	13 135,416	12 541,629	13 073,124
14 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Vanjsko djelovanje”				341,001	346,069	350,470	353,928	358,667	363,501	368,431
14 01 01	Rashodi za potporu Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa)				326,833	330,949	335,148	339,588	344,117	348,736	353,448
14 01 01 01	Rashodi za potporu Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa	NDICI	co	(21-27)	322,359	324,805	328,660	332,936	337,295	341,739	346,269
14 01 01 75	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinos iz Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa	NDICI	co	(21-27)	4,474	6,145	6,488	6,653	6,823	6,998	7,179

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
14 01 02	<i>Rashodi za potporu humanitarnoj pomoći</i>	HUMA	co	(21-27)	10,734	11,658	11,831	10,820	11,001	11,185	11,372
14 01 03	<i>Rashodi za potporu zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici</i>	CFSP	dc	(21-27)	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600
14 01 04	<i>Rashodi za potporu prekomorskim zemljama i područjima</i>	OCT	dc	(21-27)	1,329	1,347	1,364	1,382	1,400	1,419	1,438
14 01 05	<i>Rashodi za potporu Europskom instrumentu za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)</i>	INSC	dc	(21-27)	1,505	1,516	1,526	1,538	1,549	1,561	1,572
14 02	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju — Globalna Europa (NDICI — Globalna Europa)				12 084,461	12 385,698	11 635,622	11 034,301	10 356,766	9 703,223	10 171,436
14 02 01	<i>Geografski programi</i>				8 877,232	9 343,611	8 730,984	8 282,139	7 878,964	7 408,430	7 763,148
14 02 01 10	Južno susjedstvo	NDICI	co	(21-27)	1 589,601	1 629,861	1 657,210	1 630,932	1 122,769	1 122,636	1 085,329
14 02 01 11	Istočno susjedstvo	NDICI	co	(21-27)	690,571	709,703	618,890	622,538	574,230	415,165	410,155
14 02 01 12	Susjedstvo — Mjere teritorijalne i prekogranične suradnje i prateće mjere	NDICI	co	(21-27)	87,470	89,150	111,852	113,602	115,382	96,210	98,060
14 02 01 20	Zapadna Afrika	NDICI	co	(21-27)	1 689,410	1 320,668	1 624,960	1 540,753	1 262,853	1 174,888	1 242,539
14 02 01 21	Istočna i središnja Afrika	NDICI	co	(21-27)	1 394,550	1 287,651	1 584,336	1 502,235	1 231,282	1 145,516	1 211,475
14 02 01 22	Južna Afrika i Indijski ocean	NDICI	co	(21-27)	192,673	693,351	853,104	808,896	662,998	616,816	652,333
14 02 01 30	Bliski istok i središnja Azija	NDICI	co	(21-27)	375,851	414,766	395,413	371,762	288,796	300,862	332,706

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
14 02 01 31	Južna i istočna Azija	NDICI	co	(21-27)	388,063	445,958	631,021	603,608	507,448	435,071	500,754
14 02 01 32	Pacifik	NDICI	co	(21-27)	61,176	96,423	119,140	113,213	92,421	85,421	30,893
14 02 01 40	Sjeverna i Južna Amerika	NDICI	co	(21-27)	258,061	253,148	340,741	326,295	251,370	231,756	240,431
14 02 01 41	Karibi	NDICI	co	(21-27)	111,500	101,075	101,491	101,508	95,108	88,839	87,865
14 02 01 50	Doprinos za Erasmus+ — NDICI — Globalna Europa	NDICI	co	(21-27)	20,000	296,667	296,667	296,667	296,667	296,667	296,667
14 02 01 70	NDICI — Globalna Europa — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	NDICI	co	(21-27)	2 018,306	2 005,190	396,159	250,132	1 377,640	1 398,585	1 573,941
14 02 02	Tematski programi				2 366,898	1 019,379	1 047,894	990,773	866,298	787,845	826,434
14 02 02 10	Misije za promatranje izbora — ljudska prava i demokracija	NDICI	co	(21-27)	50,297	51,949	49,512	46,957	44,281	41,480	43,487
14 02 02 11	Temeljna prava i slobode — ljudska prava i demokracija	NDICI	co	(21-27)	150,171	155,900	148,630	141,009	133,027	124,671	130,657
14 02 02 20	Organizacije civilnog društva	NDICI	co	(21-27)	199,995	207,866	198,173	188,012	177,369	166,227	174,209
14 02 02 30	Mir, stabilnost i sprečavanje sukoba	NDICI	co	(21-27)	134,126	137,932	131,432	124,620	117,483	110,013	115,365
14 02 02 40	Ljudi — globalni izazovi	NDICI	co	(21-27)	1 611,808	187,192	199,410	195,154	175,679	168,326	173,594
14 02 02 41	Planet — globalni izazovi	NDICI	co	(21-27)	75,700	133,034	124,715	163,612	115,800	78,269	88,477
14 02 02 42	Blagostanje — globalni izazovi	NDICI	co	(21-27)	130,000	112,248	152,082	89,895	65,348	59,331	63,641
14 02 02 43	Partnerstva — globalni izazovi	NDICI	co	(21-27)	14,800	33,259	43,939	41,514	37,311	39,528	37,005

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
14 02 03	Djelovanja za brzi odgovor				840,331	484,396	461,653	437,812	412,839	386,698	405,426
14 02 03 10	Odgovor na krize	NDICI	co	(21-27)	261,039	268,446	255,797	242,538	228,649	214,110	224,526
14 02 03 20	Otpornost	NDICI	co	(21-27)	530,000	165,259	157,554	149,476	141,015	132,158	138,503
14 02 03 30	Potrebe vanjske politike	NDICI	co	(21-27)	49,292	50,690	48,302	45,798	43,175	40,430	42,397
14 02 04	Rezerva za nove izazove i prioritete	NDICI	co	(21-27)		1 538,311	1 395,090	1 323,576	1 198,665	1 120,249	1 176,428
14 03	Humanitarna pomoć				2 157,325	1 794,402	1 615,033	1 649,884	1 682,581	1 716,312	1 751,078
14 03 01	Humanitarna pomoć	HUMA	co	(21-27)	2 082,325	1 717,902	1 537,003	1 570,294	1 601,399	1 633,506	1 666,615
14 03 02	Sprečavanje katastrofa, smanjenje rizika i pripravnost	HUMA	co	(21-27)	75,000	76,500	78,030	79,591	81,182	82,806	84,462
14 04	Zajednička vanjska i sigurnosna politika				351,597	361,146	371,217	381,546	392,139	403,004	414,146
14 04 01	Civilne misije zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP)				308,875	311,249	319,931	328,835	337,967	347,333	356,938
14 04 01 01	EULEX Kosovo	CFSP	dc	(21-27)	52,521	82,122	84,408	86,753	89,158	91,624	94,154
14 04 01 02	Promatračka misija u Gruziji	CFSP	dc	(21-27)	20,524	22,869	23,506	24,159	24,829	25,516	26,220
14 04 01 03	Druge civilne misije ZSOP-a	CFSP	dc	(21-27)	235,831	193,783	199,195	204,745	210,438	216,275	222,262
14 04 01 04	Civilne hitne mjere ZSOP-a	CFSP	dc	(21-27)		11,435	11,753	12,080	12,414	12,758	13,110

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
14 04 01 05	Civilne pripremne mjere ZSOP-a	CFSP	dc	(21-27)		1,040	1,068	1,098	1,129	1,160	1,192
14 04 02	Posebni predstavnici Europske unije	CFSP	dc	(21-27)	34,405	20,790	24,369	21,963	22,572	23,196	23,836
14 04 03	Neširenje oružja i razoružanje	CFSP	dc	(21-27)	8,317	29,107	26,917	30,748	31,600	32,474	33,371
14 05	Prekomorske zemlje i područja				65,671	67,617	68,664	70,047	71,457	72,895	73,970
14 05 01	Sve prekomorske zemlje i područja	OCT	dc	(21-27)	2,500		2,500	6,700	4,900	10,750	12,970
14 05 02	Prekomorske zemlje i područja osim Grenlanda	OCT	dc	(21-27)	3,171	67,617	43,664	56,748	1,905	51,895	
14 05 03	Grenland	OCT	dc	(21-27)	60,000		22,500	6,599	64,651	10,250	61,000
14 06	Europski instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)				36,115	37,064	38,404	40,222	42,551	45,599	49,278
14 06 01	Nuklearna sigurnost, zaštita od zračenja i zaštitne mjere	INSC	dc	(21-27)	36,115	35,940	35,080	40,222	42,551	45,599	24,897
14 06 02	INSC — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	INSC	dc	(21-27)		1,124	3,324				24,380
14 07 01	Union Secure Connectivity — Contribution from Heading 6	USC	pc	(23-27)					50,000	50,000	50,000
14 20	Pilot-projekti, pripremna djelovanja, djelovanja na temelju ovlasti Komisije i druga djelovanja				111,027	166,941	171,399	176,247	181,254	187,095	194,786
14 20 03	Ostala djelovanja				18,595	72,171	78,429	81,899	84,326	87,151	90,869
14 20 03 01	Bespovratna sredstva u okviru makrofinancijske pomoći (MFP)		dc		0,227	50,000	56,711	57,367	59,268	61,512	64,536
14 20 03 06	Međunarodne organizacije i sporazumi		dc		18,367	22,171	21,719	24,532	25,058	25,639	26,333

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
14 20 04	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji				92,433	94,770	92,969	94,348	96,928	99,944	103,917
14 20 04 01	Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo		Tp		0,140	0,140	0,140	0,140	0,140	0,140	0,140
14 20 04 02	Vanjski trgovinski odnosi i pomoć za trgovinu		Tp		18,100	18,487	19,023	19,517	20,072	20,718	21,570
14 20 04 03	Politika informiranja i strateška komunikacija za vanjsko djelovanje		Tp		43,115	43,660	45,760	46,144	47,358	48,781	50,659
14 20 04 04	Strateške evaluacije i revizije		Tp		24,132	25,061	20,409	20,711	21,300	21,986	22,888
14 20 04 05	Promicanje koordinacije između Unije i država članica u području razvojne suradnje i humanitarne pomoći		Tp		6,946	7,422	7,637	7,836	8,058	8,318	8,660
15	Pretpristupna pomoć				1 883,803	2 011,505	2 531,071	2 016,414	2 059,657	2 101,653	2 144,626
15 01	Administrativni rashodi za potporu klasteru „Pretpristupna pomoć”				46,101	47,476	49,257	50,052	50,864	51,691	52,535
15 01 01	Rashodi za potporu Instrumentu pretpristupne pomoći (IPA)				46,101	47,476	49,257	50,052	50,864	51,691	52,535
15 01 01 01	Rashodi za potporu IPA-i	IPAI	co	(21-27)	45,466	46,077	47,779	48,537	49,310	50,097	50,900
15 01 01 75	Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu — Doprinos iz IPA-e	IPAI	co	(21-27)	0,635	1,399	1,478	1,515	1,554	1,594	1,635

Nomenklatura	Naslov	Instrument Program	Vrsta	Raz-doblje	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
15 02	Instrument pretpristupne pomoći (IPA III)				1 837,702	1 964,029	2 481,815	1 966,362	2 008,794	2 049,962	2 092,092
15 02 01	Temeljna prava, politike Unije i međuljudski kontakti				622,417	600,811	1 135,889	565,970	564,470	565,970	565,770
15 02 01 01	Priprema za pristupanje	IPAIII	co	(21-27)	618,917	540,611	1 073,489	503,570	503,570	503,570	503,570
15 02 01 02	Erasmus+ — Doprinos iz instrumenta IPA III	IPAIII	co	(21-27)	3,500	60,200	62,400	62,400	60,900	62,400	62,200
15 02 02	Ulaganje u rast i zapošljavanje				1 166,285	1 296,756	1 271,286	1 307,562	1 361,864	1 409,203	1 453,172
15 02 02 01	Priprema za pristupanje	IPAIII	co	(21-27)	1 079,809	1 004,238	917,153	919,077	956,379	993,718	881,920
15 02 02 02	Prelazak na pravila Unije	IPAIII	co	(21-27)	72,364	113,000	113,000	153,000	170,000	180,000	185,000
15 02 02 03	IPA III — Izdavanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	IPAIII	co	(21-27)	14,112	179,519	241,133	235,485	235,485	235,485	386,252
15 02 03	Teritorijalna i prekogranična suradnja	IPAIII	co	(21-27)	49,000	66,462	74,640	92,830	82,460	74,790	73,150

co = akti doneseni postupkom suodlučivanja, dc = akti doneseni postupkom odlučivanja, pc = prijedlog u postupku suodlučivanja, pd = prijedlog u postupku odlučivanja, pp = pilot-projekti, pa = pripremna djelovanja

ag = agencije, tp = ovlaštenja Komisije, Ts= posebne nadležnosti, Ta = administrativna autonomija

3.10. Decentralizirane agencije

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Proračunska linija	Akronim	Naslov	Lokacija	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
SVEUKUPNO				2 012,386	2 378,907	2 471,427	2 745,608	2 908,443	2 999,454	3 081,683
Naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija				363,786	380,761	403,885	437,368	460,412	454,065	462,590
02 10 01	EASA	Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa	Köln (Germany)	38,900	39,125	42,990	42,174	43,011	43,864	44,735
02 10 02	EMSA	Europska agencija za pomorsku sigurnost	Lisbon (Portugal)	80,334	82,697	85,538	88,561	90,333	92,139	93,982
02 10 03	ERA	Agencija Europske unije za željeznice	Valencienne - Lille (France)	27,002	26,164	27,349	27,967	28,526	29,096	29,678
02 10 04	ENISA	Agencija Europske unije za kibersigurnost	Heraklion (Greece)	21,669	22,893	24,155	24,953	25,440	25,937	26,443
02 10 05	BEREC	Agencije za potporu BEREC-u (Ured BEREC-a)	Riga (Latvia)	7,250	7,338	7,647	7,851	8,008	8,168	8,332
02 10 06	ACER	Agencija za suradnju energetske regulatora	Ljubljana (Slovenia)	14,236	14,507	14,728	16,869	17,570	18,125	18,756
03 10 01*	ECHA	Europska agencija za kemikalije	Helsinki (Finland)	70,474	72,246	74,879	81,716	83,070	85,296	87,653
03 10 02	EBA	Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	Paris (France)	17,819	18,336	19,037	19,514	19,652	20,045	20,446
03 10 03	EIOPA	Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	Frankfurt (Germany)	12,141	12,852	13,368	13,740	14,015	14,295	14,581
03 10 04	ESMA	Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	Paris (France)	17,993	16,301	18,347	19,992	20,443	21,146	21,224
03 10 05	AMLA	Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA)	TO BE CONFIRMED			1,085	15,411	30,436	12,876	13,134
04 10 01	EUSPA	Agencija Europske unije za svemirski program	Prague (Czechia)	55,968	68,301	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627

Proračunska linija	Akronim	Naslov	Lokacija	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti				544,275	536,833	529,384	565,960	584,915	596,693	608,261
06 10 01	ECDC	Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	Stockholm (Sweden)	162,906	90,529	85,925	90,289	89,412	91,037	93,961
06 10 02	EFSA	Europska agencija za sigurnost hrane	Parma (Italy)	125,371	145,861	150,541	154,028	157,109	160,251	163,456
06 10 03*	EMA	Europska agencija za lijekove	Amsterdam (The Netherlands)	36,179	54,182	24,438	34,469	34,478	34,487	34,527
07 10 01	EURO-FOUND	Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	Dublin (Ireland)	21,600	21,778	23,577	23,404	23,872	24,350	24,837
07 10 02	EUOSH-A	Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	Bilbao (Spain)	15,347	15,660	16,306	16,790	17,126	17,469	17,818
07 10 03	CEDE-FOP	Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	Thessaloniki (Greece)	17,805	18,233	18,883	19,459	19,848	20,245	20,650
07 10 04	FRA	Agencija Europske unije za temeljna prava	Vienna (Austria)	23,750	23,634	24,575	25,154	25,657	26,170	26,693
07 10 05	EIGE	Europski institut za ravnopravnost spolova	Vilnius (Lithuania)	8,552	7,983	8,594	8,890	9,818	10,199	10,185
07 10 06	ETF	Europska zaklada za osposobljavanje	Torino (Italy)	21,053	21,379	22,534	23,162	23,625	24,098	24,579
07 10 07	EURO-JUST	Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu	The Hague (The Netherlands)	52,345	45,804	52,472	56,112	67,481	69,571	70,361
07 10 08	EPPO	Ured europskog javnog tužitelja	Luxembourg (Luxembourg)	35,150	57,102	62,101	64,256	65,541	66,852	68,189
07 10 09	ELA	Europsko nadzorno tijelo za rad	Bratislava (Slovakia)	24,220	34,690	39,435	49,947	50,947	51,966	53,005

Proračunska linija	Akronim	Naslov	Lokacija	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš				71,181	82,887	86,308	91,822	95,098	95,778	98,944
08 10 01	EFCA	Europska agencija za kontrolu ribarstva	Vigo (Spain)	20,741	28,739	29,535	30,584	31,093	31,629	32,334
09 10 01	ECHA	Europska agencija za kemikalije	Helsinki (Finland)	5,260	4,700	5,389	5,720	6,495	6,597	6,912
09 10 02	EEA	Europska agencija za okoliš	Copenhagen (Denmark)	45,180	49,448	51,383	55,518	57,510	57,551	59,698
Naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama				840,329	1 162,485	1 221,439	1 388,663	1 487,628	1 559,310	1 610,449
10 10 01	EUAA	Agencija Europske unije za azil (EUAA)	Valletta (Malta)	137,811	153,661	169,169	180,678	184,291	187,977	191,737
11 10 01	FRON-TEX	Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	Warsaw (Poland)	491,426	692,794	793,614	924,989	1 049,849	1 130,401	1 177,330
11 10 02	EU_LISA	Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informatičkim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde.	Tallinn (Estonia)	211,093	316,030	258,656	282,996	253,487	240,932	241,382
Naslov 5.: Sigurnost i obrana				192,814	215,942	230,412	261,795	280,390	293,608	301,439
12 10 01	EURO-POL	Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)	The Hague (The Netherlands)	166,601	189,031	202,078	218,228	223,615	235,649	236,926
12 10 02	CEPOL	Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva	Budapest (Hungary)	9,620	10,072	10,806	11,435	11,664	11,897	12,135
12 10 03	EMCDD-A	Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	Lisbon (Portugal)	16,594	16,839	17,528	32,132	33,989	35,098	35,880
12 10 04	CSA	EU-ov centar za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece	TO BE CONFIRMED					11,122	10,964	16,497
Naslov 7.: Europska javna uprava										
20 10 01	CDT	Prevoditeljski centar za tijela Europske unije	Luxembourg (Luxembourg)							

3.11. Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlaštenja i posebnih odgovornosti dodijeljenih Komisiji

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Proračunska linija	Naslov	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
SVEUKUPNO		333,650	335,232	335,394	339,726	344,434	350,269	356,453
Naslov 1.: Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija		24,907	23,598	26,261	26,942	26,781	27,131	27,524
02 20 04 01	Aktivnosti za potporu europskoj prometnoj politici, sigurnosti prometa i pravima putnika uključujući komunikacijske aktivnosti	14,352	14,150	14,433	14,722	15,016	15,316	15,623
02 20 04 02	Potporne aktivnosti za europsku energetska politiku i unutarnje energetska tržište	7,240	6,500	6,630	6,763	6,898	7,036	7,177
02 20 04 03	Definiranje i provedba politike Unije u području elektroničkih komunikacija	3,315	2,948	2,948	3,007	3,067	3,129	3,175
03 20 03 02	Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama			2,250	2,450	1,800	1,650	1,550
Naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti		195,291	194,890	193,750	195,575	197,406	199,273	200,740
06 20 04 01	Koordinacija i nadzor ekonomske i monetarne unije, uključujući euro, te informiranje o njoj	11,400	12,000	12,000	12,098	12,340	12,587	12,838
07 20 04 01	Multimedijska djelovanja	20,212	20,384	20,560	20,739	20,921	21,108	21,248
07 20 04 02	Izvršne i institucijske komunikacijske usluge	46,689	47,506	47,916	48,334	48,759	49,192	49,518
07 20 04 03	Predstavništva Komisije	26,645	27,589	27,826	28,070	28,317	28,569	28,757
07 20 04 04	Komunikacijske usluge za građane	33,356	32,504	32,783	33,068	33,360	33,657	33,880
07 20 04 05	Kuća europske povijesti	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
07 20 04 06	Posebne nadležnosti u području socijalne politike, uključujući socijalni dijalog	28,070	25,521	23,219	23,421	23,628	23,838	23,996
07 20 04 07	Druge aktivnosti u području temeljnih prava	0,898	0,906	0,914	0,922	0,930	0,938	0,944
07 20 04 08	Analize i studije o socijalnoj situaciji, demografiji i obitelji	2,730	3,140	3,000	3,194	3,222	3,251	3,273
07 20 04 09	Mjere informiranja i izobrazbe za organizacije radnika	22,291	22,340	22,532	22,729	22,929	23,133	23,286
Naslov 5.: Sigurnost i obrana		21,019	21,975	22,414	22,862	23,319	23,921	24,272
12 20 04 01	Mjere sigurnosti u području nuklearne energije	18,019	18,914	19,292	19,678	20,071	20,608	20,909
12 20 04 02	Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja	3,000	3,061	3,122	3,184	3,248	3,313	3,362

Proračunska linija	Naslov	Proračun za 2021.	Proračun za 2022.	Nacrt proračuna za 2023.	Financijsko programiranje za 2024.	Financijsko programiranje za 2025.	Financijsko programiranje za 2026.	Financijsko programiranje za 2027.
Naslov 6.: Susjedstvo i svijet		92,433	94,770	92,969	94,348	96,928	99,944	103,917
14 20 04 01	Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo	0,140	0,140	0,140	0,140	0,140	0,140	0,140
14 20 04 02	Vanjski trgovinski odnosi i pomoć za trgovinu	18,100	18,487	19,023	19,517	20,072	20,718	21,570
14 20 04 03	Politika informiranja i strateška komunikacija za vanjsko djelovanje	43,115	43,660	45,760	46,144	47,358	48,781	50,659
14 20 04 04	Strateške evaluacije i revizije	24,132	25,061	20,409	20,711	21,300	21,986	22,888
14 20 04 05	Promicanje koordinacije između Unije i država članica u području razvojne suradnje i humanitarne pomoći	6,946	7,422	7,637	7,836	8,058	8,318	8,660

4. PRILOZI S POSEBNIM ELEMENTIMA VFO-A

4.1. Iznosi na temelju članka 5. Uredbe o VFO-u (ukupni iznosi u nacrtu proračuna)

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1	Naslov 1.: Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	601,998	614,000	627,000	639,001	1 523,999
1.0.11	Obzor Europa	451,498	460,500	470,250	479,251	1 142,999
	Rashodi za potporu	20,105	20,507	20,942	21,343	50,901
01 01 01 01	Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje koji provode program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	5,560	5,792	5,827	5,860	14,714
01 01 01 02	Vanjsko osoblje koje provodi program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	1,589	1,641	1,680	1,689	4,242
01 01 01 03	Ostali rashodi za upravljanje za program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	3,420	3,667	3,834	3,831	11,801
01 01 01 71	Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća — Doprinos iz programa Obzor Europa	3,191	3,230	3,272	3,270	7,080
01 01 01 72	Europska izvršna agencija za istraživanje — Doprinos iz programa Obzor Europa	5,732	5,555	5,687	6,032	11,559
01 01 01 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo — Doprinos iz programa Obzor Europa	0,213	0,227	0,243	0,259	0,632
01 01 01 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz programa Obzor Europa	0,185	0,189	0,194	0,199	0,467
01 01 01 76	Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove — Doprinos iz programa Obzor Europa	0,215	0,206	0,205	0,203	0,406
	Rashodi poslovanja	431,393	439,993	449,308	457,908	1 092,098
01 02 01 01	Europsko istraživačko vijeće	122,305	124,690	127,330	129,767	309,492
01 02 01 02	Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie	33,395	34,037	34,757	35,422	84,482
01 02 01 03	Istraživačke infrastrukture	27,315	27,848	28,438	28,982	69,121
01 02 02 20	Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo”	97,122	99,015	101,112	103,047	245,765

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
01 02 02 30	Klaster „Civilna sigurnost za društvo”	36,421	37,131	37,917	38,643	92,162
01 02 02 40	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	24,280	24,754	25,278	25,762	61,441
01 02 02 50	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	24,280	24,754	25,278	25,762	61,441
01 02 03 02	Europski inovacijski ekosustavi	8,498	8,664	8,847	9,017	21,504
01 02 03 03	Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)	30,361	30,966	31,622	32,227	76,860
01 02 04 01	Širenje sudjelovanja i izvrsnosti	14,022	14,295	14,598	14,877	35,482
01 02 04 02	Reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija	8,498	8,664	8,847	9,017	21,504
01 02 05	Horizontalne operativne aktivnosti	4,896	5,175	5,284	5,385	12,844
1.0.21	Fond InvestEU	150,500	153,500	156,750	159,750	381,000
	Rashodi poslovanja	150,500	153,500	156,750	159,750	381,000
02 02 02	Jamstvo EU-a — Iz fonda InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	150,500	153,500	146,117	149,117	370,367
02 02 03	Savjetodavni centar InvestEU, Portal InvestEU i popratne mjere			10,633	10,633	10,633
2	Naslov 2: Kohezija, otpornost i vrijednosti	904,000	922,000	940,000	958,998	2 276,000
2.2.25	„EU za zdravlje”	437,002	445,704	454,405	463,589	1 100,240
	Rashodi za potporu	5,681	5,794	5,907	6,026	14,303
06 01 05 01	Rashodi za potporu programu „EU za zdravlje”	5,681	5,794	5,907	6,026	14,303
	Rashodi poslovanja	431,321	439,910	448,498	457,563	1 085,937
06 06 01	Program „EU za zdravlje”	431,321	439,910	448,498	457,563	1 085,937
2.2.32	Erasmus+	256,203	261,304	266,406	271,790	645,041
	Rashodi za potporu	3,843	3,920	3,996	4,077	9,676
07 01 02 01	Rashodi za potporu programu Erasmus+	3,843	3,920	3,996	4,077	9,676

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Rashodi poslovanja	252,360	257,384	262,410	267,713	635,365
07 03 01 01	Promicanje mobilnosti pojedinaca i grupa u svrhu učenja te suradnje, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja — Neizravno upravljanje	181,125	184,731	188,338	192,145	456,018
07 03 01 02	Promicanje mobilnosti pojedinaca i grupa u svrhu učenja te suradnje, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja — Izravno upravljanje	39,978	40,774	41,570	42,410	100,652
07 03 02	Promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog i informalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih	26,389	26,914	27,440	27,994	66,439
07 03 03	Promicanje mobilnosti sportskog osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika	4,868	4,965	5,062	5,164	12,256
2.2.34	Kreativna Europa	90,317	92,115	93,914	95,812	227,391
	Rashodi za potporu	2,550	2,600	2,650	2,700	2,750
07 01 04 01	Rashodi za potporu programu Kreativna Europa	2,550	2,600	2,650	2,700	2,750
	Rashodi poslovanja	87,767	89,515	91,264	93,112	224,641
07 05 01	Potprogram Kultura	28,963	29,540	30,117	30,727	74,132
07 05 02	Potprogram Media	50,905	51,919	52,933	54,005	130,292
07 05 03	Međusektorski potprogram	7,899	8,056	8,214	8,380	20,217
2.2.352	Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti	120,478	122,877	125,275	127,807	303,328
	Rashodi poslovanja	120,478	122,877	125,275	127,807	303,328
07 06 01	Jednakost i prava	20,489	20,614	20,750	20,916	48,592

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
07 06 02	Uključivanja građana i njihova sudjelovanja u demokratskom životu Unije	18,268	31,844	47,621	32,755	57,730
07 06 03	Daphne	19,520	19,959	20,425	20,939	49,489
07 06 04	Vrijednosti Unije	62,201	50,460	36,479	53,197	147,517
4	Naslov 4: Migracije i upravljanje granicama	151,000	154,000	157,000	160,000	383,000
4.0.211	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	151,000	154,000	157,000	160,000	383,000
	Rashodi poslovanja	151,000	154,000	157,000	160,000	383,000
11 02 01	Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize	151,000	154,000	157,000	160,000	383,000
	SVEUKUPNO	1 656,998	1 690,000	1 724,000	1 757,999	4 182,999

4.2. NextGenerationEU (izmjena u usporedbi s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja)

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naziv	Oznaka	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2021.-2027.
Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo	1			-0,9	0,4	0,2	0,2	0,1	
Obzor Europa	1.0.11			-0,9	0,4	0,2	0,2	0,1	
Rashodi za potporu				0,426	0,352	0,249	0,180	0,108	1,315
Vanjsko osoblje koje provodi program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	01 01 01 02			0,499	0,509	0,524	0,540	0,556	2,628
Ostali rashodi za upravljanje za program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	01 01 01 03			-0,436	-0,445	-0,458	-0,472	-0,486	-2,296
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo — Doprinos iz programa Obzor Europa	01 01 01 73			0,109	0,098	0,063	0,038	0,013	0,321

Naziv	Oznaka	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2021.-2027.
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz programa Obzor Europa	01 01 01 74			0,080	0,073	0,046	0,028	0,009	0,238
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove — Doprinos iz programa Obzor Europa	01 01 01 76			0,174	0,116	0,074	0,045	0,015	0,425
Rashodi poslovanja				- 1,315					- 1,315
Klaster „Zdravlje”	01 02 02 10			- 0,182					- 0,182
Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	01 02 02 40			- 0,364					- 0,364
Klaster „Klima, energija i mobilnost”	01 02 02 50			- 0,376					- 0,376
Europsko vijeće za inovacije	01 02 03 01			- 0,393					- 0,393
Fond InvestEU	1.0.21								
Rashodi za potporu									
Rashodi za potporu programu InvestEU	02 01 10								
Rashodi poslovanja									
Jamstvo EU-a — Iz fonda InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	02 02 02								
Savjetodavni centar InvestEU, Portal InvestEU i popratne mjere	02 02 03								
Kohezija, otpornost i vrijednosti	2	- 3,6	4,8	1,1	0,0	0,1	0,2	0,3	2,9
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	2.1.11			1,9					1,9
Rashodi za potporu				1,857					1,857

Naziv	Oznaka	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2021.-2027.
Fond za pravednu tranziciju	3.2.22	- 2 111,7	1 055,8	1 055,8					
Rashodi za potporu									
Rashodi za potporu za Fond za pravednu tranziciju	09 01 02								
Rashodi poslovanja		- 2 111,677	1 055,838	1 055,838					
Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Rashodi poslovanja	09 03 01	- 2 111,677	1 055,838	1 055,838					
Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Operativna tehnička pomoć	09 03 02								
SVEUKUPNO		- 39 256,1	- 182 270,9	226 695,8	0,4	0,4	0,4	0,4	5 170,3
Od čega bespovratna sredstva		- 2 115,3	1 060,6	1 056,1	0,4	0,4	0,4	0,4	2,9
Od čega zajmovi		- 37 140,8	- 183 331,5	225 639,7					5 167,4

4.3. NextGenerationEU (očekivani godišnji obroci)

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1	Naslov 1: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	4 299,326	13,607	10,133	7,794	5,361
1.0.11	Obzor Europa	1 828,326	13,107	9,633	7,294	4,861
	Rashodi za potporu	17,612	13,107	9,633	7,294	4,861
01 01 01 02	Vanjsko osoblje koje provodi program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	2,159	2,202	2,268	2,336	2,406
01 01 01 03	Ostali rashodi za upravljanje za program Obzor Europa — Neizravno istraživanje	2,994	1,035	1,072	1,108	1,144
01 01 01 73	Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo — Doprinos iz programa Obzor Europa	3,731	3,374	2,153	1,317	0,451
01 01 01 74	Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš — Doprinos iz programa Obzor Europa	2,760	2,503	1,595	0,976	0,331

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
01 01 01 76	Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove — Doprinos iz programa Obzor Europa	5,968	3,993	2,545	1,557	0,529
	Rashodi poslovanja	1 810,714				
01 02 02 10	Klaster „Zdravlje”	454,191				
01 02 02 40	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	453,704				
01 02 02 50	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	452,975				
01 02 03 01	Europsko vijeće za inovacije	449,844				
1.0.21	Fond InvestEU	2 471,000	0,500	0,500	0,500	0,500
	Rashodi za potporu	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
02 01 10	Rashodi za potporu programu InvestEU	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
	Rashodi poslovanja	2 470,500				
02 02 02	Jamstvo EU-a — Iz fonda InvestEU — Izdvajanje rezervacija za zajednički fond za rezervacije	2 420,000				
02 02 03	Savjetodavni centar InvestEU, Portal InvestEU i popratne mjere	50,500				
2	Naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	104 149,275	13,765	13,935	14,008	12,935
2.1.11	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	1,857				
	Rashodi za potporu	1,857				
05 01 01 01	Rashodi za potporu Europskom fondu za regionalni razvoj	1,857				
	Rashodi poslovanja					
05 02 05 01	EFRR — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU					
05 02 05 02	EFRR — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU					

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
2.1.311	Europski socijalni fond (ESF)	1,077				
	Rashodi za potporu	1,077				
07 01 01 01	Rashodi za potporu fondu ESF+ — podijeljeno upravljanje	1,077				
	Rashodi poslovanja					
07 02 05 01	ESF — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU					
07 02 05 02	ESF — Operativna tehnička pomoć — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU					
07 02 06 01	FEAD — Rashodi poslovanja — Financiranje u okviru inicijative REACT-EU					
2.2.21	Europski mehanizam za oporavak i otpornost i Instrument za tehničku potporu	103 463,250	11,400	11,500	11,500	10,350
	Rashodi za potporu	12,200	11,400	11,500	11,500	10,350
06 01 01 02	Rashodi za potporu Mehanizmu za oporavak i otpornost	12,200	11,400	11,500	11,500	10,350
	Rashodi poslovanja	103 451,050				
06 02 01	Mehanizam za oporavak i otpornost — bespovratna potpora	103 451,050				
2.2.24	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (RescEU)	683,091	2,365	2,435	2,508	2,585
	Rashodi za potporu	2,250	2,365	2,435	2,508	2,585
06 01 04	Rashodi za potporu Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu	2,250	2,365	2,435	2,508	2,585
	Rashodi poslovanja	680,841				
06 05 01	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu	680,841				
3	Naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	5 472,162				
3.2.12	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)					
	Rashodi za potporu					
08 01 02	Rashodi za potporu Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj					

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	Rashodi poslovanja					
08 03 01 03	Vrste intervencija za ruralni razvoj koje se financiraju iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)					
08 03 03	EPFRR — Operativna tehnička pomoć koja se financira iz Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)					
3.2.22	Fond za pravednu tranziciju	5 472,162				
	Rashodi za potporu	6,890				
09 01 02	Rashodi za potporu za Fond za pravednu tranziciju	6,890				
	Rashodi poslovanja	5 465,272				
09 03 01	Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Rashodi poslovanja	5 449,815				
09 03 02	Fond za pravednu tranziciju (FPT) — Operativna tehnička pomoć	15,457				
	SVEUKUPNO	339 560,432	27,372	24,068	21,802	18,296
	Od čega bespovratna sredstva	113 920,763	27,372	24,068	21,802	18,296
	Od čega zajmovi	225 639,669				

4.4. **Dodjela sredstava u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe (izmjena u usporedbi s tehničkim ažuriranjem financijskog programiranja)**

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Naziv	Oznaka	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2021.-2027.
Migracije i upravljanje granicama	1	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	400,000
Obzor Europa	1.0.11	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	400,000
Klaster „Zdravlje”	01 02 02 10						
Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo”	01 02 02 20						
Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	01 02 02 40	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	400,000
Klaster „Klima, energija i mobilnost”	01 02 02 50						
Klaster „Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš”	01 02 02 60						
SVEUKUPNO		80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	400,000

Pri dodjeli sredstava na temelju članka 15. stavka 3. Financijske uredbe uzima se u obzir zajednička izjava o ponovnoj uporabi opozvanih sredstava u vezi s istraživačkim programom postignuta u prosincu 2020. bez izmjene dogovora o izglasanim proračunima za 2021. i 2022. Dodjela odstupa od dogovora utoliko što se u njoj predlaže rješenje za financiranje Akta o čipovima.

4.5. Dodjela sredstava na temelju članka 15. stavka 3. Financijske uredbe (ukupni iznosi u nacrtu proračuna)

(tekuće cijene u milijunima EUR, zaokružene na najbližu tisućinku)

Oznaka	Naziv	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
1	Naslov 1.: Jedinствeno tržište, inovacije i digitalizacija	158,811	175,259	177,164	179,106	136,926
1.0.11	Obzor Europa	158,811	175,259	177,164	179,106	136,926
	Rashodi poslovanja	158,811	175,259	177,164	179,106	136,926
01 02 02 10	Klaster „Zdravlje”					
01 02 02 20	Klaster „Kultura, kreativnost i uključivo društvo”	15,762	19,052	19,433	19,821	11,385
01 02 02 40	Klaster „Digitalizacija, industrija i svemir”	127,287	137,155	138,298	139,464	114,156
01 02 02 50	Klaster „Klima, energija i mobilnost”	15,762	19,052	19,433	19,821	11,385
01 02 02 60	Klaster „Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš”					
	SVEUKUPNO	158,811	175,259	177,164	179,106	136,926

PRIHODI — ANALIZA PO GLAVAMA

CONTENTS

1. Opća procjena	251
2. Predviđanja vlastitih sredstava za 2023.	253
2.1. Tradicionalna vlastita sredstva	253
2.2. Osnovice poreza na dodanu vrijednost (PDV)	254
2.3. Osnovice nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada	254
2.4. Osnovice bruto nacionalnog dohotka (BND)	254
2.5. Plaćanja iz vlastitih sredstava država članica	255
3. Ostali prihodi	258
3.1. Pregled	258
3.2. Doprinosi Ujedinjene Kraljevine za 2023.	259
3.3. Novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja	260

1. OPĆA PROCJENA

Prihodi predviđeni u nacrtu proračuna za 2023. temelje se na Odluci Vijeća 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije ⁽¹⁾ (Odluka o vlastitim sredstvima iz 2020.) i detaljno su navedeni u tablici u nastavku te se uspoređuju s proračunom za 2022., uključujući izmjenu proračuna br. 1 ⁽²⁾ i nacрте izmjene proračuna br. 2 ⁽³⁾ i br. 3. ⁽⁴⁾

Odluka o vlastitim sredstvima iz 2020. stupila je na snagu 1. lipnja 2021. nakon što su je sve države članice odobrile u skladu s nacionalnim ustavnim odredbama. U Odluci o vlastitim sredstvima iz 2020. definiran je novi sustav vlastitih sredstava koji obuhvaća uvođenje nove vrste vlastitih sredstava koja se temelje na nericikliranom plastičnom ambalažnom otpadu.

Financiranje nacрта proračuna (NP) za 2023.

Glava	Prihodi	Proračun za 2022. (uključujući IP 1 i NIP 2 i 3)	NP za 2023.	Postotna promjena 2023. – 2022.
1	Vlastita sredstva:			
	1. Carine	17 912 606 159	21 590 300 000	+20,53%
	2. VAT	19 071 387 750	20 719 666 800	+8,64%
	3. Plastika	5 997 306 880	6 376 668 800	+6,33%
	4. GNI	111 668 345 512	105 499 833 234	-5,52%
	Međuzbroj (glava 1)	154 649 646 301	154 186 468 834	-0,30%
2	Viškovi, salda i prilagodbe	3 227 058 807	p.m.	nije primjenjivo
3	Administrativni prihodi	1 791 362 923	1 902 734 573	+6,22%
4	Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne	114 747 216	118 775 000	+3,51%
5	Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova	p.m.	p.m.	nije primjenjivo
6	Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije	10 996 505 308	10 060 264 923	-8,51%
	Međuzbroj (glave 2 – 6)	16 129 674 254	12 081 774 496	-25,10%
	Sveukupni iznos	170 779 320 555	166 268 243 330	-2,64%

Proračun se financira vlastitim sredstvima i ostalim приходima. Sveukupni iznos vlastitih sredstava potrebnih za financiranje proračuna utvrđuje se na temelju ukupnih rashoda umanjениh za ostale prihode. Iznos vlastitih sredstava (glava 1. u dijelu proračuna o приходima) potrebnih za financiranje odobrenih sredstava za plaćanja u NP-u za 2023. jednak je 0,95 % bruto nacionalnog dohotka (BND) EU-a. U Odluci o vlastitim sredstvima iz 2020. sveukupna gornja granica vlastitih sredstava za 2023. utvrđena je na 1,40 % ukupnog BND-a država članica, a maksimalni iznos obveza na 1,46 % BND-a. Obje gornje granice privremeno se povećavaju za 0,6 postotnih bodova kako bi se pokrile sve obveze Unije koje proizlaze iz zaduživanja za instrument NextGenerationEU do prestanka svih tih obveza, a najkasnije do 31. prosinca 2058.

⁽¹⁾ SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

⁽²⁾ COM(2022) 81, 28. siječnja 2022.

⁽³⁾ COM(2022) 250, 12. travnja 2022.

⁽⁴⁾ COM(2022) 262, 22. travnja 2022.

Raspodjela po vrsti prihoda (u milijunima EUR)

Vrsta prihoda	Proračun za 2022. (uklj. IP br. 1. i NIP br. 2. i NIP br. 3.)		NP za 2023.		Razlika (NP za 2023. – Proračun za 2022.)	
	milijuni EUR	%	milijuni EUR	%	milijuni EUR	%
Carine	17 912,7	10,5%	21 590,3	13,0%	3 677,7	+20,5%
Sredstva temeljena na PDV-u	19 071,4	11,2%	20 719,7	12,5%	1 648,3	+8,6%
Sredstva koja se temelje na plastici	5 997,3	3,5%	6 376,7	3,8%	379,4	+6,3%
Sredstva temeljena na BND-u	111 668,3	65,4%	105 499,8	63,5%	- 6 168,5	-5,5%
Ostali prihodi	16 129,7	9,4%	12 081,8	7,3%	- 4 047,9	-25,1%
Ukupno	170 779,3	100,0%	166 268,2	100,0%	- 4 511,1	-2,6%

Prva vlastita sredstva su carine, takozvana tradicionalna vlastita sredstva ⁽¹⁾. Države članice zadržavaju 25 % carina za pokrivanje troškova prikupljanja.

Druga vlastita sredstva proizlaze iz primjene jedinstvene stope na osnovice poreza na dodanu vrijednost (PDV) država članica. Člankom 2. stavkom 1.b Odluke o vlastitim sredstvima iz 2020. ⁽²⁾ jedinstvena stopa utvrđena je na 0,30 %. Osnovice PDV-a ograničene su na 50 % osnovice BND-a svake države članice.

Treća vlastita sredstva proizlaze iz primjene jedinstvene stope nacionalnog doprinosa od 0,80 EUR po kilogramu na masu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici.

Četvrta vlastita sredstva, sredstva „za uravnoteženje”, proizlaze iz primjene jedinstvene stope na osnovicu BND-a država članica, koja se izračunava tako da se pokriju svi rashodi koji nisu obuhvaćeni drugim vlastitim sredstvima. U razdoblju 2021. – 2027. Danska, Njemačka, Nizozemska, Austrija i Švedska imaju koristi od bruto smanjenja njihovih godišnjih doprinosa na temelju BND-a.

⁽¹⁾ Od 2018. više se ne primjenjuju pristojbe na šećer (članak 124. Uredbe (EU) br. 1308/2013).

⁽²⁾ SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

2. PREDVIĐANJA VLASTITIH SREDSTAVA ZA 2023.

Savjetodavni odbor za vlastita sredstva (ACOR) postigao je 23. svibnja 2022. dogovor o predviđanjima tradicionalnih vlastitih sredstava te o osnovicama PDV-a, nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada i BND-a za 2023. Na sastanku su sudjelovali predstavnici 27 država članica i Komisije. Ta su predviđanja uključena u nacrt proračuna za 2023. Metodologija Komisije u području predviđanja objašnjena je u nastavku. Konačna donesena predviđanja obično su rezultat kompromisa između predviđanja Komisije i predviđanja država članica.

Komisijine projekcije prihoda temelje se na Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2022. ⁽¹⁾, u kojoj se navodi da šokovi uzrokovani ruskom invazijom testiraju otpornost gospodarstva EU-a. Nakon snažnog gospodarskog oporavka krajem 2021. u novoj su prognozi izgledi za rast revidirani naniže, a predviđa se i da će inflacija biti viša nego što se ranije predviđalo. Rat povećava prepreke rastu za koje se prethodno očekivalo da će se smanjiti. Ipak, predviđa se da će se proizvodnja nastaviti povećavati tijekom cijelog razdoblja prognoze zahvaljujući slabijim mjerama za ograničavanje širenja pandemije i povoljnim okolnostima nastalim snažnim djelovanjem politika poduzetih tijekom pandemije. Rekordno snažno tržište rada, koje se i dalje poboljšava, te postupna normalizacija štednje trebali bi ublažiti posljedice sve većih troškova života i potaknuti privatnu potrošnju. Očekuje se da će potpuna primjena Mehanizma za oporavak i otpornost biti poticajna za ulaganja. Trenutačno se očekuje rast realnog BDP-a u EU-u i europodručju od 2,7 % u 2022. i 2,3 % u 2023., što je smanjenje u odnosu na 4,0 % u 2022. (EU i europodručje) odnosno 2,8 % (2,7 % u europodručju) u 2023. u privremenoj zimskoj prognozi 2022.

Neizvjesnost u vezi s tom prognozom iznimno je visoka, s time da je vjerojatnost nepovoljnih ishoda puno veća. Eskalacija rata, iznenadni prekid isporuke energije ili daljnje usporavanje gospodarske aktivnosti u SAD-u i Kini mogli bi dovesti do još mnogo lošijih izgleda.

2.1. Tradicionalna vlastita sredstva

Predviđanja tradicionalnih vlastitih sredstava temelje se na snažnom gospodarskom oporavku krajem 2021. i odražavaju rast cijena robe, ali su povezana i s nizom neizvjesnosti. To se posebno odnosi na tijek rata u Ukrajini, a osobito na njegov utjecaj na energetska tržišta. Osim toga, veći problemi u lancima opskrbe od očekivanih i daljnji porast cijena neenergetskih sirovina, posebno hrane, mogli bi dovesti do dodatnog pritiska na smanjenje rasta i dodatnog pritiska na rast cijena.

Predviđeni iznos ukupnih carina koje u 2023. trebaju prikupiti države EU-27 iznosi 21 590,3 milijuna EUR (nakon odbitka od 25 %, koji države članice zadržavaju kao troškove prikupljanja). To je povećanje za 20,5 % u usporedbi s predviđenim iznosom navedenim u proračunu za 2022. (tj. 17 912,7 milijuna EUR). Carine za 2023. predviđaju se na temelju tradicionalne metode Savjetodavnog odbora za vlastita sredstva koja se primjenjuje na revidiranu prognozu za 2022. (20 479,8 milijuna EUR): carine predviđene za 2022. po državama članicama množe se s odgovarajućom predviđenom stopom rasta ⁽²⁾ uvoza robe iz trećih zemalja u razdoblju 2022.–2023. (za cijeli EU iznosi +5,50 %), uz pretpostavku da se prosječna tarifa ne mijenja.

Prognoza za 2022. na temelju predviđenog kretanja uvoza iz trećih zemalja niža je od predviđanja dobivenih metodom ekstrapolacije temeljem stvarno prikupljenih tradicionalnih vlastitih sredstava u prvim mjesecima 2022. Komisija primjenjuje konzervativan pristup za reviziju predviđanja tradicionalnih vlastitih sredstava za 2022. i osigurava dobro upravljanje proračunom u kontekstu velike gospodarske neizvjesnosti i mogućih poremećaja u trgovinskim tokovima. Ipak, predviđanje carina koje će se prikupiti u 2022., bez 25 % troškova prikupljanja, za 14,33 % je više od iznosa unesenog u proračun za 2022. (+ 2 567,2 milijuna EUR). Učinak ažuriranih predviđanja bit će uključen u poseban nacrt izmjene proračuna.

⁽¹⁾ Europska komisija, 2022., Europska gospodarska prognoza – proljeće 2022., European Economy (Europsko gospodarstvo), Institutional Paper br. 173.

⁽²⁾ U skladu s proljetnom gospodarskom prognozom Europske komisije 2022.

2.2. Osnovice poreza na dodanu vrijednost (PDV)

Predviđa se da će neograničena osnovica PDV-a za EU-27 za 2023. iznositi 6 925 198,0 milijuna EUR. To je povećanje za 8,5 % u usporedbi s predviđanjem od 6 384 062,6 milijuna EUR, koje je primijenjeno kao osnova u proračunu za 2022.

Osnovice PDV-a četiriju država članica (Bugarska, Hrvatska, Cipar i Luksemburg) ograničit će se na 50 % njihovih osnovica BND-a u 2023.

Stoga se za EU-27 za 2023. predviđa ograničena osnovica PDV-a od 6 906 555,6 milijuna EUR. To je povećanje za 8,6 % u usporedbi s predviđanjem od 6 357 129,5 milijuna EUR, koje je primijenjeno kao osnova u proračunu za 2022.

Člankom 2. stavkom 1.b Odluke o vlastitim sredstvima iz 2020. ⁽¹⁾ jedinstvena stopa utvrđena je na 0,30 %.

Osnovica PDV-a za svaku državu članicu za godinu 2023. predviđena je tako što su na najnoviju dostupnu procjenu ili izjavu o osnovici PDV-a priopćenu Komisiji (tj. procjena za 2021. ili izjava za 2020.), ponovo izračunanu na temelju pojednostavnjene metode iz Odluke o vlastitim sredstvima iz 2020., primijenjene ponderirane prosječne predviđene stope rasta ⁽²⁾ reprezentativnog zbroja koji se sastoji od zbroja: rashoda privatne završne potrošnje, neto kupnje roba i usluga javne uprave i bruto investicija u dugotrajnu imovinu javne uprave.

2.3. Osnovice nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada

Predviđa se da će nerekicirani plastični ambalažni otpad u EU-u 2023. iznositi 8 859 902,5 tona.

Procjena za tu osnovicu vlastitih sredstava proizlazi iz razlike između količine plastičnog ambalažnog otpada i recikliranog plastičnog ambalažnog otpada. Plastični ambalažni otpad predviđa se primjenom godišnjih stopa rasta BND-a u stalnim cijenama ⁽³⁾ na najnovije stvarne podatke za plastični ambalažni otpad (2019.).

Pretpostavlja se da će stope recikliranja država članica slijediti linearnu konvergenciju između stope recikliranja na temelju najnovijih dostupnih stvarnih podataka (2019.) i EU-ova cilja recikliranja od 50 % koji treba ostvariti do 2025. Međutim, povećanje stopa recikliranja ograničeno je na 2 postotna boda godišnje kako bi se osigurala realistična konvergencija. Stopa recikliranja država članica koje su već ostvarile ili premašile cilj u 2019. ostaje nepromijenjena.

2.4. Osnovice bruto nacionalnog dohotka (BND)

Predviđa se da će osnovica BND-a za EU-27 za 2023. iznositi 16 299 159,8 milijuna EUR. To je povećanje za 9,6 % u usporedbi s predviđanjem od 14 874 288,2 milijuna EUR, koje je primijenjeno kao osnova u proračunu za 2022. Kako bi se financirao dio proračuna koji nije obuhvaćen drugim sredstvima u 2023., na osnovicu BND-a svake države članice treba se primijeniti stopa nacionalnog doprinosa u iznosu od 0,64 %.

Osnovica BND-a za svaku državu članicu za godinu 2023. predviđena je tako što su se na najnoviju procjenu ili izjavu o osnovici PDV-a priopćenu Komisiji (tj. procjena za 2021. ili izjava za 2020.) primijenile predviđene stope rasta ⁽⁴⁾ BND-a.

⁽¹⁾ SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

⁽²⁾ Kako je objavila Komisija u proljetnoj gospodarskoj prognozi 2022.

⁽³⁾ Kako je objavila Komisija u proljetnoj gospodarskoj prognozi 2022.

⁽⁴⁾ Kako je objavila Komisija u proljetnoj gospodarskoj prognozi 2022.

2.5. Plaćanja iz vlastitih sredstava država članica

Raspodjela plaćanja ukupnih vlastitih sredstava potrebnih za financiranje proračuna za 2023. među državama članicama rezultat je proračunskih predviđanja tradicionalnih vlastitih sredstava i izračuna koji se temelje na predviđanjima osnovica PDV-a, plastike i BND-a.

Plaćanja iz vlastitih sredstava po državi članici navedena su u tablici u nastavku.

U načelu će 27 država članica svaki mjesec, od siječnja do prosinca 2023., plaćati jednu dvanaestinu godišnjih iznosa sredstava koja se temelje na plastici, PDV-u i BND-u koji su navedeni u tablici financiranja proračuna za 2023. Međutim, Komisija može od država članica zatražiti da u prvih šest mjeseci godine prijevremeno isplate mjesečna plaćanja, što će dovesti do odgovarajućeg smanjenja u ostatku godine.

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (TVS), države članice plaćaju 75 % stvarno prikupljenog iznosa, a zadržavaju preostalih 25 % kao troškove prikupljanja. Stvarni prikupljeni iznosi TVS-a mogli bi na kraju godine odstupati od iznosa koji su prvotno predviđeni u proračunu i prikazani u tablici financiranja. Predviđeni ukupni iznos tradicionalnih vlastitih sredstava EU-a naveden u tablici služi kao procjena i pomaže u određivanju ukupnog iznosa „sredstava za uravnoteženje” (sredstava na osnovi BND-a) koji će se pozvati. Za ostala vlastita sredstva iznosi u tablici točni su ukupni iznosi koji će biti uključeni u mjesečni poziv za uplatu sredstava.

Sažetak financiranja općeg proračuna prema kategoriji vlastitih sredstava i državi članici – NP za 2023. (u EUR)

U EUR											
Država članica	Tradicionalna vlastita sredstva (TVS)				Vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u, BND-u i plastici						Ukupna vlastita sredstva
	Neto pristojbe u sektoru šećera (75 %)	Neto carine (75 %)	Ukupna neto tradicionalna vlastita sredstva (75 %)	Troškovi prikupljanja (25 % bruto TVS-a)	Vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u	Vlastita sredstva koja se temelje na plastici	Vlastita sredstva koja se temelje na BND-u	Smanjenja paušalnog iznosa na temelju BND-a i njihovo financiranje	Ukupni „nacionalni doprinosi”	Udio u ukupnim „nacionalnim doprinosima” (%)	
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (5) + (6) + (7) + (8)	(10)	(11) = (3) + (9)
Belgija	p.m.	2 018 900 000	2 018 900 000	672 966 667	710 974 500	148 939 040	3 644 501 608	288 908 919	4 793 324 067	3,61%	6 812 224 067
Bugarska	p.m.	125 900 000	125 900 000	41 966 667	119 367 900	45 700 160	515 089 681	40 832 470	720 990 211	0,54%	846 890 211
Češka	p.m.	396 000 000	396 000 000	132 000 000	356 100 000	53 909 040	1 800 343 249	142 717 792	2 353 070 081	1,77%	2 749 070 081
Danska	p.m.	431 000 000	431 000 000	143 666 667	435 068 400	108 464 640	2 442 916 310	- 221 040 846	2 765 408 504	2,09%	3 196 408 504
Njemačka	p.m.	4 686 400 000	4 686 400 000	1 562 133 335	5 099 693 100	1 380 200 960	26 733 127 670	- 1 918 868 106	31 294 153 624	23,60%	35 980 553 624
Estonija	p.m.	52 500 000	52 500 000	17 500 000	50 725 800	24 044 560	221 950 081	17 594 548	314 314 989	0,24%	366 814 989
Irska	p.m.	444 800 000	444 800 000	148 266 667	340 309 200	198 624 240	2 397 301 785	190 040 214	3 126 275 439	2,36%	3 571 075 439
Grčka	p.m.	238 300 000	238 300 000	79 433 333	232 593 300	69 986 080	1 355 367 323	107 443 418	1 765 390 121	1,33%	2 003 690 121
Španjolska	p.m.	1 615 600 000	1 615 600 000	538 533 333	1 903 035 000	519 598 800	8 950 851 055	709 556 746	12 083 041 601	9,11%	13 698 641 601
Francuska	p.m.	2 180 000 000	2 180 000 000	726 666 667	3 796 743 000	1 295 480 720	18 071 572 717	1 432 579 568	24 596 376 005	18,55%	26 776 376 005
Hrvatska	p.m.	47 000 000	47 000 000	15 666 667	95 386 950	20 006 240	411 608 428	32 629 248	559 630 866	0,42%	606 630 866
Italija	p.m.	2 705 200 000	2 705 200 000	901 733 333	2 245 145 100	796 436 400	12 873 680 100	1 020 529 390	16 935 790 990	12,77%	19 640 990 990
Cipar	p.m.	27 800 000	27 800 000	9 266 667	37 828 500	4 658 160	163 235 426	12 940 088	218 662 174	0,16%	246 462 174
Latvija	p.m.	64 500 000	64 500 000	21 500 000	51 085 800	14 740 720	243 827 214	19 328 804	328 982 538	0,25%	393 482 538
Litva	p.m.	139 900 000	139 900 000	46 633 333	73 563 000	13 465 680	398 442 276	31 585 533	517 056 489	0,39%	656 956 489
Luksemburg	p.m.	18 100 000	18 100 000	6 033 333	90 616 950	13 063 600	391 025 191	30 997 562	525 703 303	0,40%	543 803 303
Mađarska	p.m.	239 500 000	239 500 000	79 833 333	212 444 100	206 997 440	1 081 256 212	85 713 932	1 586 411 684	1,20%	1 825 911 684
Malta	p.m.	18 100 000	18 100 000	6 033 333	20 870 400	9 073 060	100 720 640	7 984 381	138 648 481	0,10%	156 748 481
Nizozemska	p.m.	3 064 900 000	3 064 900 000	1 021 633 333	1 299 356 700	180 202 720	6 244 961 237	- 1 618 030 947	6 106 489 710	4,61%	9 171 389 710

											U EUR
Austrija	p.m.	234 100 000	234 100 000	78 033 333	621 325 200	150 980 320	2 944 652 131	- 388 065 495	3 328 892 156	2,51%	3 562 992 156
Poljska	p.m.	1 290 200 000	1 290 200 000	430 066 667	1 000 029 300	549 479 200	4 342 134 180	344 212 029	6 235 854 709	4,70%	7 526 054 709
Portugal	p.m.	202 500 000	202 500 000	67 500 000	354 659 100	167 198 320	1 543 710 414	122 373 854	2 187 941 688	1,65%	2 390 441 688
Rumunjska	p.m.	243 100 000	243 100 000	81 033 333	272 453 700	197 252 000	1 857 525 812	147 250 799	2 474 482 311	1,87%	2 717 582 311
Slovenija	p.m.	141 400 000	141 400 000	47 133 333	83 067 600	15 924 940	383 309 066	30 385 885	512 687 491	0,39%	654 087 491
Slovačka	p.m.	128 800 000	128 800 000	42 933 333	136 727 700	35 261 600	746 924 247	59 210 586	978 124 133	0,74%	1 106 924 133
Finska	p.m.	161 200 000	161 200 000	53 733 333	307 435 200	59 797 760	1 813 394 834	143 752 424	2 324 380 218	1,75%	2 485 580 218
Švedska	p.m.	674 600 000	674 600 000	224 866 667	773 061 300	97 182 400	3 826 404 347	- 872 562 796	3 824 085 251	2,88%	4 498 685 251
Ukupno	p.m.	21 590 300 000	21 590 300 000	7 196 766 667	20 719 666 800	6 376 668 800	105 499 833 234	0	132 596 168 834	100,00%	154 186 468 834

3. OSTALI PRIHODI

3.1. Pregled

Glava 2. uključivat će elemente kao što su viškovi, salda i prilagodbe, posebno:

- mogući višak iz proračunske godine 2022., s kojim će se postupati u skladu s Financijskom uredbom; u nacrtu proračuna predloženo je da nosi oznaku p.m. (tj. nije upisan određeni iznos);
- saldo vlastitih sredstava temeljenih na PDV-u za godinu n-1 i korekcije salda temeljenih na PDV-u za prethodne godine. Saldo se sastoji od razlike između privremenih plaćanja i iznosa koji treba platiti u skladu sa stvarnim osnovicama priopćenima Komisiji do 31. srpnja godine n. Saldo može biti pozitivan ili negativan.
- saldo dodatnih sredstava (sredstva na osnovi BND-a) za godinu n – 1 i korekcije salda za prijašnje godine. Saldo uključuje razliku između privremenih plaćanja i dospjelog iznosa u skladu s brojkama stvarnog BND-a poslanih Komisiji do 1. listopada godine n. Saldo može biti pozitivan ili negativan.
- rezultat izračuna za netiranje usklađivanja vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u za prethodne financijske godine.
- uzimajući u obzir preraspodjelu ukupnog iznosa usklađenja PDV-a i BND-a predlaže se oznaka p. m. za neto salda PDV-a i BND-a.

Glava 3 odgovara administrativnim prihodima. Uglavnom se sastoji od odbitaka od plaća osoblja, odnosno prihoda od poreza na plaće i mirovine, doprinosa osoblja mirovinskom sustavu, prijenosa ili otkupa mirovinskih prava koje vrši osoblje i prihoda od posebnog nameta na plaće, te prihoda povezanih s imovinom i isporukom robe, usluga i radova.

Glava 4 odgovara financijskim prihodima, zateznim kamatama i novčanim kaznama. Uglavnom se sastoji od prihoda od ulaganja, odobrenih zajmova i bankovnih računa te raznih vrsta kamata. Obuhvaća i sve zatezne kamate zbog kašnjenja država članica u plaćanju vlastitih sredstava. U ovu su glavu uključene i novčane kazne koje Komisija može izreći poduzećima i skupinama poduzeća zbog nepoštovanja zabrana ili nepoštovanja obveza prema pravilima o tržišnom natjecanju ili prijevozu, kao i novčane kazne u okviru gospodarskog upravljanja Unije.

Glava 5 odgovara poslovima uzimanja i davanja zajmova. Obuhvaća otplate glavnice i plaćanja kamata na zajmove koje je odobrila Komisija, posebno one u okviru financijskih protokola. U tu glavu unose se i prihodi od financijskog poslovanja EU-a iz posuđenih sredstava i doprinosa iz općeg proračuna u obliku jamstava i odobrenih sredstava za subvencije za kamate.

Glava 6 sastoji se od svih vrsta prihoda, doprinosa i povrata povezanih s politikama Unije. Ova glava odgovara strukturi koja se upotrebljava na rashodovnoj strani proračuna i odražava različite politike EU-a. Obuhvaća jedinstveno tržište, inovacije i digitalizaciju, koheziju, otpornost i vrijednosti, prirodne resurse i okoliš, migracije i upravljanje granicama, sigurnost i obranu, susjedstvo i svijet. U njoj su i neki drugi doprinosi kao što su doprinosi EFTA-e, za Fond za inovacije i za mehanizme solidarnosti.

U glavi 6 bit će i doprinosi Ujedinjene Kraljevine proračunu EU-a u okviru Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije ⁽¹⁾ i Sporazuma o trgovini i suradnji.

⁽¹⁾ Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

3.2. Doprinosi Ujedinjene Kraljevine za 2023.

Na temelju članka 148. Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije Ujedinjena Kraljevina izvršit će plaćanja Uniji radi pokrivanja udjela Ujedinjene Kraljevine u nepodmirenim obvezama prije 2021. koje treba platiti 2023., kao i udjela Ujedinjene Kraljevine u obvezama Unije (kao što su mirovine) i nepredviđenim financijskim obvezama. U ukupnom doprinosu Ujedinjene Kraljevine bit će i Unijina plaćanja Ujedinjenoj Kraljevini, a odnose se na korekcije vlastitih sredstava i prilagodbe za financijske godine do 2021.

Udio Ujedinjene Kraljevine ⁽¹⁾ izračunava se kao omjer između vlastitih sredstava koja je Ujedinjena Kraljevina stavila na raspolaganje u razdoblju od 2014. do 2020. i vlastitih sredstava koja su tijekom tog razdoblja na raspolaganje stavile sve države članice i Ujedinjena Kraljevina. Konačni udio Ujedinjene Kraljevine utvrđen je na 12,43 %.

U tablici u nastavku prikazani su elementi procijenjenog doprinosa Ujedinjene Kraljevine koji su poznati u ovoj fazi. Iznos koji treba unijeti u proračun EU-a za 2023. izračunava se s obzirom na načine plaćanja utvrđene u članku 148. Sporazuma o povlačenju.

	Upućivanje na članak Sporazuma o povlačenju	2023.
Ukupni privremeni doprinos Ujedinjene Kraljevine za 2023., od čega:		10 085 005 467
1. RAL prije 2021.	čl. 140.	8 830 625 805
2. Obveze Unije/mirovine*	čl. 142.	290 534 222
3. Korekcije i prilagodbe vlastitih sredstava, od čega:		1 101 095 796
3.1. Višak/manjak iz 2020.	čl. 136. st. 3. t. (a)	nije primjenjivo
3.2. Ažuriranja korekcije za Ujedinjenu Kraljevinu (2019.)	čl. 136.	p.m.
3.3. PDV& BND	čl. 136.	1 101 095 796
3.4. TOR	čl. 136., čl. 140. st. 4.	p.m.
4. Novčane kazne	čl. 141.	- 93 727 099
5. Nepredviđene obveze, od čega:		p.m.
5.1. Mandat za vanjsko kreditiranje, EFSU, EFOR, zajmovi (jamstveni fondovi)	čl. 143.	p.m.
5.2. Financijski instrumenti	čl. 144.	p.m.
5.3. Pravni predmeti (uključujući novčane kazne)	čl. 147.	p.m.
6. Neto imovina EZUČ-a	čl. 145.	- 36 874 795
7. Ulaganja Europskog investicijskog fonda	čl. 146.	- 6 648 463
8. Pristup mrežama/sustavima/bazama podataka**	Čl. 49. st. 2., čl. 50. i 53., čl. 62. st. 2., čl. 63. st. 1. t. (e), čl. 63. st. 2., čl. 99. st. 3., čl. 100. st. 2.	p.m.
* – iznos od 261 milijun EUR unijet će se u proračun EU-a kao namjenski prihod		
** – unosi se u proračun EU-a kao namjenski prihodi		

(¹) Kako je navedeno u članku 136. stavku 3. točkama (a) i (c) i člancima od 140. do 147. Sporazuma o povlačenju.

3.3. Novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja

Definicija

Komisija izriče novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja poduzetnicima koji krše pravila EU-a o tržišnom natjecanju. Kad ih Komisija izrekne, novčane kazne su:

- neosporene pred Sudom Europske unije te postaju pravomoćne i dospijevaju u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti o odluci o novčanoj kazni, ili
- osporene pred Sudom Europske unije te stoga nisu pravomoćne. Poduzetnici kojima je novčana kazna izrečena moraju je pokriti privremenim plaćanjem ili prihvatljivim financijskim jamstvom do završetka sudskog postupka (članak 108. Financijske uredbe).

Kad se naplate, pravomoćne novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja knjiže se u proračunu EU-a kao proračunski prihod. Privremena plaćanja ostaju izvan proračuna (članak 107. stavak 1. Financijske uredbe) dok novčana kazna ne postane pravomoćna na kraju sudskog postupka.

Unos u proračun

U skladu s člankom 107. stavkom 2. Financijske uredbe pravomoćne novčane kazne unose se u proračun što je prije moguće. U opravdanim iznimnim okolnostima ili ako su sva pravna sredstva iscrpljena nakon 1. rujna tekuće financijske godine, iznosi se mogu unijeti u proračun u sljedećoj financijskoj godini. U skladu s tim pravilom, iznosi pravomoćnih novčanih kazni naplaćenih u 2022. uključit će se u proračun EU-a za 2022. izmjenom proračuna.

Novčane kazne koje je Komisija privremeno naplatila ne smatraju se proračunskim prihodom u godini privremenog plaćanja. Do konačne presude Komisija mora upravljati sredstvima i biti spremna vratiti te novčane kazne, uključujući prinos na njih u slučaju njihova smanjenja ili poništenja.

Zbog nepredvidljivosti rasporeda i ishoda presuda za novčane kazne koje su trenutačno predmet sudskog postupka nije moguće navesti informacije o tome kada će biti unesene u proračun ni koji će biti naplaćeni iznos. Ne mogu se navesti ni informacije o tome koje bi potencijalne nove novčane kazne izrečene u tekućoj godini mogle postati pravomoćne i naplaćene još u istoj godini.

Stoga se u nacrtu proračuna svake godine rezervira iznos od 100 milijuna EUR do dovršetka predmeta koji se odnose na tržišno natjecanje (u skladu s člankom 4 2 0 općeg računa prihoda).

Popisi pravomoćnih novčanih kazni

U skladu s člankom 41. stavkom 7. Financijske uredbe, tablice u nastavku sadržavaju popise Komisijinih odluka kojima se izriču novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja do 25. travnja 2022.

Ukupni iznos od 938,8 milijuna EUR novčanih kazni u području prava tržišnog natjecanja o kojima je odlučila Komisija postao je pravomoćan 2022. ili u prethodnim godinama. Od tog iznosa naplaćeno je 747,5 milijuna EUR, od čega 269,7 milijuna EUR u 2022. (od čega je 7,85 milijuna EUR djelomično naplaćeno). U drugoj polovini godine Komisija će izmjenom proračuna predložiti unos 169,7 milijuna EUR u proračun EU-a za 2022. (uz 100 milijuna EUR koji su već uključeni u izglasani proračun za 2022.).

Tablice u nastavku obuhvaćaju četiri vrste novčanih kazni:

— novčane kazne u cijelosti naplaćene u tekućoj godini:

U EUR					
Datum odluke o predmetu	Naziv predmeta	Konačni datum	Iznos novčane kazne	Naplaćeno (u 2022. i ranije)	Još treba naplatiti
21.3.2018.	AT.40136 – Kondenzatori	14.12.2021.	706 000	706 000	0
2.12.2021.	AT.40135 – Forex	18.2.2022.	54 348 000	54 348 000	0
		2.3.2022.	32 472 000	32 472 000	0
		22.3.2022.	174 281 000	174 281 000	0
Ukupno			261 807 000	261 807 000	0

— djelomično naplaćene novčane kazne za koje je naplata u tijeku jer ih društva kojima su izrečene ne mogu platiti zbog financijskih poteškoća (novčane kazne s odobrenim planovima otplate, prisilne naplate, teške naplate i djelomične naplate od društava koja su tijekom naplate postala insolventna):

U EUR					
Datum odluke o predmetu	Naziv predmeta	Konačni datum	Iznos novčane kazne	Naplaćeno (u 2022. i ranije)	Još treba naplatiti
30.9.2009.	AT.37956 – Armaturne šipke	11.3.2015.	7 175 000	900 000	6 275 000
30.6.2010.	COMP/38344 – Čelik za prednapinjanje	26.10.2017.	54 389 000	50 870 663	3 518 337
		14.9.2016.	3 249 000	2 838 916	410 084
		7.7.2016.	46 550 000	34 558 484	11 991 516
23.6.2010.	COMP/39092 – Kupaonska oprema	30.9.2010.	421 569	40 407	381 162
10.12.2014.	AT.39780 – Omotnice	12.3.2015.	4 996 000	3 593 497	1 402 503
6.4.2016.	AT.39965 – Gljive	19.1.2017.	5 194 000	1 486 244	3 707 756
27.9.2019.	AT.40127 – Konzervirano povrće	23.1.2020.	18 000 000	11 998 977	6 001 023
		13.12.2019.	13 647 000	3 707 609	9 939 391
			153 621 569	109 994 797	43 626 772

— novčane kazne koje još nisu naplaćene zbog likvidacije poduzeća (novčane kazne ostaju otvorene jer postupci likvidacije nisu završeni, ali su izgledi za naplatu često minimalni);

U EUR					
Datum odluke o predmetu	Naziv predmeta	Konačni datum	Iznos novčane kazne	Naplaćeno (u 2022. i ranije)	Još treba naplatiti
03-12-2003	COMP/E-2/38359 – Električni i mehanički proizvodi od ugljika i grafita	12-03-2004	1 060 000	0	1 060 000
13-09-2006	COMP/F/38456 – Bitumen – NL	27-12-2006	11 500 000	0	11 500 000
23-06-2010	COMP/39092 – Kupaonska oprema	30-09-2010	253 600	0	253 600
07-12-2011	COMP/39600 – Rashladni kompresori	12-03-2012	9 000 000	0	9 000 000
27-11-2013	AT.39633 – Kozice	09-12-2016	27 082 000	0	27 082 000
Ukupno			48 895 600	0	48 895 600

— novčane kazne za koje nije primljeno plaćanje jer još nisu dospjele ili koje su plaćene, a postupak unovčenja je u tijeku;

U EUR					
Datum odluke o predmetu	Naziv predmeta	Konačni datum	Iznos novčane kazne	Naplaćeno (u 2022. i ranije)	Još treba naplatiti
22.7.2009.	COMP/39396 kalcijev karbid (!)	15.5.2014.	19 600 000	19 600 000	0
8.2.2017.	AT.40018 – Recikliranje automobilskih akumulatora	3.6.2021.	26 739 000		26 739 000
21.3.2018.	AT.40136 – Kondenzatori	14.12.2021.	27 718 000		27 718 000
		11.1.2022.	2 595 000		2 595 000
		11.3.2022.	5 036 000		5 036 000
8.7.2021.	AT.40178 – Emisije iz automobila	22.9.2021.	372 827 000	356 127 453	16 699 547
10.12.2021.	AT.40054 – Referentne vrijednosti etanola	11.3.2022.	20 000 000		20 000 000
Ukupno			474 515 000	375 727 453	98 787 547

(!) Novčane kazne za koje je naplata zateznih kamata u tijeku, koje nisu bile plaćene do kraja 2021. i za koje se čeka pojašnjenje izračuna.

Popis novčanih kazni zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja koje su predmet žalbe pred Sudom Europske unije

Na dan 25. travnja 2022. na Sudu Europske unije u tijeku je osporavanje ukupno 12 420 milijuna EUR novčanih kazni koje je Komisija izrekla u području prava tržišnog natjecanja. U tablici u nastavku nalazi se popis tih predmeta.

U EUR		
Datum odluke o predmetu	Naziv predmeta	Iznos novčane kazne
13.5.2009.	COMP/C-3/37990 – Intel	0
9.7.2014.	AT.39612 – Perindopril (Servier)	315 028 198
21.10.2015.	AT.39639 – Optički diskovni pogoni	79 256 000
7.12.2016.	AT.39914 – Kamatne izvedenice u eurima	451 850 000
27.6.2017.	AT.39740 – Google Search (kupnja)	2 424 495 000
27.9.2017.	AT.39824 – Kamioni	880 523 000
2.10.2017.	AT.39813 – Baltic rail	20 068 650
24.1.2018.	AT.40220 – Qualcomm (plaćanja za ekskluzivnost)	997 439 000
21.3.2018.	AT.40136 – Kondenzatori	170 822 000
24.4.2018.	M.7993 – Altice/PT Portugal	118 275 000
18.7.2018.	AT.40099 – Google Android	4 342 865 000
17.12.2018.	AT.39849 – BEH Gas	77 068 000
20.3.2019.	AT.40411 – Google Search (AdSense)	1 494 459 000
27.6.2019.	M.8179 – Canon/Toshiba Medical Systems Corporation, postupak iz članka 14. stavka 2.	28 000 000
4.7.2019.	AT.37956 – Armaturne šipke	16 074 000
18.7.2019.	AT.39711 – Qualcomm (predatorske cijene)	242 042 000
14.7.2020.	AT.40410 – Etilen	155 769 000
26.11.2020.	AT.39686 – CEPHALON	60 480 000
17.12.2020.	AT.39563 – Maloprodajna pakiranja za hranu	9 441 000
20.1.2021.	AT.40413 – Focus Home, AT.40414 Koch Media, AT.40420 ZeniMax, AT.40422 Bandai Namco, AT.40424 Capcom – Valve Corporation	1 624 000
28.4.2021.	AT.40346 – SSA obveznice	15 852 000
20.5.2021.	AT.40324 – EGB	371 393 000
28.6.2021.	AT.39914 – Kamatne izvedenice u eurima (ponovno donesena odluka)	31 739 000
19.11.2021.	AT.40127 – Konzervirano povrće	20 000 000
2.12.2021.	AT.40135 – Forex	83 294 000
25.1.2022.	AT.39839 – Telefónica i Portugal Telecom	12 146 000
Ukupno		12 420 002 848

Osim navedenog, na Sudu Europske unije još se mogu uložiti žalbe na novčane kazne u području prava tržišnog natjecanja u ukupnom iznosu od 801 milijun EUR. U tablici u nastavku nalazi se popis tih predmeta.

U EUR		
Datum odluke o predmetu	Naziv predmeta	Iznos novčane kazne
8.2.2010.	COMP/38589/ESBO – Toplinski stabilizatori u sektoru ESBO	3 346 200
17.3.2017.	AT.39258 – Zračni teretni prijevoz	730 762 616
25.1.2022.	AT.39839 – Telefónica i Portugal Telecom	66 894 000
Ukupno		801 002 816

